

Kommitté 8: Organisation, Socialförsäkringar och pensioner; Kultur

Centerpartiets partistämma 23-26 september 2021

Centerpartiet

1 **Kommitté 8: Organisation, socialförsäkringar och pensioner, kultur**

2 3 **Organisation**

5 8.1: Partistämмоombud

6
7 8.1.1 att distriktets ersättare ska få ersätta både distriktets ordinarie stämмоombud och
8 kommunkretsarnas ordinarie stämмоombud inom det distrikt/län de är valda.

10 11 **Partistyrelsens yttrande:**

12
13 Motionären efterlyser möjligheten för av distriktet valda ersättare att under en partistämма
14 träda in som ombud för krets där ordinarie ombud fått förhinder.

15
16 Partistyrelsen har på uppdrag av partistämman 2019 genomlyst alla aspekter av partistämman.
17 Ett av uppdragen var bland annat att försöka göra stämman mindre, men också att stämman
18 skall bli mer demokratisk och att som ombud representerar man en grupp medlemmar snarare
19 än ett geografiskt område.

20
21 Ett rimligt antagande är att du bör ha medlemsrättigheter i den organisationen, t ex viss krets,
22 du representerar. Att då låta en person tjänstgöra som ombud utan att ha medlemsrättigheter,
23 eller tilldelats uppdraget och förtroendet formellt av medlemmarna i berörd organisation/krets
24 gör att förankringsprocessen sätts ut spel. Däremot behöver man komma ihåg att det står i
25 dagsläget kretsstämman fritt att välja partidistriktets ersättare till kretsens ersättare.

26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

8.1

29 **8.2, 8.3: Ombudsplatser för syskonen på distriktsstämman**

30
31 8.2 .1 att Centerpartiets stadgar ändras så att Centerstudenter, Centerkvinnorna och
32 Centerpartiets ungdomsförbund utser två ombud vardera till distriktsstämman.

33
34 8.3.1 att det i Centerpartiets stadgar §13 “Omfattning och uppgift” mom. 2 “Distrikts som
35 också är krets” i tredje stycket infogas en ny mening efter den första lydande “I ett sådant
36 beslut kan ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation.”

37
38 8.3.2 att det i Centerpartiets stadgar §13 “Omfattning och uppgift” mom. 2 “Distrikt som
39 också är krets” i tredje stycket den tredje meningen omformuleras så den får lydelsen
40 “Distriktsstyrelsen fastställer fördelningen av ombuden mellan distriktsavdelningarna utifrån
41 antalet medlemmar i distriktsavdelningarna 31/12 året före kretsstämman.”

42
43 8.3.3 att det i Centerpartiets stadgar §14 “Distriktsstämма och nomineringsstämма” mom. 3

44 “Antal ombud” i första stycket infoga en ny mening efter den första lydande “I ett sådant
45 beslut kan ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation.”
46

47

48 **Partistyrelsens yttrande:**

49

50 Motionen handlar om att ändra i Centerpartiets stadgar så att syskonorganisationernas
51 lokalorganisationer ska få ombud på distriktets stämma.
52

53

54 Centerpartiets stadgar fastslår att ett medlemskap i Centerpartiet, Centerkvinnorna,
55 Centerpartiets Ungdomsförbund samt Centerstudentterger medlemsrättigheter till
56 Centerpartiet. I stadgarna anförs också sedan några år tillbaka att medlemskapet endast ska
57 vara ombudsgrundande en gång. Det innebär att en individ har en röst på kretsstämman, även
58 om medlemmen i fråga har medlemskap i flera syskonorganisationer.

59

60 Vidare framgår av den senaste stadgejusteringen att individen är ombudsgrundande en gång,
61 inte en gång per medlemskap.

62

63 Medlemskapet och medlemsrättigheterna är knutet till den kommunen medlemmen är
64 folkbokförd i och utgör där beräkning för kretsens ombudsfordelning till distriktets stämma.
65 Om kretsen också är distrikt och valt att organisera sig i distriktsavdelningar ligger
66 medlemmens rättigheter i den geografiska distriktsavdelningen på samma vis som i en
67 kommunkrets, och är också ombudsgrundande för distriktsavdelningen till distriktets stämma.

68

69 Vidare framgår i stadgarna att partidistriktets styrelse har rösträtt på distriktets stämma. Om
70 syskonens representanter i partidistriktets styrelse är stämموvalda har dessa rösträtt på
71 distriktsstämman, således är medlemskapet och representationen likställd med personer valda
72 på personliga mandat i distriktsstyrelsen.

73

74 Centerpartiets stadgar är tydliga, alla medlemskap i Centerrörelsen är lika mycket värda,
75 således bör även i fortsättningen regeln om en individ, en medlemsrättighet och en
76 ombudsgrund gälla.

77

78 När det gäller val av ombud till distriktsstämmorna så sker dessa på kretsstämmorna. Kretsens
79 valberedning bereder valen och ska eftersträva att välja en delegation som är bred, som består
80 av personer med olika bakgrund, ålder, hela kommunens geografi samt könsidentitet.

81

82 När det gäller distrikt som också är krets hade distrikten kunnat välja att fortsätta ha en
83 medlem en röst och inte delat in distriktet i distriktsavdelningar, dock hade varje medlem
84 fortfarande endast haft en röst på distriktets stämma.

85

86 Vidare klargör inte motionären hur man tänkt kring vem som utser syskonens representation.
87 Detta då exempelvis Centerstudenter saknar distrikt, och i Centerkvinnorna är distrikten
88 frivilliga och endast avdelningar som ansluter sig till distriktet då skulle få representation via
89 dessa extraombud. Vidare ser ungdomsförbundets distriktsgränser inte alltid ut som partiets. I
90 exempelvis Västra Götaland finns ett CUF-distrikt med fem partidistrikt.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.2 .1

8.3.1

8.3.2

8.3.3

90

Julia Eriksson, Centerstudenter, Réka Tolnai, Centerpartiets ungdomsförbund och Sofia Jarl, Centerkvinnorna, reserverar sig till förmån för bifall på motion 8.3.

Motivering: Motionen bör bifallas då den understryker och tydliggör lokala partiorganisationers rätt att ge lokala syskon representation på distrikt- och kretsstämmor. Detta är viktigt för att vi ska vara en sammanhållen och levande rörelse, där många medlemmar som enbart har ett engagemang i ett syskon också ska ha möjlighet att vara med och utveckla centerrörelsen.

91

92

93 8.4: Kriterier och uppdrag för valberedningen

94

95 8.4.1 att tydliggöra kriterier eller principer för val av valberedning i arbetsordningen.

96

97 8.4.2 att tydliggöra kriterier eller principer för val av nomineringskommitté i arbetsordningen.

98

99 8.4.3 att valberedningar och nomineringskommittéer genomgår en utbildning om rollen som
100 valberedare.

101

102 8.4.4 att definiera vad Centerpartiet anser att mångfald och inkludering inom partiet är i
103 interna partidokument.

104

105 8.4.5 att uppföljning av hur listor utformats och hur uppdrag valts ingår i valanalysen lokalt,
106 regionalt och nationellt.

107

108

109 **Partistyrelsens yttrande:**

110

111 Motionen tar upp frågan om att förtydliga och klargöra valberedningen och
112 nomineringskommittéernas roll och uppdrag i Centerpartiet.

113

114 Valberedningen och nomineringskommittén är mycket viktiga organ i Centerpartiet. I
115 samband med valet 2018 genomfördes nomineringskommittéutbildningar med det budskap
116 som motionären framför, dvs att påtala vikten av det som Centerpartiets stadgar och
117 arbetsordning säger om vad som ska vara vägledande för kommittéernas arbeten. Vid
118 eftervalsanalysen 2018 gjordes intervjuer med många av distriktens nomineringskommittéer
119 och det kunde då konstaterats att det finns ytterligare förbättringspotential i kommittéernas
120 arbete. Under slutet av 2020 och början av 2021 har distriktsordförande- och
121 kretsordförandekåren deltagit i diskussioner om vikten av nomineringskommitténs
122 sammansättning. Precis som inför valet 2018 genomför Centerpartiets riksorganisation nu

123 utbildningar för samtliga nomineringskommittéer i såväl kretsar som distrikt. Av
124 arbetsordningen framgår att jämlikhet, jämställdhet och mångfald ska vara ledord. Vidare
125 framgår också att Centerpartiet på alla nivåer ska ha bredd i partiets representation.
126

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.4.1

8.4.2

8.4.3

8.4.5

127

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.4.4

128

129

130 **8.5:** Seniorers representation och äldrefrågor i Centerpartiet

131

132 8.5.1 att inför valet 2022 lyfta och prioritera äldrefrågorna särskilt och att utarbeta ett
133 långsiktigt program för äldrefrågor fram till 2030.

134

135 8.5.2 att aktivt medverka till att personer som är 65 år eller äldre nomineras till riksdagen-,
136 regionfullmäktige och kommunfullmäktige i den utsträckning som motsvarar åldersgruppens
137 andel av befolkningen.

138

139 8.5.3 att skapa förutsättningarna för att ett ändamålsenligt arbetssätt och organisation för
140 Seniornätverket kan utvecklas över hela landet.

141

142 8.5.4 att arbeta för att aktivt öka antalet seniora medlemmar i partiet.

143

144 8.5.5 att uppmana valberedningar och nomineringskommittéer vara aktivt uppsökande i
145 åldersgruppen 65 år eller äldre.

146

147

148 **Partistyrelsens yttrande:**

149

150 Motionen lyfter frågan om seniorers aktivering och representation i och för Centerpartiet på
151 förtroendeposter. Den lyfter också aspekter kring att skapa mötesplatser för våra seniora
152 medlemmar.

153

154 Regionala seniornätverk har funnit under en längre tid och Centerpartiets nationella
155 seniornätverk sedan 2017. Nätverket vänder sig till medlemmar som är 65+ som har intresse
156 att diskutera äldrefrågor i stort och hur äldre kan få plats i den politiska debatten genom att

157 kandidera till beslutande församlingar. Nätverket är också en viktig plattform som ger
158 medlemmarna möjlighet till erfarenhetsutbyte och politisk diskussion i allmänhet.

159
160 Partistyrelsen har sedan bildandet följt det nationella nätverkets arbete och är medvetna om
161 det stora engagemang som finns för seniorfrågor. Engagemanget är en bra och viktig
162 utgångspunkt för att dessa frågor på allvar ska ta fart inom Centerpartiet. Partistyrelsen vill
163 också framhålla att det nationella seniornätverket haft en imponerande förmåga att ställa om
164 till digital verksamhet under pandemin och därmed kunnat erbjuda medlemmarna många
165 digitala nätverksmöten i aktuella frågor.

166
167 Partistyrelsen har genom riksorganisationens försorg ställt tjänsteresurser till förfogande för
168 att stödja nätverkets verksamhet. När fysiska aktiviteter åter blir möjliga kommer
169 riksorganisationen även att erbjuda fysiska samlingar på Centerpartiets partikansli, och
170 Partistyrelsen uppmanar distrikten att på samma sätt göra det möjligt för regionala
171 seniornätverk att bedriva sin verksamhet.

172
173 Inför valet 2018 antog Partistyrelsen ett samlat dokument, Trygghet och Valfrihet, för
174 Centerpartiets seniorpolitik. Seniornätverket var mycket aktivt i utformningen av detsamma.
175 Under våren 2021 påbörjades en uppdatering av dokumentet till ett manifest för Centerpartiets
176 äldrepolitik. Partistyrelsen ska behandla detta dokument efter stämman 2021 och menar att
177 manifestet på ett bra sätt uppfyller behoven av ett samlat dokument för dessa frågor.

178
179 Det är viktigt att Centerpartiets förtroendegrupper tillsammans har erfarenheter från många
180 olika perspektiv. Den erfarenhet som åldern ger är en viktig faktor bland flera. I Centerpartiets
181 arbetsordning finns därför uppmaningar till alla valberedningar och nomineringskommittéer i
182 hela organisationen att arbeta för att Centerpartiet ska få en bredd på alla nivåer när det gäller
183 partiets representation både vad gäller interna och externa förtroendeuppdrag.

184
185 När det gäller kommunfullmäktigegrupper och regionfullmäktigegrupper sker nomineringarna
186 oftast inom en och samma krets eller distrikt, och en fullmäktigegrupp med olika erfarenheter
187 är därför möjligt att skapa i samband med nomineringsstämman.

188
189 När det gäller sammansättningen av riksdagsgruppen är det en komplex ekvation. I
190 Centerpartiet är det enligt stadgarna våra 26 distrikt som ansvarar för att fastställa valsedlarna
191 till riksdagen. Partistyrelsen anser att det är en bra ordning, men ser samtidigt det komplexa i
192 att den valda riksdagsgruppen är summan av 26 olika nomineringsprocesser.

193 I och med att det oftast endast är en av Centerpartiets kandidater som når riksdagen från varje
194 valkrets är ofta förstaplatsen på listan avgörande. Ska riksdagsgruppen som helhet ha en
195 sammansättning som väger in olika aspekter krävs en dialog mellan distriktens olika
196 nomineringskommittéer. Partistämman bör uppmana till en sådan dialog då den erfarenhet
197 som många seniorer kan tillföra är en viktig aspekt att beakta.

198
199 Centerpartiet välkomna alla som vill bli medlemmar i vår folkrörelse. Det ska vara möjligt för
200 medlemmar att engagera sig utifrån det den tid och det intresse som individen har. De
201 nationella nätverkens verksamhet är viktigt också ur den aspekten, inte minst Seniornätverket
202 kan med sin frekventa verksamhet.

203 Att drygt 60 % av Centerpartiets medlemmar födda före 1960 gör att det finns gott om
204 erfarenhet som kan komma Centerpartiet till del på olika sätt.

205

206

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att uppmana distriktens nomineringskommittéer att kommunicera med varandra för att öka medvetenheten om riksdagsgruppens potentiella sammansättning.

att uppmana distrikten att skapa förutsättningarna för seniornätverk i hela landet.

207

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.5.1

8.5.3

8.5.4

8.5.5

208

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.5.2

209

210

211 [8.6](#), [8.7](#), [8.8](#), [8.9](#): Uppföljning av stämmobeslut

212

213 8.6:1 att partiets riksdagsledamöter, tjänstemän och partistyrelse ska arbeta för att
214 stämmobesluten ska verkställas.

215

216 8.6.2 att uppföljning av stämmobeslut görs, så att medlemmarna kan se vad som görs.

217

218 8.6.3 att motionären och dennes krets och distrikt informeras varje år som ingenting har gjorts
219 för att verkställa ett stämmobeslut med en motivering till varför ingenting har gjorts.

220

221 8.6.4 att motionärens sakkunskap i frågan används vid behov.

222

223 8.7.1 att vår organisation utvecklas med en politisk intern revision.

224

225 8.7.2 att denna revision ska följa upp stämmornas beslut.

226

227 8.7.3 att det skapas en extra bilaga till verksamhetsberättelsen där status av revisionen
228 berättas.

229

230 8.8.1 att Centerorganisationen skall med regelbundenhet redovisa vilka resultat som nåtts i de
231 frågor där beslut tagits av stämman.

232

233 8.9.1 att det snarast införs ett system där partimedlemmar kan se hur partistämmobeslut drivs
234 av partiet och vem som ansvarar för dem.

235
236 8.9.2 att i de fall besluten ännu inte genomförts ska det inom kort finnas uppgifter på vem som
237 då är ansvar, ett svar på varför de ännu inte genomförs och var i genomförandekedjan de just
238 nu ligger.

239
240

241 **Partistyrelsens yttrande:**

242
243 De fyra motionerna lyfter samtliga vikten av att följa upp partistämmans beslut och därefter
244 redovisa vad som hänt med frågan och hur Centerpartiet har jobbat vidare med den.

245
246 Återkoppling på de beslut som fattats av stämman upplevs som en viktig del i att få gehör för
247 sina förslag. Det är viktigt att komma ihåg och förstå att ibland finns vissa hinder som gör att
248 det inte går att genomföra ett beslut. Dels i form av begränsningar i lagrummet, dels att vissa
249 förslag saknar stöd hos andra partier och att vissa frågor ibland kan behöva släppas för att få
250 igenom andra frågor.

251
252 Det är viktigt med transparens och att medlemmar ska kunna se vad som hänt med motioner
253 de skickat in och som bifallits av stämman. Det ligger också i riksdagsgruppens intresse att
254 för rörelsen tala om vad man gör i form av motioner, interpellationer och enkla frågor. Många
255 av Centerpartiets ledamöter är duktiga på detta via sociala media. Via riksdagens hemsida
256 finns också möjlighet att se vilka motioner och interpellationer våra ledamöter ställer.

257
258 Motioner som berör det lokala och regionala planet och som bifalls av partistämman
259 sammanställs av organisationsenhetens medarbetare och skickas ut till lokala och regionala
260 företrädare. På samma sätt sammanställs motioner som rör riksnivån till riksdagsgruppen. En
261 framtida variant inför kommande stämmor är att följa upp vad som hänt med de bifallna
262 förslagen och delge detta till organisationen så att informationen kommer i god tid innan
263 stämman.

264

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att partistyrelsen får i uppdrag att se över hur återkoppling och transparens kan öka när det gäller stämmobeslut som bifallits.

265

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.6.1

8.6.2

8.6.4

8.8.1

266

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.6.3

8.7.1

8.7.2

8.7.3

8.9.1

8.9.2

267
268

269 [8.10](#): Tidpunkten för Partistämman

270

271 8.10.1 att Centerpartiet i fortsättningen lägger sin partistämman under perioden januari-mars,
272 eller annan lämpligare tidpunkt.

273

274

275 **Partistyrelsens yttrande:**

276

277 Motionen vill med hänvisning till de gröna näringarna och med anledning av att Partistämman
278 i år är förlagd till sista helgen i september då den krockar med skördearbete och annat som till
279 stor del görs runt den tiden, flytta perioden för stämman till januari-mars i stället.

280

281 Inför 2015 års stämman genomfördes en särskild utredning om stämmans form och storlek.
282 Där var tidpunkten för stämman en av frågeställningarna som diskuterades och 83 % av de
283 svarande ansåg att den ordning som gäller idag, dvs. stämman före den sista september är bra.
284 Partistämman 2017 och 2019 tog ställning till en motion som föreslog att partistämman skulle
285 flyttas till en för de gröna näringarna lämplig tid under året, dvs. samma förslag som nu
286 föreligger, och partistämman beslutade då att motionen ansågs besvarad 2017 men valde 2019
287 att avslå motionen med den motivation som Partistyrelsen åter anför.

288

289 Partistyrelsen vill påminna om att vi under en övervägande del av Bondeförbundet/Center-
290 partiets över 110-åriga historia tidigare har genomfört riksting och partistämman i juni månad
291 då höskörden pågick som bäst i stora delar av landet. Frågan om partistämman förläggning i
292 tid diskuterades även under den senaste stadgerevisionen och det föreslås ingen förändring
293 gentemot de gällande stadgarna.

294

295 Utöver detta behöver framhållas att man inom ramen för projektet Framtidens partistämman
296 ändå lyft frågan om att se om man kan hitta en lämpligare tidpunkt för partistämman.
297 Utifrån nuvarande stadgar, lämpliga motionstider, personalens arbetsbelastning samt även de
298 svar som framkommit från referensgrupper kan ingen annan bedömning göras än att
299 nuvarande skrivning om att Partistämman skall genomföras senast sista september bör vara
300 oförändrad.

301

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.10.1

302

303

304 [8.11](#): Centerpartiets motionshantering

305

306 8.11.1 att det måste bli enklare att lämna in motioner

307

308 8.11.2 att användarvänligheten i det nya, testas på en grupp medlemmar innan släpp.

309

310 8.11.3 att även medlemmar utan datakunskap måste kunna lämna in motioner.

311

312

313 **Partistyrelsens yttrande:**

314

315 Motionären lyfter i motionen frågan om vilket system som används för att motionera till
316 partistämman och att det borde vara enklare för medlemmar med låg datorvana att lämna in
317 motioner till partiet.

318

319 Gällande det nuvarande motionshanteringssystemet så är det ett väl beprövat system i
320 Centerrörelsen, då samma system användes till partistämmorna både 2017 och 2019.

321

322 Systemet bygger på att medlemmen via personnummer får en kod som är kopplat till
323 användarnamnet (den i medlemsregistret registrerade mailadress), som också utgör
324 inloggningsnamn till vårt interna forum Connect. Där fanns både information om hur en
325 medlem kan motionera tillgängligt under perioden motionssystemet fanns uppe, samt
326 direktlänkar till aktiveringen av användarnamn i motionshanteringssystemet, och en
327 direktlänk till systemet efter att användaren är aktiverad. Anledningen till att systemet kräver
328 inlogg är att motionsrätten är avsedd för centerrörelsens medlemmar och ett inlogg kopplat
329 mot medlemskapet krävs för att säkerställa denna rättighet.

330

331 För medlemmar med låg IT-vana fanns en tydlig rekommendation att använda sig av
332 distriktens ombudsmän för att få hjälp att registrera motionerna. Detta tycks ha fungerat bra i
333 de flesta distrikt och ombudsmannakåren har funnits med som ett stöd till medlemmarna kring
334 detta. Därutöver hade RO extra bevakning på systemet och extra support öppen söndagen den
335 28 februari 2021 till kl. 22.30 för att hjälpa medlemmar med problem. 2-3 medlemmar
336 nyttjade denna support. Vidare har Centerpartiet i projektet Framtidens partistämman sett över
337 motionshanteringen inför 2023. Om förslagen i framtidens partistämman blir verklighet
338 kommer motionshanteringen inför 2023 att anpassas efter dessa beslut.

339

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.11.1

8.11.2

8.11.3

340
341

342 [8.12](#): Information om motionsperioden

343

344 8.12.1 att Centerpartiet i framtiden informerar samtliga medlemmar om att skriva motioner
345 innan motionstiden börjar.

346

347

348 **Partistyrelsens yttrande:**

349

350 Motionen tar upp att det bör informeras tydligare till alla medlemmar inför att
351 motionsinlämningen inför partistämman öppnar.

352

353 Motionsverktyget är något fint och något att vara stolt över i Centerpartiet. Det är också våra
354 medlemmars möjlighet att vara med och påverka riktningen i vår politik. I Centerpartiet har
355 medlemmen rätt att lyfta vilken fråga hen vill, till skillnad från många andra partier där
356 motionsrätten är begränsat till teman för kongressen eller att motionen måste komma från en
357 organisation. När det kommer till information att motionsinlämningen öppnades till årets
358 partistämma har detta gjorts, dels genom att partisekreteraren i sitt veckobrev informerat
359 partistyrelse, riksdagsgrupp, distriktsordförande, kretsordförande, gruppledare i kommuner
360 och regioner, KSO, distriktsanställda och politiska sekreterare om att möjligheten att
361 motionera nu är öppen.

362

363 Vidare lyfts partistämman som en punkt på kretsårsmötet, där kretsarna haft möjlighet att
364 informera sina medlemmar om att möjligheten att motionera nu är öppen. Samt även där haft
365 möjlighet att göra medskick till den kretsen väljer att skicka som ombud.

366 Utöver mailkorrespondensen och möjligheten för kretsarna att informera på kretsårsstämman
367 så har information tillgängliggjorts med en nyhet på vårt interna forum Connect. På Connect
368 fanns information om att det gick att motionera, och hur man enklast gör det.

369

370 Därutöver har riksorganisationen vid ett flertal tillfällen mailat distriktens personal samt
371 distriktsordföranden med information kring motionshanteringen. Informationsinsatsen får
372 därför anses som tillgängliggjord för de medlemmar som vill motionera.

373

374 Vidare har Centerpartiet också verktyget ”medlemsinitiativ”, ett sätt att lyfta idéer direkt med
375 partistyrelsen men också riksdagsgruppen. Mer information om detta finns på Connect.

376

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.12.1

377
378

379 [8.13](#): Intern utredningstjänst för medlemmar

380

381 8.13.1 att Centerorganisationen skall till sina medlemmar på lämpligt sätt ämnesvis
382 tillhandahålla information som efterfrågas.

383

384

385 **Partistyrelsens yttrande:**

386

387 Motionen tar upp behovet av en utrednings- och faktaupplysningsfunktion som Centerpartiet
388 ska tillhandahålla till medlemmar som behöver upplysningar inför motionskrivandet.

389

390 En motionär har ofta en ganska klar bild av vad problemet är som motionens förslag ska lösa.
391 Ofta är det en fråga där man har ett engagemang och mycket kunskap och där man har god
392 koll på var det finns relevant fakta att underbygga sin sak med. På det viset är internet en
393 lättillgänglig guldgruva.

394

395 Utöver fakta för att underbygga förslaget behöver man ofta också information om partiet
396 redan har sagt något i den aktuella frågan. På Centerpartiets hemsida finns gott om
397 information om vad partiet tycker i olika frågor och på Connect finns fördjupade frågor och
398 svar samt våra styrdokument samlade. Båda dessa sidor är bra underlag för den motionär som
399 vill skriva en motion. Dels kan man se vad Centerpartiet redan tycker, så att man slipper slå in
400 öppna dörrar med sin motion. Dels kan man se vad partiet tycker för att eventuellt kunna
401 formulera hur man istället vill att det ska vara. Att utöver det sammanställa fakta ämnesvis
402 anser inte partistyrelsen är en uppgift som ska läggas på Riksorganisationen.

403

Partistyrelsen föreslår partistämman att avslå följande motioner:

8.13.1

404

405

406 [8.14](#), [8.15](#), [8.16](#), [8.17](#), [8.18](#): Internt debattforum mm

407

408 8.14.1 att ett tryckt debatt- och idématerial tillfogas varje nummer av medlemstidningen C
409 med en från partiledningen fristående redaktör.

410

411 8.14.2 att motioner till riksstämmor lämnas först till distrikten i digital eller skriftlig form.

412

413 8.15.1 att debattforum tas fram där man efter område kan föra olika debatter utan
414 teckenbegränsningar.

415

416 8.15.2 att alla medlemmar ges tillgång till centerns partiplattform utan extra ansökan.

417

418 8.15.3 att man enkelt kan kategorisera och söka på olika ämnen och inlägg.

419

420 8.15.4 att en person har som sin arbetsuppgift att moderera debattforumet.

421

422 8.15.5 att debattforumet även är åtkomligt via app i telefonen.
423
424 8.15.6 att rådgivande medlemsomröstningar kan skapas och genomföras i olika frågor som
425 debatteras forumet på olika nivåer i partiet (riks, region, kommunalt).
426
427 8.15.7 att länkar, gilla funktioner, bilder och ev filmer kan användas.
428
429 8.15.8 att dagens debattforum omedelbart stängs om inget alternativ tas fram då det idag är en
430 negativ reklampelare.
431
432 8.16.1 att stadgarna förtydligas så att centerns företrädare förstår att de skall upprätthålla en
433 dialog med och inför sina uppdragsgivare.
434
435 8.17.1 att ge partistyrelsen i uppdrag att snarast initiera och ekonomiskt möjliggöra skapandet
436 av en rikstäckande arena för idédebatt och erfarenhetsutbyte.
437
438 8.18.1 att ge partistyrelsen i uppdrag att snarast initiera och ekonomiskt möjliggöra skapandet
439 av en rikstäckande arena för idédebatt och erfarenhetsutbyte – en nystart för Politisk tidskrift i
440 modern tappning.

441
442
443 **Partistyrelsens yttrande:**
444

445 Den första motionen rör motionshantering och ett tryckt debattforum. Gällande
446 motionshanteringen i Centerpartiet så har vi haft samma motionshanteringssystem och
447 stämssystem både 2017 samt 2019 och nu även 2021. Systemet får därmed anses som testat
448 och väl beprövat.
449

450 Systemet bygger på att medlemmen via personnummer får en kod som är kopplat till
451 användarnamnet (den i medlemsregistret registrerade mailadressen), som också utgör
452 inloggningsnamn till vårt interna forum Connect. Där både information om hur en medlem
453 kan motionera fanns tillgängligt under perioden motionssystemet fanns uppe, samt
454 direktlänkar både till aktiveringen av ditt användarnamn i motionshanteringssystemet, och en
455 direktlänk till systemet efter att användaren är aktiverad.
456

457 Anledningen till att systemet kräver inlogg är att motionsrätten är avsedd för Centerrörelsens
458 medlemmar och ett inlogg kopplat mot medlemskapet krävs för att säkerställa denna rättighet.
459

460 För medlemmar med låg IT-vana fanns en tydlig rekommendation att använda sig av
461 distriktens ombudsmän för att få hjälp att registrera motionerna. Detta tycks ha fungerat bra i
462 de flesta distrikt och ombudsmannakåren har funnits med som ett stöd till medlemmarna kring
463 detta.
464

465 Därutöver hade verksamhetsstöd extra bevakning på systemet och extra support öppen
466 söndagen den 28 februari 2021 till kl. 22.30 för att hjälpa medlemmar med problem.
467

468 Vidare har Centerpartiet i projektet Framtidens partistämman sett över motionsprocessen inför
469 stämman 2023. Här kommer partistyrelsen återkomma i god tid innan partistämman 2023.
470

471 Samtliga motioner berör på olika sätt utveckling av olika möjligheter och forum för idédebatt.
472 Att intresset för erfarenhetsutbyte, diskussioner och idédebatt är stort ser partistyrelsen
473 positivt på. Idédebatt är viktig för ett politiskt parti och för att upprätthålla en ideologisk
474 spänst. Efter stämman i Falun 2015 har också satsningar gjorts för att främja detta. Tidningen
475 C finns såväl digitalt som analogt och speglar vad som händer i hela Centersverige – lokalt,
476 regionalt och nationellt. Nyhetsbrev skickas kontinuerligt och den digitala mötesplatsen
477 Connect har utvecklats.

478
479 På Connect finns möjligheten att ha debattforum men intresset har varit ganska lågt då många
480 har valt att använda öppnare forum i sociala kanaler, som till exempel Facebook, för dialog
481 och diskussion. Dessa forum kommer oftast underifrån och bygger på medlemmars
482 engagemang för sakfrågor, olika nätverks fokusfrågor eller kopplat till kretsar och distrikt. En
483 del är öppna endast för medlemmar, andra är öppna för alla.

484
485 Vidare hade Partistyrelsen inför verksamhetsåret 2020 förberett fokus samtalsåret för
486 Centerpartiet. Där var tanken att utveckla dialoger och utåtriktade aktiviteter för att forma ny
487 politik, på lokal, regional och nationell nivå. Även om mycket av det som var planerat fick
488 ställas in på grund av pandemin så har vi ändå lyckats ställa om för att hitta nya möjligheter
489 för att föra en dialog med organisationen. Inför framtagandet av stämmoprogrammen har det
490 varit digitala diskussionsforum med bred informationsinhämtning och Framtidsagenda 2030,
491 som antogs av förtroenderådet i maj, har varit på bred remiss i organisationen.

492
493 I arbetet med att se över ”Framtidens partistämman” har ett brett anslag kring
494 medlemsinflytande tagits och vi kommer bland annat att gå vidare med förslag på hur vi
495 stärker nationella nätverk för att öka medlemmars möjlighet att påverka i frågor där man har
496 ett stort engagemang.

497
498 Det pågår ett utvecklingsarbete i Centerpartiet bland annat med ett projekt om ett ”Digitalt
499 lyft” där Connect och andra system och plattformar ses över för att göra de mer
500 användarvänliga och bättre för sina syften. Exakt hur detta resultat kommer se ut är inte klart
501 än och kommer inte vara klart innan partistämman. Flera av motionärernas att-satser är sådant
502 som i detta arbete finns med som inspel redan. Men eftersom tekniken, resurser och exakt vad
503 som ska prioriteras och i vilken ordning inte är klart så kommer partistyrelsen inte att
504 specificera exakt vilka funktioner som bör finnas vart i detta läge.

505
506 När det gäller att automatiskt få tillgång till partiplattformar så är detta enligt GDPR inte
507 möjligt då individer själva behöver ansöka och godkänna innan man registreras och får
508 inloggnings. Det som däremot ses över är hur vi arbetar med att förmedla och uppmuntra till
509 att skaffa inlogg när bland annat nya medlemmar registreras så att man snabbt får kännedom
510 och enkelt kan ansöka om konto.

511
512 När det gäller att ändra stadgarna för att tvinga våra företrädare att aktivt delta i den interna
513 debatten, bör det ligga i företrädarens intresse att om denne vill bli omvald visa upp sitt arbete
514 både för väljare och för medlemmar. Detta bör dock överlåtas till den enskilde att avgöra i
515 vilket forum detta bör ske.

516
517 Partistyrelsens bedömning är att det viktiga syfte som motionerna lyfter fram kan uppnås med
518 de verktyg som Centerpartiet redan har till sitt förfogande och att utveckla dessa. Vid sidan av
519 detta anser Partistyrelsen också att satsningar på utåtriktade aktiviteter behöver prioriteras

520 framför att bygga upp nya interna strukturer och forum när vi går in i ett valår och fokus bör
521 ligga på att förflytta väljare.
522

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.14.1

8.14.2

8.15.1

8.15.2

8.15.3

8.15.4

8.15.5

8.15.6

8.15.7

8.15.8

8.16.1

8.17.1

8.18.1

523

524

525 **8.19:** Centerpartiets värdegrund

526

527 8.19.1 att en ideologisk värdegrund ska formuleras.

528

529 8.19.2 att denna värdegrund ska förvaltas av en utsedd person.

530

531 8.19.3 att rubriceringen av denna värdegrund får ett tydligt och unikt namn.

532

533

534 **Partistyrelsens yttrande:**

535

536 Motionen vill att Centerpartiet ska ta fram och formulera en ideologisk värdegrund och att

537 denna värdegrund ska förvaltas av en utsedd person, en så kallad chefsideolog. Dessutom vill

538 motionen att värdegrunden skall få ett unikt och tydligt namn som sticker ut.

539

540 Idéprogrammet inleds med meningen ”Alla människors lika rätt och värde är grunden för
541 Centerpartiets politik.” Värdegrunden ramas sedan in av följande stycke: ”Vi tror på varje
542 människas rätt och förmåga att själv forma sin egen framtid. Det är därför vi vill att makt ska
543 finnas så nära människor som möjligt. Det är därför vi försvarar alla människors frihet från
544 förmynderi och påtvingad kollektivism. Det är därför vi tror på ett gemensamt ansvar för att
545 ge alla människor möjligheter att förverkliga sina liv och sina drömmar och utjämna de
546 orättvisor som arv och uppväxt skapat. Det är därför vi vill bevara vår planet och ekosystemet,
547 som är den långsiktiga grunden för frihet och välfärd. Det är därför vi tror på människors rätt
548 att bygga en framtid varhelst i vårt land de vill bo, vart än de känner att de hör hemma.”
549 Även Centerpartiets ideologiska hemvist beskrivs i idéprogrammet: ”Centerpartiets liberalism
550 är social, decentralistisk och grön. Den är jordnära och frihetlig. Den bygger på rättvisa och
551 hållbarhet. Den ser samhället som större än bara staten, som en gemenskap där alla behövs.
552 När många får vara med och ta ansvar för tryggheten och solidariteten byggs en välfärd som
553 är mycket starkare än vad staten ensam förmår.”
554

555 Sedan 1912 har Bondeförbundet/Centerpartiet antagit 11 idéprogram/partiprogram med jämna
556 mellanrum. Inför beslutet om vårt nuvarande partiprogram var det en bred och djup
557 diskussion både i och utanför Centerrörelsen om våra värderingar och vårt förhållande till
558 liberalismen i stort. När idéprogrammet antogs av Framtidsstämman i mars 2013 var det efter
559 omfattande diskussioner i hela Centerrörelsen vilket ledde fram till ett beslut i stor enighet.
560

561 Ytterst är det partiledaren och partistyrelsen som har ansvar för att förvalta och utveckla vår
562 värdegrund, men i en folkrörelse är det viktigt att detta arbete involverar förtroendevalda på
563 alla nivåer. Partistyrelsen menar att arbete med att göra Centerpartiets värdegrund tydlig är ett
564 ansvar för alla förtroendevalda, inte minst i det dagliga politiska arbetet.
565

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.19.1

8.19.2

8.19.3

566
567

568 8.20: Vetenskapsförnekelse

569
570 8.20.1 Centerpartiet skall ta initiativ ett folkrörelseengagemang i centerrörelsen för solida
571 vetenskapliga fakta, mot vetenskapsförnekelse, för demokrati och möjligheter allt kopplat till
572 de stora hot som mänskligheten nu står inför.
573

574
575 **Partistyrelsens yttrande:**
576

577 Motionären vill att Centerpartiet aktivt ska ta initiativ till ett folkrörelseengagemang i
578 centerrörelsen för solida vetenskapliga fakta, mot vetenskapsförnekelse, för demokrati och
579 möjligheter allt kopplat till de stora hot som mänskligheten nu står inför.
580

581 Faktaresistens, populism och vetenskapsförnekelse är reella hot mot demokratin. I
582 stämmoprogrammet ”En starkare liberal demokrati” beskrivs hotet från populisterna
583 ytterligare, men också hur den politik vi bedriver kan stärka demokratin. Och det handlar inte
584 bara om politik utan också att i praktisk handling stärka människors förmåga att utveckla och
585 utvecklas. Vi ser det bland annat i vår syn på bildning där vi genom att grunda
586 Studieförbundet Vuxenskolan, SV, såg till att skapa möjligheter för människor till livslångt
587 lärande runt om i landet.

588
589 Motionären tar utgångspunkt i klimatfrågan. Klimatfrågan är mycket riktigt en av vår tids
590 största utmaningar och sättet vi hanterar frågan på i dag är avgörande för vår framtid. Även
591 klimatfrågan ges stort utrymme i ett av de politiska program som partistämman har att ta
592 ställning till.

593
594 Partistyrelsen menar att vi genom den politik vi tillsammans formar på partistämmorna redan
595 gör detta. Det bästa sättet för Centerpartiet att motverka dessa destruktiva krafter är att driva
596 politiska frågor som är väl underbyggda utifrån vad vetenskap och forskning kan påvisa.
597 Partistyrelsen anser därmed att detta inte är något som bör ske inom ramen för en särskild
598 kampanj eller vid sidan av det politiska arbetet.

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.20.1

600
601

602 [8.21](#): Centerpartiets ideologi och politiska position

603
604
605
606

8.21.1 att ge klartecken och starta denna folkrörelse och studiecirkel.

607
608

Partistyrelsens yttrande:

609 Det är ett omfattande ämne som motionen tar upp kring önskan att starta folkrörelse och studiecirkel
610 kring Centerpartiets värderingar. Motionen tar också upp tankar kring hur vi bemöter andra politiska
611 partier och resonerar om olika politiska skalor och vår samt andras positionering på dessa skalor.

612
613 Det är ofta man tolkar historien utifrån dagens ljus för att stärka sina teser. Det är också svårt att
614 avgöra vad som beror på arv eller miljö. En genetisk term kan få en social funktion för att markera en
615 grupp. En del personer kan, som utifrån ett genetiskt arv från forntida nordbor, definiera sig som
616 vikingaättlingar. De tolkar då det ursprunget som en förklaring till olika egenskaper de har, även om
617 det utgör en försvinnande liten del av deras totala genetiska arv.

618
619 Partistyrelsen anser att vi i första hand ska utgå från Centerpartiets historia, ha den som bas
620 för att blicka framåt för kommande utmaningar och visa på hur vi vill se att samhället ska
621 formas för framtiden.

622
623 Det är angeläget att kontinuerligt prata om värderingar och vilka som ska känneteckna
624 Centerpartiet. Det kan med fördel göras på lokal nivå inom studiecirkelnns ram men även på
625 regional och nationell nivå.

626

627 Centerpartiet har en process där vi kontinuerligt förnyar vårt idéprogram, nu senast 2013, då
628 vi efter en omfattande process tog fram ett nytt idéprogram efter det förra som antogs 2001.

629

630 Partistyrelsen anser att det kan vara farligt att vara för kategorisk hur andra partier fungerar.
631 Vi anser att det är viktigare att tala om vad som är bra med vårt parti i stället för att recensera
632 andra partiers politik och upplevda världsbild.

633

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att uppmana kretsar och distrikt att aktivt jobba med Centerpartiets utbildningsstrategi.

634

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.21.1

635

636

637 8.22: Politiska samarbeten

638

639 8.22.1 att Centerpartiet skall vara öppet för samarbete även med partier vi tycker att vi står
640 långt ifrån inom okontroversiella frågor där det är fruktbart.

641

642 8.22.2 att Centerpartiet samtidigt inte skall acceptera att kompromissa en millimeter med
643 partier vi står långt ifrån i frågor rörande (t.ex.):

644 1. Människors lika värde (ursprung, religion, kön, sexuell läggning, handikapp mm),

645 2. Åsiktsfrihet,

646 3. Migration,

647 4. Miljö och klimat,

648 5. Globalisering,

649 6. Kultur,

650 7. Fria medier och ett starkt och oberoende public service,

651 8. Rätten till fri företagsamhet och privat ägande.

652

653 8.22.3 att Centerpartiet skall vara beredda att samarbeta med olika partikonstellationer i olika
654 frågor beroende på ämnets karaktär.

655

656

657 **Partistyrelsens yttrande:**

658

659 Motionen lyfter den polarisering vi ser i samhället och det politiska landskapet som håller på
660 att utveckla sig. Motionen lyfter också vilka partier vi i framtiden kan tänkas samarbeta med.

661

662 Situationen i svensk politik är mycket komplex. Det visade sig inte minst i de långa månader
663 efter valet 2018 då en regering skulle bildas. Centerpartiet gjorde upprepade och envisa försök
664 att få en regering till stånd som var förankrad över blockgränsen. Det gällde en

665 Alliansregering i samarbete med S, en regering där både S och M deltog, ett samarbete mellan

666 Alliansen och MP eller en mittenregering. Samtliga dessa förslag föll för att S eller M eller

667 båda partierna avvisade dem. Under dessa månader hölls ett antal gemensamma möten med

668 partistyreelse och riksdagsgrupp för att diskutera vägval framåt. Det var också ytterligare
669 omfattande intern förankring, bl a telefonmöten strax före jul med ca 600 deltagare.
670 Partistyrelsen och riksdagsgruppen tog gemensamt ställning för januariavtalet i början av
671 2019, och förtroenderådet godkände detta samarbete med S, MP och L. Alla Centerpartiets
672 distrikt röstade för samarbetet.

673

674 Sedan dess har mycket hänt i svensk politik. Det handlar framför allt om att
675 Kristdemokraterna och Moderaterna på en rad punkter har närmat sig SD och är beredda att
676 bilda regering med SD som stöd och därmed budgetförhandla med SD. Under våren 2021 har
677 även L uttryckt ambitioner åt samma håll.

678

679 Under innevarande mandatperiod har samarbets- och regeringsfrågan diskuterats på ett antal
680 möten med partistyrelsen och riksdagsgruppen. Det har vid alla dessa diskussioner varit
681 mycket tydligt att det är uteslutet för Centerpartiet att medverka till en lösning i
682 regeringsfrågan som bygger på samverkan med Sverigedemokraterna.

683

684 Det finns en tydlig vilja att samverka med partier i den breda mitten i svensk politik, dvs de
685 forna allianspartierna och de nuvarande regeringspartierna.

686

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.22.1

8.22.2

8.22.3

687

688

689 8.23, 8.24: Politisk samverkan och internationellt samarbete

690

691 8.23.1 att Uttala sig för att kontakterna och samarbetet stärks och utvecklas med de
692 centergröna partierna i första hand runt Östersjön – och då särskilt polska PSL.

693

694 8.23.2 att samarbetet mellan centerpartierna i Norden stärks på såväl distriktsnivå som
695 nationell nivå.

696

697 8.24.1 att partiet står fast vid sin hållning gentemot SD.

698

699 8.24.2 att partiet förmedlar ökad kunskap om hur gröna internationalens partier agerat förr och
700 hur de agerar nu.

701

702 8.24.3 att flera uppmanas att bära centerklöver.

703

704

705 **Partistyrelsens yttrande:**

706

707 Motionären vill se ett ökat samarbete mellan gröna decentralistiska partier i Norden och runt
708 Östersjön. Samarbeten med syskonpartier runt om i världen är viktigt för att stärka

709 Centerpartiets röst lokalt, nationellt och internationellt och hämta hem goda politiska och
710 organisatoriska erfarenheter. Sådant samarbete syftar såväl till att öka förståelsen och
711 kunskapen om andra partier och som att låta oss inspireras i vår egen politiska och
712 organisatoriska utveckling.

713
714 Motionären för fram tankar om ytterligare satsningar gällande samarbeten och utbyten med
715 partier. Centerpartiets europeiska och globala samlingsorgan Alliance of Liberals and
716 Democrats for Europe (ALDE) och Liberala Internationalen (LI) fungerar här som en bra
717 utgångspunkt. Medlemmarna i dessa organisationer står uttalat på en liberal värdegrund.
718 Partiet som motionären lyfter som exempel, polska PSL, har istället valt att gå med i det
719 kristdemokratiska EPP på Europainivå, samma grupp som Moderaterna och
720 Kristdemokraterna är medlemmar i.

721
722 Redan idag pågår en mängd utbyten med våra syskonpartier på olika nivåer i Centerrörelsen.
723 Partierna besöker varandras stämmor och har även andra gemensamma möten, där man till
724 exempel har delat med sig av kampanjmetoder och organisationsarbete samt även politiska
725 frågor i Centerpartiets ”Så mycket bättre”-projekt. Även ett starkare utbyte mellan de nordiska
726 liberala partierna har fortsatt genom gemensamma resolutioner och koordineringsmöten under
727 ALDEs och Lis kongresser. Dessutom finns ett samarbete med både det Norska Senterpartiet
728 och Åländsk Center där erfarenhetsutbyte sker, två partier som inte deltar i arbetet i ALDE
729 och LI. Delegationer från partierna har besökt varandra och erfarenhetsutbyten har skett i
730 olika frågor. Därtill har samarbeten skett inom ramen för Nordiska rådet, Europaparlamentet,
731 ALDE och Liberal International.

732
733 För att få genomslag för Centerpartiets politik även utanför Sveriges gränser måste vi vara
734 verksamma inom de strukturer och organisationer som ger inflytande när framtidens frågor
735 formas och beslutas. Partistyrelsen ser hellre att vi fortsätter och utvecklar våra samarbeten
736 med syskonpartier i främst Norden och Europa samt vårt medlemskap i ALDE och LI, istället
737 för att starta upp ny verksamhet.

738
739 Motionären lyfter i motionen både frågan om vår klöver som varumärke, vår politiska
740 position i mitten, men också att Centerpartiet bör förmedla kunskap och lyfta partier i den
741 gröna internationalen.

742
743 Centerpartiet har en tydlig roll i svensk politik, att vara det alternativ som går framåt och är
744 ansvarstagande. Samtidigt vet vi och agerar för medmänsklighet, internationella
745 överenskommelser och för att fler ska komma i arbete och kunna göra en ekonomisk resa i
746 livet. Ska vi lyckas med vår vision för ett mer rättvist, öppet och välkomnande samhälle är det
747 av största vikt att Centerpartiet fortsätter verka för breda lösningar i mitten utan inflytande
748 från ytterkantpartier så som Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet.

749
750 När det kommer till den internationella arenan är Centerpartiet medlemmar i Alliansen för
751 Liberaler och Demokrater på den europeiska nivån och i Europaparlamentet ingår vi i Renew
752 Europe. Lyfter vi blicken utanför Europa ligger vårt medlemskap i Liberal International.
753 Dessutom har Centerpartiet en internationell stiftelse, som jobbar med demokratibistånd i
754 utvecklingsländer, detta på uppdrag av SIDA. Stiftelsen jobbar med att utveckla systerpartier
755 men också stötta demokratiutveckling med i flerpartiprojekt runt om i världen.
756 Utifrån detta bör Centerpartiet prata om och lyfta vad vi gör inom ramen för våra
757 internationella samarbeten istället för att förmedla vad Den gröna Internationalen sysslar med.

758

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att inom ramen för befintliga samarbeten utveckla kontakterna med våra syskonpartier i såväl Norden som Europa.

759

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.23.2

8.24.1

8.24.3

760

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.23.1

8.24.2

761

762

763 [8.25](#): Mångfaldsperspektiv på Centerpartiets engagemang i Svenska 764 kyrkan

765

766 8.25.1 att ge partistyrelsen i uppdrag att utreda hur vi kan skapa en fristående organisation
767 med koppling till Centerpartiet som kan driva våra värderingar i Svenska kyrkan för att
768 återkomma med förslag till ändrad organisering och förändrad arbetsordning till
769 nästkommande partistämma.

770

771

772 **Partistyrelsens yttrande:**

773

774 Motionären föreslår att ge partistyrelsen i uppdrag att utreda hur vi kan skapa en fristående
775 organisation med koppling till Centerpartiet som kan driva våra värderingar i Svenska kyrkan
776 för att återkomma med förslag till ändrad organisering och förändrad arbetsordning till
777 nästkommande partistämma.

778

779 I Centerpartiet finns en lång tradition av engagemang i Svenska kyrkan och partiet har därför
780 tidigare valt att ställa upp i kyrkovalet under partibeteckning, dvs. som "Centerpartiet". I förra
781 kyrkovalet var Centerpartiet den näst största nomineringsgruppen med drygt 3 000 kandidater.
782 Det innebär att mer än tio procent av medlemskåren kandiderar i kyrkovalet.

783

784 För Centerpartiet är det viktigt att väljarna i kyrkovalet tydligt får ta del av vilka
785 grundvärderingar och vilken ideologi som bär en nomineringsgrupp i valet. Alla människors

786 lika värde och rättigheter, frivilligt engagemang, mångfald, lokala lösningar och hållbarhet är
787 några utgångspunkter och kärnvärden i Centerpartiets politik. Genom att delta i kyrkovalet
788 under partibeteckning blir det tydligt för väljarna att det är Centerpartiets värdegrund som
789 våra kandidater utgår från.

790

791 Enligt Centerpartiets arbetsordning beslutar partistyrelsen om Centerpartiets deltagande som
792 nomineringsgrupp vid val till kyrkomöte. Partistyrelsen menar att namnet Centerpartiet gör
793 det tydligt att det är Centerpartiets värderingar som är grunden för detta engagemang.
794 Idag har vi på nationell nivå en kyrkopolitisk sektion för att tillvarata och driva frågor som rör
795 engagemanget inom Centerpartiet för Svenska kyrkan. Dessutom har flera distrikt egna
796 kyrkopolitiska sektioner. Det är ett bra sätt att engagera medlemmar med kyrkopolitiskt
797 intresse och som går att utveckla så det kommer fler till del.

798

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.25.1

799

800

801 [8.26](#): Regnbågsnycklar i Svenska kyrkan

802

803 8.26.1 att Centerpartiet som nomineringsgrupper till Kyrkovalet aktivt jobbar för införandet
804 av Regnbågsnyckeln och för ett inkluderande Kyrka.

805

806

807 **Partistyrelsens yttrande:**

808

809 Motionären lyfter frågan om situationen för kristna HBTQI-personer som är verksamma inom
810 Svenska Kyrkan, både som medlemmar och personal. Samt att öka kunskapen om bemötande
811 mot HBTQI-personer inom kyrkan genom införandet av så kallade Regnbågsnycklar.

812

813 Kunskapen om HBTQI-personers situation behöver öka även inom Svenska kyrkan. Att få
814 tillgång till ökad kunskap och nya forskningsrön och att dessa kan föras ut i samhället på ett
815 effektivt sätt är angeläget. Idag finns möjligheter för församlingar – som för andra
816 verksamheter och organisationer att regnbågs-certifiera sig. Regnbågsnyckeln inom Svenska
817 kyrkan är en HBTQI-märkning som visar att förtroendevalda och medarbetare i en församling
818 genomgått processmodellen Regnbågsnyckeln för en mer inkluderande kyrka och har viljan
819 att arbeta aktivt för mångfald och öppenhet. Processen består av utbildning, studiecirklar,
820 visionsarbete och reflektion vilket leder fram till att församlingen efter utförd process och
821 utarbetade mångfaldsvisioner får ta emot märkningen Regnbågsnyckeln.

822

823 Alla människors lika rätt och värde är grunden i Centerpartiets politik. Därför ser
824 Centerpartiet positivt på att fler församlingar, verksamheter och organisationer väljer att jobba
825 med inkludering och mot fördomar. Det är en självklarhet för Centerpartiets förtroendevalda
826 inom Svenska kyrkan på alla nivåer uppmuntrat församlingar skaffar sig kompetens kring
827 HBTQI-frågor och bemötande.

828

829

830

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet som nomineringsgrupp till kyrkovalet aktivt jobbar för att lyfta in frågor kring HBTQI, inkludering och bemötande på alla nivåer i Svenska kyrkan.

831

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.26.1

832

833

834 [8.27](#), [8.28](#): Centerpartiets profilshop och profilprodukter

835

836 8.27.1 att inte ge ut gratisgrejer i plast under valkampanjen.

837

838 8.27.2 att alla givaways i webbshoppen är miljövänliga.

839

840 8.28.1 att Centerpartiet lokalt, regionalt och på riksplenet avstår från att trycka upp bomullströjor till nästa valrörelse.

841

842

843

844 **Partistyrelsens yttrande:**

845

846 Motionen tar upp aspekten kring hur miljövänliga våra valrörelser är och vill att vi ska plastbanta vår profilshop inför vår valrörelse.

847

848

849 I samband med centrala inköp och upphandlingar ställs krav på leverantörerna kring miljömärkning och redovisning kring miljöpåverkan. Riksorganisationen efterfrågar alltid intyg om miljöcertifiering, miljöpolicy eller motsvarande och arbetar för en hållbar utveckling genom att ta med miljö- och klimataspekterna i alla upphandlingar.

850

851 Riksorganisationen försöker även finna produkter som inte är tillverkade av plast, men

852

853 utbudet av till exempel lyocell och andra alternativa material är fortfarande begränsat,

854

855 samtidigt som vi försöker upphandla produkter av hög kvalitet och lång hållbarhet.

856

857 Denna strävan kommer att fortsätta, på samma sätt som vi utåt i organisationen visar vad

858

859 produkterna innehåller och var de är producerade. Detta gäller inte bara plast utan även

860

861 materialet i våra textilier. Ett konkret exempel är kring pendlarkampanjer då

862

863 riksorganisationen uppmanar kretsarna att välja lokalodlade äpplen framför frukt som behöver transporteras långa sträckor.

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att i samband med att vi uppdaterar vår grafiska profil ta fram en profilproduktspolicy där höga krav ställs på material, miljömärkning, distributionssätt, kvantitet och liknande.

att partistämman uppmanar medlemmar, avdelningar, kretsar och distrikt att aktivt jobba med att återvinna uttjänta profilkläder och profilprodukter.

att partistämman uppmanar kretsar och distrikt som gör lokala upphandlingar att utgå från de krav som ställs i den kommande profilproduktspolicyn.

863

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.27.2

864

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.27.1

8.28.1

865

866

867 [8.29](#): Namnen på Centerpartiets kommunkretsar

868

869 8.29.1 att alla kretsar ser över vilket namn de är registrerade med och ändrar om så behövs.

870

871

872 **Partistyrelsens yttrande:**

873

874 Motionärerna lyfter frågan angående vilket namn Centerpartiet har på sina kretsorganisationer
875 runt om i landet samt att dessa behöver ses över för att vara anpassade kring vilken kommun
876 kretsen faktiskt tillhör.

877

878 I Sverige finns idag två kommunkretsar som inte har kommunens namn i kretsen. Det är
879 Mälarearna som motsvarar Ekerö kommun i Stockholms län samt Folkare som motsvarar
880 Avesta kommun i Dalarna.

881 Namnen på dessa kommunkretsar sitter djupt rotade i organisationen och har en historia om
882 varför man valt just dessa namn på sina kretsar.

883

884 I Centerpartiets stadgar framgår tydligt att en krets består av en kommun.

885 Samtidigt är Centerpartiet ett parti som bygger på federalismens principer om att makten

886 kommer underifrån i vår rörelse. Därför varken kan eller bör partistämman tvinga någon krets
887 till en namnändring.

888

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.29.1

889

890

891 [8.30](#), [8.31](#): Centerpartiet som arbetsgivare

892

893 8.30.1 att vi utreder möjligheterna att anställa samtliga medarbetare i riksorganisationen.

894

895 8.31.1 att Centerpartiet utreder hur medarbetare upplever Centerpartiet som arbetsgivare idag.

896

897 8.31.2 att Centerpartiet utreder hur Centerpartiets arbetsgivare upplever och ser på sitt
898 uppdrag som arbetsgivare.

899

900 8.31.3 att Centerpartiet utreder hur hela organisationen kan bli en bättre arbetsgivare.

901

902 8.31.4 att Centerpartiet utreder om en organisationsförändring där arbetsgivaransvaret ligger
903 centralt eller på organisationsenhetsnivå kan höja lägstanivån.

904

905 8.31.5 att Centerpartiet presenterar hur kommunkretsar och distrikt kan stödjas i sin roll som
906 operativa arbetsledare.

907

908

909 **Partistyrelsens yttrande:**

910

911 Motionerna tar upp frågan om arbetsgivaransvar generellt och huruvida det kan ligga på
912 central nivå samt hur organisation kan stödjas att bli bättre arbetsgivare och arbetsledare.

913

914 2019 års partistämman behandlade två motioner som rörde liknande frågor, inklusive stödet till
915 kretsar och distrikt och beslutade bland annat att Riksorganisationen ska ge fortsatt stöd till
916 kretsar och distrikt, utreda förutsättningar för centrala anställningar för distriktspersonal samt
917 tillsammans med distrikten utreda finansiering av distrikts- och krets nivå för att skapa en
918 robust organisation.

919

920 Partistyrelsen beslutade 2019-11-08 att motionsbesluten skulle hanteras inom ramen för
921 verksamhetsplan och budget 2020 samt genom ett särskilt projekt som skulle kartlägga
922 distriktens och kretsarnas partistöd och ekonomi, personalbemanning (inkl. politiska
923 sekreterare) och arbetsgivarroll idag samt utreda och lägga förslag kring förutsättningar och
924 former för centrala anställningar och om kretsars och distrikts framtida samarbete och
925 finansiering. Till sin hjälp i detta uppdrag har Riksorganisationen haft en referensgrupp
926 bestående av distriktsordföranden och ombudsmän som har varit med och tyckt till längs
927 arbetets gång.

928

929 Under våren 2021 har detta projekt, kallat ”Stabila distriktsorganisationer” slutredovisats till
930 PS och kring arbetsgivarfrågorna har följande beslut fattats om det fortsatta arbetet:

931

932 Erbjud en för Riksorganisationen kostnadsneutral möjlighet att centralt anställa medarbetare
933 på distrikt och kretsar där RO står för arbetsgivarrollen och distrikt/krets för det vardagliga
934 arbetsledandet. Detta skulle kunna starta som ett pilotprojekt för att sedan kunna utvecklas.
935 Inom ramen för arbetsgivarrollen ligger delar som lönehantering, pensioner, försäkringar och
936 kontakter med Försäkringskassan och andra myndigheter. Här ligger också arbetsmiljöansvar,
937 företagshälsovård, rehabilitering samt kompetensutveckling och lönerevision. I det dagliga
938 arbetsledningsansvaret ingår att leda utifrån framtagna verksamhetsplaner och prioriteringar.
939 En sådan här lösning bygger på att det finns ett tydligt avtal och överenskommelse mellan RO
940 och Distrikt/Krets samt kontinuerliga uppföljningar av detta.

941 Ett utökat HR-stöd där det ska finnas möjligheter att få stöd i olika personalrelaterade
942 processer såsom rekrytering, utveckling och avslut samt mallar för olika personalrelaterade
943 dokument. I utbildningar riktade till krets- och distriktsordförande, eller personer med
944 arbetsgivaransvaret, kommer frågor kring detta att kontinuerligt tas upp.

945
946 I och med att frågorna som årets motionärer tar upp redan har varit föremål för en grundlig
947 utredning och arbetet med de slutsatserna har påbörjats anser Partistyrelsen därmed
948 motionerna besvarade.
949

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.31.5

950

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.30.1

8.31.1

8.31.2

8.31.3

8.31.4

951

952

953 [8.32](#): Gemensamma tekniska system

954

955 8.32.1 att förslag på tekniska system för att underlätta distrikt och kretsars verksamhet
956 utarbetas samt organisation för systemstöd av de föreslagna systemen organiseras.

957

958

959 **Partistyrelsens yttrande:**

960

961 Motionären tar upp behovet av att Centerpartiet samordnar och centralt utarbetar förslag på
962 teknisk utrustning och tar fram systemstöd som organisationen behöver.

963

964 Motionen berör lite olika delar, både gemensamma systemstöd och utrustning samt
965 arkivmöjligheter på Connect.

966

967 När det gäller gemensamma systemstöd för t ex bokföringsprogram och löneprogram, som
968 motionären föreslår att Riksorganisationen skulle kunna ta fram så har den frågan berörts
969 inom projektet ”Stabila distriktsorganisationer” som var en följd av förra stämmans motioner
970 om stöd till distrikt och kretsar. Frågan som har undersökts har berört huruvida RO skulle
971 kunna sköta distriktens bokföring samt lönehantering på ett kostnadsneutralt sätt.

972 Partistyrelsen har i samband med slutrapporten av projektet, under våren 2021, beslutat att det

973 ska kunna vara möjligt att RO erbjuder det och då blir det ju per automatik ett gemensamt
974 system. Dock finns det många små och lokala firmor som erbjuder liknande tjänster och det
975 kan finnas en poäng att vi som parti nyttjar den service som det lokala näringslivet erbjuder.
976 Vill distrikten fortsätta att sköta dessa delar på egen hand så ser vi inte att vi centralt kan gå in
977 och rekommendera några särskilda programvaror eller system då det ofta handlar om vad
978 personen som sköter det är van och bekväm med. Dock finns Riksorganisationens
979 medarbetare som jobbar med liknande frågor tillgängliga för att ge råd och stöd i de här
980 delarna och i de fall man kan använda sig av hängavtal så ska vi kunna erbjuda det.

981
982 Samma sak gäller även den tekniska utrustningen där vi inte har några gemensamma
983 upphandlingar utan ofta handlar det om vad den enskilde medarbetaren är van och bekväm
984 med men där vi ska se över möjligheten till hängavtal för den tekniska utrustning vi använder
985 centralt

986
987 När det gäller frågan om arkivering på Connect så är den plattformen inte gjord för att vara ett
988 arkiveringssystem, även om det finns möjligheter att lägga upp dokument och spara under
989 längre tid. Arkivering av organisationens material ska skötas i enlighet med de riktlinjer som
990 finns för föreningsarkiv och utifrån att det ska vara möjligt att i framtiden forska och skriva
991 föreningens historia. Här kan man ta hjälp av lokala folkrörelsearkiv och liknande för att få
992 hjälp med en bra ordning
993

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.32.1

994
995

996 8.33: Företagshälsovård för förtroendevalda i Centerpartiet

997
998 8.33.1 Centerpartiet utreder hur politiker som hamnar i en kris på grund av sitt uppdrag kan
999 vända sig till en politisk företagshälsovård som tillhandahålls av Centerpartiet på riks.

1000
1001

1002 **Partistyrelsens yttrande:**

1003
1004 Motionen lyfter frågan om en att Centerpartiet bör inrätta en funktion dit politiker på
1005 kommunal och regional nivå kan vända sig när hen utsätts för hot och hat men också
1006 mediadrev.

1007
1008 Att tonen i det offentliga samtalet har hårdnat, att förtroendevalda utsätts för hat och hot är
1009 saker att ta på största allvar då det är ett direkt hot mot vår demokrati. För vem kommer vilja
1010 ta på sig uppdrag om man vet att bagaget som följer med är så tungt, och ibland ensamt att
1011 bära?

1012
1013 Inom Centerpartiet har vi utvecklat en stödfunktion som bland annat innehåller en
1014 anmälnings-mail, incident@centerpartiet.se, där medlemmar och förtroendevalda kan
1015 rapportera in incidenter. Det ger oss information om vad som sker och vi kan även upptäcka
1016 eventuella samordnade kampanjer mot oss från olika radikala organisationer och i de fall det

1017 efterfrågas stöd och hjälp i hanteringen så kan vi bidra med det också. I de delarna finns även
1018 flera checklistor på Connect om hur man agerar när man blir utsatt men även hur man kan
1019 tänka in säkerhets- och trygghetsaspekten redan innan något händer. Vi har även utbildat flera
1020 medarbetare i att kunna hantera och stötta de som varit utsatta.

1021
1022 Utöver det stöd som erbjuds av Riksorganisationens medarbetare finns även ett stort kollegialt
1023 stöd att få via kommunala sektionen och de nätverk som finns av förtroendevalda. Att som
1024 utsatt få prata med någon som varit med om liknande situation kan ofta vara ett mycket bra
1025 stöd i arbetet att komma vidare.

1026
1027 Att bistå de som varit utsatta för hot, hat och trakasserier i sina politiska uppdrag är ett arbete
1028 som utvecklas och där nya utmaningar, och lösningar på dessa, kräver en kontinuerlig
1029 uppdatering av vårt arbete.

1030
1031 Att det finns stöd för utsatta politiker är inte bara en fråga för det enskilda politiska partiet
1032 utan något för det demokratiska samhället att se till. Stödet man kan få som politiker när det
1033 gäller de här delarna ska inte vara avhängigt av partiets storlek eller ekonomiska möjligheter.
1034 Däremot kan vi som politiskt parti och som förtroendevalda runt om i landet verka för att det
1035 läggs resurser för att värna demokratin. Att de polisiära resurserna för den här typen av brott
1036 finns, att kommuner, regioner och riksdag har organisering för att hantera och stötta
1037 förtroendevalda. Att via SKR jobba för att det ges likvärdigt stöd, oavsett om det är en stor
1038 eller liten kommun eller region. Utöver det finns den offentliga vården när behov uppstår,
1039 oavsett vad som är orsak till behovet eller vad personen har för sysselsättning.
1040 Som politiker och aktiva i den offentliga debatten kan vi också göra vår insats genom att hålla
1041 en god ton, skilja på sak och person, lösa konflikter och inte elda på dem.

1042

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

8.33.1

1043

1044

1045 **8.34: Studie/diskussionsmaterial rörande moral, etik och jäv**

1046

1047 8.34.1 att riksorganisationen ev. tillsammans med ett studieförbund tar fram ett studie-
1048 /diskussionsmaterial rörande moral, etik och jäv för förtroendevalda centerpolitiker

1049

1050

1051 **Partistyrelsens yttrande:**

1052

1053 Motionen tar upp frågan om att ta fram ytterligare studiematerial kring frågor rörande moral,
1054 etik och jäv för förtroendevalda i Centerpartiet.

1055

1056 I Centerpartiets utbildningsstrategi, Centerakademin, finns en hel mängd utbildningar som
1057 medlemmarna i Centerpartiet kan ta del av. I många av dem ingår diskussioner om partiets
1058 värdegrund, vad som förväntas av en förtroendevald och vad vi centerpartister vill utstråla och
1059 förmedla som förtroendevalda. Några exempel på utbildningar där dessa områden ingår är
1060 Introduktion för nya medlemmar, Nyvald, Valberedningsutbildning,

1061 Nomineringskommittéutbildning, Politik steg 1 och 2 och Ledarskap steg 1 och 2. I politik
1062 steg 2 finns exempelvis en del som handlar om politik och etik.

1063
1064 Centerpartiet är en av grundorganisationerna i Studieförbundet Vuxenskolan. Studieförbundet
1065 Vuxenskolan är en idéburen folkbildningsorganisation med visionen om ett samhälle där
1066 människor växer genom kunskap, insikt och delaktighet. I samarbete med Studieförbundet
1067 Vuxenskolan tar Centerpartiet fram olika utbildningskoncept och även sådant som efterfrågas
1068 av motionären är möjligt att ta fram tillsammans med SV.

1069
1070 Vidare anordnar SKR och de flesta kommuner utbildningar kring vad det innebär att ha ett
1071 förtroendeuppdrag och vad regelverket säger kring sekretess, jäv och vad som är tillåtet och
1072 inte enligt kommunallagen.

1073
1074 I samband med att en person väljer att kandidera, blir vald och tar på sig ett uppdrag finns en
1075 kandidat- och förtroendemannaförsäkran som skrivs under där dessa aspekter finns med.

1076
1077 Att möta behov av utbildningar inom olika ämnen är ett ständigt pågående arbete där vi jobbar
1078 för att skapa så kompetenta förtroendevalda vi kan.

1079

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motion:

8.34.1

1080

1081

1082 [8.35: Finansiering av landsbygden](#)

1083

1084 8.35.1 att skapa förutsättningar så att landsbygdens utveckling får ekonomiskt stöd.

1085

1086 8.35.2 att finansiellt stötta en bank som ger krediter för landsbygden.

1087

1088 8.35.3 att utveckla en tydlig finansiell styrning så att landsbygdens finansiering förblir säkrad.

1089

1090

1091 **Partistyrelsens yttrande:**

1092

1093 Motionären lyfter förslag rörande partiets finansiering av bank för landsbygdens utveckling.

1094

1095 Centerpartiet samlar och engagerar människor för en samhällsutveckling i enlighet med
1096 partiets värderingar. Detta sker genom medlemmarna, engagemanget och politiken på alla
1097 nivåer. Partistyrelsen anser att partiets samlade resurser ger goda möjligheter till stärkt
1098 påverkan av politik och samhällsutveckling.

1099

1100 Partiet har levererat och levererar politik för bättre förutsättningar för både personer och
1101 organisationer i hela landet. Politiken omfattar bland annat frågor om regleverk, finansiering
1102 och tillgång till riskkvilligt kapital. Partiet har tex varit drivande för det att offentliga ska
1103 kunna stödja finansieringslösningar där kapitalmarknadens egna drivkrafter är för svaga.

1104

1105 Partistyrelsen anser att det är det privata tillsammans med det offentliga som är bäst skickade
1106 att finansiera landsbygdens utvecklingen. Givetvis krävs för detta att både regelverk och
1107 incitament finns på plats som drar utvecklingen i önskad riktning. Centerpartiet har lagt en
1108 mängd förslag som både på kort och lång sikt stärker landsbygden. Nämnas kan förslag om
1109 sänkta kostnader och regelförenkling för lantbruksföretag, regionalisering av fastighetsskatter,
1110 landsbygdsavdrag, och avskrivning av studielån. Centerpartiet driver dessutom frågor om att
1111 flytta makten närmare medborgarna och att fler statliga arbetstillfällen även av ekominiska
1112 skäl ska flyttas från Stockholm till övriga landet.

1113

1114 Syftet med ett politiskt parti är att driva frågor utifrån den värdering vi står för. Att partiet
1115 också ska ge finansiella möjligheter till de förslag vi driver ser inte partistyrelsen är partiets
1116 syfte och inte heller en möjlighet då det är många frågor partiet driver som behöver
1117 finansiering.

1118

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.35.1

8.35.2

8.35.3

1119

1120

1121 **Socialförsäkringar och pensioner**

1122

1123 [8.36](#), [8.37](#): Översyn av pensionssystemet

1124

1125 8.36.1 att Centerpartiet i den offentliga debatten och riksdagen ska arbeta för att en
1126 heltäckande genomgång av hela pensionssystemet snarast genomförs.

1127

1128 8.37.1 att Centerpartiet ska arbeta för att en totalt översyn av hela pensionssystemet snarast
1129 genomförs.

1130

1131

1132 **Partistyrelsens yttrande:**

1133

1134 Motionärerna föreslår att Centerpartiet ska arbeta för att en heltäckande genomgång av hela
1135 pensionssystemet snarast genomförs. I motionen framförs att pensionernas köpkraft har
1136 urholkats, att gapet mellan löneutvecklingen i samhället och pensionernas utveckling har
1137 vuxit samt att skillnaden mellan fullt grundskydd genom garantipension och bostadstillägg till
1138 pensionsnivåer helt genererad av arbetsförtjänst har blivit för liten.

1139

1140 Vårt nuvarande pensionssystem trädde i kraft 1999 och fasades in successivt för de som är
1141 födda från och med 1938. Den första årskullen som får sin pension enbart från det nya
1142 systemet är de som är födda 1954 och således uppnådde 65 års ålder under 2019.

1143 Bakgrunden till pensionsreformen var bland annat att det tidigare ATP-systemet inte var
1144 ekonomiskt hållbart och att det inte premierade arbete. Nuvarande pensionssystem bygger på
1145 de medel som var och en har jobbat ihop under sitt arbetsliv. Pensionskapitalet förvaltas av

1146 AP-fonderna och är helt fristående från statsbudgeten. Detta innebär dels att varje generation
1147 finansierar sina egna pensioner, dels att kapitalet är tryggt från finanspolitiska prioriteringar.
1148 Centerpartiet står bakom pensionsöverenskommelsen och principerna för vårt nuvarande
1149 pensionssystem.

1150
1151 Pensionsgruppen är en parlamentarisk arbetsgrupp bestående av representanter för de partier
1152 som stod bakom 1994 års pensionsöverenskommelse plus Miljöpartiet eftersom de ingår i
1153 regeringen. Gruppen har till uppgift att kontinuerligt se över pensionssystemet och att vårda
1154 och utveckla pensionsöverenskommelsen.

1155
1156 Inom ramen för Pensionsgruppen har pensionssystemet nyligen genomgått en genomgripande
1157 översyn. Denna resulterade i en ny pensionsöverenskommelse för långsiktigt höjda och trygga
1158 pensioner, i december 2017. Överenskommelsen innebar genomgripande och viktiga reformer
1159 såsom höjd pensionsålder, förstärkt grundskydd genom höjd garantipension och höjt tak i
1160 bostadstillägget, åtgärder för mer jämställda pensioner med mera.

1161
1162 Den viktigaste åtgärden för att långsiktigt höja pensionerna är att människor jobbar längre.
1163 Därför är det viktigt med en höjd pensionsålder. Det är även viktigt att arbetsmiljön och
1164 möjligheten att omskola sig under yrkeslivet förbättras, så att människors förmåga att vara
1165 kvar i arbetslivet ökar. Dessa är tillsammans med jämställda pensioner, Centerpartiets
1166 prioriterade frågor i Pensionsgruppen.

1167
1168 I Januariavtalet kom Centerpartiet överens med Liberalerna och regeringen om införandet av
1169 ett särskilt Inkomstpensionstillägg som finansieras via statsbudgeten. Detta var ett steg för att
1170 på kort sikt öka det så kallade respektavståndet mellan de som arbetat ett långt arbetsliv och
1171 de som aldrig har arbetat. I genomförandet är partierna i Pensionsgruppen överens om att
1172 detta så snart som möjligt ska ersättas av en långsiktigt hållbar höjning av pensionerna som
1173 ligger inom ramen för pensionssystemet.

1174
1175 Pensionsgruppen arbetar nu intensivt med genomförandet av pensionsöverenskommelsen. Ett
1176 förstärkt grundskydd genomfördes från och med 2020, ett första beslut om höjda
1177 åldersgränser är fattat och i januari enades Pensionsgruppen om ett reformerat
1178 premiepensionssystem. Mycket arbete återstår dock. Partistyrelsen anser att alla delar av
1179 pensionsöverenskommelsen måste få träda i kraft fullt ut innan en ny översyn kan bli aktuell.

1180

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet ska fortsätta arbeta systematiskt för långsiktigt höjda och trygga pensioner.

1181

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.36.1

8.37.1

1182

1183

1184 [8.38](#): Webbaserad pensionsplattform

1185

1186 8.38.1 att den webbaserade plattformen Minpension.se, utvecklas så att all intjänad pension,
1187 såväl allmän- som tjänstepension, placerade i olika tjänstepensionsbolag, samlas där och ger
1188 en total bild av den intjänade pensionen redan från lägsta pensionsåldern.

1189

1190

1191 **Partistyrelsens yttrande:**

1192

1193 Motionärerna lyfter frågan om pensionsportalen minpension.se och huruvida tillräckligt med
1194 information finns där. På minpension.se kan man få en överblick av sin kommande pension
1195 och göra individuella prognoser. Motionärerna vill att minpension.se utvecklas och att all
1196 intjänad pension, allmän- som tjänstepension, placerade i olika tjänstepensionsbolag, samlas
1197 på minpension.se och att en total bild av den intjänade pensionen ges, redan från lägsta
1198 pensionsåldern.

1199

1200 Redan idag är så fallet, nästintill alla tjänstepensionsbolag rapporterar in till minpension.se.
1201 Tanken med portalen minpension.se är att den ska erbjuda så komplett information som
1202 möjligt och mängden tjänstepensionsbolag som rapporterar in till minpension.se har därför
1203 konstant ökat. Idag är det enbart ett fåtal bolag som inte rapporterar till portalen. Man kan via
1204 siten simulera sin pension utifrån aktuell anställning och lön för olika pensionsåldrar, alltifrån
1205 55 – 80 år.

1206

1207 Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning att informationen på minpension.se bör ge en
1208 heltäckande överblick över pensionen. Med den goda utveckling som hittills varit är
1209 informationen nästintill komplett. De krav som motionären ställer är således att betrakta som
1210 uppfyllda.

1211

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.38.1

1212

1213

1214 [8.39](#), [8.40](#), [8.41](#), [8.42](#) , [8.43](#), [8.44](#): Utjämnad livsinkomst vid föräldraledighet

1215

1216 8.39.1 att Centerpartiet driver på för att jämställda och lika förutsättningar ska gälla för
1217 pensionsavsättning vid uttag av föräldradagar under barnets/barnens två första levnadsår för
1218 föräldrar oavsett vem som tar ansvaret att vara hemma eller arbetar och så även för
1219 ensamstående föräldrar.

1220

1221 8.39.2 att Centerpartiet nationellt föreslår att regeringen ska genomföra en utredning för en
1222 sammanslagning av båda föräldrars pensionsgrundande ersättningar och inkomster under
1223 barnets första två levnadsår för att uppnå en jämlik fördelning av pensionsavsättning till
1224 hemmavarande förälder.

1225

1226 8.39.3 att Centerpartiet nationellt föreslår att regeringen ska genomföra en utredning hur en
1227 justering kan genomföras för pensionsavsättning för ensamstående föräldrar.

1228

1229 8.40.1 att Centerpartiet arbetar och fortsätter driva frågan om jämställd skatteväxling mellan
1230 föräldrar där föräldrapenningdagarna inte delas lika.

1231

1232 8.41.1 att garantipensionen ska vara skattefri.

1233

1234 8.41.2 att alternativt till skattefri garantipension att de första 15 000 kronorna i den allmänna
1235 pensionen görs skattebefria

1236

1237 8.43.1 att garantipensionärer inte ska betala skatt alls.

1238

1239 8.43.2 att pensionsrätter under småbarnsåren automatiskt ska överlåtas från den förälder som
1240 arbetar till den part som är föräldraledig eller arbetar deltid inom ramen för
1241 föräldraledighetslagen och att ett aktivt beslut behövs för att pensionsrätterna inte ska
1242 överlåtas.

1243

1244 8.43.3 att alla anställda ska få erbjudande om tjänstepension från sin arbetsgivare, som de
1245 anställda aktivt kan välja eller avsäga sig.

1246

1247 8.43.4 att Försäkringskassan ges ett informationsuppdrag, i samverkan med berörda aktörer,
1248 att informera om hur pensionen påverkas långsiktigt av olika livsval.

1249

1250 8.43.5 att studie- och yrkesvägledning för äldre ska ingå hos arbetsförmedlare.

1251

1252 8.43.6 att Försäkringskassan ges ett informationsuppdrag att informera om
1253 efterlevandeskyddet i god tid inför att människor uppnår pensionsåldern.

1254

1255 8.44.1 att höja garantipensionen.

1256

1257 8.44.2 att utreda effekterna av att inte sänka garantipensionen för den som behöver arbeta för
1258 att klara sig, som enbart i botten har garantipensionen.

1259

1260 8.44.3 att höja grundavdraget till 100 000:-/år.

1261

1262

1263 **Partistyrelsens yttrande:**

1264

1265 Motionärerna anför att kvinnors livsinkomster i genomsnitt är 3,6 miljoner kronor lägre än
1266 mäns vilket medför att kvinnors pensioner blir betydligt lägre. Motionärerna lyfter vidare att
1267 fler kvinnor än män får garantipension och kvinnor har en mycket lägre andel tjänstepension.
1268 Med anledning av det för motionärerna fram en rad förslag för att åstadkomma mer jämställda
1269 pensionsinkomster.

1270

1271 Sverige har ett könsneutralt pensionssystem men eftersom arbetsmarknaden fortfarande är
1272 ojämfälld blir utfallet av pensionssystemet ojämfällt. 2019 var den totala pensionen före
1273 skatt, i genomsnitt 22 900 kronor per månad för män respektive 15 800 för kvinnor. En
1274 skillnad med ca 31%. Orsaken till detta är att kvinnor har lägre lön, tar ut mer föräldraledighet
1275 och fler VAB-dagar och i högre grad jobbar deltid.

1276

1277 För att uppnå jämställda pensioner måste både arbetslivet och familjelivet bli jämställt. Fäder
1278 behöver ta större del av föräldraledigheten och fler VAB-dagar, kvinnor få bättre

1279 förutsättningar i arbetsliv såväl som näringsliv och vi måste göra upp med deltidsnormen för
1280 kvinnor. Partistyrelsen jobbar kontinuerligt med att utvärdera och utveckla politiken för dessa
1281 utmaningar.

1282

1283 Samtidigt är det viktigt att konstatera att pensionssystem till sin natur är trögrörliga system.
1284 Om arbetslivet omedelbart blev helt jämlikt skulle det ändå ta flera decennier innan detta slog
1285 igenom i jämställda pensioner. Partistyrelsen anser därför att det behövs förändringar på kort
1286 sikt.

1287

1288 Inom ramen för Pensionsgruppen har Centerpartiet under lång tid drivit frågan om jämställda
1289 pensioner. Detta har resulterat i att denna fråga fanns med som en av punkterna i
1290 pensionsöverenskommelsen från 2017. Partistyrelsens uppfattning är att denna fråga måste
1291 prioriteras när Pensionsgruppen lägger fast planen för det fortsatta genomförandet av
1292 överenskommelsen.

1293

1294 En ojämsälld arbetsmarknad och ett ojämnt arbetskraftsdeltagande leder till ojämlika
1295 livsinkomster. Mycket av detta grundläggs under småbarnsåren då många kvinnor blir
1296 frånvarande från jobbet under lång tid. En möjlighet att korrigera för detta vore att den
1297 förälder som fortsätter arbeta måste ersätta sin motpart ekonomiskt under den föräldraledighet
1298 som överstiger hälften av föräldrapenningdagarna. En sådan lösning skulle jämna ut de
1299 ekonomiska villkoren under föräldraledigheten men skulle inte lösa de långsiktiga effekterna
1300 av ett ojämnt uttag. Partistyrelsen anser att ett bättre sätt vore att jämna ut inkomstskillnaderna
1301 över livet, genom att fördela pensionsrätterna under småbarnsåren. Det är viktigt att ett sådant
1302 system utformas så att det inte i praktiken leder till att utvecklingen mot en mer jämställd
1303 arbetsmarknad försenas. Partistyrelsen anser därför att åtgärder bör ses över för att utjämna
1304 livsinkomsterna för småbarnsföräldrar under en övergångstid, tills arbetsmarknaden är mer
1305 jämställd.

1306

1307 Partistyrelsen vill inte förespråka ett system där makars inkomst slås samman. Principen om
1308 att inkomster är individuella och beskattas individuellt är en viktig jämställdhetsfråga.
1309 Stämman föreslås därför avslå förslaget

1310

1311 Grundprincipen för pensionssystemet är att det ska vara självfinansierat och att den pension
1312 man får bygger på de pensionsavgifter som man har betalat in under sitt arbetsliv. Denna
1313 princip är ytterst viktig för att säkerställa att vi kan lova framtida pensionärer hållbara och
1314 förutsägbara villkor den dagen man lämnar arbetslivet. Utöver förvärsarbete är ett antal
1315 inkomster pensionsgrundande, däribland föräldraförsäkringen.

1316

1317 En särskild justering av pensionsrätterna för ensamstående föräldrar skulle med nödvändighet
1318 behöva finansieras via statsbudgeten alternativt genom omfördelning av pensionsrätter. Det
1319 skulle avvika kraftigt från pensionssystemets principer. Partistyrelsen anser att det är viktigt
1320 att slå vakt om dessa långsiktigt bärande principer för pensionssystemet som ska gälla för
1321 generationer framåt.

1322

1323 Centerpartiet har medverkat till en lång rad skattesänkningar för pensionärer och skillnaden i
1324 skatt på pensioner och förvärsinkomster är nu uttraderad. För Centerpartiet är en bärande
1325 princip i pensionssystemet att pensionen ska återspegla den arbetsinkomst man har haft. Om
1326 skattebefrielse införs i den nedre delen av inkomstskalan, innebär det att den som har 1 krona
1327 över taket belastas med full skatt och en avsevärt lägre inkomst än den skattebefriade.

1328

1329 Att införa en villkorad trappa som innebär skattebefrielse som kompenseras med att
1330 bostadstillägget upphör skulle dels innebära ett än mer komplicerat skattesystem och
1331 pensionssystem. Dels riskerar det att minska den totala inkomsten efter skatt. Ett generaliserat
1332 exempel kan illustrera detta:

1333 En ensamstående med endast full garantipension och inga tillgångar med garantipension efter
1334 skatt på cirka 7 500 kronor och ett bostadstillägg på cirka 5 500 kronor skulle, om skatten
1335 slopas, istället ha en inkomst på cirka 10 000 kronor. Det skulle innebära en avsevärd
1336 försämring av privatekonomin.

1337

1338 Centerpartiet kommer fortsätta verka för att skatterna ska vara så låga som möjligt, i
1339 synnerhet för de med lägre inkomster. Partistyrelsen anser samtidigt att det är angeläget med
1340 ett så enhetligt och begripligt skattesystem som möjligt. Att peka ut och särbehandla enskilda
1341 grupper i skattesystemet leder i motsatt riktning och riskerar på sikt påverka förtroendet för
1342 samhällskontraktet. Partistyrelsen föreslår därför avslag på motionerna om riktade
1343 skattesänkningar för garantipensionärer.

1344

1345 Tjänstepension bygger på överenskommelser mellan arbetsmarknadens parter och hanteras av
1346 dessa. Det innebär att de företag som har kollektivavtal omfattas av tjänstepensioner. För
1347 många mindre företag, särskilt i uppstartsskeden riskerar ett lagstiftat krav om
1348 tjänstepensioner att bli en påлага som försvårar tillväxten. Partistyrelsen anser inte att staten
1349 bör lagstifta om krav på att alla anställda ska erbjudas tjänstepensioner.

1350

1351 Hur vi väljer att fördela föräldraledighet och anpassning till livet som föräldrar har betydelse
1352 för livsinkomsten och därmed framtida pensioner. Människor har olika förutsättningar och gör
1353 olika livsval. Detta är alldeles naturligt så länge man är medveten om vilka konsekvenser
1354 olika beslut får. Centerpartiet har därför återkommande lyft behovet av återkommande
1355 information om pensionssystemet i olika aspekter och partistyrelsen instämmer således i
1356 motionsförslagen om informationsuppdrag till Försäkringskassan och andra berörda parter.
1357 Partistyrelsen anser också att informationen bör inkludera vad ett eget sparande kan bidra till.

1358

1359 Centerpartiet har under lång tid jobbat för bättre förutsättningar för ett förlängt arbetsliv, till
1360 exempel i form av kompetensutveckling som del av moderniserad arbetsrätt och höjd ålder för
1361 studiestöd. Delegationen för senior arbetskraft studerade en mängd olika förutsättningar och
1362 hinder för ett längre arbetsliv. Flera av dessa berörde möjligheten till omställning senare i
1363 arbetslivet. Frågan om ett förlängt arbetsliv ingår dessutom som en del i den
1364 partsöverenskommelse om en moderniserad arbetsrätt som för närvarande bearbetas.
1365 Partistyrelsen instämmer därmed i intentionerna i förslaget om studie- och yrkesvägledning
1366 för äldre.

1367

1368 Partistyrelsen anser i grunden att det är en god idé att låta människor behålla mer av sina
1369 inarbetade inkomster. En höjning av grundavdraget till 100 000 kronor skulle kunna vara ett
1370 sätt att stärka den ekonomiska standarden för de med allra lägst inkomster. Det skulle
1371 samtidigt innebära betydande inkomstminskningar för de offentliga finanserna och behöver
1372 vägas mot andra åtgärder. I programförslaget ”En stark och grön ekonomi med fler företag”
1373 föreslår partistyrelsen att skattetrycket sänks och att skattelagstiftningen görs mer
1374 lättförståelig och mer rättvis.

1375

1376 För många äldre är villkoren fortfarande mycket knappa. Centerpartiet har ända sedan det nya
1377 pensionssystemet infördes arbetat för att stärka grundskyddet för dem med de allra lägsta
1378 pensionerna. I pensionsöverenskommelsen från 2017 var förstärkt grundskydd en av

1379 punkterna och i januari 2020 höjdes garantipensionen och taket i bostadstillägget.
1380 Partistyrelsen anser fortsatt att det är viktigt att säkerställa en grundnivå för pensionerna som
1381 ger en värdig livskvalitet och instämmer därför i intentionen bakom förslaget att höja
1382 garantipensionen. Samtidigt behöver pensionsnivåerna höjas generellt.

1383
1384 Det är viktigt med ett rimligt respektavstånd i pensionskuvertet mellan dem som har jobbat ett
1385 långt arbetsliv och dem som aldrig har jobbat. Partistyrelsen anser att samtliga punkter i
1386 pensionsöverenskommelsen behöver genomföras innan det är rimligt att ta upp nya
1387 diskussioner om garantipensionerna.

1388
1389 Garantipensionen är en inkomstprövad förmån som syftar till att säkerställa ett grundskydd
1390 för inkomsten och avräknas mot inkomstgrundade pensioner. Utbetalningen av garantipension
1391 påverkas inte direkt av om man arbetar eller väljer att sluta arbeta. Men om man har arbetat
1392 och tjänat in nya pensionsrätter så blir inkomstpensionen högre. Garantipensionen räknas då
1393 av mot den höjda inkomstpensionen. Partistyrelsen anser att det är en rimlig ordning och ser
1394 ingen anledning att föreslå förändringar av detta.

1395

Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att åtgärder ses över för att utjämna livsinkomsterna för småbarnsföräldrar under en övergångstid, tills arbetsmarknaden är mer jämställd.

1396

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.39.1

8.43.2

8.43.4

8.43.5

8.43.6

8.44.1

8.44.3

1397

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.39.2

8.39.3

8.40.1

8.41.1

8.41.2

8.43.1

8.43.3

8.44.2

1398

Sofia Jarl, Centerkvinnorna, reserverar sig till förmån för bifall på motionerna 8.43.1 och 8.43.3.

Motivering: Genomsnittsinkomsten för män är under en livstid 3,6 miljoner kronor högre än för kvinnor. Fler kvinnor än män får garantipension och kvinnor har en mycket lägre andel tjänstepension.

1399

1400

1401 8.45: SGI-skyddets längd

1402 8.45.1 att den tid som föräldrar får behålla sin SGI när de fått barn förlängs till tre år.

1403

1404 8.45.2 att den tid som föräldrar får behålla sin SGI när de fått barn förlängs.

1405

1406

1407 **Partistyrelsens yttrande:**

1408

1409 Motionären beskriver hur den särskilda beräkningsgrunden för föräldrapenning som gäller om
1410 en förälder blir gravid på nytt innan ett barn har uppnått ett år och nio månaders ålder (ofta
1411 kallat snabbhetspremien), påverkar familjeplaneringen till men för kvinnors hälsa och
1412 livsinkomst. Därtill anförs att pappor har mindre möjlighet att skydda sin
1413 sjukpenninggrundande inkomst då detta skydd upphör när barnet fyller ett år.

1414

1415 Frågan om skydd av SGI respektive särskilda beräkningsgrunder för föräldrapenning
1416 behandlades av Utredningen om en modern föräldraförsäkring 2017. Det finns ett mycket
1417 starkt skydd av nivån inom föräldraförsäkringen. Orsaken till detta är att föräldraledighet ses
1418 som en särskilt skyddsvärd grund till frånvaro från arbetsmarknaden. Redan med nuvarande
1419 regler kan således föräldrar vara frånvarande från arbetsmarknaden under lång tid utan att
1420 föräldrapenningen förändras. Utredningen konstaterar att de begränsningar som finns vad
1421 gäller skyddet för SGI i viss mån styr mot ett mer koncentrerat uttag av föräldraledigheten.

1422

1423 Partistyrelsen anser att den så kallade snabbhetspremien är problematisk på många sätt.
1424 Studier av barnafödandets utveckling i Sverige pekar på att snabbhetspremien styr föräldrars
1425 familjeplanering mot tätare födslar. Alltför täta graviditeter medför ökade risker för såväl
1426 barnet som mamman. Världshälsoorganisationen (WHO) rekommenderar därför ett
1427 tidsintervall på 24 månader mellan två förlossningar.

1428

1429 Partistyrelsen ser därutöver i likhet med motionären, betydande risker med lång frånvaro, helt
1430 eller delvis från arbetsmarknaden. När en person tappar förankringen med sin arbetsplats
1431 riskerar man att hamna efter i såväl löneutveckling som karriärmöjligheter. Detta kan ge
1432 negativa konsekvenser för mycket lång tid framåt. Särskilt drabbade i detta avseende är
1433 kvinnor i allmänhet och kvinnor med redan svag anknytning till arbetsmarknaden i synnerhet.
1434 I detta sammanhang blir den så kallade snabbhetspremien problematisk. Snabbhetspremien
1435 innebär att en kvinna som blir gravid på nytt innan det senaste barnet har uppnått 18 månaders
1436 ålder behåller nivån i sin föräldrapenning. Därigenom stimuleras ett tätt barnafödande som
1437 leder till lång frånvaro från arbetsmarknaden. Partistyrelsen anser därför att den så kallade
1438 snabbhetspremien bör avskaffas.

1439
1440 Vad gäller övriga skyddsregler för inkomsten under eller i samband med föräldraledighet
1441 anser partistyrelsen att dagens regler är generösa och möjliggör för föräldrar att vara lediga
1442 med sina barn under de första åren, utan att förlora sin inkomst. Detta är angeläget för att ge
1443 föräldrar de bästa förutsättningarna att ge barnen omsorg när de behöver det allra mest.
1444 Partistyrelsen anser samtidigt att föräldraförsäkringen bör koncentreras till de första åren i
1445 barnets liv, dels för att barnets behov är allra störst då och dels för att inte bidra till ytterligare
1446 försämrade villkor på arbetsmarknaden, framför allt för kvinnor. Partistyrelsen anser därför
1447 inte att skyddsreglerna bör utökas.

1448

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att den så kallade snabbhetspremien avskaffas.

1449

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.45.1

8.45.2

1450

1451

1452 **8.46: Föräldraförsäkring för familjehemsföräldrar**

1453

1454 8.46.1 att Centerpartiet verkar för att Föräldraförsäkringen ändras så att även
1455 familjehemsföräldrar ska kunna utnyttja föräldraförsäkringen så att de barn som är placerade
1456 får ta del av den grundläggande välfärden.

1457

1458

1459 **Partistyrelsens yttrande:**

1460

1461 Motionären pekar på det faktum att familjehemsföräldrar inte har rätt till föräldrapenning. I
1462 fall där barnen är små och placeringen blir långvarig finns ett utökat behov av anknytning
1463 mellan barnet och föräldern och motionären anser därför att föräldraförsäkringen bör ändras
1464 så att även familjehemsföräldrar kan få föräldrapenning.

1465

1466 Placering i familjehem sker genom avtal mellan Socialnämnden i barnets hemkommun och
1467 familjehemmet. Det är ett frivilligt åtagande och för uppdraget utgår ett arvode som är

1468 sjukpenning och pensionsgrundande. Familjehemsförälder har, enligt föräldraledighetslagen
1469 rätt att vara föräldraledig och har även rätt till tillfällig föräldrapenning. I fall då barnet har så
1470 stort behov av omsorg att en familjehemsförälder måste vara ledig från jobbet kan nämnden
1471 besluta om ett förhöjt arvode. Det kan exempelvis gälla för mycket små barn.

1472
1473 Partistyrelsen anser att ovan beskrivna rättigheter och ersättningar ger goda möjligheter för
1474 familjehemsföräldrar att skapa utrymme för anknytning till de placerade barnet. Partistyrelsen
1475 anser därför inte att det finns anledning att utöka rätten till föräldrapenning. Samtidigt visar ett
1476 antal tragiska händelser de senaste åren att det finns anledning att se över familjehemmens
1477 villkor. Det gäller såväl beslut om placering och annan myndighetsutövning som vilket stöd
1478 familjehemmen får.

1479

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att en översyn av placeringsbeslut och myndighetsutövning samt vilket stöd som erbjuds familjehemmen bör ske.

1480

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.46.1

1481

1482

1483 8.47: Lika ekonomiska villkor för pensionärer

1484

1485 8.47.1 att de som uppbär sjukersättning/förtidspension får samma ekonomiska villkor som
1486 ålderspensionärer.

1487

1488 8.47.2 att reformen finansieras via lägre ränteavdrag på lån.

1489

1490

1491 **Partistyrelsens yttrande:**

1492

1493 Motionären anför att förtidspensionärer bör få samma ekonomiska villkor som
1494 ålderspensionärer med hänvisning till likabehandlingsprincipen och att den som är 43 år har
1495 lika stora ekonomiska behov som den som är 67.

1496

1497 Förtidspension ersattes 2003 av sjuk- och aktivitetsersättning och är sedan dess en del av
1498 sjukförsäkringen. Sjukersättning kan beviljas den som på grund av sjukdom har en
1499 stadigvarande nedsatt arbetsförmåga med minst 25%. Arbetsförmågan ska följas upp vart
1500 tredje år.

1501

1502 Sjukersättningen och ålderspensionen utgör olika delar av vårt välfärdssystem med olika syfte
1503 och olika dynamik. Medan pension är uppskjuten lön så är sjukersättningen en behovsprövad
1504 förmån som följs upp med jämna mellanrum. Partistyrelsen anser inte att de två typerna av
1505 ersättning är jämförbara. Partistyrelsen delar däremot motionens underliggande budskap, att
1506 skyddet för de som aldrig kommer att kunna arbeta är för lågt. För en person som fyllt 30 år

1507 och uppbär hel sjukersättning i form av garantiersättning är ersättningen 2,53 prisbasbelopp
1508 per år (För 2021: 120 428 kronor).

1509
1510 Partistyrelsen står bakom principen om att sjukförsäkringen ska försäkra mot inkomstbortfall
1511 och att det alltid ska löna sig att arbeta. Samtidigt måste vi som välfärdsland, kunna ge de
1512 mest utsatta människorna rimliga livsvillkor. Det är inte rimligt att människor ska tvingas vara
1513 ekonomiskt beroende av föräldrar, syskon eller andra anhöriga. Centerpartiet vill därför att en
1514 samhällslön införs för dem som aldrig någonsin kommer att vara aktuella för ett lönearbete,
1515 på grund av svåra fysiska och psykiska funktionsnedsättningar.

1516

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.47.1

8.47.2

1517

1518

1519 [8.48](#), [8.49](#): Bibehållen ersättning vid studier för personer med
1520 sjukersättning

1521

1522 8.48.1 att personer med funktionsvariation ska ha rätt att studera med bibehållna ersättningar.

1523

1524 8.48.2 att utbildning kan vara ett alternativ till daglig verksamhet.

1525

1526 8.48.3 att denna form att kompetensutveckling tas tillvara för att stärka individens självkänsla
1527 och hälsa.

1528

1529 8.48.4 att genom utbildning öka möjligheten till någon form av anställning/sysselsättning.

1530

1531 8.49.1 att Centerpartiet ser över möjligheten att kombinera sjukersättning på deltid med att
1532 kunna studera deltid.

1533

1534 8.49.2 att sjukförsäkringssystemet ses över för att tillse om det är möjligt för alla som så
1535 önskar att studera på deltid vid stadigvarande sjukersättning.

1536

1537

1538 **Partistyrelsens yttrande:**

1539

1540 Motionärerna lyfter möjligheterna att studera för långtidssjuka och funktionshindrade utan att
1541 förlora rätten till sjukersättning. Många med funktionsvariationer har svårt att få ett avlönat
1542 arbete vilket ofta leder det till att det upplevs som ekonomiskt omöjligt att börja studera.

1543

1544 För dem som beviljades sjukersättning före den 1 juli 2008 är detta möjligt. De som har
1545 aktivitetsersättning eller sjukersättning som är beviljad senare har dock andra förutsättningar.
1546 De har förvisso möjlighet att studera men måste då göra uppehåll i sin ersättning. Ersättningen
1547 kan då vara vilande under upp till sex månader för den som har aktivitetsersättning respektive
1548 två år för dem med sjukersättning.

1549

1550 Partistyrelsen delar uppfattningen om vikten att möjliggöra fortsatta studier för alla. I ett fritt
1551 samhälle ska alla människor kunna känna friheten att pröva sina vingar. Enligt förarbetena till
1552 Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) bör det övergripande målet för
1553 daglig verksamhet vara att på kortare eller längre sikt utveckla den enskildes möjlighet till
1554 arbete. En naturlig förutsättning för detta är möjligheten att studera på sina egna villkor. En av
1555 motionärerna föreslår att utbildning kan vara ett alternativ till daglig verksamhet.
1556 Partistyrelsen instämmer i att detta skulle kunna vara ett alternativ och instämmer i motionens
1557 intentioner.
1558
1559 Personer som uppbär sjukpenning på deltid har möjlighet att studera på deltid. Centerpartiet
1560 anser att det bör gälla även dem som har sjuk- eller aktivitetsersättning och har flera gånger
1561 motionerat om det i Riksdagen. Partistyrelsen instämmer därför i motionens intentioner.
1562

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.48.1

8.48.2

8.48.3

8.48.4

8.49.1

8.49.2

1563

1564 [8.50](#), [8.51](#): Sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen vid psykisk
1565 ohälsa

1566

1567 8.50.1 att införa tydliga tidsramar i sjukförsäkringen för sjukskrivning utifrån psykisk ohälsa
1568 med en tydligt förutbestämd tidsperiod baserat på hur lång rehabiliteringsprocessen normalt
1569 bedöms vara vid en effektiv behandling av patientens besvär.

1570

1571 8.50.2 att psykologer ska få möjlighet sjukskriva personer med psykisk ohälsa.

1572

1573 8.51.1 att Centerpartiet ska arbeta för att de förslag som SOU 2020:26
1574 sjukförsäkringsutredningen kommit fram till där deltidssjukskrivning ska användas mer
1575 flexibelt. Det bör vara den samlade arbetstiden under en vecka som är intressant och inte hur
1576 den fördelas.

1577

1578 **Partistyrelsens yttrande:**

1579

1580 Motionärerna hänvisar till utvecklingen av sjukskrivning relaterat till psykisk ohälsa, särskilt
1581 bland kvinnor, och anför att det nuvarande regelverket riskerar att stå i vägen för människors
1582 väg tillbaka.

1583 Centerpartiet har i många år motionerat om en bättre sjukskrivnings- och
1584 rehabiliteringsprocess. Bland de förslag som har presenterats finns bland annat kortare första
1585 sjukskrivning, tidiga och samordnade insatser möjlighet att återgå till arbete på ett mer
1586 flexibelt sätt.

1587
1588 Redan i den parlamentariska socialförsäkringsutredningens slutbetänkande ("Mer trygghet
1589 och bättre försäkring", SOU 2015:21) föreslogs en stor mängd reformer. Det skulle bidra till
1590 en tydligare och mer förutsägbar försäkring för väldigt många. Alla partier utom
1591 Vänsterpartiet stod bakom betänkandet varför det har funnits en naturlig förväntan att dessa
1592 skulle implementeras. Centerpartiet har återkommande efterfrågat initiativ från regeringen,
1593 men de har tillsatt utredningar som inte givit några märkbara förbättringar.

1594
1595 Centerpartiet vill se en sammanhållen sjukförsäkringsprocess med den enskilda människan i
1596 centrum. Försäkringen är en omställningsförsäkring som måste inledas så fort det är möjligt
1597 för att så snart det går medverka till återgång i arbete. Det är viktigt att ansvarsfördelningen är
1598 tydlig och att alla inblandade parter är medveten om sina skyldigheter och genomför dem
1599 samtidigt som alla ska se till helheten.

1600
1601 Centerpartiet vill öka tillgången till stöd för personer med psykisk ohälsa och korta köerna.
1602 Inom ramen för januariavtalet har Centerpartiet drivit fram en primärvårdsreform som bland
1603 annat medför en fast läkarkontakt, vilket kommer vara till gagn för patienter med psykisk
1604 ohälsa. Därtill har vi drivit fram ytterligare resurser i budget, för att förebygga och behandla
1605 psykisk ohälsa. Samtidigt är det sannolikt ingen snabb lösning att ge fler professioner
1606 sjukskrivningsrätt. Det riskerar istället göra det svårare att säkerställa tydliga regler för
1607 sjukskrivning, vilket i sin tur skulle innebära fler sjukskrivna, längre sjukskrivningstider,
1608 orättvisa och mer krångel för Försäkringskassan. Partistyrelsen anser att sjukskrivningsrätten
1609 ska vara förbehållet läkaren men med utgångspunkt i en individuell bedömning från den som
1610 ansvarar för diagnosen eller behandlingen. Det kan vara fysioterapeut, arbetsterapeut,
1611 psykolog, kurator eller andra professioner. Partistyrelsen föreslår därför att förslaget om
1612 utökad sjukskrivningsrätt avslås.

1613

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.50.1

8.51.1

1614

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.50.2

1615

1616 **[8.52](#): Bättre villkor för arbetsföra människor med funktionsvariationer**

1617

1618 8.52.1 att utreda en utökning av Försäkringskassans uppdrag så att personer med psykisk
1619 funktionsvariation som kan arbeta deltid, kan erbjudas deltids ersättning.

1620

1621 8.52.2 att se över LSS-lagen som innefattar autism och autismliknande så att den även
1622 beskriver den/de diagnoser som numera ingår dvs asperger.

1623
1624 8.52.3 att se över LSS-lagen så att den möjliggör för personer med diagnoser att delta i den
1625 ”normala” arbetsmarknaden på sina villkor, utan att därmed mista sitt stöd och sinarättigheter.

1626
1627

1628 **Partistyrelsens yttrande:**

1629
1630 Motionären förmedlar historien om en ung kvinna med aspergerdiagnos som behöver jobba
1631 deltid men nekas sjukersättning och vill att Försäkringskassans regelverk ändras.

1632
1633 Kritiken mot Försäkringskassan och sjukförsäkringen är tidvis omfattande. Sjukersättningen
1634 är avsedd som ett skydd mot inkomstbortfall då man är stadigvarande frånvarande från arbetet
1635 på grund av sjukdom. Ersättningen kan beviljas på 25%, 50%, 75% eller 100%. När det
1636 bedöms hur nedsatt arbetsförmågan är ska Försäkringskassan beakta den försäkrades förmåga
1637 att försörja sig själv genom förvärvsarbete på arbetsmarknaden. Partistyrelsen anser att det är
1638 viktigt att de som kan försörja sig ska kunna göra det utifrån de förutsättningar de har. Ett sätt
1639 att nå det är att förmånsnivåerna är mer flexibla.

1640
1641 För dem i behov av mest stöd finns LSS (Lagen om stöd och service till vissa
1642 funktionshindrade). Det är en rättighetslag som ger personer med funktionsnedsättningar
1643 möjlighet att leva som andra. Ursprungstanken med LSS är att ge personer med
1644 funktionsnedsättning rätten att leva som alla andra. Vi måste öka tryggheten för alla de barn,
1645 vuxna och deras anhöriga som är beroende av LSS för att klara sin vardag. Ingen ska behöva
1646 känna oro för att inte få den hjälp de behöver. Inom ramen för Januariavtalet har Centerpartiet
1647 tillsammans med Liberalerna kunnat säkerställa att andning och sonndmatning ska vara
1648 grundläggande behov samt rätt till assistans för behov av tillsyn.

1649
1650 Arbetsmarknaden måste bli mer öppen för dem som vill jobba trots att de har begränsad
1651 arbetsförmåga. Så sent som 2019 slog Centerstämman fast att det behövs fortsatta reformer på
1652 arbetsmarknaden för att underlätta för människor att ta sig in. Exempel på detta är lägre
1653 ingångslöner, vidareutveckling av etableringsjobben och sänkta skatter på arbete. Dessa
1654 frågor har återkommande lyfts i budgetförhandlingar och motioner i Riksdagen.

1655
1656 Samhället måste löpande se över och förbättra insatserna för att fler människor med
1657 funktionsnedsättning ska få möjlighet att arbeta och studera. Forskning visar att små privata
1658 arbetsgivare är bäst när det gäller att skapa jobb åt människor med olika typer av
1659 funktionshinder. Det behövs minskad byråkrati, flexibla lösningar och enklare kontaktvägar
1660 mellan företag och myndigheter för att underlätta för fler arbetsgivare att anställa personer
1661 med funktionsnedsättningar.

1662
1663 Centerpartiet har bland annat föreslagit att regeringen tillsätter en utredning av välfungerande
1664 och evidensbaserade inkluderingsinsatser hos arbetsgivare i Sverige, och vilka hinder och
1665 möjligheter som finns för att dessa sprids till fler privata och offentliga arbetsgivare.
1666 Partistyrelsen instämmer därmed i motionens intentioner.

1667

1668

Partistyrelsen föreslår partistämman instämna i intentionerna i följande motioner:

8.52.1

8.52.2

8.52.3

1669

1670

1671 **8.53: Vård av nära anhörig**

1672

1673 8.53.1 att en lag med namnet Vård av nära anhörig (VAN) införs.

1674

1675 8.53.2 att en kostnadsberäkning för VAN tas fram.

1676

1677 8.53.3 att en utredning görs hur VAN skulle kunna fungera, där regler utarbetas så att
1678 ersättning utgår från Försäkringskassan, 10 dagar/år införs på försök, utred hur införandet och
1679 utformandet av VAN skulle kunna se ut.

1680

1681

1682 **Partistyrelsens yttrande:**

1683

1684 Motionerna vill införa en lag om vård av nära anhörig som ska fungera likadant som Vård av
1685 barn, VAB.

1686

1687 Rollen som vårdande anhörig är mycket viktig men innebär ofta en tung arbetsbörda. Det är
1688 därför angeläget att man tar stor hänsyn till anhörigas behov av stöd och information. 2009
1689 infördes en ny bestämmelse i Socialtjänstlagen som anger att socialnämnden ”ska erbjuda
1690 stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller
1691 äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder.

1692

1693 Hösten 2019 fick Socialstyrelsen i uppdrag av regeringen att lämna ett samlat underlag för en
1694 bred nationell strategi för anhöriga som vårdar eller stödjer närstående äldre personer
1695 respektive för övriga som enligt socialtjänstlagen vårdar eller stödjer närstående de som är
1696 långvarigt sjuka eller har en funktionsnedsättning. Nästan var femte person i Sverige vårdar,
1697 hjälper eller stödjer regelbundet en närstående som är långvarigt fysiskt eller psykiskt sjuk,
1698 som är äldre eller som har en funktionsnedsättning.

1699

1700 Partistyrelsen anser inte att ytterligare en ersättningsförmån liknande tillfällig föräldrapenning
1701 ska införas när det gäller vård av närstående. Däremot kan det finnas goda skäl att se över
1702 stödet till anhörigvårdare.

1703

Partistyrelsen föreslår partistämman instämna i intentionerna i följande motioner:

8.53.1

8.53.2

8.53.3

1704
1705

1706 **8.54: Politiska uppdrag vid sjukskrivning**

1707

1708 8.54.1 att Försäkringskassans bedömning av politiska förtroendeuppdrag för fritidspolitiker
1709 med långtidssjukskrivning tillåter uppdrag med 1–2 möten / månad.

1710

1711 8.54.2 att Försäkringskassan ska ha fler nivåer för sjukskrivningar än dagens modell.

1712

1713

1714 **Partistyrelsens yttrande:**

1715

1716 Motionären föreslår att reglerna för sjukförsäkringen ändras för att möjliggöra för
1717 förtroendevalda att behålla sina uppdrag samt att det ska vara möjligt att vara sjukskriven på
1718 flera nivåer än dagens 25, 50, 75 eller 100%. Som argument för detta anför motionären att
1719 möjligheter till meningsfull aktivitet, sociala kontakter mm är positivt för den sjukskrivne.

1720

1721 Sjukförsäkringen ska säkerställa en ekonomisk standardtrygghet för den som på grund av
1722 sjukdom, inte har förmåga att försörja sig själv genom eget arbete samt att ge den sjukskrivne
1723 ett effektivt stöd till rehabilitering eller om det krävs, omställning.

1724

1725 Arbetslinjen är en ledstjärna för försäkringen och den grundläggande förutsättningen för att ha
1726 rätt till ersättning är att man saknar arbetsförmåga. Det är möjligt att, inom ramen för
1727 sjukförsäkringen utföra fritidsaktiviteter, såsom till exempel förtroendeuppdrag. Detta ska
1728 dock beaktas vid prövningen av individens arbetsförmåga.

1729

1730 Partistyrelsen står bakom uppfattningen att det behövs ett försäkringssystem som täcker upp
1731 för inkomstbortfall när människor drabbas av sjukdom samtidigt som det i grunden är vars
1732 och ens ansvar att stå för sin egen försörjning.

1733

1734 Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att meningsfull sysselsättning och sociala
1735 kontakter i många fall kan vara positivt för en sjukskrivens återgång i arbete. Att politiskt
1736 fastställa hur olika faktorer ska vägas vore dock olyckligt. Arbetsförmågan måste bedömas
1737 utifrån individens enskilda förutsättningar och partistyrelsen föreslår därför avslag på
1738 motionen.

1739

1740 Dagens tre nivåer i sjukpenningen och kravet att arbetsförmågan ska prövas dag för dag ger
1741 orimliga konsekvenser för många människor. För en person som är sjukskriven på 75 % och
1742 har en timmes restid till jobbet kan det vara betydligt bättre att jobba två halvdagar per vecka
1743 än att tvingas resa till och från sin arbetsplats för att arbeta två timmar alla dagar i veckan.
1744 Rehabiliteringsprocessen är dessutom långt ifrån alltid linjär. Med dagens regelverk är det inte
1745 möjligt att prova att öka sin arbetstakt vilket försvårar många människors tillfrisknande och
1746 Centerpartiet har därför vid flera tillfällen föreslagit förändringar i sjukförsäkringen som
1747 möjliggör en mer flexibel återgång i arbete. Med hänvisning till detta föreslår partistyrelsen
1748 att instämma i motionens intention.

1749

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.54.2

1750

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.54.1

1751

1752

1753 [8.55](#), [8.56](#): Grundtrygghet på riktigt

1754

1755 8.55.1 att ett grundtrygghetssystem som bygger på en negativ inkomstskatt införs.

1756

1757 8.55.2 att grundtrygghetssystemet inkluderar en basnivå för sjuk- och
1758 arbetslöshetsförsäkringen.

1759

1760 8.55.3 att grundtrygghetssystemet inkluderar en basnivå för föräldraförsäkringen vilket
1761 motsvarar en kraftig förkortning av försäkringsdagar i dagens föräldraförsäkring.

1762

1763 8.55.4 att möjligheten att spara försäkringsdagar i det grundläggande
1764 föräldraförsäkringssystemet tas bort.

1765

1766 8.55.5 att möjligheten för nyanlända föräldrar att retroaktivt ta ut dagar från
1767 föräldraförsäkringen i grundtrygghetssystemet tas bort.

1768

1769 8.55.6 att möjligheten att spara in semesterdagar under uttag av föräldraförsäkringen i
1770 grundtrygghetssystemet tas bort.

1771

1772 8.55.7 att grundtrygghetssystemet inkluderar en basnivå för pensionen motsvarande dagens
1773 system för garantipension.

1774

1775 8.55.8 att pensionssystemets finansiella oberoende återupprättas och värnas i
1776 grundtrygghetssystemet.

1777

1778 8.55.9 att grundtrygghetssystemet kompletteras med privata välfärdskonton dit individen
1779 genom skatteinbetalningar kan öka upp ersättningsnivåerna vid exempelvis sjuk- och
1780 föräldraledighet.

1781

1782 8.56.1 att grundtrygghetssystemet kompletteras med personliga välfärdskonton för
1783 socialförsäkringar och pension, som fylls på i takt med att arbetsgivaravgifter på individens
1784 förvärsinkomst betalas in.

1785

1786 8.56.2 att uttaget från personliga välfärdskonton görs frivilligt och kan aktiveras i samband
1787 med bland annat arbetslöshet och föräldraledighet.

1788

1789 8.56.3 att det innestående saldot på välfärdskontot betalas ut som tillskott till pension efter
1790 avslutat arbetsliv.

1791

1792 8.56.4 att premiepensionsvalet ska kunna göras även inom ramen för det obligatoriska
1793 pensionssparandet i personliga välfärdskonton.

1794

1795 8.56.5 att den statliga fondförvaltningen fortsatt ska fredas från politisk inblandning.

1796

1797 8.56.6 att möjligheten att komplettera obligatoriska välfärdskonton med privata
1798 inkomstbortfallsförsäkringar ska kvarstå.

1799

1800

1801 **Partistyrelsens yttrande:**

1802

1803 Motionärerna anser att de sociala skyddsnäten bör utgå från tanken om grundtrygghet och
1804 behandla alla människor lika, oavsett tidigare inkomst. Man föreslår därför att
1805 försörjningsstödet samt socialförsäkringssystemen ersätts med ett grundtrygghetssystem.
1806 För att förbättra systemens anpassning till utvecklingen på arbetsmarknaden, föreslår
1807 motionärerna att systemet kompletteras med personliga välfärdskonton.

1808

1809 Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning, att det behövs reformer av
1810 socialförsäkringssystemen, men anser samtidigt att grundprinciperna bakom
1811 socialförsäkringarna till stor del är rimliga. Att de bygger på arbetslinjen, att de försäkrar mot
1812 inkomstbortfall, att riskerna fördelas är enligt partistyrelsen, goda och väl avvägda principer
1813 för ett fungerande socialt skyddsnät.

1814

1815 Det ekonomiska biståndet - försörjningsstödet - ska utgöra det yttersta skyddsnätet när alla
1816 andra möjligheter till försörjning är uttömda. Stödet är dock inte villkorslöst. Den som kan
1817 arbeta ska, för att ha rätt till stöd, stå till arbetsmarknadens förfogande.

1818 Socialnämnden kan också anvisa praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet.

1819 Partistyrelsen anser att det är rimligt att det finns krav på individen att så långt som möjligt
1820 lösa sin försörjning genom eget arbete.

1821

1822 Partistyrelsen delar inte motionärernas vilja att ersätta dagens system med ett
1823 grundtrygghetssystem. De sociala skyddsnäten ska ge en ekonomisk trygghet i situationer där
1824 individen inte kan försörja sig själv. Samtidigt måste målet vara att människor ska återgå i
1825 egen försörjning så snart som möjligt. Därför är det viktigt att se att de flesta av
1826 socialförsäkringarna i varierande grad är omställningsförsäkringar.

1827 Motionärernas förslag, att konstruera ett grundtrygghetssystem genom en negativ skatt som
1828 infaller vid en viss inkomstnivå skulle innebära en form av medborgarlön.

1829 Partistyrelsen vill inte se ett sådant system och föreslår att motionerna om
1830 grundtrygghetssystem avslås.

1831

1832 Partistyrelsen står bakom inkomstbortfallsprincipen i dagens socialförsäkringssystem.

1833 Partistyrelsen anser att trygghetssystemen bör ha en försäkringsliknande konstruktion i så
1834 måtto att den sprider riskerna mellan individer och är därmed inte beredd att stå bakom ett
1835 renodlat kontosystem. Stämman föreslås därför avslå motionerna om välfärdskonto.

1836

1837 Att låta individen avgöra hur stora utbetalningarna ska vara riskerar att leda till en ökad
1838 administration som enligt partistyrelsen inte kan motiveras. Därtill bör påpekas att det kan

1839 vara mycket svårt att förutse hur länge man kommer vara beroende av försörjning från
1840 trygghetssystemen eller när man blir det nästa gång. Partistyrelsen anser att
1841 utbetalningsnivåerna bör vara så förutsebara som möjligt och anser därför att förslaget om
1842 frivilliga uttag bör avslås.

1843
1844 Pensionssystemet bygger på den blocköverskridande pensionsöverenskommelsen från 1994.
1845 2017 kom partierna bakom pensionsöverenskommelsen överens om nio punkter för
1846 långsiktigt hållbart, höjda pensioner. Systemet bygger på att de inbetalningar man gör till
1847 systemet under sitt yrkesliv är den inkomst man har när man går i pension. En mycket viktig
1848 princip för pensionssystemet är att det ska vara fristående från statsbudgeten. Partistyrelsen
1849 delar motionärernas oro över konsekvenserna om dessa principer luckras upp.

1850
1851 Partistyrelsen anser att pensionssystemet är hållbart och förutsebart och så länge alla partier
1852 som står bakom pensionsöverenskommelsen hedrar det, mycket robust. Inom ramen för
1853 pensionsgruppen pågår löpande översyn och reformering av pensionssystemets delar vilket är
1854 naturligt och nödvändigt. En sådan del rör placeringsregler för AP-fonderna. Dessa är och ska
1855 såsom motionärerna yrkar, vara fria från politiskt inflytande, varför partistyrelsen föreslår att
1856 instämna i motionens intentioner. Partistyrelsen vill värna det pensionssystem vi har och
1857 föreslår därför att förslagen i den delen avslås.

1858

Partistyrelsen föreslår partistämman instämna i intentionerna i följande motioner:

8.56.5

1859

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.55.1

8.55.2

8.55.3

8.55.4

8.55.5

8.55.6

8.55.7

8.55.8

8.55.9

8.56.1

8.56.2

8.56.3

8.56.4

8.56.6

1860

Julia Eriksson, Centerstudenter reserverar sig till förmån för bifall på motion 8.55 och 8.56.

1861

1862

Kultur

1863

1864 [8.57](#), [8.58](#), [8.59](#): Kultur tillgänglig för alla

1865

1866 8.57.1 att det ska finnas ett rikt utbud av kulturaktiviteter i närområdet.

1867

1868 8.57.2 att Centerpartiet ska stödja och stimulera kulturskapande i såväl det offentliga som i
1869 civilsamhället.

1870

1871 8.57.3 att vi ska öka utbudet inom 'Kultur i vården'.

1872

1873 8.57.4 att uppmuntra nytänkande, såsom exempelvis "Kultur på recept".

1874

1875 8.57.5 att i alla sammanhang uppmärksamma och stödja föreningslivets viktiga roll.

1876

1877 8.58.1 att öka och utveckla utbudet av kultur i vården, för personer inom daglig verksamhet
1878 eller på LSS-boenden, för boende på särskilda boenden etc., så att man får tillgång till
1879 professionella kulturupplevelser och möjlighet till eget skapande.

1880

1881 8.58.2 att kulturombud ska finnas på vård- och omsorgsboenden och på LSS-boenden.

1882

1883 8.58.3 att ett nationellt kompetenscentrum för kultur och hälsa inrättas, för att samla och
1884 sprida erfarenheter från regioner och kommuner samt stödja forskning inom området.

1885

1886 8.58.4 att stödja ett nationellt införande av "Kultur på recept", som exempelvis innebär att
1887 personer med ohälsa, via remiss, erbjuds att delta i kulturaktiviteter i grupp, regelbundet under
1888 en bestämd period, som ett komplement till eller ersättning för sjukskrivning, arbetsträning
1889 eller arbetsåtergång.

1890

1891 8.58.5 att målgruppen personer med funktionsnedsättning och målgruppen äldre boende på
1892 olika former av äldreboenden ska vara prioriterade målgrupper för kulturpolitiken och
1893 kulturverksamhet såsom barn och ungdom idag är en prioriterad målgrupp för Kulturrådet,
1894 många kommuner och regioner m.fl.

1895

1896 8.59.1 att här behövs en möjlighet för vården att ge recept för människans hälsa, tillskriva
1897 kulturreceptet som vi har med motion/fysiskträning.

1898

1899 8.59.2 att Centerpartiet ska verka för kultur & natur på recept för hälsan som vården ska
1900 använda sig för en bättre psykisk hälsa för den enskilde.

1901
1902 8.59.3 att skapa förutsättningar för att människor kan ta till sig kulturens olika uttryck i dess
1903 olika former.

1904
1905

1906 **Partistyrelsens yttrande:**

1907
1908 Motionärerna lyfter olika förslag för att göra kulturen tillgänglig för fler och för att utveckla
1909 insatser inom kultur och hälsa.

1910
1911 Centerpartiet arbetar för att alla, oavsett bostadsort, bakgrund, funktionsnedsättning eller
1912 livssituation ska ha möjligheter att delta i kulturliv som rymmer både professionellt buren
1913 kultur och amatörers skapande. Det utgör kärnan av Centerpartiets kulturpolitik. Då är det
1914 givet att stötta föreningslivet och de mötesplatser som gör att det kan finnas ett rikt utbud av
1915 kulturaktiviteter nära där människor bor, till exempel bidrar folkbildningen och allmänna
1916 samlingslokaler till att kultur når ut i hela landet. Även regionernas kulturverksamhet, med
1917 länsteatrar och liknande bidrar till att ett brett kulturliv får spridning i samhället. Möjligheten
1918 att både ta del av kultur och själv skapa genom digital teknik måste också tas tillvara. Med
1919 coronapandemin har fler blivit vana att delta vid olika typer av digitala arrangemang. Det kan
1920 också i ännu högre grad bidra till att tillgängliggöra kulturen för fler. Centerpartiet arbetar för
1921 att skapa förutsättningar för alla att få möjlighet att ta till sig en mångfald av kulturella
1922 uttryck.

1923
1924 Centerpartiet arbetar också med kultur och hälsa utifrån förslag som utgår ifrån tidigare
1925 stämmobeslut. Kulturen och folkbildningen är nycklar till en bättre folkhälsa. När en
1926 människa tar steget från passivitet till aktivitet, från stillasittande till rörelse, från ensamhet till
1927 social gemenskap då händer något positivt. Det egna skapandet kan ge identitet och mening
1928 och därmed medverka till bättre hälsa. Det finns många exempel på hur kulturen på flera håll
1929 har varit ett stärkande inslag under coronapandemin med bland annat dans och sång som
1930 framförts utanför äldreboenden. Mycket bra verksamhet finns men en förstärkning av
1931 kunskaper för de som arbetar inom områdena, ett kulturlyft för vård- och omsorgspersonal,
1932 skulle ge än mer utbyte över tid. Med kunnig personal kan de kulturaktiviteter som ordnas bli
1933 bättre anpassade efter de deltagandes behov. Med möjlighet till kontinuerlig
1934 kompetensutveckling kan kunskap förstärkas och engagemang och verksamhet upprätthållas,
1935 inom vård och omsorg inklusive verksamheter som LSS och daglig verksamhet.

1936
1937 Även rehabilitering med naturupplevelser är värdefullt. Kultur behöver vara en del i
1938 folkhälsoarbetet. Det gynnar främst den enskilda människan men också samhället. Satsningar
1939 på kultur inom vård och omsorg bör uppmuntras och stödjas och metoder inom rehabilitering
1940 med natur- och kulturupplevelser främjas.

1941
1942 Ett förslag som motionärerna föreslår är att ett nationellt kompetenscentrum för kultur och
1943 hälsa inrättas, för att samla och sprida erfarenheter från regioner och kommuner samt stödja
1944 forskning inom området.

1945
1946 2018 fick Statens kulturråd ett regeringsuppdrag att genomföra en översyn om det strategiska
1947 arbetet med kultur och hälsa i samtliga regioner. Bland Kulturrådets slutsatser är att en eller
1948 flera nationella myndigheter eller organisationer får ansvar för kunskapsspridning om

- 1949 arbetsmetoder, modeller och forskning. I Storbritannien etablerades våren 2021 ett nationellt centrum för kultur och hälsa, i form av en ideell organisation.
- 1950
- 1951
- 1952 Partistyrelsen ser positivt på förslaget men anser att det behöver vidareutvecklas. Det behövs i största allmänhet mer systematiska strukturer för verksamhetsutveckling och erfarenhetsutbyte inom vård och omsorg. Den stora utmaningen i vård- och omsorgsverksamheter är ofta inte brist på tillgänglig kunskap i sig, men brist på resurser eller kompetens att göra kunskapen tillgänglig och användbar för medarbetarna i deras arbetsvardag. För att nå ut i verksamheterna med ny kunskap är det viktigt att nya nationella kompetenscentrum etableras inom ramen av befintliga kunskapsstyrningsstrukturer och att strukturerna vidareutvecklas och vässas i samråd med SKR.
- 1955
- 1956
- 1957
- 1958
- 1959
- 1960
- 1961 Det är en stor fördel om ett kompetenscentrum för kultur och hälsa kan organiseras på ett sätt som möjliggör samarbete och samverkan med både ideella och kommersiella verksamheter inom kultur, hälsa, forskning och utbildning. Det kan till exempel finnas möjligheter för samarbete med aktörer inom området naturupplevelser och hälsa, så kallad grön rehabilitering och omsorg, där Sveriges Lantbruksuniversitet idag är en nod för svensk och nordisk dialog och samverkan.
- 1962
- 1963
- 1964
- 1965
- 1966
- 1967
- 1968 Partistyrelsen instämmer i motionernas intentioner om kultur och hälsa och många delar av det som föreslås finns det tidigare stämmobeslut kring och drivs redan av partiet. I förslagen kring kultur och natur på recept så instämmer partistyrelsen också i motionernas intentioner, men anser att förslagen är på detaljeringsnivå som gör att beslut bör fattas om sådant inom vården.
- 1969
- 1970
- 1971
- 1972
- 1973

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.57.1

8.57.2

8.57.3

8.57.4

8.57.5

8.58.1

8.58.2

8.58.3

8.58.4

8.58.5

8.59.1

8.59.2

8.59.3

1974

1975

1976 [8.60](#), [8.61](#), [8.62](#), [8.63](#): Kulturella och kreativa näringar

1977

1978 8.60.1 att Centerpartiet verkar för en samstämmig momsats för kulturföretagen med
1979 inriktning på musik.

1980

1981 8.60.2 att det tillsätts en bred utredning för kulturbranschen och dess förutsättningar att verka
1982 på likartade villkor.

1983

1984 8.61.1 att det utreds om de upphovsrättsliga systemen, som exempelvis från Stim eller
1985 biblioteken, kan ge en annan fördelning av ersättningen så att mindre etablerade artister eller
1986 författare osv. gynnas – en variant på startup-bidrag.

1987

1988 8.61.2 att en enkel och sökbar webbplats skapas, som finländska Aurora, där bidrag och stöd
1989 samlas, så att personer verksamma inom kultur- och nöjessektorn lättare kan söka dessa.
1990 Sökande av kulturstöd ska inte heller behöva redovisa hur man arbetar för att uppfylla de
1991 kulturpolitiska målen, det är bidragsgivaren som ska arbeta för att dessa uppnås.

1992

1993 8.61.3 att Kulturrådets bidrag till kulturtidskrifter minskas till tidskrifter som inte betalar ut
1994 ersättning till medverkande författare, skribenter och frilansjournalister.

1995

1996 8.61.4 att bibliotek får möjligheter att köpa in en bred palett av kultur för alla målgrupper och
1997 att de tekniska behoven för detta analyseras. För sådana arrangemang kan avgift tas ut även
1998 om biblioteken självklart ska fortsätta erbjuda utlåning och programverksamhet utan avgift.

1999

2000 8.61.5 att möjliggöra billiga och tillfälliga kontrakt för kulturevenemang, festivaler, fester och
2001 klubbar på ännu icke färdigbyggda tomter, t.ex. industriområden som ska bli bostadsområden.

2002

2003 8.62.1 att upphandlingslagstiftningen förändras så att den även ger mindre aktörer som ideella
2004 föreningar och civilsamhället möjlighet att delta i upphandlingar när det gäller exempelvis
2005 kulturverksamhet.

2006

2007 8.62.2 att upphandlande statliga myndigheter i högre grad tillämpar funktionskrav snarare än
2008 detaljkrav, för att möjliggöra ökad innovation och större utrymme för leverantörer att använda
2009 sin kreativitet och yrkeskunskap.

2010

2011 8.62.3 att en statlig utredning tillsätts som specificerar och tydliggör de möjligheter som
2012 upphandlingsregelverket ger till att reservera kontrakt till civilsamhällets organisationer.

2013

2014 8.62.4 att det inrättas stöd och utbildning för småföretagare inom kultur- och nöjesbranschen,
2015 med målet att dessa ska kunna samverka med andra och med samlad kraft delta i
2016 upphandlingar. Sådan utbildning ska också vara kopplad till startbidrag.

2017

2018 8.62.5 att påbyggnadsutbildningar om företagande erbjuds på de konstnärliga högskolorna.

2019
2020 8.62.6 att företagsformen enskild firma ytterligare utvecklas mot ökad flexibilitet beträffande
2021 administration, skatter och redovisning.
2022
2023 8.62.7 att en enkel och sökbar nationell webbplats skapas, som finländska Aurora, där bidrag
2024 och stöd samlas, så att personer verksamma inom kultur- och nöjessektorn lättare kan söka
2025 dessa.
2026
2027 8.62.8 att med målet att öka privata investeringar i kultur olika stimulansåtgärder tas fram,
2028 exempelvis utifrån de förslag som finns i EU-rapporten ”Främja privata investeringar i
2029 kultursektorn”.
2030
2031 8.62.9 att förenkla för nya aktörer att driva nattliga kulturella evenemang och klubbar utan för
2032 stora ekonomiska krav.
2033
2034 8.62.10 att konceptet kulturhubbar i städer och stadsdelar uppmuntras, med tydliga uppdrag,
2035 inkluderande jämställdhets- och integrationsperspektiv, och ekonomiska förutsättningar för
2036 genomförande. I hubbarna förenas produktionsplatser för kulturskapare, experimentell kultur,
2037 innovativa uttryck med publika mötesplatser.
2038
2039 8.62.11 att stötta bibliotekens digitalisering av verksamheten i syfte att nå fler.
2040
2041 8.62.12 att verka för att stärka förutsättningar och förenkla reglerna för kulturaktörer och
2042 utövare att etablera och bedriva kulturverksamhet på platser inom städers kultur- och
2043 industriary, exempelvis i nedlagda industriområden och i tomställda fastigheter inom
2044 allmännyttans bestånd.
2045
2046 8.62.13 att skapa förutsättningar och göra det lättare att bedriva kultur och nöjesverksamhet i
2047 våra städer. Exempelvis genom att luckra upp bullerregler, tillåta dygnet runt-öppet för
2048 skötsamma nattklubbar, kostnadsfritt upplåta s.k. döda ytor/”wasted spaces” på statlig mark
2049 till kultursatsningar och klubbverksamhet samt möjliggöra tillfälliga kontrakt för
2050 kulturevenemang på ännu icke färdigbyggda tomter, t.ex. industriområden som ska bli
2051 bostadsområden.
2052
2053 8.62.14 att generösare och enklare regler för beviljande av alkoholtillstånd införs för att
2054 underlätta för småföretagare och branschaktiva att etablera nya verksamheter.
2055
2056 8.62.15 att alkohollagen ändras så att det ska vara möjligt att i samband med hämtmat eller
2057 hemkörning också kunna beställa en begränsad mängd alkohol.
2058
2059 8.62.16 att alkohollagen ändras i syfte att förenkla kökskravet och ta bort kravet på lagad mat
2060 och att samma regler ska gälla hela landet.
2061
2062 8.63.1 att verka för att acceptansen för buller och bullernivåer från nattlivet och
2063 kulturverksamheter höjs och verka nationellt för en förändring i Miljöbalken och en mjukare
2064 tolkning av Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus.
2065
2066 8.63.2 att möjliggöra för billiga och tillfälliga kontrakt för kulturevenemang, festivaler, fester
2067 och klubbar på ännu icke färdigbyggda tomter, t.ex. industriområden som ska bli
2068 bostadsområden.

2069 8.63.3 att införa generösare och enklare regler för alkoholtillstånd.

2070

2071 8.63.4 att se över möjligheten att förenkla kökskravet och ta bort kravet på lagad mat.

2072

2073

2074 **Partistyrelsens yttrande:**

2075

2076 Motionärerna framför en bred uppsättning av förslag för att skapa bättre villkor för kulturella
2077 och kreativa näringar och att göra kulturen tillgänglig för fler. Två av motionerna har delvis
2078 överlappande att-satser och de besvaras inom ramen för en av dessa motioner. Den sista av
2079 motionerna innehåller delar som är lokala och som har besvarats av distriktet, de berörs därför
2080 inte i detta svar.

2081

2082 Centerpartiet har länge arbetat för bättre villkor för företagare vilket inkluderar de kulturella
2083 och kreativa näringarna. Vi verkar också sedan tidigare för en översyn av momsen inom bland
2084 annat kulturområdet. En av de frågorna vi tidigare har beslutat kring är ett avskaffande av den
2085 så kallade dansbandsmomsen då momsen är högre om ett band spelar för en dansande publik
2086 än för en sittande publik. I en sådan bred översyn skulle också en fråga om momssatsen för
2087 företagare inom musik rymmas.

2088

2089 Centerpartiet har också under senare tid uttryckt att det finns behov av en utredning av delar
2090 av kulturpolitiken. Frågan om likartade villkor för kulturbranschen har också varit uppe på
2091 tidigare partistämmor, bland annat kring frågan om införande av någon form av
2092 produktionsincitament för film i Sverige, vilket redan finns i de flesta andra länderna i Europa
2093 och som ger Sverige en konkurrensnackdel. Till detta har nu kommit coronapandemin som
2094 har slagit hårt mot stora delar av de kulturella näringarna och många aktörer som tidigare har
2095 klarat sig utan offentligt stöd har haft behov av sådant för att kunna finnas kvar i någon form
2096 även när pandemin har lättat. Därför finns nu ytterligare anledningar att se över frågor kring
2097 hur vi får ett rikt kulturliv framöver, vilket också kan omfatta hur man kan underlätta
2098 drivandet av klubbar till exempel. Även upphovsrättsrätten och dess system är viktiga för
2099 kulturbranschen, men flera av dessa bygger på uppgörelser inom branscherna och de bör inte
2100 politiken ha synpunkter på.

2101

2102 För att underlätta för kulturarbetare att vara företagare driver sedan tidigare också
2103 Centerpartiet att det ska erbjudas utbildning i entreprenörskap på de konstnärliga högskolorna
2104 och folkhögskolorna.

2105

2106 Det behöver finnas bättre möjligheter att få betalt som kulturarbetare. Det är då generellt
2107 rimligt att ställa krav på att exempelvis konstnärer får visningsersättning för att ge statligt stöd
2108 till museer eller konsthallar där konstnärernas verk ställs ut. Det är en fråga som Centerpartiet
2109 har drivit under en längre tid. I linje med detta finns en rimlighet i att minska bidrag till
2110 kulturtidskrifter som inte betalar ut ersättning till medverkande skribenter, vilket en motionär
2111 föreslår. Det är dock inte helt givet att det alltid är det bästa eftersom det finns
2112 kulturtidskrifter som startat av skribenter själva för att få en plattform att nå ut med egna
2113 texter. Det finns en komplexitet i detta.

2114

2115 Det finns bidrag att söka från många olika håll för kulturskapare och det kan vara svårt att
2116 hitta vilka passande stöd som finns att söka och kunna få överblick över bland annat
2117 ansökningstider. Därför har Centerpartiet sedan tidigare tagit fram förslag för ett samlat ställe
2118 att söka sådan information i linje med vad som föreslås av en motionär. Centerpartiet arbetar

2119 också för kulturens frihet och det som kallas för armlängds avstånd till kulturen och delar
2120 därmed också uppfattningen att det är bidragsgivarens uppgift att se till att målen med
2121 kulturstödet uppfylls och att den sökande inte ska behöva fylla i checklistor för kulturpolitisk
2122 måluppfyllnad.

2123
2124 Att stå upp för kulturens frihet är grundläggande värdering för Centerpartiet. Kulturen blir
2125 friare om det finns flera finansieringskällor. Att finna fler sätt att öka privata investeringar i
2126 kulturlivet är därmed något som Centerpartiet arbetar med. Att hämta inspiration från olika
2127 håll, som exempelvis EU-rapporten ”Främja privata investeringar i kultursektorn” som
2128 föreslås i en att-sats är därmed helt i linje med Centerpartiets politik.

2129
2130 Motionärer föreslår i en att-sats att ett koncept med kulturhubbar i städer uppmuntras, med
2131 bland annat tydliga uppdrag, inkluderande jämställdhets- och integrationsperspektiv.
2132 Centerpartiet har sedan tidigare förslag på införande av kulturföretagarlotsar vid regionala
2133 resurscentra för att underlätta för kulturföretagare. Dessa föreslagna kulturhubbar har ett
2134 bredare anslag vilket kan vara positivt, men det finns också i förslaget en grad av styrning
2135 med tydliga uppdrag inkluderande jämställdhet och integration som kan riskera att politiken
2136 kommer för nära kulturutövandet.

2137
2138 Det är allmänt känt och belagt att små företag har svårare än större företag att delta i
2139 offentliga upphandlingar. Detta beror dels på hur själva upphandlingen formuleras där
2140 storskaliga kontrakt blir en hög tröskel för deltagande. Dels på att kunskap och kännedom
2141 kring offentlig upphandling är lägre i mindre organisationer jämfört med större.

2142
2143 Det finns i lagstiftningen ingen begränsning kring vilka organisationer som kan delta i en
2144 upphandling. Upphandlingslagstiftningen innehåller inga bestämmelser som reglerar vilken
2145 bolagsform en leverantör ska ha för att kunna delta i en offentlig upphandling. Privatpersoner
2146 har också möjlighet att delta. Partistyrelsen ser därför inget behov av förändrad lagstiftning
2147 enligt vad motionären föreslår. Däremot är det givetvis viktigt, som motionären anför, att
2148 fortsätta underlätta för mindre företag och de aktuella näringarna att delta liksom att stärka
2149 innovationsupphandling, att upphandla funktion istället för att fråga efter det som redan är
2150 känt. Detta är något Centerpartiet redan driver och på stämman 2019 fattades beslut om att
2151 Centerpartiet ska verka för att småföretagssäkra offentlig upphandling genom att krav ställs
2152 på att mindre omfattande upphandlingar utformas så att även småföretag kan delta.
2153 Partistyrelsen anser inte att en utredning ska tillsättas som undersöker möjligheten att
2154 reservera kontrakt. Vare sig för näringslivet eller civilsamhället. I grunden handlar det om att
2155 den som upphandlar inte får diskriminera. Därtill har vi som medlemmar inom EU förbundet
2156 oss till att alla företag inom EU ska tävla om kontrakt på lika villkor.

2157
2158 Staten ansvarar, via Upphandlingsmyndigheten, för att utbilda de organisationer som
2159 upphandlar. Bland annat finns utbildningar som specifikt riktar in sig på hur småföretag
2160 enklare ska kunna delta. Sveriges Kommuner och Regioner anordnar en bred mängd
2161 utbildningar med inriktning mot de företag som deltar eller vill delta i en upphandling. Dock
2162 är inte dessa branschspecifika. Utöver dessa finns en bred mängd privata
2163 utbildningsanordnare som specialiserat sig på att erbjuda utbildningar med inriktning mot
2164 olika branscher.

2165
2166 Partistyrelsen instämmer i den problematik som generellt finns för de små företagen i
2167 upphandlingsprocesser. Det är tyvärr så att upphandlaren inte alltid har kompetens att bedöma
2168 den kreativa tjänst man upphandlar och därför riskerar att bara gå på pris. Offentliga

2169 upphandlingar får då en både pris- och kvalitetspressande effekt på kreativa näringar. Här ser
2170 partistyrelsen att staten har en viktig roll i, framförallt via Upphandlingsmyndigheten, att
2171 fortsätta arbetet med att stärka kompetensen hos upphandlare. Partistyrelsen anser inte att
2172 staten bör ansvara för att utbilda företagen. De företag som så önskar kan delta i någon av de
2173 utbildningar som finns hos Upphandlingsmyndigheten, eller exempelvis SKR.

2174
2175 En motionär efterfrågar enklare regelverk för enskilda näringsidkare. På partistämman 2017
2176 fattade Centerpartiet beslut om att införa en ny företagsform, ingångsföretag, i syfte att
2177 förenkla för de allra minsta företagen. I denna typ av företag ska ingen moms behöva
2178 bokföras, inga egenavgifter betalas och ingen preliminärskatt beräknas. Det enda som
2179 ingångsföretagaren behöver hålla koll på är sin försäljning. Detta skulle innebära en
2180 substantiell förenkling för de allra minsta företagen. Därutöver fortsätter Centerpartiet att
2181 arbeta för att förenkla för de enskilda näringsidkarna. Partistyrelsen instämmer med
2182 motionären.

2183
2184 I ett par motioner berörs biblioteken och dess möjligheter att nå fler människor med ordinarie
2185 verksamhet genom digitalisering samt att nå fler genom att också erbjuda bredare
2186 kulturverksamhet som också kan vara avgiftsbelagd. Digitalisering är en viktig fråga inom
2187 Centerpartiets kulturpolitik eftersom den dels skapar nya möjligheter att själv som individ
2188 kunna skapa kultur och kunna nå ut med den, dels för att kunna ta del av kultur som genom
2189 museer eller bibliotek. Det är alltså viktigt för Centerpartiet att stötta bibliotekens
2190 digitalisering. Biblioteken är en av de kulturverksamheter som finns i alla kommuner och som
2191 på så sätt kan erbjuda kultur i hela landet. På många håll finns också exempelvis utställningar
2192 integrerade i bibliotekens lokaler och det arrangeras olika kulturevenemang. Hur detta ska
2193 hanteras löses bäst utifrån de lokala förutsättningarna. I vissa fall kanske det är bättre att finna
2194 samarbeten med exempelvis lokala kulturföreningar som ordnar arrangemang än att
2195 biblioteken själva erbjuder det. I bibliotekslagen är det tillgången till litteratur kostnadsfritt
2196 som är reglerat.

2197
2198 Några motionsförslag handlar om möjligheten att förenkla möjligheten att bedriva kultur- och
2199 nöjesverksamheter i våra städer, som på olika sätt underlätta möjligheten att få använda
2200 exempelvis nedlagda industriområden. Detta är förslag som partistämman sedan tidigare har
2201 beslutat om. Att möjliggöra tillfälliga kontrakt är säkert positivt och avgörs bäst lokalt. När
2202 det gäller bullerregler så bör man ha större acceptans om den verksamhet som låter funnits på
2203 plats före de närboende som kan ha synpunkter på ljudnivån. Det kan dock vara nödvändigt
2204 att pröva från fall till fall.

2205
2206 Ett rikt ute- och nattliv är en naturlig del av storstadens utbud. Det ska vara enkelt för krögare
2207 och entreprenörer att starta upp en verksamhet i linje med de regler, lagstiftning och
2208 föreskrifter som gäller. På detta område har mycket hänt på några decennier och idag kan den
2209 som tar en promenad genom en storstad en vacker majkväll se ett stort utbud av lokaler med
2210 utskänkningstillstånd. Partistyrelsen anser att både allmänhet, krögare och andra näringsidkare
2211 klarar av att hantera en något mer liberal alkohollagstiftning. I sak så efterlyser Centerpartiet
2212 att handläggande myndigheter när det gäller tillståndsansökningar ser över sina rutiner så att
2213 det blir enklare att få till tillstånd prövat även om ens hemspråk inte är svenska. Just
2214 språkförbistring upplevs idag som den största barriären för att få serveringstillstånd, något
2215 som leder till ineffektivitet hos myndigheten och osäkerhet hos entreprenören.

2216
2217 När det gäller att underlätta för utskänkning på udda platser i stadsmiljö - vad motionären
2218 refererar till som döda ytor” eller ”wasted spaces” – finns redan idag ett flertal exempel på att

2219 detta är möjligt. Ett exempel är nattklubbsverksamhet, till exempel Trädgården under
2220 Skanstullsbron i Stockholm, eller för all del trappan på F12 vid Riksdagshuset. Vår
2221 bedömning är att tillståndsmyndigheterna i de allra flesta fall ser möjlighet istället för problem
2222 när det gäller utskänkning.

2223
2224 I samband med pandemin har en del kommuner – i samråd med restaurangbranschen – velat
2225 göra det möjligt att för restaurangen att få leverera både mat och alkoholhaltig dryck till
2226 kunden. Idag har en restaurang som ansöker om cateringtillstånd möjlighet att leverera hem
2227 både mat och alkoholhaltiga drycker. En restaurang som *inte* har cateringtillstånd har inte
2228 denna möjlighet, eftersom alkohollagen är tydlig med att det krävs uppsyn över kunden i de
2229 fall man serverar alkohol och cateringpersonal ska därför vara på plats så länge den alkohol
2230 som beställdes av gästen konsumeras. Centerpartiet menar att denna lagstiftning är föråldrad.
2231 Idag konsumeras en allt större del av mat från restaurang i hemmiljö och detta är en trend
2232 som bara kommer att växa sig starkare. Att ge restaurangen möjlighet att som en del av
2233 matupplevelsen kunna leverera dryck som passar till måltiden vore en service till kund och ett
2234 sätt att stärka restaurangnäringen. Vi vill därför se över den nuvarande alkohollagstiftningen i
2235 detta avseende, fullt medveten om att det inte får ske på ett sätt som hotar folkhälsan och som
2236 inte heller äventyrar detaljhandelsmonopolet. En ansvarig alkoholservering och ett
2237 detaljhandelsmonopol är grundbultar i den svenska alkoholpolitiken.

2238
2239 När det gäller kravet på att servera lagad mat i samband med alkoholförsäljning anser
2240 partistyrelsen, precis som motionären, att det kan finnas skäl att göra en översyn över det så
2241 kallade kökskravet. Att mat och dryck går hand i hand är en självklarhet i de flesta fall, men
2242 det kan finnas exempel på verksamheter där det ställer till problem. Därför instämmer
2243 partistyrelsen i intentionerna om en översyn av kökskravet i syfte att förenkla utskänkning,
2244 men då i särskilda fall.

2245
2246 Motionärerna har många förslag för bättre och mer rättvisa villkor för det fria kulturlivet och
2247 de kulturella och kreativa näringarna som handlar om allt från regelförenklingar till översyn
2248 av skattesatser. Partistyrelsen menar att Centerpartiet bör göra ytterligare insatser inom dessa
2249 områden.

2250

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att Centerpartiet verkar för bättre och mer rättvisa villkor för det fria kulturlivet och de kulturella och kreativa näringarna.

2251

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.60.1

8.60.2

8.61.1

8.61.2

8.61.3

8.61.4

8.61.5

8.62.2

8.62.5

8.62.6

8.62.7

8.62.8

8.62.9

8.62.11

8.62.12

8.62.13

8.62.14

8.62.15

8.62.16

8.63.1

8.63.2

8.63.3

8.63.4

2252

2253

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.62.1

8.62.3

8.62.4

8.62.10

2254
2255

2256 8.64: Kulturen och marknaden

2257

2258 8.64.1 att Centerpartiet ska ha som mål att politiken i så hög grad som möjligt ska hålla sig
2259 undan från kulturområdet, såväl politiskt som ekonomiskt.

2260

2261 8.64.2 att Centerpartiet ställer sig bakom att ”På sikt bör kulturmarknaden bära sina egna
2262 kostnader, likt alla andra marknader”.

2263

2264

2265 **Partistyrelsens yttrande:**

2266

2267 Motionären lyfter frågan om politikens förhållande till kulturen, både ur ett politiskt och
2268 ekonomiskt perspektiv och menar att politiken ska hålla sig undan från kulturen. Motionären
2269 lyfter också hur offentliga bidrag påverkar vilken konst som ska prioriteras och den inverkan
2270 det har på kulturens frihet. Kulturen har finansiering från olika håll.

2271 En del finansieras av oss som privatpersoner via exempelvis biljettinköp, annat av företag
2272 genom exempelvis sponsring och delar av det offentliga genom kommuner, regioner och
2273 staten.

2274

2275 Centerpartiet arbetar för att alla, oavsett bostadsort, bakgrund, funktionsnedsättning eller
2276 livssituation ska ha möjligheter att delta i kulturliv som rymmer både professionellt buren
2277 kultur och amatörers skapande. Det utgör kärnan av Centerpartiets kulturpolitik.

2278 För att uppnå detta behövs insatser från många håll. Delar av dessa blomstrar i vanliga fall
2279 helt på kommersiella grunder, som evenemangsnäringen till exempel. Den kultur som
2280 folkbildningen och kulturföreningar arrangerar över hela landet bygger i hög grad på ideella
2281 insatser, men även visst finansiellt stöd från offentligt håll. Bevarandet av kulturarvet genom
2282 bland annat museer finansieras till viss del av biljettintäkter men förutsätter i hög grad
2283 offentlig finansiering.

2284

2285 När kulturen är offentligt finansierad så medföljer en styrning. Kulturpolitiken är alltid i
2286 någon mån instrumentell. Centerpartiet vill styra mot ett brett och pluralistiskt kulturliv
2287 tillgänglighet för alla, men inte vilka uttryck kulturen sedan tar. Vi vill bidra till goda
2288 förutsättningar för en mångfald av både kulturformer och perspektiv. Kulturens frihet handlar
2289 i grunden om yttrandefrihet. Denna yttrandefrihet vill vi värna.

2290

2291 När stöd ges till olika verksamheter bidrar det till förutsättningar för kulturutövande och
2292 konsumtion inom det området. Även om styrningen genom bidragen inte handlar om
2293 innehållet så påverkas utbudet på detta sätt. Därför är det viktigt att ofta ompröva stöd så att
2294 det kan bli en större variation av verksamheter som får dessa förbättrade förutsättningar att
2295 verka. Vi vill också undvika riktade bidrag till exempelvis föreningslivet eftersom de minskar
2296 såväl friheten som kreativiteten.

2297

2298 Kulturen blir friare om den står på fler ben. Offentlig finansiering behövs i många fall och kan
2299 och bör ofta inte ersättas. Men vi vill samtidigt förbättra möjligheterna till privat finansiering.
2300 Vi har sedan tidigare förslag kring att bland annat underlätta kultursponsring, sänka
2301 dansbandsmomsen, införa avdragsrätt för företag vid förstahandsinköp av konst, införa
2302 produktionsincitament för filminspelningar i landet med mera. Det finns behov att ytterligare
2303 förslag till åtgärder på detta område som kan bidra till en bredare finansiering av kulturen.

2304
2305 Partistyrelsen ser stora fördelar med att politiken håller en armslängds avstånd till kulturen,
2306 men ser också att offentligt stöd kommer att behövas även framöver för att alla oavsett
2307 bostadsort, bakgrund, funktionsnedsättning eller livssituation ska ha möjligheter att delta i ett
2308 brett och fritt kulturliv. Kulturen är i vissa delar en marknad som andra och som klarar sig
2309 utmärkt på kommersiella grunder, men i andra delar så finns stora samhällsvärden som
2310 behöver offentligt stöd för att upprätthållas. Partistyrelsens uppfattning är därmed att det
2311 kommer att behövas offentligt kulturstöd även framöver.

2312

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.64.1

8.64.2

2313

2314

2315 [8.65](#): Statligt stöd till de svenska världsarven

2316

2317 8.65.1 att staten ska bidra till medfinansiering av de svenska världsarvens verksamhet och
2318 utveckling.

2319

2320

2321 **Partistyrelsens yttrande:**

2322

2323 Motionären lyfter att ett världsarv är en unik kultur- eller naturhistorisk miljö som vittnar om
2324 historien. År 1972 tillkom tillkom Unescokonventionen om skydd för världens kultur- och
2325 naturarv för att skydda de mest värdefulla miljöerna mot förfall eller förstöring. I Sverige
2326 finns 15 världsarv. Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket har uppdraget från regeringen
2327 att hantera världsarvsfrågan och har bland annat uppgiften att följa utvecklingen i
2328 världsarvsområdena. Länsstyrelserna i de län där världsarven finns har också ansvar för att ha
2329 uppsikt över världsarven. Motionären föreslår att staten ska bidra till medfinansiering av de
2330 svenska världsarvens verksamhet och utveckling.

2331

2332 Centerpartiet värnar dessa unika kultur- och naturhistoriska kulturmiljöer. De finns på flera
2333 olika platser över landet och är också ett nationellt intresse. Ansvar för arbetet med
2334 världsarven ligger lokalt, regionalt och nationellt. Ägare och förvaltare av världsarven kan
2335 vara både privata och offentliga och arbetet med världsarven finansieras av privata,
2336 kommunala, regionala och statliga medel. Det finns statliga öronmärkta medel som går till
2337 världsarven som är naturarv, men inga öronmärkta anslag för världsarv som är kulturarv.
2338 Däremot så finns andra bidrag inom kulturarv som är möjliga att söka för bland annat ideella
2339 organisationer som arbetar för att bidra till människors möjlighet att uppleva kulturmiljöer.
2340 Centerpartiet bevakar också kontinuerligt hur statens stöd till ideellt kulturarvsarbete

2341 utvecklas. Det finns också möjlighet att finansiera lokalt och regionalt världsarvsarbete
2342 genom kultursamverkansmodellen. Centerpartiet prioriterar också stöd till
2343 kultursamverkansmodellen.

2344
2345 Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner då Centerpartiet redan driver frågor kring
2346 statlig finansiering som kan ge större statlig medfinansiering också till de svenska
2347 världsarvens verksamhet och utveckling, men ser också att det därtill bör finnas möjlighet till
2348 ytterligare samverkan mellan statliga, regionala och lokala insatser för världsarven.
2349

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.65.1

2350
2351

2352 [8.66: Metalldetektorer](#)

2353
2354 8.66.1 att Centerpartiet jobbar för ett enklare regelverk för användande av metalldetektorer.
2355

2356 **Partistyrelsens yttrande:**

2357
2358
2359 Motionen handlar om att förenkla regelverket för användningen av metalldetektorer.
2360 Motionären framhåller att det inte ens är tillåtet att använda en metalldetektor på sin egen
2361 fastighet och att det finns en skevhet i att man får äga en metalldetektor men måste söka
2362 tillstånd för att få använda den.

2363
2364 Idag krävs tillstånd från länsstyrelsen, samt markägarens godkännande, för att få använda en
2365 metalldetektor. Lagstiftningen syftar främst till att skydda fornlämningar men kan även ha
2366 betydelse i fråga om hittegods och markägares rättigheter. Tillståndet innebär att man får
2367 använda metalldetektorn under viss tid, på viss angiven plats och för särskilt angivet ändamål.
2368 Länsstyrelsen ger inte tillstånd i områden i anslutning till fornlämningar.

2369
2370 Det svenska kulturarvet är en angelägenhet för oss alla. Centerpartiet har en lång tradition av
2371 att värna kulturarvet och har till exempel arbetat för att säkra statens stöd till det kyrkliga
2372 kulturarvet och värnat det rörliga kulturarvet som bland annat inbegriper veteranbilar och
2373 museijärnvägar. Detta engagemang hör också samman med insikten att även kulturmiljöer
2374 och kulturarv kan behöva anpassas efter dagens behov. Kulturskyddade byggnader oavsett om
2375 de ägs av det offentliga eller är privatägda kan till exempel behöva tillgänglighetsanpassas,
2376 men då med hänsyn till kulturarvet.

2377
2378 Partistyrelsen anser att skydd av kulturarv, inklusive fornlämningar, inte ska innebära mer
2379 tillstånd än vad som krävs för att uppnå detta skydd. Metallsökare kan också komma till
2380 användning om man exempelvis har tappat något metallföremål som nycklar, smycken och
2381 liknande. För att möjliggöra ett sådant användande utan att riskera skyddet av kulturarvet
2382 skulle ett licenssystem kunna vara en möjlig väg. I en licens skulle då exempelvis kunna
2383 finnas en rapporteringsskyldighet om någon fornlämning hittas. Då skulle inte ett tillstånd
2384 behöva sökas för varje tillfälle och plats.

2385 Partistyrelsen menar därför att införandet av ett licenssystem för användande av
2386 metalldetektorer bör utredas.
2387

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att införande av ett licenssystem för användande av metalldetektorer bör utredas.

2388

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.66.1

2389

2390

2391 [8.67: Idrottsfinansiering](#)

2392

2393 8.67.1 att Centerpartiet driver frågan att staten skall utreda fördelningsmodeller för hur staten
2394 skall finansierar svensk idrott.

2395

2396 8.67.2 att Centerpartiet verkar för statens finansiering av svensk idrott sker via myndighet
2397 avskild från Riksidrottsförbundet.

2398

2399 8.67.3. att Centerpartiet medverkar till att Riksidrottsförbundet och dess specialidrottsförbund
2400 får lov att utvecklas till den intresseorganisation som behövs för att främja svensk idrott.

2401

2402

2403 **Partistyrelsens yttrande:**

2404

2405 Motionären lyfter att Riksidrottsförbundet både har rollen som intresseorganisation och
2406 samtidigt har ansvaret att fördela statens stöd till idrotten. Riksdagens kulturutskott gjorde
2407 2017 en utvärdering av statens idrottspolitiska mål med inriktning på barn- och
2408 ungdomsidrotten. Det konstaterades där att regeringen inte säkerställt att idrottsanslagen
2409 fördelats utifrån fastställda mål och syften. En slutsats var att det behövs en översyn av statens
2410 stöd till idrotten, för att tydliggöra utformningen av statens anslag för att göra resultaten mer
2411 klara.

2412

2413 Centerpartiet anser att modellen med att idrotten själva ansvarar för sin verksamhet utan en
2414 politisk detaljstyrning har fungerat bra. Under Coronatiden har RF varit en mycket viktig part
2415 för staten när stöd ska fördelas. RF är själv medvetna om att folkrörelseidrotten måste förnya
2416 sig själv genom att bli mer individanpassad och erbjuda alternativ till tidig specialisering,
2417 konkurrenslogik och ensidig inriktning på resultat. Denna insikt har mynnat ut i deras
2418 framtagna ”Strategi 2025”.

2419

2420 Partistyrelsen anser att dagens modell med att Riksidrottsförbundet fördelar bidrag ska
2421 bibehållas, men att en översyn av utformning och styrning av statens anslag behöver göras.

2422 Partistyrelsen har utifrån det tagit fram en ny att-sats och instämmer då i intentionen i

2423 motionärens att-sats som också berör utredning av statens stöd till idrotten. Partistyrelsen

2424 menar också att RF redan idag kan utvecklas som de vill som intresseorganisation och också
2425 gör det.
2426

Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att utformningen av statens idrottsanslag bör ses över för att göra resultaten mer klara
beträffande tillgänglighet till idrott för barn och ungdomar ur bland annat jämställdhets,
jämlikhets- och funktionsnedsättningsperspektiv.

2427

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.67.1

2428

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.67.2

8.67.3

2429

*Rickard Nordin reserverar sig och föreslår en ny att-sats i anslutning till motion 8.67:
att utformningen av statens idrottsanslag och relevant lagstiftning bör ses över för att
säkerställa att aktiviteter som varken faller inom Riksidrottsförbundets definition eller inom
kulturbegreppet också ska få lämpligt ekonomiskt och juridiskt stöd för sina utövare..*

2430

2431 [8.68](#): Public Service

2432

2433 8.68.1 att man skall skapa en definition för Public Services uppdrag som skall bygga på
2434 samhällsnytta, vetenskap och oberoende och främja demokrati och folkbildning.

2435

2436 8.68.2 att kritik mot hur väl Public Service klarar sitt uppdrag inte skall leda till att Public
2437 Service stryps eller läggs ned.

2438

2439 8.68.3 att Public Service kan innehålla underhållning som en del av sitt utbud i den mån
2440 underhållningen inte är huvudsyftet utan den används för att öka antalet personer som tar del
2441 av den samhällsviktiga diskussionen eller då den utgör en typ av kulturinslag som andra
2442 medier inte tillhandahåller.

2443

2444 8.68.4 att det genom minskat utbud av underhållning skall bli ökat utrymme för satsningar på
2445 samhällsnyttiga inslag.

2446

2447 **Partistyrelsens yttrande:**

2448

2449 Motionären lyfter den samhällsnytta som public service har och menar att public service bör
2450 fokusera sitt uppdrag på de funktioner som är viktiga för samhället. Public service är tv och
2451 radio i allmänhetens tjänst. Den är politiskt och kommersiellt oberoende och är
2452 avgiftsfinansierad. Centerpartiet anser att public service ska vara såväl politiskt som
2453 kommersiellt oberoende. All politisk styrning minskar friheten och därmed trovärdigheten.

2454

2455 Oberoendet behövs för att du som mottagare ska kunna känna dig trygg i att enskilda politiska
2456 åsikter inte styr innehållet. Detta ska inte blandas ihop med att det finns ett sändningstillstånd
2457 med uppdrag som exempelvis att public service ska spegla hela landet. Vilka program som
2458 sänds och vad de innehåller ska dock inte politiken lägga sig i.

2459

2460 Public service behöver ha ett brett innehåll för att vara relevant för många. Det skulle vara
2461 väldigt olyckligt att smalna av uppdraget och riskera att public service blir en smal kanal för
2462 några få. Den kultur och underhållning som public service-bolagen producerar och förmedlar
2463 ger en bred bild av vårt samhälle, att public service har ett brett uppdrag är därför en
2464 förutsättning för att också fortsättningsvis vara relevant i vårt samhälle och i det snabbt rörliga
2465 medielandskapet.

2466

2467 Vi har som samhälle i sin helhet en stor nytta av ett public service som speglar hela landet,
2468 inte bara geografiskt utan även bland annat minoriteter i vårt land. Det ger en bredd av
2469 perspektiv och en ökad förståelse för hur samhället fungerar. Den bredden ger också en
2470 igenkänning och gör att fler kan hitta till public service vid exempelvis en kris då det är extra
2471 viktigt att kunna söka sig till en tillförlitlig källa.

2472

2473 Public service är en demokratisk nytting och finansieras också därför solidariskt genom
2474 public service-avgiften. Ingen stängs heller ute. Man möts inte av en betalvägg och man
2475 behöver inte registrera sina personuppgifter för att kunna ta del av programmen.

2476

2477 Motionären föreslår att man ska skapa en definition för public services uppdrag som ska
2478 bygga på samhällsnytta, vetenskap och oberoende och främja demokrati och folkbildning.
2479 Uppdraget beslutas i sändningstillståndet, och inriktningen överensstämmer i hög grad med
2480 uppdraget i det befintliga sändningstillståndet. Utifrån detta så instämmer partistyrelsen i
2481 motionens intention.

2482

2483 Motionären föreslår också att kritik mot hur väl public service klarar sitt uppdrag inte ska leda
2484 till att public service stryps eller läggs ned. Partistyrelsen vill framhålla att det givetvis står
2485 var och fritt att rikta kritik mot hur väl public service klarar sitt uppdrag, det som är centralt
2486 för Centerpartiet är att public service ska vara kommersiellt och politiskt oberoende och då är
2487 det politiken som måste hålla avstånd och inte lägga sig i vilka program som sänds eller deras
2488 innehåll. Motionären föreslår även att det genom ett minskat utbud av underhållning ska bli
2489 ett ökat utrymme för samhällsnyttiga inslag. Partistyrelsen anser att det är viktigt att det finns
2490 utrymme för satsningar på samhällsnyttiga inslag, däremot är det svårt att precis definiera
2491 vad som är samhällsnyttigt. Public service har också långa tillståndsperioder för att garantera
2492 oberoendet. Motionärens förslag om att public service kan innehålla underhållning om det
2493 används för att öka antalet personer som tar del av den samhällsviktiga diskussionen eller
2494 utgör kultur som andra medier inte sänder, är inte det perspektiv som partistyrelsen utgår
2495 ifrån. Utgångspunkten är istället att public service bör ha ett brett utbud som många finner
2496 angeläget och väljer att ta del av.

2497

Partistyrelsen föreslår partistämman instämma i intentionerna i följande motioner:

8.68.1

2498

Partistyrelsen föreslår partistämman avslå följande motioner:

8.68.2

8.68.3

8.68.4

2499

2500

2501 8.1: Partistämmoombud

2502 *Anna Johansson, Tingsryd, Kronoberg*

2503

2504 Vid Centerpartiets stämma är det ett utsett ordinarie stämmoombud från varje kommunkrets
2505 som bereds plats. Om kommunkretsen vill/har möjlighet så kan kretsen utse även en ersättare,
2506 men kretsen står då själva för kostnaden.

2507 Enligt stadgar får endast kommunkretsens ersättare ersätta ordinarie kretsombud. Distriktet får
2508 utse flertalet ordinarie ombud och ersättare som skickas till partistämman. Ombud som täcker
2509 distriktet/länet väl. En kommunkrets som inte har möjlighet att skicka kommunkretsens
2510 ersättare utan endast skickar det ordinarie stämmoombudet gör att det ordinarie ombudet får
2511 tjänstgöra under hela stämman.

2512 En lösning på ersättarfrågan skulle vara att de ersättare som distriktet sänder till partistämman
2513 också skulle vara tillgängliga för att byta av ordinarie stämmoombud från kommunkretsarna.

2514 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2515

2516 att distriktets ersättare ska få ersätta både distriktets ordinarie stämmoombud och
2517 kommunkretsarnas ordinarie stämmoombud inom det distrikt/län de är valda.

2518

2519

2520 **Distriktets yttrande:**

2521 Motionären lyfter fram ett problem som många kretsombud kan stöta på under en
2522 partistämma. Alla kretsombud ska ges möjlighet att bytas trots att man representerar en liten
2523 krets som inte har möjlighet att betala för en ersättare på plats. Att möjliggöra för distriktets
2524 ersättare att byta av ett kretsombud vore en bra lösning på detta.

2525

2526 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att besluta:

2527 Att bifalla motionen

2528

2529

2530 8.2: Ombudsplatser för syskonen på distriktsstämman

2531 *Johan Krogh, Nacka, Stockholms län*

2532

2533 Centerrörelsen är en unik politisk kraft vilande på fyra ben. Centerpartiet, Centerkvinnorna,
2534 Centerstudenter och Centerpartiets ungdomsförbund är alla egna förbund men som
2535 tillsammans bildar fyrklövern.

2536 En grundläggande pelare i Centerpartiet är att alla medlemmar i Centerrörelsen har samma
2537 demokratiska rättigheter. Det innebär att varje medlem i Centerrörelsen har närvarorätt,
2538 yttranderätt och förslagsrätt inom Centerpartiet på samtliga avdelningsmöten inom sin
2539 avdelning, samtliga kretsmöten inom sin krets, sitt distrikts distriktsstämma samt på
2540 partistämman. Vidare har varje medlem också rösträtt på kretsstämman i den krets de har sina
2541 medlemsrättigheter i.

2542 På Centerpartiets högsta beslutande organ, partistämman, har utöver ombuden från distrikten
2543 och kretsarna också ombud från syskonorganisationerna rösträtt. Centerkvinnorna,
2544 Centerstudenter och Centerpartiets ungdomsförbund har alla rätt till fem ombud vardera enligt
2545 §21 Mom. 5 i Centerpartiets stadgar. Detta är något som stärker den politik som Centerpartiet
2546 arbetar fram. Det finns många exempel där exempelvis CUF bidragit till att de politiska
2547 positionerna flyttats fram ytterligare.

2548 Tyvärr tillåter inte Centerpartiets nuvarande stadgar en liknande modell på distriktsnivå. Till
2549 en distriktsstämma är det kretsarna som utser ombud samt att sittande distriktsstyrelse har
2550 rösträtt. Syskonorganisationernas representanter får förlita sig på att bli valda av sin
2551 kretsstämma alternativt använda sin yttrande- och förslagsrätt.

2552 Det vore önskvärt att syskonorganisationerna garanteras ombudsplatser även till
2553 distriktsstämmorna. Det skulle stärka distrikten och den politiska utvecklingen samtidigt som
2554 den lokala demokratin förstärks. De flesta distrikt har aktiva syskonorganisationer vilket
2555 möjliggör för god representation.

2556 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2557
2558 att Centerpartiets stadgar ändras så att Centerstudenter, Centerkvinnorna och Centerpartiets
2559 ungdomsförbund utser två ombud vardera till distriktsstämman.

2560
2561

2562 **Distriktets yttrande:**

2563 BESLUTADES att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämna i motionens
2564 intentioner.

2565
2566

2567 8.3: Ombudsplatser för syskonen på distriktsstämman

2568 *Rasmus Elfström, Solna, Stockholms län*

2569 *Réka Tolnai, Distriktsordförande Centerpartiets ungdomsförbund Storstockholm*

2570 *Erik Johnsson, Ordförande Centerstudenter Stockholm*

2571 *Emma Blomdahl, Ordförande Centerkvinnorna Stockholms stad*

2572 *Anna Liljeqvist, Ordförande Centerkvinnorna Klöverdam*

2573 *Michaela Haga, Ordförande Centerpartiet Stockholms län*

2574 *Karin Ernlund, Ordförande Centerpartiet Stockholms stad*

2575 *Ida Alterå, Förbundsordförande Centerpartiets ungdomsförbund*

2576 *Julia Eriksson, Förbundsordförande Centerstudenter*

2577 *Sofia Jarl, Förbundsordförande Centerkvinnorna*

2578

2579 Vårt parti präglas av att vara en folkrörelse. Historiskt har Centerpartiet alltid verkat för att så
2580 många som möjligt ska kunna sluta upp i våra led sida vid sida, oavsett om man är ung eller
2581 gammal, man eller kvinna. Mot denna bakgrund har inte minst våra olika syskonförbund fått
2582 en särskild roll att spela i rörelsen. Det är många av oss som fick vår första kontakt med
2583 centerrörelsen i våra yngre dagar genom Centerpartiets ungdomsförbund. Vidare är vi många
2584 som under våra studieår engagerat oss i Centerstudenter eller kämpat för jämställdhet och
2585 kvinnors rätt i Centerkvinnorna.

2586 Nyligen beslutade Stockholms stads distrikt att omorganisera distriktet samt att införa
2587 distriktsavdelningar. I detta beslut upptäcktes att partiets stadgar tyvärr inte tydliggör om
2588 ombud särskilt kan tilldelas lokala syskonorganisationer som finns i distriktet.
2589 Syskonförbunden utgör den naturliga utgångspunkten för många medlemmar i centerrörelsen.
2590 Det är där de känner sig hemma och har sitt huvudsakliga engagemang i vår gemensamma
2591 rörelse, på samma sätt som många andra har sitt hem i kretsar eller distrikt. Vi tror av denna
2592 anledning att vi på ett ännu bättre sätt kan knyta våran rörelse samman genom att markera
2593 möjligheten för distrikt att besluta kring att ge lokala syskonorganisationer ombud vid sina
2594 distriktsstämmor. Vidare är vi övertygade om att detta hade stärkt det demokratiska
2595 perspektivet i och med den ökande mångfald som en sådan möjlighet hade medfört.

2596

2597 **Föreslagna nya moment i sin hela lydelse:**

2598 **§ 13 Mom. 2: Distrikt som också är krets**

2599 Om ett distrikt endast har en krets inom sitt geografiska område ansvarar distriktet även för
2600 kretsens uppgifter.

2601 Distriktsstämman kan besluta att dela in distriktet i organisatoriska enheter, s.k.
2602 distriktsavdelningar, som ges namn som tydligt anger i vilken geografisk del av distriktet de
2603 verkar. Distriktsavdelningarna ska omfatta samtliga medlemmar, dvs. varje medlem ska ha sin
2604 hemvist i en sådan enhet. När distriktsstämman infört distriktsavdelningar kan även beslut tas
2605 om att införa ett system med ombud till kretsstämman tillika distriktsstämman.
2606 Distriktsavdelningarna utser då ombud till distriktsstämman enligt samma modell som när
2607 kretsarna normalt utser ombud till distriktsstämman.

2608 När ombud införs enligt ovan ska det totala antalet ombud beslutas av föregående års
2609 distriktsstämma. I ett sådant beslut kan ombud även tilldelas till respektive lokal
2610 syskonorganisation. Distriktsstyrelsen fastställer fördelningen av ombuden mellan
2611 distriktsavdelningarna utifrån antalet medlemmar i distriktsavdelningarna 31/12 året före
2612 kretsstämman. Varje individ ska endast räknas en gång, oavsett antalet medlemskap.
2613 Fördelningen baseras på uddatalsmetoden.

2614 När ombudsförfarande införts har endast ombuden rösträtt på krets- tillika distriktsstämman,
2615 medan varje person med medlemsrättigheter inom kretsen har närvarorätt, yttranderätt och
2616 förslagsrätt.

2617 Distriktsstyrelsen kan delegera ansvaret för uppgifter som är stadgefästa för krets till
2618 distriktsavdelningarna.

2619 Rätten att utse kretsens ombud till partistämman och huvudansvaret för nomineringsarbetet
2620 inför val till kommunfullmäktige kan inte delegeras.

2621 **§14. Mom. 3 Antal ombud**

2622 Det totala antalet ombud till distriktsstämman beslutas av föregående års distriktsstämma. I ett
2623 sådant beslut kan ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation.

2624 Distriktsstyrelsen fastställer hur ombuden fördelas mellan kretsarna utifrån antalet
2625 medlemmar den 31/12 föregående år. Varje medlem (individ) ska endast räknas en gång,
2626 oavsett antalet medlemskap.

2627 Fördelningen baseras på uddatalsmetoden.

2628

2629 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2630

2631 att det i Centerpartiets stadgar §13 "Omfattning och uppgift" mom. 2 "Distrikts som också är
2632 krets" i tredje stycket infogas en ny mening efter den första lydande "I ett sådant beslut kan
2633 ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation."

2634

2635 att det i Centerpartiets stadgar §13 "Omfattning och uppgift" mom. 2 "Distrikts som också är
2636 krets" i tredje stycket den tredje meningen omformuleras så den får lydelsen
2637 "Distriktsstyrelsen fastställer fördelningen av ombuden mellan distriktsavdelningarna utifrån
2638 antalet medlemmar i distriktsavdelningarna 31/12 året före kretsstämman."

2639

2640 att det i Centerpartiets stadgar §14 "Distriktsstämma och nomineringsstämma" mom. 3 "Antal
2641 ombud" i första stycket infoga en ny mening efter den första lydande "I ett sådant beslut kan
2642 ombud även tilldelas till respektive lokal syskonorganisation."

2643

2644 att motionen skickas till Centerpartiets partistämma.

2645

2646

2647 **Distriktets yttrande:**

2648 BESLUTADES att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att bifalla motionen

2649

2650

2651 8.4: Kriterier och uppdrag för valberedningen

2652 *Julie Tran, Linköping, Östergötland*

2653 *Banar Sabet,*

2654 En valberedning har en viktig roll i varje organisation. Det är de som föreslår vilka som ska
2655 sitta styrelser och kan föreslå vem som tar vilka poster. Vilka man som valberedning föreslår
2656 är oftast en spegling av den gruppens bakgrund, nätverk, erfarenhet och fördomar.

2657 Att se till att rätt personer sitter i valberedningen kräver en genomtänkt strategi. Om
2658 Centerpartiet på riktigt ska bli en verkligt diversifierad folkrörelse och dra nytta av
2659 mångfaldens fördelar behöver vi ha kriterier eller principer för vilka som sitter i partiets olika
2660 valberedningar och nomineringskommittéer. Erfarenhet och kännedom om partiet räcker inte.
2661 Valberedningar måste jobba professionellt och listor måste matcha kompetenser.

2662 Ett exempel taget från forskning om rekryteringsprocesser visar tydligt att män och kvinnor
2663 agerar olika. Amanda Lundeteg, VD på Allbright, som arbetar för jämställdhet och
2664 diversifiering på ledande positioner i näringslivet, konstaterar utifrån forskningen att "*Män
2665 bedömer kvinnor som ledare hårdare. Män tenderar även att i större utsträckning socialisera
2666 mer homogent. De bygger informella nätverk med andra män via fritidsintressen och studier.*

2667 *Vänskapsbanden blir helt enkelt en väg till ledande positioner. Kvinnor socialiserar både med*
2668 *kvinnor och män och tenderar att rekrytera såväl män som kvinnor. ”*

2669 Ska vi bli ett parti som krossar glastak och vara ett parti att räkna med i framtiden behöver vi
2670 våga tänka om.

2671 Idag står det i arbetsordningen att olika aspekter som ”engagemang, bakgrund, erfarenheter,
2672 kön och ålder” är viktiga att ”beakta”. Det behöver vara starkare än så och snarare
2673 vägledande.

2674 Det räcker inte heller att prata om mångfald utan att definiera vad vi menar med det. Räcker
2675 det med två kvinnor? Räcker det med en ungdom på listan? Räcker det med en person från ett
2676 annat EU-land eller menar vi utanför EU? Inkluderar vi icke-binära och transpersoner?

2677 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2678

2679 att tydliggöra kriterier eller principer för val av valberedning i arbetsordningen

2680

2681 att tydliggöra kriterier eller principer för val av nomineringskommitté i arbetsordningen

2682

2683 att valberedningar och nomineringskommittéer genomgår en utbildning om rollen som
2684 valberedare

2685

2686 att definiera vad Centerpartiet anser att mångfald och inkludering inom partiet är i interna
2687 partidokument

2688

2689 att uppföljning av hur listor utformats och hur uppdrag valts ingår i valanalysen lokalt,
2690 regionalt och nationellt

2691

2692

2693 **Distriktets yttrande:**

2694 Distriktsstyrelsen vill tacka motionärerna för att de lyft en viktig fråga. Att sitta i en
2695 valberedning eller nomineringskommitté är ett viktigt uppdrag och ett stort ansvar – att föreslå
2696 de som ska representera medlemmar på förtroendeposter. Det är därmed viktigt att tydliggöra
2697 kriterierna för de som väljs till dessa poster så att de i sin tur har den bästa möjliga förmågan
2698 att ta fram lämpliga kandidater, och det är därför även en styrka att valberedare som,
2699 motionärerna skriver, genomgår någon sorts utbildning. Precis som motionärerna trycker på är
2700 också det viktigt att på något sätt utveckla vad sådant som bakgrund, kön och ålder syftar till.
2701 Därför kan en sådan definition i arbetsordningen vara värd att göra. Däremot kan det finnas
2702 ett visst värde i att inte ha alltför snäva formuleringar om mångfalden för att inte riskera att
2703 undergräva synen på individens värde. Om vi närmar oss sådant som krav på bakgrund i land
2704 utanför EU eller andra könsidentiteter riskerar vi att tappa fokus på kompetensen – som måste
2705 vara kärnan i valet av ledamöter till dessa uppdrag.

2706

2707 Distriktsstämman föreslår partistämman att instämna i attsats 1,2 och 5, samt avslå attsats 3
2708 och 4.

2709

2710

2711 **8.5: Seniorers representation och äldre frågor i Centerpartiet**

2712 *Kent Ivarsson, Lidingö, Stockholms län*

2713 *Christina Linderholm*

2714 *Göran Råsmar*

2715 *Magnus Eriksson*

2716 *Thomas Wihlman*

2717 *Eva-Britt Sandlund*

2718 *Karin Halldin*

2719 *Bengt Ericsson*

2720

2721 Vi möter idag mer än någonsin tidigare äldre seniora personer som arbetar, mår bra och är
2722 aktiva i olika sammanhang. Men allt för många seniorer är otrygga och har dålig livskvalitet
2723 på grund av att det finns en mängd problem och brister som drabbar äldre på
2724 viktiga områden.

2725 Det handlar om attitydproblem men även om ekonomisk utsatthet, kvalitetsproblem i sjukvård
2726 och äldreomsorg, brister i pensions- och skattesystem och svårigheter att finna lämpligt
2727 boende mm. Frågor om våra seniora medborgares hela livssituation, möjligheter till inflytande
2728 och förutsättningar att få ett längre aktivt och gott liv måste få större utrymme i den politiska
2729 debatten inte minst inom Centerpartiet.

2730 Seniorerna är idag dåligt representerade i olika beslutande organ inom såväl samhället som
2731 politiken. Enligt SCB är ålderspensionärerna (65+) 2019 20 procent av landets befolkning
2732 men endast 8 procent av makteliten. Personer födda på 1930-talet har i stort sett lämnat
2733 maktens scen och de omtalade 40-talisterna är på stark reträtt.

2734 Av personer i rösträttsåldern är enligt SCB år 2019 25% 65+, en siffra som enligt SCB
2735 befolkningsprognos förväntas öka till 27,3% år 2030.

2736 I riksdagen skulle det idag behövas 68 riksdagsledamöter över 65 år om det skulle motsvara
2737 dagens befolkningssammansättning. Motsvarande siffra då riksdagens öppnande år 2018 var
2738 17 ledamöter över 65 år.

2739 Centerpartiets seniornätverk är en viktig opinionsbildare för partiet i seniora frågor. Synen på
2740 äldre måste förändras. Alla behövs; unga, medelålders och äldre med olika erfarenheter och
2741 kompetenser. Generationsklyvning med fördomar om äldre, eftersatt äldreomsorg och
2742 åldersdiskriminering måste bekämpas. Äldre har rätt till delaktighet i samhället och ska ha
2743 goda levnadsvillkor. Det är i den andan som Centerpartiets seniornätverk verkar. Det behövs
2744 fler beslutsfattare med kunskap om äldres livssituation.

2745 Dagens seniorer lever inte bara längre utan blir allt aktivare. Kanske kan man säga att 60-
2746 årsåldern är den nya medelåldern. Vi ser även en kraftig ökning av åldersgruppen 80 år och
2747 äldre. Om 30 år beräknas denna grupp ha fördubblats jämfört med idag. Denna förändring
2748 med allt fler aktiva äldre har inte fått genomslag i politiken. För att kunna göra rätt
2749 prioriteringar är dagens seniorer viktiga.

2750 Seniorerna måste finnas med såväl i beslutande organ som i debatten. Seniorerna måste därför
2751 få en självklar och betydelsefull roll i politiken som ska bidra med kunskap i seniorfrågor,

2752 driva opinion i angelägna sakfrågor och vara en "nagel i ögat" på politiken vad gäller äldres
2753 villkor.

2754 I Seniornätverkets valanalys över valet 2018 som överlämnats till partistyrelsen och partiets
2755 valanalysgrupp konstaterades att äldrefrågorna inte fick tillräckligt utrymme, vilket avspeglas
2756 i det låga röstetalet för väljare över 65 år.

2757 Med tanke den stora gruppen seniorer i vårt samhälle och de många problem och frågor som
2758 associeras till denna grupp måste representationen inom partiet av seniorer säkerställas
2759 centralt, i distriktet och kretsarna. Det gäller såväl i beslutande organ, valberedningar som
2760 nomineringskommittéer.

2761 Seniorerna måste i likhet med systerorganisationerna komma in i beslutande organ skulle
2762 innebära ökade möjligheter att lyfta äldrefrågorna. Till en början måste detta av stadgeskäl bli
2763 som adjungerande i olika organ. Partiet bör studera hur andra partier satsar på äldrefrågor och
2764 löst frågan om organisering seniorer inom resp parti.

2765 Jag/vi föreslår partistämman besluta
2766 att inför valet 2022 lyfta och prioritera äldrefrågorna särskilt och att utarbeta ett långsiktigt
2767 program för äldrefrågor fram till 2030
2768
2769 att aktivt medverka till att personer som är 65 år eller äldre nomineras till riksdagen-,
2770 regionfullmäktige och kommunfullmäktige i den utsträckning som motsvarar åldersgruppens
2771 andel av befolkningen
2772
2773 att skapa förutsättningarna för att ett ändamålsenligt arbetssätt och organisation för
2774 Seniornätverket kan utvecklas över hela landet
2775
2776 att arbeta för att aktivt öka antalet seniora medlemmar i partiet
2777
2778 att uppmana valberedningar och nomineringskommittéer vara aktivt uppsökande i
2779 åldersgruppen 65 år eller äldre
2780
2781
2782

2783 **Distriktets yttrande:**
2784 Distriktsstyrelsens svar:
2785

2786 Motionen tar upp en viktig fråga. Vi får en allt äldre befolkning som är aktiv långt upp i
2787 åldrarna. Distriktsstyrelsen delar motionärernas förslag att bygga ett starkare seniornätverk
2788 som likt övriga syskonorganisationer kan verka och driva och belysa särskilt viktiga frågor ur
2789 ett äldreperspektiv.
2790

2791 Distriktsstyrelsen anser att det är viktigt att premiera seniornätverk och underlätta för dessa att
2792 verka och attrahera nya medlemmar. Vi anser att nätverket fyller en viktig funktion i vårt
2793 parti.
2794

2795 I en valrörelse drivs ett antal prioriterade frågor av ett parti, det handlar om att ge svar på
2796 vissa utmaningar vi som samhälle står inför. Det finns många stora utmaningar i samhället,
2797 inte minst ur ett post-covidperspektiv. Vi tror att många av dessa utmaningar kan till exempel

2798 ha ett äldre-, ungdoms samt mångfaldsperspektiv. Distriktsstyrelsen ser positivt på att dessa
2799 frågor drivs av de olika nätverk och organisationer som finns inom partiet. Distriktsstyrelsen
2800 anser dock att vi håller i de prioriterade frågor vi beslutat om och inte utökar med nya frågor
2801 eller målgrupper.

2802
2803 Distriktsstyrelsen ser positivt på att nomineringar till riksdag, kommun och regioner
2804 representerar olika grupper i samhället, bland annat äldre.

2805
2806 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman:

- 2807
2808 - Att avslå att-sats 1
2809 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 2
2810 - Att bifalla att-sats 3
2811 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 4
2812 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 5

2813

2814

2815 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

2816

- 2817 - Att avslå att-sats 1
2818 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 2
2819 - Att bifalla att-sats 3
2820 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 4
2821 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 5

2822

2823

2824 Centerpartiet i Stockholms läns distriktsstämma beslutade:

2825

- 2826 - Att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämma i motionens intentioner

2827

2828 8.6: Uppföljning av stämmobeslut

2829 *Fyrbodals Distriktsstyrelsen, Vänersborg, Fyrbodals*

2830 *Det här är en motion från distriktsstyrelsen i Fyrbodals.*

2831

2832 Alla medlemmar har rätt att skriva motioner till partistämman, som ska vara partiets högst
2833 beslutande organ. Det är viktigt att det är så då det är ett sätt att påverka politiken som förs,
2834 och det är ju grunden till varför man engagerar sig i ett politiskt parti.

2835 Dock är det inte alltid som det sedan blir något av stämmobesluten, eftersom vi inte har en
2836 majoritet i riksdagen, men det är också så att man inte alltid försöker göra något för att
2837 verkställa stämmobesluten, vilket inte är acceptabelt i ett demokratiskt parti.

2838 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2839

2840 att partiets riksdagsledamöter, tjänstemän och partistyreelse ska arbeta för att stämmobesluten
2841 ska verkställas.

2842

2843 att uppföljning av stämmobeslut görs, så att medlemmarna kan se vad som görs.

2844

2845 att motionären och dennes krets och distrikt informeras varje år som ingenting har gjorts för
2846 att verkställa ett stämmobeslut med en motivering till varför ingenting har gjorts.

2847
2848 att motionärens sakkunskap i frågan används vid behov.

2849
2850
2851 **Distriktets yttrande:**
2852 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta att bifalla motionen.

2853
2854 Beslöts att
2855 bifalla motionen

2856
2857

2858 8.7: Uppföljning av stämmobeslut

2859 *Johan Genestig, Karlskrona, Blekinge*
2860

2861 Antalet motioner till partistämmorna är många. Att kunna skriva motioner lockar personer till
2862 politiken då de får en chans att påverka samhället. Motionerna är en viktig del för att
2863 säkerställa att den politik som förs av riksorganisationen är närodlad.

2864 För att partistämmornas beslut ska bli verkställt samt för att inte behöva upprepa tidigare
2865 motioner behöver vår organisation ha en funktion skiljd från partistyrelsen som följer upp
2866 motionsbesluten och påminner partistyrelsen om några av alla dessa beslut faller i glömska.

2867 Denna politiska internrevision ska ha en egen bilaga till Verksamhetsberättelsen för att det ska
2868 bli tydligt hur den närodlade politiken följs

2869 Jag/vi föreslår partistämman besluta
2870
2871 att vår organisation utvecklas med en politisk intern revision
2872
2873 att denna revision ska följa upp stämmornas beslut

2874
2875 att det skapas en extra bilaga till verksamhetsberättelsen där status av revisionen berättas

2876
2877
2878 **Distriktets yttrande:**
2879 Det är en angelägen fråga som tas upp i motionen och diskussionen om förbättringar förs på
2880 olika nivåer inom Centerorganisationen. Möjligheten att hitta och följa upp stämmobeslut
2881 behöver förbättras. Det krävs både systemstöd genom nya verktyg och personella resurser. En
2882 politisk internrevision i enlighet med det som tas upp i motionen kan vara en väg gå och värt
2883 att beakta i detta fortsatta arbete.

2884 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
2885 Att instämma i motionens intentioner.

2886
2887 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.

2888
2889

2890 8.8: Uppföljning av stämmobeslut

2891 *HERBERT Falck, Botkyrka, Stockholms län*

2892

2893 Många medlemmar lägger ned ett stort arbete på att föreslå förbättringar i vårt samhälle.
2894 Beslut fattas på stämman. Vad händer sen? Företrädare i våra demokratiska offentliga organ
2895 har skiftande framgångar i genomförandet. Uppföljning är en självklar del av allt seriöst
2896 arbete.

2897 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2898

2899 att Centerorganisationen skall med regelbundenhet redovisa vilka resultat som nåtts i de
2900 frågor där beslut tagits av stämman.

2901

2902

2903 **Distriktets yttrande:**

2904 **BESLUTADES** att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämma i motionens
2905 intentioner.

2906

2907

2908 8.9: Uppföljning av stämmobeslut

2909 *Adam Slottner, Kristinehamn, Värmland*

2910

2911 På partistämman som är Centerpartiets högsta beslutande möte bestäms partiets politik av
2912 medlemmarna, genom valda ombud och genom lagda förslag, motioner och omröstningar. Då
2913 det är just vid det här tillfället vartannat år som vi bestämmer hur vår politik ska vara, är det
2914 oerhört viktigt att det är transparent och tydligt hur besluten på stämman genomförs och drivs.
2915 Det behöver finnas ett system som visar hur och var besluten drivs vidare i partiet. Var de
2916 ligger just nu, vem som har hand om dem, i förekommande fall varför de inte drivs eller har
2917 genomförts, och annat som ger den insyn som partimedlemmar ska kunna ha i ett öppet parti.
2918 Idag är det inte alltid möjligt att se om något som fått bifall drivs, eller vem som har ansvaret
2919 för det. Självklart finns det tillfällen där det av politisk taktiska skäl inte kan skrivas exakt hur
2920 allt är pga förhandlingar och annat, men i de flesta fall borde det vara relativt enkelt att ordna
2921 ett system via exv Connect som medger att motionärer kan se status för sina bifallna
2922 motioner.

2923

2924 Jag/vi föreslår partistämman besluta

2925

2926 att det snarast införs ett system där partimedlemmar kan se hur partistämmobeslut drivs av
2927 partiet och vem som ansvarar för dem

2928

2929 att i de fall besluten ännu inte genomförts ska det inom kort finnas uppgifter på vem som då är
2930 ansvarig, ett svar på varför de ännu inte genomförts och var i genomförandekedjan de just nu
2931 ligger.

2932

2933

2934 **Distriktets yttrande:**
2935 Centerpartiet i Värmland instämmer i motionens yrkande och lämnar den vidare till
2936 partistämman utan ytterligare kommentarer.
2937
2938

2939 **8.10: Tidpunkt för Partistämman**

2940 *Adam Slottner, Kristinehamn, Värmland*
2941 *Henrik Jansson, Brålanda*
2942

2943 Då partistämman för Centerpartiet idag ligger sista helgen i september krockar det med
2944 skördarbete och annat som till stor del görs runt den tiden. För att fler ska kunna vara med på
2945 partistämman skulle det vara bättre om den är under perioden januari till och med mars-
2946 ungefär där kommundagarna är idag- då fler medlemmar lättare skulle kunna vara med då.
2947 Framförallt för de som är verksamma i de gröna näringarna, där vårt parti har sin grund. Då
2948 fler kan delta gör det att fler har möjlighet att delta och då blir debatterna mer livliga,
2949 givande och med ännu mer direkta inspel från medlemmar.

2950 Idag får en del medlemmar tacka nej till att delta på och/eller vara ombud till stämman,
2951 bland annat just pga skördarbete och annat i slutet av odlingsäsongen, och då det egentligen
2952 är lätt åtgärdat genom en stämmoflytt så borde det vara ett enkelt beslut att både ta och
2953 genomföra i Centerpartiet.

2954 Jag/vi föreslår partistämman besluta
2955
2956 att Centerpartiet i fortsättningen lägger sin partistämman under perioden januari- mars, eller
2957 annan lämpligare tidpunkt.

2958 **Distriktets yttrande:**

2959 Centerpartiet i Värmland instämmer i motionens yrkande och lämnar den vidare till
2960 partistämman utan ytterligare kommentarer.
2961
2962
2963

2964 **8.11: Centerpartiets motionshantering**

2965 *BENGT Ericsson, Norrtälje, Stockholms län*
2966

2967 Motion till Centerpartiets stämmor
2968 -Stockholms läns distrikt
2969 - och Riksstämman

2970 **Svårt att motionera.**

2971 I Centerpartiets arbetsordning framgår klart och tydligt att partiet vill ha in förslag från
2972 medlemmar.

2973 Dagens system med inläggning i Connect gör inte livet enklare för oss medlemmar. Jag
2974 betraktar mig själv som tämligen datorvan. Men även jag stöter på svårigheter.

- 2975 Jag får också frågor från partikompisar – Hur gör man?
- 2976 Även om jag vet att det ständigt pågår förbättringar inom alla organisationer och företag så
2977 vill jag med hög röst påtala –**Varför måste det vara så krångligt?**
- 2978 Mitt förslag;
2979 En rejäl översyn. Målet ska vara ett användarvänligt system och att även de som inte är
2980 datorvana måste på ett enkelt sätt kunna lämna in sina förslag/motioner.
- 2981
- 2982 Jag/vi föreslår partistämman besluta
2983
2984 att det måste bli enklare att lämna in motioner. att användarvänligheten i det nya, testas på en
2985 grupp medlemmar innan släpp att även medlemmar utan datakunskap måste kunna lämna in
2986 motioner.
2987
2988 att användarvänligheten i det nya, testas på en grupp medlemmar innan släpp
2989
2990 att även medlemmar utan datakunskap måste kunna lämna in motioner.
2991
2992
2993 **Distriktets yttrande:**
2994 **BESLUTADES** att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämna i motionens
2995 intentioner.
2996
2997
- 2998 **8.12: Information om motionsperioden**
2999 *Anders Danielsson, Oskarshamn, Kalmar*
3000
- 3001 För två år sedan så fick jag mejl från Centerpartiet om hur man skriver motioner till partiet. I
3002 år kom inte någon sådan information till mig. Jag fick själv jaga rätt på hur man skulle bära
3003 sig åt för att skriva motioner. Jag anser att det är viktigt för partiets välmående att medlemmar
3004 framför sina idéer för hur samhället ska förbättras genom att skriva motioner.
- 3005 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3006
3007 att Centerpartiet i framtiden informerar samtliga medlemmar om att skriva motioner innan
3008 motionstiden börjar.
3009
3010
3011 **Distriktets yttrande:**
3012 Interndemokratien är en av de viktigaste grundstenarna i Centerpartiet och att medlemmar ges
3013 möjlighet att skriva motioner till partistämman är en viktig del i detta.
3014 I Centerpartiet har vi en tradition av att det skrivs många motioner till partistämman och det är
3015 något som vi tycker är positivt.
3016

3017 Vi tror dock inte att det är nödvändigt att skicka ut speciell information just kring möjligheten
3018 att skriva motioner, dock så behöver denna information finnas lättillgänglig för alla
3019 medlemmar i de kanaler som finns. Att den finns lättillgängligt på t.ex. Connect, hemsida och
3020 i olika medlemsbrev som skickas ut är ett sätt att tillmötesgå motionärens önskemål.

3021
3022 Med stöd av ovanstående föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman besluta:

3023
3024 Att instämma i motionens intentioner.
3025 (Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag)

3026
3027

3028 **8.13: Intern utredningstjänst för medlemmar**

3029 *HERBERT Falck, Botkyrka, Stockholms län*

3030

3031 Många centermedlemmar brottas med faktainsamling inför sitt motionskrivande. I denna
3032 situation skulle de vara tacknömligt om det fanns en utredningstjänst, typ riksdagens
3033 utredningstjänst, tillhands.

3034 Centerorganisationen skall till sina medlemmar på lämpligt sätt ämnesvis tillhandahålla
3035 information som efterfrågas.

3036 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3037

3038 att Centerorganisationen skall till sina medlemmar på lämpligt sätt ämnesvis tillhandahålla
3039 information som efterfrågas.

3040

3041

3042 **Distriktets yttrande:**

3043 **BESLUTADES** att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att avslå motionen.

3044

3045

3046 **8.14: Motion angående internt debattforum mm**

3047 *Torsten Sandberg, Kalix, Norrbotten*

3048

3049 Jag får tyvärr konstatera att Centerpartiets ledning inte vill ha en fungerande idédebatt. Det
3050 kommer givetvis att förnekas. Men nu har frågan varit uppe vid så många riksstämmor utan
3051 att någon fungerande lösning kommit till stånd.

3052 2014 skrev jag ett brev till partiet genom ett s k medlemsinitiativ. Om denna fråga. Jag blev
3053 hänvisad till Facebook, till den slutna gruppen "Politisk Centerdebatt". Därför att det var lätt
3054 tillgängligt och mobilanpassat. Jag har gjort många inlägg där. Men forumet passar inte för
3055 långa inlägg, som idédebatt ofta består av. Framförallt är det inga ledande politiker i vår
3056 rörelse som deltar där.

3057 Efter 2019 års riksstämma, som var positivt till behovet, öppnades äntligen ett särskilt forum
3058 för debatt på Connect. Tidigare skulle man föra idédebatt under olika sakområden. Vilket

3059 givetvis är en omöjlighet. Men på detta nya forum förs ingen levande debatt. Få besöker det
3060 och ledande politiker deltar inte där heller. Jag lade ut min för partiet kritiska analys om
3061 nyliberalismen där. Ingen kommentar, ingen svarade!

3062 Jag anser att det är hög tid att Centerpartiet tar saken på allvar. En toppstyrd rörelse som
3063 saknar en fortlevande idédebatt är inte den rörelse jag uppfostrats i. Och det bådär inte gott för
3064 framtiden. Debatten måste få fortgå även mellan programrevisioner.

3065 Nu vet vi att digitala lösningar inte fungerar. Vi behöver ett forum som är lättillgängligt för
3066 alla, inte bara de digitalt erfarna. Mitt förslag är att det till varje nummer av tidningen C
3067 infogas ett tillräckligt antal sidor för idédebatt. Den delen av tidningen kan ges en annan färg
3068 för att skilja den från tidningen i övrigt. Redaktionskommittén skall vara oberoende från
3069 partiledningen.

3070 Jag tar tillfället i akt att ifrågasätta partiets hårda koppling till digitala lösningar även på en
3071 annan punkt. Tidningen C bör informera och uppmuntra till motionsskrivande. Jag har nåtts
3072 av medlemmar som inte har en aning om detta. En del känner inte till eller klarar Connect.
3073 Det borde framgå att motioner kan inlämnas skriftligt på ”gammalt vis”. Också en
3074 demokratifråga.

3075 Motionerna bör lämnas till distriktet som efter yttrande vidarebefordrar dem till RO. Blotta
3076 misstanken att någon nära partiledningen försöker påverka distriktets yttrande över motioner
3077 är en anledning till att den gamla ordningen bör gälla.

3078 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3079 att ett tryckt debatt- och idématerial tillfogas varje nummer av medlemstidningen C med en
3080 från partiledningen fristående redaktör
3081
3082 att motioner till riksstämmor lämnas först till distriktet i digital eller skriftlig form.
3083
3084
3085
3086 **Distriktets yttrande:**
3087 Distriktstyrelsen är positiv till en utökad ideologisk debatt i partiet.
3088
3089 Distriktstyrelsen föreslår stämman:
3090 att Partistyrelsen får i uppgift att utveckla en utökad ideologisk dialog som är tillgänglig för
3091 alla medlemmar.
3092 att Rutinen för hantering av motioner ses över och utvecklas så att såväl kretsstyrelser som
3093 distriktstyrelsen får en större roll i gallringen av vilka motioner.
3094
3095 Stämman beslutar enligt styrelsens förslag och Centerpartiet i Norrbotten föreslår
3096 partistämman:
3097 att Partistyrelsen får i uppgift att utveckla en utökad ideologisk dialog som är tillgänglig för
3098 alla medlemmar.
3099 att Rutinen för hantering av motioner ses över och utvecklas så att såväl kretsstyrelser som
3100 distriktstyrelsen får en större roll i gallringen av vilka motioner.
3101
3102

3103 **8.15: Motion angeående internt debattforum mm**

3104 *Johan Tunberg, Håbo, Uppsala*

3105

3106 För att attrahera och engagera nya medlemmar som vuxit upp med social media måste debatt
3107 och omröstningar internt i Centerpartiet kunna ske digital inom Centerns digitala paraply.

3108 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3109

3110 att debattforum tas fram där man efter område kan föra olika debatter utan
3111 teckenbegränsningar.

3112

3113 att alla medlemmar ges tillgång till centerns partiplattform utan extra ansökan.

3114

3115 att man enkelt kan kategorisera och söka på olika ämnen och inlägg.

3116

3117 att en person har som sin arbetsuppgift att moderera debattforumet.

3118

3119 att debattforumet även är åtkomligt via app i telefonen.

3120

3121 att rådgivande medlemsomröstningar kan skapas och genomföras i olika frågor som
3122 debatteras forumet på olika nivåer i partiet (riks, region, kommunalt).

3123

3124 att länkar, gilla funktioner, bilder och ev filmer kan användas.

3125

3126 att dagens debattforum omedelbart stängs om inget alternativ tas fram då det idag är en
3127 negativ reklampelare.

3128

3129

3130 **Distriktets yttrande:**

3131 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

3132 Att avslå motionen.

3133

3134 Motionären lyfter medlemsdebatt och demokrati, viktigt för en folkrörelse och för ett politiskt
3135 parti som vill åstadkomma politikutveckling. Och det finns flera vägar för det som dessutom
3136 kan det variera över tid. Att fatta beslut på en partistämman om form och vad som ska ingå
3137 anser vi är fel väg att gå, då blir det stelbent och oflexibelt.

3138

3139

3140 **8.16: Motion angeående internt debattforum mm**

3141 *HERBERT Falck, Botkyrka, Stockholms län*

3142

3143 Inom centerrörelsen finns en stor bredd och en djup kunskap. För att vara relevant som
3144 politiskt parti måste våra förtroendevalda och andra företrädare kunna fånga upp denna resurs.
3145 Detta borde ske i ett internt meningsutbyte. Man kan inte bara tillhandahålla glada budskap
3146 för internt och externt bruk. Det finns svåra saker som måste avhandlas. Var gör vi detta?

3147 Ett stabilt debattforum behövs och som inte är fragmentiserat. Centern och
3148 systerorganisationer har tidigare, i den analoga värden, haft framgångsrika forum för debatt.
3149 Idag har vi ett debattforum i Connect. Dock har jag inte sett till några av mina företrädare vara
3150 aktiv i det forumet.

3151 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3152
3153 att stadgarna förtydligas så att centerns företrädare förstår att de skall upprätthålla en dialog
3154 med och inför sina uppdragsgivare.

3155

3156

3157 **Distriktets yttrande:**

3158 BESLUTADES att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämna i motionens
3159 intentioner.

3160

3161

3162 8.17: Motion angående internt debattforum mm

3163 *Ingrid Zakrisson, Krokoms, Jämtland*

3164 Politik handlar om att hantera dilemman – när ideal ställs mot verklighet, när olika
3165 prioriterade mål krockar, eller när skeenden i tiden sätter värderingar på prov. Inte minst för
3166 oss förtroendevalda i kommuner och regioner handlar vardagspolitiken om att länka våra
3167 centervärderingar till utmaningarna i samtiden.

3168 Redan när ungdomsförbundet startade idéforumet Politisk Tidskrift på 1940-talet
3169 konstaterades i dess första ledare att: *”Det har länge varit ett önskemål, att kontakten mellan
3170 den politiska bonderörelsens ledning och de politiskt intresserade valmännen ute i bygderna
3171 skulle förbättras.”*

3172 Politisk tidskrift blev snart ett forum för idédebatt för hela centerrörelsen – och fyllde denna
3173 viktiga roll in på 2000-talet. Under lång tid fanns dessutom avsevärt utrymme för debatt även
3174 i medlemstidningarna Svensk Politik/Focus, Budkavle och Ung Center.

3175 Idag saknar centerrörelsen – till skillnad från de flesta övriga partier - ett eget eller närstående
3176 idéforum där olika frågor kan diskuteras och synpunkter utbytas. För ett folkrörelseparti är det
3177 viktigt att det finns ett forum med underifrånperspektiv där synpunkter kan framföras från
3178 olika delar av landet och diskuteras.

3179 Från Centerpartiet i Krokoms kommun har vi vid de senaste stämmorna föreslagit att bristen
3180 på ett rikstäckande forum för idédebatt ska elimineras genom att en modern variant av Politisk
3181 tidskrift förverkligas. Stämman i Falun 2015 instämde i vårt förslag och beslutade:

3182 *Att uppdra åt partistyrelsen att snarast ta initiativ till att skapa centerrörelsens rikstäckande
3183 arena för diskussion, reportage, nyheter och erfarenhetsutbyte.*

3184 Av detta har dock inte blivit mycket. Partistyrelsen ansåg att man uppfyllde stämmans beslut
3185 genom en utökad utgivning av Tidningen C från fyra till fem nummer per år – och att
3186 intranätet Connect ger utrymme för dialog och debatt. Det räcker dock inte alls för att
3187 förverkliga syftet med vare sig våra motioner eller stämmobeslutet från Falun.

3188 Tidningen C är snygg, men innehåller i stort sett enbart information från partiledningen, ett
3189 ovanifrånperspektiv. Någon bred debatt värd namnet finns inte heller på Connect. Sociala
3190 medier ger visserligen uttryck för en viss dialog kring dagsaktuella ämnen, men oftast
3191 fragmentarisk och snabbt glömd. Därför återkommer vi med vårt konkreta förslag.
3192 Vi föreslår att Centerpartiet utvecklar en plattform för idédebatt. Plattformen bör ha en
3193 självständigt arbetande redaktion på centergrund. En möjlig väg vore att utforma en web-
3194 baserad plattform som utgår från de ledare som våra förträffliga ledarskribenter skriver, som
3195 redigeras och kompletteras av plattformens redaktion. Partistyrelsen bör anslå ekonomiska
3196 medel för att möjliggöra detta.

3197 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3198
3199 att ge partistyrelsen i uppdrag att snarast initiera och ekonomiskt möjliggöra skapandet av en
3200 rikstäckande arena för idédebatt och erfarenhetsutbyte.

3201

3202 **Distriktets yttrande:**

3203 Distriktsstyrelsen instämmer i det motionären anför om vikten av att ha en levande idédebatt i
3204 partiet. Vi är dock inte övertygade om att den nu kommer att föras på samma sätt som den
3205 gjorts tidigare, via en särskild egen tidning, eller som motionären föreslår, via en egen webb-
3206 plattform. Vi tycker oss redan idag märka att det sker ett idé- och erfarenhetsutbyte på många
3207 olika sätt inom centerrörelsen – genom kommunala sektioner, genom samverkansorgan,
3208 möten, facebookdiskussioner, utbildningar och annat. Det vore kontraproduktivt att försöka
3209 trycka in alla dessa i en enda lösning istället för att värdesätta det som vuxit fram underifrån.

3210

3211 Distriktsstämman avslår motionen och skickar den vidare för behandling av partistämman

3212

3213 **8.18: Motion angående internt debattforum mm**

3214 *Ulrik Hansson Mild, Vallentuna, Stockholms län*

3215 *Lars Carlsson*

3216 Ett forum för idédebatt Det har länge varit ett önskemål, att kontakten mellan den politiska
3217 bonderörelsens ledning och de politiskt intresserade valmännen ute i bygderna skulle
3218 förbättras. Så inleds ledaren i det första numret av Politisk tidskrift (PT) 1941. För att fylla
3219 denna brist beslutade ungdomsförbundet SLU att starta denna tidskrift. Politisk tidskrift blev
3220 snart ett forum för idédebatt för hela centerrörelsen – och fyllde denna viktiga roll in på 2000-
3221 talet. Under lång tid fanns dessutom avsevärt utrymme för debatt även i medlemstidningarna
3222 Svensk Politik/Focus, Budkavle och Ung Center.

3223 Idag saknar centerrörelsen – till skillnad från de flesta övriga partier - ett eget eller närstående
3224 idéforum där olika frågor kan diskuteras och synpunkter utbytas. För ett folkrörelseparti är det
3225 viktigt att det finns ett forum med underifrånperspektiv där – som PT underströk 1941 –
3226 synpunkter kan framföras från olika delar av landet och diskuteras. Flera lokala C-
3227 kommunkretsar har vi vid de senaste stämmorna föreslagit att bristen på ett rikstäckande
3228 forum för idédebatt ska elimineras genom att en modern variant av Politisk tidskrift
3229 förverkligas.

3230 Partistyrelsen ansåg att man uppfyllde stämmans beslut 2015 genom en utökad utgivning av
3231 Tidningen C från fyra till fem nummer per år – och att intranätet Connect ger utrymme för
3232 dialog och debatt. Det räcker dock inte alls för att förverkliga syftet med vare sig tidigare

3233 motioner eller stämmobeslutet från Falun. Tidningen C är snygg, men innehåller i stort sett
3234 enbart information från partiledningen, ett ovanifrånperspektiv.

3235 Någon bred debatt värd namnet finns inte heller på Connect. Jag föreslår att en modern
3236 variant av Politisk tidskrift ges ut. Det kan förslagsvis göras genom en levande, kontinuerligt
3237 uppdaterad webbsida med utrymme för information och debatt i olika frågor med
3238 underifrånperspektiv. Webbsidan kan med fördel kombineras med en tryckt debattidskrift.
3239 Webbsidan/tidskriften bör ha en självständigt arbetande redaktion på centergrund.
3240 Partistyrelsen bör anslå ekonomiska medel för att möjliggöra detta.

3241 Anmärkning: Denna motion har behandlats vid Centerpartiets Vallentunakrets årsstämma
3242 2021-02-21 där det beslutats att bifalla motionen och tillsända den till distriktsstämman.
3243 /Styrelsen

3244 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3245
3246 att ge partistyrelsen i uppdrag att snarast initiera och ekonomiskt möjliggöra skapandet av en
3247 rikstäckande arena för idédebatt och erfarenhetsutbyte – en nystart för Politisk tidskrift i
3248 modern tappning.

3249
3250 **Distriktets yttrande:**

3251 **BESLUTADES** att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämma i motionens
3252 intentioner.

3253

3254

3255 8.19: Centerpartiets värdegrund

3256 *Johan Genestig, Karlskrona, Blekinge*

3257

3258 I dagens mediabrus är det viktigt att politiken vi för är extra tydlig. Att konkretisera
3259 vår grundläggande politiska riktning genom att formulera en värdegrund vore bra för extern
3260 kommunikation och intern vägledning. Summering av denna värdegrund behöver vara unik då
3261 begrepp som borgerlig eller liberal innefattar väldigt mycket och tolkas väldigt olika från
3262 väljares perspektiv.

3263 Det är väldigt få väljare och medlemmar som läser partiprogram, idéprogram eller
3264 framtidsagednor i sin helhet. Vi behöver göra det enklare att välja rätt och att fortsätta den
3265 utstakade vägen framåt.

3266 När denna värdegrund är formulerad behöver det finnas någon utsedd som har ansvaret att
3267 förklara samt förtydliga. Denna person ska ha en självförklarande titel som t.ex..
3268 Chefsideolog

3269 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3270

3271 att en ideologisk värdegrund ska formuleras

3272

3273 att denna värdegrund ska förvaltas av en utsedd person

3274

3275 att rubriceringen av denna värdegrund får ett tydligt och unikt namn

3276

3277

3278 **Distriktets yttrande:**

3279 Centerpartiets grundläggande värderingar framgår av de idéprogram, framtidsagendor mm
3280 som kontinuerligt uppdateras. Det politiska landskapet har kraftigt förändrats de senaste åren
3281 och vår politik behöver ständigt utvecklas för att vara relevant för sin tid. Däremot är det en
3282 stor utmaning att tränga igenom mediebruset. Att göra våra budskap på hemsidor, i
3283 socialmedia och i andra typer av material intressanta och hitta nivåer som passar olika
3284 grupper. En kommunikators kunskaper blir här oerhört viktiga. Tillgången till denna
3285 kompetens behöver stärkas inom Centerpartiet på såväl lokal, regional som nationellnivå.
3286 Svårast att hitta ekonomi för sådana lösningar har vi nog på lokal nivå idag. Samtidigt är det
3287 den politik vi för där som står många väljare närmast och lösningar för resursförstärkningar
3288 behöver hittas.

3289

3290 Ansvar för att föra ut värdegrund och politik ligger på Centerpartiets medlemmar i helhet
3291 men naturligtvis särskilt på de som sitter på förtroendeuppdrag runt om i vår organisation, i
3292 kommuner, regionen och på nationellnivå. Ska vi få framgång för Centerpartiets idéer och
3293 politik måste vi alla hjälpas åt. Det kan inte hänga på en person vare sig denna är chefsideolog
3294 eller partiledare. För att uppnå detta behöver organisationen utvecklas, stärkas och utbildas.
3295 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

3296

3297 Att instämna i motionens intentioner.

3298

3299 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.

3300

3301 8.20: Vetenskapsförnekelse

3302 *Torsten Sandberg, Kalix, Norrbotten*

3303

3304 Denna motion är i princip densamma som lämnades till stämman 2019. Den avslogs då med
3305 välvilliga skrivningar om innehållet. Anledningen var att jag i ett yrkande önskat att
3306 information i frågan skulle ges i medlemstidningen. Det gillades inte.

3307 Sedan 2019 har mycket hänt som förstärker behoven av information och underlag till lokalt
3308 engagemang. Konspirationsteorier frodas på sociala medier. Rena lögnare får fotfäste.
3309 Utvecklingen i USA förskräcker. Forskare och journalister hotas och trakasseras. Det finns t o
3310 m de som slutar med sin forskning. Journalister, mest i auktoritära länder, som vågar inte
3311 skriva fritt. Annie Lööf har nyligen utpekats som kamp mot högerpopulismen. Det är i de kretsarna
3312 vetenskapsförnekelse florerar mest.

3313 Det behövs ett ökat lokalt engagemang med kunskap. Om vad som händer och håller på att
3314 hända globalt och i Sverige. Här t. ex när det gäller höjda vattennivåer och skador på
3315 skogarna. Kunskap ger förståelse för de förändringar som behöver göras. Även inom
3316 centerrörelsen lever vi som om vi inte visste! Det gäller inte bara klimatet utan också
3317 miljöfrågor i övrigt och massutrotningen av djur.

3318 Vetenskapsförnekelse har alltid funnits. Var jorden rund? Om arternas uppkomst osv. Nu är
3319 det fokus på klimatet. Om klimatförändringarna orsakas av människorna eller inte. Om vi
3320 skall bry oss om det som händer.

3321 Det forskas om vetenskapsförnekelse. Var kommer motståndet ifrån som sår tvivel om
3322 vetenskapens legitimitet? Och andra frågor. Forskare vid Chalmers har 2020 redovisat läget i
3323 boken UPPHETTNING med underrubriken ”Demokratien i klimatkrisens tid”.

3324 Ett organiserat motstånd mot åtgärder för att minska fossilberoende startades under 1990-talet
3325 av fossilindustrin i USA. Det finns stiftelser, tankesmedjor och andra med kopplingar till stora
3326 oftast multinationella företag som finansierar förnekelse av främst klimatforskning. De verkar
3327 också i Sverige. De försöker skydda sina ekonomiska intressen. De sår tvivel om forskningens
3328 legitimitet. De förstorar upp oenighet mellan forskargrupper och plockar russin ur kakan
3329 genom att välja det som stärker egna ståndpunkter. De försöker påverka politiker att gå deras
3330 ärenden.

3331 Många blir tveksamma, vad skall man tro? Man blir skeptiker trots solida vetenskapliga
3332 rapporter. Trots att man ser vad som händer här och i världen. I det privata sammanhanget
3333 handlar det ofta om rädsla. Det utlöser psykologiska försvarsmekanismer. Att kanske behöva
3334 ändra sitt levnadssätt. En effekt av detta är att politikerna inte vågar besluta om de åtgärder de
3335 borde. För då blir de inte återvalda.

3336 Det handlar också om hoten mot vår demokrati. Vi måste bevisa att endast ett demokratiskt
3337 samhälle kan ändra på utvecklingen. Ungdomars engagemang genom Greta med flera är ett
3338 positivt tecken. Det bör vi spinna vidare på. Förändringar måste komma underifrån. Det finns
3339 mycket positivt att hämta där. Satsningen på sol och vind öppnar för lokalt engagemang och
3340 små företag. Sårbarheten minskar. En drivkraft från ett centraliserat energisystem.

3341 Jag jämför med det engagemang som fanns i centerrörelsen i kärnkraftsfrågan. Då var vi inte
3342 så nutidsfixerade. Det gick att få människor att tänka på inte bara barn och barnbarn utan på
3343 generationer långt efter dem. De som skulle ta hand om avfallet. Nu behöver vi visa att vi är
3344 en folkrörelse igen.

3345 Mitt förslag är att Centerpartiet tar tag i detta. Hur bör jag inte precisera. Yrkandet förra
3346 gången togs till intäkt för ett avslag. Fortfarande tror jag att Centerpartiet kan ge ut
3347 specialnummer av medlemstidningen om vetenskapsförnekelse, om solida fakta, om
3348 demokrati och möjligheter. Kopplat framförallt till klimatfrågor men också andra stora hot.
3349 Samt, och framför allt, initiera till studiecirkel. Som vi gjorde förr!

3350 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3351
3352 att Centerpartiet skall ta initiativ ett folkrörelseengagemang i centerrörelsen för solida
3353 vetenskapliga fakta, mot vetenskapsförnekelse, för demokrati och möjligheter allt kopplat till
3354 de stora hot som mänskligheten nu står inför.
3355
3356

3357 **Distriktets yttrande:**
3358 Distriktsstyrelsen anser motionen besvarad då vår politik utgår från forskning och en
3359 nutidsorientering. Framtidsagendan som nu är på remiss hanterar även den, denna fråga.
3360

3361 Distriktsstyrelsen föreslår stämman:
3362 att avslå motionen

3363
3364 Distriktsstämman beslutar
3365 att bifalla motionens intentioner

3366
3367 Centerpartiet i Norrbotten föreslår därmed partistämman:
3368 att bifalla motionens intentioner.

3369
3370

3371 **8.21: Centerpartiets ideologi och politiska position**

3372 *Hans Karlson, Stockholm, Rinkeby-Kista*

3373

3374 Motion till Centerpartiet den 28 februari 2021

3375 Hur ska Centerpartiet växa och bli ett av de största politiska partierna i Sverige?

3376 Detta dokument bör ses som ett underlag för framtida samtal och diskussion inom och med
3377 och för Centerpartiet inför och efter valet 2022. Även i diskussioner och samtal med
3378 människor och organisationer utanför Centerpartiet.

3379 Låt oss starta folkrörelser och studiecirklar i hela Sverige.

3380 Den ursprungliga frågan härrör från World Values Survey och deras mätningar sedan 1980-
3381 talet när det gäller kulturer, länder och människors värderingar på olika platser på detta
3382 jordklot. Sverige placerar sig extremt på denna kulturkarta. Svenskarna maximerar frihetliga
3383 med rationella och sekulära värderingar och har alltid gjort så.

3384 Varför är Sverige så extremt på kulturkartan och varför har Centerpartiet inte fler väljare
3385 (mindre än 10 procent) då partiet omfamnar samma värderingar. Handlar det om okunskap
3386 eller något annat.

3387 Jag vet ej om denna motion är placerad i rätt forum, eftersom jag är relativt ny i politiken och
3388 som aktiv politiker.

3389 Med vänliga hälsningar

3390 Hans Karlson

3391 **En grym idé om Centerpartiet!**

3392 **Hur kan Centerpartiet vinna valet 2022?**

3393 **Centerpartiet ska egentligen betraktas som ett ytterlighetsparti på Sveriges politiska**
3394 **karta. Centerpartiets värderingar följer exakt Sveriges plats på World Values Survey**
3395 **kulturkarta där Sverige har en extrem placering jämfört med alla andra länder!**

3396 **Centerpartiet är egentligen inget mittenparti! Dessa slutsatser gäller enligt WVS, GAL-**
3397 **TAN-teorin, enligt SOM-Institutet i Göteborg och även historiskt enligt Nordmännens**
3398 **Havamal.**

3399 **Centerpartiet har i framtiden möjlighet att vara både ett BRETT och DJUPT parti!**
3400 **Centerpartiet fångar den breda och djupa svenska folksjälen – idag och historiskt!**
3401 **Centerpartiet är ett parti för dagens majoritetssvensk!**

3402 **Majoritetssvensken inkluderar självklart alla migranter som idag också är svenskar.**
3403 **Merparten migranter valde att flytta just till Sverige på grund av den svenska kulturen**
3404 **och de svenska värderingarna, främst på grund av svensk demokrati, jämställdhet och**
3405 **barnens rätt och trygghet.**

3406 **Slutsatsen ligger inom ramen för en mycket gammal tradition om svenskhet och svenska**
3407 **värderingar som alltså är gällande idag.**

3408 **Är Centerpartiet ett extremt parti och ett ytterlighetsparti? Eller är Centerpartiet ett**
3409 **brett parti och ett folkligt parti för majoriteten svenskar? Vad tycker du?**

3410 Slutsatserna om Sverige och även om Centerpartiet som extremt bekräftas av World Values
3411 Survey (WVS), GAL-TAN-skalan samt SOM-institutets mätningar. Centerpartiets politik och
3412 varande stämmer också väl överens med de värderingar som rådde i Norden och Sverige
3413 under Goterna, Vendelfolket och Nordmännen (Vikingarna). Värderingarna i det förkristna
3414 Norden och Sverige finns beskrivet bland annat i Havamal samt i ”Svensk ledarskaps- och
3415 organisationskultur: från vikingavisdom till nutidsperspektiv” av Gunilla Andemo Näsström
3416 tillsammans bifogade dokument av Hans Karlson.

3417

3418 **Centerpartiets värderingar enligt World Values Survey (WVS)**

3419 WVS ger Sverige en unik placering på kulturkartan. Svenska värderingar kan sammanfattas
3420 som extremt sekulära och rationella tillsammans med frihetliga och emancipativa vilket
3421 påvisas i samtliga mätningar som WVS genomförts vart femte år sedan 1980-talet.

3422 Sekulära och rationella värderingar innebär att människor har mindre fokus på religion,
3423 familjetraditioner och auktoriteter. Skilsmässa, abort, dödshjälp och självmord ses som
3424 relativt accepterade

3425 Motsatsen till sekulära värderingar är traditionella värderingar som framhäver betydelsen av
3426 religion, den traditionella familjen, starka band mellan föräldrar och barn, större nationell
3427 stolthet, nationalistisk världsbild, fädernesland och stor respekt för auktoriteter. Man visar
3428 mindre förståelse för skilsmässa, abort, dödshjälp och självmord.

3429 Frihetliga värderingar inkluderar områden som individuell frihet och integritet,
3430 livstillfredsställelse, acceptans av sociala minoriteter, vilja till protesthandlingar och
3431 förtroende och tillit till andra. Man har stort fokus på miljöfrågor och miljöskydd, öppenhet,
3432 tolerans, större tolerans för det okända och det främmande. Vidare för främlingar,
3433 homosexuella och ett behov av jämlikhet, jämställdhet mellan könen, att skapa något bättre,
3434 samt ett större behov av eget deltagande i beslutsfattande inom ekonomi och politik, ett aktivt

- 3435 civilsamhälle, samt större krav på deltagande i demokratiska processer. Emancipativa
3436 frihetsvärden uppkommer är när vi ser vår egen trygghet som självklar.
- 3437 Motsatsen är överlevnadsvärderingar som innebär fokus på ekonomisk och fysisk trygghet
3438 samt mindre tillit till främmande personer. Dessa värderingar är även kopplade till
3439 etnocentriskt perspektiv på tillvaron, samt liten tillit till och tolerans för andra.
- 3440 Referenser är WVS karta bifogat och www.worldvaluessurvey.org samt bifogade dokument.
- 3441 **Centerpartiets värderingar och politik följer exakt WVS placering av Sverige som**
3442 **världens mest extrema land och i detta ljus är Centerpartiet ett ytterlighetsparti.**
- 3443 **Centerpartiets värderingar enligt GAL-TAN**
- 3444 GAL-TAN-skalan omfattar Gröna, Alternativa och Liberala värderingar i motsats till
3445 Traditionella, Auktoritära och Nationalistiska värderingar. Centerpartiets värderingar och
3446 politik följer till större delen GAL. Centerpartiet tillsammans med MP och L finns på GAL-
3447 sidan och mitt emellan vänster och höger. Övriga partier i den svenska riksdagen har ett större
3448 inslag av TAN
- 3449 Emellertid vill jag föreslå att Centerpartiet ersätter GAL med **HAF!**
- 3450 **H** står för **HÅLLBARHET** – **biologisk** (miljömässig och ekologisk), **social** (samhälle och
3451 mänskliga relationer) samt **ekonomisk hållbarhet**.
- 3452 **A** står för **ALTERNATIV** – alternativa och holistiska lösningar med hänsyn, pragmatik och
3453 att alla människor behövs i ett samhälle. Komplexa problem ska lösas med komplexa
3454 lösningar. Problem har sällan enkla lösningar.
- 3455 **F** står för **FRIHETLIGA VÄRDERINGAR** – begreppet är hämtat från World Values
3456 Survey. Centerpartiet bör uttrycka att vår politik står för Hållbarhet, Alternativ och Frihet –
3457 inte använda begreppen ”Grön” och heller inte ”Liberal”.
- 3458 HAF har djupa rötter i den svenska kulturen och de svenska värderingarna som genom
3459 århundranden eller årtusenden har funnits hos den svenska självägande bondeklassen. Se även
3460 Havamal som har rötter hos både Goterna och Vendelfolket som förgick Nordmännen
3461 (vikingarna). Se nedanstående avsnitt om nordmännen samt bifogade dokument.
- 3462 Referens är bland annat SOM-Institutet på Göteborgs Universitet.
- 3463 **Centerpartiet följer HAF och är därför ett trovärdigt ytterlighetsparti eller egentligen**
3464 **ett majoritetsparti.**
- 3465 **Centerpartiets värderingar enligt Nordmännens värderingar**
- 3466 Nordmännens värderingar finns nedtecknade i **Havamal** som beskriver deras levnadsregler
3467 och rättesnören. Under nordmannatiden fanns ”farmän” eller ”farkvinnor”, vilket innebar att
3468 de reste och idkade handel med andra länder och kulturer. Vidare fanns under
3469 nordmannatiden begreppet ”att gå i viking”, vilket innebar att man reste bort som handelsman,

3470 äventyrare, erövrare, ”giftaslysten” eller entreprenör. Begreppet ”viking” fanns inte alls förrän
3471 människor i Sverige hittade på begreppet efter krigsslutet och nederlaget år 1809.

3472 Sverige är också ett land som aldrig har varit feodalt. Bönderna har alltid haft stor makt och
3473 de har till större delen varit självägande bönder. Visserligen användes trälar (= slavar och
3474 slaveriet avskaffades år 1335 i Sverige och i Danmark 1848, Saudiarabien 1962 och
3475 Mauretanien 2007) men samtidigt ansåg man att alla människor skulle inkluderas på grund av
3476 att det krävdes för allas överlevnad i samhället. Alla människor var betydelsefulla och
3477 behövdes. Man kunde genom rådslag och ”ting” avsätta en kung. Vidare var kvinnans
3478 ställning stark genom Sveriges historia, men införandet av kristendomen försämrade kvinnans
3479 ställning.

3480 Även Asa-gudarna kunde vara osäkra. Både nordmännen och asarna hade rådslag eller ”ting”.
3481 Ibland visste människorna bättre än gudarna. Nordmännen var ”kompisar” med gudarna och
3482 de kunde väljas för stunden, vilken gud som människan ville ha idag eller i morgon. Detta
3483 förklarar det historiska med varför Sverige är ett extremt sekulärt land idag hos gemene man.
3484 Kyrkan ses idag mer som ett ”försäkringsbolag” som man kan använda om och när man så
3485 behöver.

3486 Goterna levde före och under folkvandringstiden ca 0 - 550 eKr och kom från ön Scandza
3487 (Skandinavien) och omnämns bland annat i Germanica år 98 eKr. Vendelfolket med centrum i
3488 Uppsala levde cirka 550 - 793 eKr och Vendelriket omfattade kustnära områden vid Östersjön
3489 och Nordsjön. Vikingatiden räknas beroende på källa åren 793 - 8.483 eKr.

3490 Referens är Havamal samt i ”Svensk ledarskaps- och organisationskultur: från vikingavisdome
3491 till nutidsperspektiv” av Gunilla Andemo Näsström tillsammans bifogade dokument av Hans
3492 Karlson.

3493 **Det är i Havamal och Nordmännens värderingar som Centerpartiet har sina rötter**
3494 **genom det gamla Bondeförbundet.**

3495 **Så min slutsats blir att Centerpartiet representerar majoriteten av Sverige befolkning**
3496 **och deras värderingar både idag och historiskt.**

3497 **REKOMMENDATIONER TILL UTVECKLING FÖR OCH INOM** 3498 **CENTERPARTIET**

3499 Centerpartiet bör inleda ett **värderingsarbete** från gräsrotter till ledning. Värderingar
3500 fungerar bättre i vardagslivet jämfört med lagar och regler. Lagar måste ändå följa
3501 majoritetens vardagsvärderingar, annars får lagen ingen trovärdighet och har inget värde.

3502 Att identifiera personliga värderingar, Centerpartiets värderingar och samhällets värderingar
3503 är angeläget. Ledningen måste först visa att de tror på denna process och visa på gott
3504 ledarskap för värderingsarbetet. I övrigt är det en process DOWN-TO-TOP snarare än TOP-
3505 TO-DOWN. Det finns flera goda exempel på när organisationer och företag har lyckats med
3506 att införa värderingsstyrt ledarskap.

3507 Ett värderingsarbete inom Centerpartiet kommer att vara en utmärkt ”guide”; både själva
3508 processen och slutsatserna som kan leda till Centerpartiets framtida politik och retorik.
3509 Arbetet kommer även ge kunskap om och hur man ska möta populisterna, vänster- och

3510 högerradikala, dogmatiska religiösa, islamister, fundamentalister, förenklade ideologier,
3511 ”ideologipartier”, med flera. Idag finns inte tydliga värdeord angivna inom Centerpartiets
3512 politik och retorik.

3513 När man har identifierat Centerpartiets **värdeord** behövs varken manifest, ideologisk
3514 tillhörighet (vänster-höger) eller regler på ett traditionellt sätt.

3515 Vi inom Centern talar gärna om närodlat vilket kan vara ett bra värdeord men behöver
3516 undersökas vidare. Till exempel är begreppet ”rättvisa” ett problematiskt värdeord därför att
3517 rättvisa kan vara olika för olika människor.

3518 Processen kommer att ge tre (max fem) värdeord som kommer att vara centrala internt och
3519 externt. Värdeord ska kunna vara känslomässigt engagerande för att vara användbara.
3520 Värdeord ska även vara enkla och tydliga. Man ska kunna vakna mitt i natten och direkt
3521 kunna recitera värdeorden. För att komma ihåg ord är antalet ”tre” bäst och ”fem” är max.

3522 Vidare bör Centerpartiet vara **tydliga och kraftfulla** när det gäller att uttrycka sina
3523 värderingar / värdeord (värdegrund) till exempel när det gäller gränslandet mot kriminalitet,
3524 anarkisamhälle, sekterism, islamism, populism med flera områden. Att vara tydlig med sina
3525 värderingar är inte samma sak som att vara auktoritär på ett traditionellt sätt.

3526 Vidare är **chefsrollen** och **ledarrollen** lika viktiga inom ledarskap. Chefsrollen definieras som
3527 ”rätten och skyldigheten att fatta beslut”. Här ingår även att vara tydlig med vision, mission,
3528 värderingar, ramar och mål. I ledarrollen ingår att facilitera, motivera, stimulera,
3529 entusiasmera, tydliggöra och göra saker begripliga och användbara. Skickliga chefer/ledare
3530 kan balansera, situationsanpassa och personanpassa båda rollerna. Denna kunskap bör
3531 Centerpartiet sprida i alla sina led.

3532 Centerpartiet bör även arbeta fram en **framtida vision**, både i ett kort och ett långt
3533 tidsperspektiv.

3534 Centerpartiet och majoritetsbefolkningen i vårt land står för:

3535 · **HÅLLBARHET** i alla bemärkelser – biologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

3536 · **ALTERNATIV** i alla bemärkelser - komplexa problem ska inte lösas med enkla
3537 förslag.

3538 · **FRIHET** i alla bemärkelser – enligt WVS begreppsvärld.

3539 Vidare har det mångkulturella Sverige alltid haft migration till området som är dagens
3540 Sverige. Som kuriös kunskap så härrör 90 % av ursprungssvenskens DNA från människor
3541 som bodde i dagens Syrien för 6000 år sedan. De vandrade via dagens Ukraina upp till
3542 Skandinavien. Detta enligt genforskaren Svante Pääbo vid Max Planck Institute for
3543 Evolutionary Anthropology i Leipzig.

3544 Centerpartiet bör även anamma och folkbilda om begreppen **”DOWN-TO-TOP”** och **”TOP-
3545 TO-DOWN”**. Begreppen är hämtade från Kanada när det gäller deras politik generellt sett och
3546 särskilt hur Kanada arbetar inom integration. Kanada har kritiserat Sverige för att arbeta efter
3547 TOP-TO-DOWN. DOWN-TO-TOP innebär i stället att man frågar vad nyanlända behöver.

3548 Man frågar vad elever i skolan behöver. Man frågar vad entreprenörer behöver. Man frågar
3549 vad "särbegåvade" behöver. Man frågar människor med psykisk ohälsa vad de behöver. Man
3550 frågar vad människor i av-kriminalisering och av-radikalisering behöver. ETC!

3551 Man behöver även avdramatisera betydelsen av experters synpunkter och särskilt
3552 amatörexperters utsagor, möjligen undantag FoHM och några andra. Seriösa forskare är alltid
3553 ödmjuka.

3554 Centerpartiet bör även **stötta alla konstruktiva gräsrotsrörelser** så länge de ligger inom
3555 partiets vision och värdegrund.

3556 Vad med att skapa en ny **tankesmedja** eller diskutera denna strategi med FORES!

3557 **Centerpartiet är i dagens politik ändå ett extremt parti eftersom hela Sverige har den**
3558 **mest extrema platsen på kulturkartan enligt WVS!**

3559 **Centerpartiet kan därför i dagens Sverige bli ett brett och djupt majoritetsparti med**
3560 **värderingar som redan finns hos majoritetsbefolkningen**

3561 **IDÈER OM CENTERPARTIETS POSITIONERING MED ANDRA PARTIER I**
3562 **SVERIGES RIKSDAG**

3563

3564 **En lek med story-telling!**

3565 Traditionella, auktoritära och nationalistiska värderingar återfinns idag hos V, S, KD, M och
3566 SD. Delvis hos FI och MP. L flirtar just nu med auktoritära värderingar. TAN återfinns
3567 mycket lite inom Centerpartiet!

3568 **Vänsterpartiet** är i grunden ett TAN-parti, även om de idag vill framställa sig som ett GAL-
3569 parti. Deras förflutna som kommunister är helt obearbetat. Vänsterpartiet har en tradition av
3570 att vara auktoritära och inte sällan nationalistiska. Till exempel är V idag traditionella genom
3571 sin låsning till begreppet "vänster". Att vara "vänster" är ju inte att ha monopol på
3572 humanistiska värderingar. Vänster för mig påminner mig om mitt liv och arbete i Rumänien
3573 under kommuniststyret med ett åsiktsmonopol, försvinnande, fängslande, mord och självmord
3574 samt fångläger. Vänsterpartiet känns mycket osäkra i "ledarrollen". Mer tydliga i
3575 "chefsrollen".

3576 **RETORISK LEK MED VÄNSTERPARTIET:** Dags att ni gör upp med er egen historia
3577 som gamla kommunister! Lägg ner att ni är vänster som om det vore en beskrivning för
3578 empati, värme och inkludering – Det blir bara patetiskt och förvirrande för människor och hur
3579 man ser på värderingar och värdegrund. Lär er också om entreprenörsanda, företagande och
3580 drivkrafter, företagsekonomi och nationalekonomi. Lär er värdegrund och värderingar! Glöm
3581 vänster-höger-skalan!

3582 **Alla vänsterpartister som står för frihet, hållbarhet och svenska värderingar är**
3583 **välkomna till Centerpartiet!**

3584 **Socialdemokraterna** har också en tradition och förhållningssätt som har varit och är
3585 fortfarande mycket TAN. Det innebär att Socialdemokraterna uppfattas som traditionella och
3586 ganska auktoritära. Jämför med det interna begreppet eller epitetet ”rörelsen” som var menat
3587 att stå för humanism, empati och omtanke, men som kan uppfattas som ”von oben”. Epitetet
3588 kan även rubriceras som ”Alva Myrdal-fasoner”. Inom socialdemokratin finns även politruker
3589 och fackföreningskämpar från svunnen tid i brukssamhället eller återfinns i socialistiska och
3590 kommunistiska länder. Socialdemokraterna är även relativt nationalistiska åtminstone i
3591 retoriken. Socialdemokraterna idag känns mycket gamla och ”mossiga” samt osäkra både i
3592 ”chefsrollen” som i ”ledarrollen”. Tänker bara tillbaka till originalet och fornstora dagar. Var
3593 finns Socialdemokraterna och deras rörelse i framtiden?

3594 **RETORISK LEK MED SOCIALDEMOKRTERNA:** Ni socialdemokrater känns
3595 gammaldags! Var finns era visioner om framtiden i det frihetliga Sverige? Var finns ert
3596 ledarskap idag? Var finns unga fri- och nytänkande människor i er politik?

3597 **Alla socialdemokrater som står för frihet, hållbarhet och svenska värderingar är**
3598 **välkomna till Centerpartiet!**

3599 **Miljöpartiet** är idag mest ett GAL-parti men det finns även här inslag av auktoritära
3600 värderingar. Miljöpartiet känns mycket osäkra både i ”chefsrollen” som i ”ledarrollen”.

3601 **RETORISK LEK MED MILJÖPARTIET:** Det är svårt att samarbeta med ett enfrågeparti
3602 utan tydligt ledarskap och tydliga värderingar. Miljöpartiet behöver inte finna någon ideologi
3603 utan i stället har även Miljöpartiet möjlighet att identifiera sina värderingar och värdegrund.
3604 Vilka är era värderingar, er ryggrad och ansvarstagande när det gäller aspekter på människor
3605 och mänskliga behov och önskemål för en framtida samhällsutveckling? Löser ni denna
3606 utmaning så samarbetar vi gärna med Miljöpartiet.

3607 **Alla miljöpartister som står för frihet, hållbarhet och svenska värderingar är välkomna**
3608 **till Centerpartiet!**

3609 **Feministiskt Initiativ** är också mest ett GAL-parti men det finns även auktoritära värderingar
3610 inom FI och som kanske kan kallas för ”Gudrun Schyman-fasoner”! Gudrun är ju en gammal
3611 kommunist. FI vill gärna polarisera och använda makt för förändring.

3612 **RETORISK LEK MED FEMINISTISKT INITIATIV:** Centerpartiet samarbetar gärna
3613 med Feministiskt Initiativ när det gäller värderingar, visionsarbete och konkret handling. Vi
3614 samarbetar gärna med feminism tillsammans med humanistiska värderingar. Vi kan även
3615 samtala om maskulinitet som för oss betyder samma sak som feminism med tillägget
3616 ansvarstagande och verklig medkänsla.

3617 **Alla FI-partister som står för frihet, hållbarhet och svenska värderingar är välkomna**
3618 **till Centerpartiet!**

3619 **Initiativet** vill förmodligen vara det största GAL-partiet i Sverige men är tyvärr bara i sin
3620 förvirrade linda. Tydligt värderingsstyrt parti med värdeorden: **öppenhet, medkänsla, mod,**
3621 **optimism, medskapande** och **handlingskraft**. Tyvärr alltför influerade av
3622 ”metamodernismen” vilket innebär idag att ledningen framstår som sekteristiskt, elitistiskt
3623 och diskriminerande mot oliktankande. Finns även inslag av ålderism.

3624 **RETORISK LEK MED INITIATIVET:** Var finns Initiativets medkänsla och
3625 handlingskraft? Centerpartiet samarbetar gärna med Initiativet eftersom ni är värderingsstyrda
3626 och där ni också måste leva era värderingar fullt ut. Det kan också vara värdefullt om ni
3627 bearbetar er sekterism med kämpandet efter en enda sanning – METAMODERNISMEN!

3628 **Liberalerna** verkar idag fladdra mellan GAL och TAN, mellan vänster och höger! Det verkar
3629 helt ohållbart och leder troligen bara till avgrunden.

3630 **RETORISK LEK MED LIBERALERNA:** Var finns ni? Liberalerna är välkomna att slå er
3631 samman med Centerpartiet, då vi anser att vi har mycket gemensamt. Vi i Centerpartiet anser
3632 oss vara ett extremt parti som tydligt omfamnar frihetliga och hållbara värderingar samt är
3633 öppna för problem- och lösningsprocesser som redan nordmännen och deras gudar
3634 praktiserade för mer än tusen år sedan! Liberalerna ligger ursprungligen också på ungefär
3635 samma ställe.

3636 **Moderaterna** säger själva att de är ”liberalkonservativa”. Vad begreppet innebär idag är för
3637 mig en växling mellan förstå dem och inte förstå dem. Moderaternas ursprung är
3638 konservatismen vilket är ren TAN med tradition, auktoritet och nationalism. Moderaterna
3639 verkar också vilja flörta både med GAL och samtidigt flirta med SD? Men är detta trovärdigt?
3640 Moderaterna är mer tydliga på höger-vänsterskalan. Internationellt sett anses moderaterna stå
3641 för en liberal mittenpolitik men i Sverige anses de vara ett parti till höger.

3642 **RETORISK LEK MED MODERATERNA:** Det är vi i Centern som är framtiden med mer
3643 än tusenårig tradition i den svenska folksjälén – såväl för unga som för äldre! Vi i
3644 Centerpartiet omfamnar äldre personers erfarenhet, yngre personers orädsla och nyfikenhet
3645 tillsammans med en tydlig vision och värdegrund.

3646 **Alla moderater som står för frihet, hållbarhet och svenska värderingar är välkomna till**
3647 **Centerpartiet!**

3648 **Kristdemokraterna** är ett klart TAN-parti idag tack vare Ebbas ledarskap och flirtandet med
3649 SD:s väljare. Tidigare partiledare inom KD har varit avsevärt mera GAL. Forskning visar att
3650 dagens svenska värderingar egentligen inte har något med kristna värderingar att göra – detta
3651 är en klyscha! Se bifogade dokument.

3652 **RETORISK LEK MED KRISTDEMOKRATERNA:** Ni kristdemokrater måste gilla att
3653 Centerpartiet står för sekularism och icke-konfessionalism! Den svenska folksjälén idag har
3654 mer att göra med det förkristna samhället. Kristendomens införande innebar mer makt till
3655 överhögheten på bekostnad av frihet för kvinnor och andra grupper!

3656 **Alla kristdemokrater som står för frihet, hållbarhet och svenska värderingar är**
3657 **välkomna till Centerpartiet!**

3658 **Medborgerlig Samling** är ett parti vill vara GAL men är i själen TAN. En mission som
3659 Medborgerlig Samling har är att ni vill minimera statens inflytande och begränsa all byråkrati.
3660 Ni framstår som liberala moderater men hatar ”eliten” och ”onödig byråkrati” precis som SD.
3661 Ni vill även framstå som folkliga akademiker och intellektuella. Ganska förvirrande! Tror att
3662 Centerpartiet ska avstå större inblandning.

- 3663 **RETORISK LEK MED MEDBORGERLIG SAMLING:** Vi i Centern förstår egentligen
3664 inte vad Medborgerlig samling ska tillföra i dagens och framtidens Sverige?
- 3665 **Sverigedemokraterna** är ett extremt TAN-parti och raka motsatsen till Centerpartiet.
3666 Centerpartiet tar helt avstånd från era värderingar med nazistiska rötter och er politik idag! Å
3667 ena sidan kan vi se er som ett ”perverterat arbetarparti” (ref. Johan Oljequist VD på
3668 Fryshuset)! Å andra sidan kan vi se er som ett högerpopulistiskt parti med historiska rötter i
3669 europeisk fascism och nazism. Men SD finns inte alls i den svenska kulturen och de svenska
3670 värderingarna som finns djupt rotade i den svenska folksjäl.
- 3671 **RETORISK LEK MED SVERIGEDEMOKRATERNA:** Vi i Centerpartiet delar inte alls
3672 er värdegrund! Det är Centerpartiet som har och står för svenska värderingar och som fångar
3673 svensk kultur. Sverigedemokraterna saknar totalt svenska värderingar. Ni i SD står på sin höjd
3674 för vissa seder och traditioner men inget som har med värderingar att göra! Gör upp med er
3675 nazistiska bakgrund! Vidare förefaller flera av era företrädare ha olika former av
3676 personlighetsstörningar tillsammans med ”självvvald okunskap”. Tror att man bör avstå all
3677 inblandning med SD:s företrädare!
- 3678 ”Saliga äro de saktmodiga, ty de skola besitta jorden.” (Ref. Bibeln Matteus 5:5)
- 3679 ”If you don’t want to learn anything you can try ignorance!” (Ref. folkbildningskampanj i
3680 Sydafrika efter Apartheid)
- 3681 “Det enda goda är kunskap och det enda onda är okunnighet.” (Ref. Sokrates)
- 3682 Svenska värderingar omfattar människors lika värde, jämlikhet och mänskliga rättigheter,
3683 demokrati, jämställdhet mellan könen, frihet, personlig integritet och individuell autonomi,
3684 individens frihet, världens högsta tillit, barns värdighet, frihet & rättigheter, tolerans,
3685 öppenhet, sekularism, sexualitet, välfärdssamhälle, frimod, respekt för naturen,
3686 internationella, estetik, unik tradition av inkluderande ledarskap samt humanism och altruism.
- 3687 **Alla Sverigedemokrater som vill vara ärliga och står för frihet, hållbarhet och svenska**
3688 **värderingar är välkomna till Centerpartiet!**
- 3689 **SVENSKA VÄRDERINGAR**
- 3690 Nedanstående svenska värderingar är unika på flera sätt:
- 3691 · Det första är den unika kombinationen som finns i Sverige och i det svenska
3692 sammanhanget av olika värderingar. Värderingarna återfinns visserligen i andra kulturer men
3693 enbart enskilt och inte i den svenska kombinationen. Detta gör att dessa värderingar
3694 sammantaget blir specifikt svenska, vilket bekräftas av WVS.
- 3695 · Det andra unika är Sveriges historiska och kulturella miljö i vilken dessa värderingar
3696 har växt fram och etablerats är unik. Den långa historiska traditionen av att styras av dessa
3697 värderingar. De beskrivs i Havamal från Vikingatiden men man kan tolka historien som att de
3698 fanns hos Vendelfolket och även hos Goterna som var skickliga i ledarskap, inkludering och
3699 anpassning. Dessa färdigheter, egenskaper och förmågor innebar överlevnad och ett gott
3700 (bättre) liv.

3701 · Det tredje unika är att våra värderingar är mycket väl förankrade i den svenska
3702 folksjälen. Hos majoritetssvensken råden ingen tvekan om vilka värderingar som gäller sedan
3703 många generationer tillbaka.

3704 · För det fjärde speglar den svenska lagstiftningen mycket väl de värderingar som råder i
3705 Sverige oh i den svenska kulturen.

3706 Varje enskild värdering behöver inte vara unik om man studerar andra länder och kulturers
3707 lagstiftning. Men de efterlevs inte alls lika mycket när man tittar på WVS kulturkarta.

3708 **Här nedan följer hela förteckningen av svenska värderingar:**

3709 · **Att förneka att det finns svenska värderingar.** Den vanligaste värderingen i Sverige
3710 är osäkerhet kring vad som är svenskt och vad som är svenska värderingar. Vanligt är att
3711 förneka att det finns svenska värderingar. Vidare är det svenskt att inte vara svensk! Man
3712 beundrar att vara härligt osvensk! Ett är helt unikt i världen.

3713 · **Människors lika värde, jämlikhet och mänskliga rättigheter.** Detta finns sedan
3714 vikingatiden (även vendelfolk och goter). Att alla människor är betydelsefulla enligt Havamal.
3715 Att inkludera är ett motto sedan minst 2000 år. Platt och låg hierarki. Att inte diskriminera
3716 någon grupp i samhället är djupt förankrat i dagens svenska kultur. Delaktighet, ansvar och
3717 helaktighet - del av helheten.

3718 · **Demokrati.** Sedan goter, vendelfolk och vikingar. TING och LAG (= grupp och
3719 process). Platt och låg hierarki. Likhet. Svenska bönder var aldrig livegna. Slaveriet
3720 avskaffades i Sverige år 1335 (UK 1833, Danmark och Frankrike 1848, USA 8.335, Kina
3721 (tidigt 1900-tal), Iran 1928, Etiopien 1942, FN 1948, Saudiarabien 1962 och Mauretanien
3722 1981).

3723 · **Jämställdhet mellan könen.** Att behandla kvinnor och män lika - likhet - sedan
3724 vikingatiden (och vendeltid / goternas eror), kvinnofrid 1280, trolovningsskydd 8.2 7,
3725 ömsesidigt nattfrieri 1600-talet, sambo (Stockholmsäktenskapet) 1839. Enligt WVS så svarar
3726 81 % av svenskarna att det är viktigt för demokratin att män och kvinnor har samma
3727 rättigheter. Kvinnans rätt till eget liv, till sin kropp och sin integritet, oberoende och
3728 självständighet.

3729 · **Frihet, personlig integritet och individuell autonomi, individens frihet, individuell,
3730 ekonomisk och politisk frihet, rörelsefrihet och att förverkliga sig själv.** Frimod.
3731 Klassresor. Politisk frihet. Individuell frihet, emancipation, självuttryck. Individualism men
3732 inte egoism eller narcissism. ”Den samhällliga och kollektiva tryggheten har skapat världens
3733 mest individualistiska land.” Respekt för individens fria val.

3734 · **Världens högsta tillit!** Mellanmänsklig tillit. Tron på sig själv och andra. Ett starkt
3735 förtroende och stor respekt för andra människor. Stor tillit till staten, myndigheter och
3736 institutioner. Samhällen i vilken människor anser att de i allmänhet kan lita på andra
3737 människor har bättre fungerande demokratiska institutioner, högre ekonomisk tillväxt, mera
3738 ekonomisk jämlikhet och ett vitalt frivilligt föreningsliv. Individer som anser att de kan lita på
3739 andra människor har högre utbildning och högre inkomster, är oftare friska, är mera nöjda
3740 med sitt liv och tycker bättre om demokratiska institutioner. Sverige anses av WVS vara
3741 världens mest främlingsvänliga land.

3742 · **Barns värdighet, frihet, rättigheter.** Barn som unika individer med eget värde och sin
3743 egen frihet. Barns rätt i samhället. Barns trygga uppväxt och deras framtida möjligheter.
3744 Stötta barn i frigörelse från auktoriteter, föräldrar och religion. Bra och gratis utbildning och
3745 utbildningsmöjligheter. Förbud mot aga, sex, barnåktenskap, könsstympning, med mera.

3746 · **Tolerans.** Inom kultur, religion, genus, sexualitet, HBTQ, med mera. Men tolerans kan
3747 också vara att diskutera, ifrågasätta och kritisera värderingar och kultur. Att erbjuda en
3748 värderingskonkurrens. Det är svårt att vara tolerant mot det vi ogillar men verklig tolerans
3749 handlar om att tillåta värderingar vi inte gillar. Men jag kan uttrycka att jag ogillar och
3750 tydliggöra vad jag gillar. Vi kan också hålla isär en privat uppfattning och sådant som inte ska
3751 vara tillåtet och som behöver regleras, till exempel könsstympning och att kasta sten mot
3752 räddningstjänst. Detta är också en definition på tolerans. Mer än 90 procent av svenskarna
3753 svarar att homosexualitet är acceptabelt enligt WVS.

3754 · **Öppenhet.** Yttrandefrihet, åsiktsfrihet, tryckfrihet, offentlighetsprincipen, domstolars
3755 autonomi, medias roll och frihet, frimod, kritiskt tänkande.

3756 · **Sekularism.** I Norden och Sverige finns en mycket lång tradition av sekularism, från
3757 indoeuropeer, goter, vendelfolk och vikingar som flyttade hit eller levde här. Kristendomen
3758 (katolicism och protestantism) försökte förstöra den sekulära kulturen. Sekularism är statens
3759 skyldighet gentemot medborgarna, inte medborgarnas skyldighet mot staten. Just detta verkar
3760 vara svårt att komma ihåg i Sverige. Religionsfrihet råder. Vi har en agnostisk och icke
3761 dogmatisk tradition. Vi kan betrakta religion med stor misstänksamhet men många i Sverige
3762 upplever sig ändå som andliga. Idag ser man kyrkan mer som ett försäkringsbolag. Man vill
3763 inte alls se religionen som ett tvång.

3764 · **Sexualitet.** Som något av det viktigaste som finns för människan, närmast något heligt.
3765 Kvinnans rätt att bestämma över sin egen kropp. Sexualitet och kärlek eller kärlek och
3766 sexualitet. Detta samband är unikt för Sverige. Den ”svenska synden” är en anglosaxisk
3767 projicering - med ursprung i den engelska puritanismen. Man talar om den svenska frigjorda
3768 synen på sex, och vår långa tradition av att man kan leva ihop utan att vara gift är unikt
3769 svenskt. Sverige tar vi rätten att välja vårt eget liv, vårt kärleksliv och den partner som vi vill
3770 leva med. Den nordiska och svenska traditionen innebär att kärlek kommer först och
3771 sexualiteten är underordnad och ses som en fantastisk belöning på kärlek mellan två personer.
3772 I både den anglosaxiska och muslimska (wahhabitiska eller salafitiska) traditionen finns inte
3773 denna tolkning av kärlek och sexualitet. Ordet kärlek är unikt svenskt och som kan översättas
3774 ”som att leka med hjärtat”.

3775 · **Välfärdssamhälle.** Välfärdsstat, social trygghet, goda socialförsäkringssystem,
3776 trygghet i och tillit till staten, folkhem, folkrörelser, folkrörelsetänk, folkbildning, synen på de
3777 svaga i samhället.

3778 · **Frimod.** Entreprenörsanda, kreativitet, tänka utanför boxen, nytänkande, nyfikenhet,
3779 kunskaps hunger, fritänkande, experimentlusta, kritiskt tänkande, självständigt tänkande,
3780 emancipation, självförverkligande, förändringsbenägenhet, förändringslust, flexibilitet.
3781 Frimod innebar för nordmännen att vara fri och modig.

3782 · **Respekt för naturen.** Klimat och miljö, hållbarhet. Naturen har i den svenska kulturen
3783 både varit en inspirationskälla och ett skydd mot inkräktare.

3784 · **Internationella.** Kosmopolitiska, mångkultur och mångfald, altruism, diplomati, FN,
3785 inkludering, delaktighet, ansvar för helheten (delaktighet), fred, fredsmäklare.

3786 · **Estetik.** Design, natur, avskalat, minimalistiskt, en omfattande mönstertradition och
3787 idag även mångkulturell och mångfacetterad.

3788 · **Unik tradition av inkluderande ledarskap.** Icke hierarkisk, ansvarsgivande,
3789 ansvarstagande, delaktighet, inspirerande, motiverande, hög EQ, SQ och IQ (etos, patos och
3790 logos).

3791 · **Humanism och altruism.** Hjälpande, inkluderande, konkret humanistiskt engagemang
3792 på alla nivåer, fred och icke-våld, fredsmäklare (men vapenindustri med stor vapenexport). De
3793 svenska entreprenörerna är idag ofta mycket humanistiska och altruistiska, vilket är en del av
3794 deras framgång i affärer, såväl lokalt och internationellt.

3795 **Makt för mig innebär glädjen och möjligheten att kunna påverka!**

3796 Med vänlig hälsning

3797 Hans Karlson

3798 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3799 att ge klartecken och starta denna folkrörelse och studiecirkel

3800
3801
3802 **Distriktets yttrande:**
3803 Distriktsstyrelsens svar:
3804
3805 ”Alla människors lika rätt och värde är grunden för Centerpartiets politik”, så inleds partiets
3806 idéprogram som antogs 2013. I den definieras också partiets syn på liberalism: ”Centerpartiets
3807 liberalism är social, decentralistisk och grön. Den är jordnära och frihetlig. Den bygger på
3808 rättvisa och hållbarhet. Den ser samhället som större än bara staten, som en gemenskap där
3809 alla behövs. När många får vara med och ta ansvar för tryggheten och solidariteten byggs en
3810 välfärd som är mycket starkare än vad staten ensam förmår.”
3811
3812 Centerpartiet är en öppen folkrörelse där en öppen debatt bland partiets medlemmar
3813 välkomnas. Debatten måste handla om värdegrundsfrågor, visioner tillsammans med olika
3814 reformer och förslag på lösningar på samhällsproblem. Debatten ske i olika former och hållas
3815 på det lokala planet, i distrikten och på nationell nivå. I arbetet inför valet 2022 pågår arbetet
3816 på flera håll, bland annat arbetas nu med programmet ”En starkare liberal demokrati” för
3817 beslut på höstens partistämman.
3818
3819 Partiet måste fortsatt visa att vi har högt i tak och låta debatten pågå över hela landet och på
3820 alla nivåer. Ett parti som inte aktivt arbetar med frågor som behandlar demokrati, visioner och
3821 värdegrund löpande kommer med tiden sakna relevans i samhällsdebatten.
3822
3823 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman:
3824
3825 - Att instämna i motionens intentioner
3826

3827 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

3828

3829 - Att instämman i motionens intentioner

3830

3831

3832 8.22: Politiska samarbeten

3833 *Gustaf Forsberg, Enköping, Uppsala*

3834

3835 Samhället slits åt olika håll genom polarisering där människor tar avstånd från varandra och
3836 får allt sämre förståelse för varandras ståndpunkter. Vissa partier tävlar om vem som är mest
3837 villig att kompromissa med grundläggande humanistiska värden och att skrämman upp sina
3838 väljare med att andra grupper av människor sägs vara farliga. SD driver denna kamp men i
3839 flera andra partier finns en tendens att omhulda liknande förhållningssätt.

3840 Vad är rätt sätt att hantera detta? Är bästa sättet att försöka frysa ut dem som man ser har
3841 inhumana ståndpunkter? Intuitivt kan det vara ett bekvämt val då det känns som moraliskt
3842 oantastligt och lätt att kommunicera. Vissa andra partier har ju snarare lierat sig med SD på
3843 ”SD:s planhalva” med en retorik som anspelar till att invandrare är kriminella osv och för oss
3844 som värnar om en human syn på t.ex. flyktingar är den vägen förkastlig att gå.

3845 Avståndstagandet är en tydlig och enkel väg att gå men vad händer om man drar den till sin
3846 spets? Om jag skulle vägra samarbeta med grannar med SD-sympatier eller om jag skulle
3847 vägra samarbeta med föräldrar till barnens kompisar pga deras sympatier? Det skulle fortsätta
3848 att dra isär samhället i olika alltmer oförsonliga grupperingar. Nej tvärtom tror jag att man
3849 kommer längre genom att vara öppen för att samarbeta med alla men att man drar en tydlig
3850 gräns för vad man accepterar. Det inger respekt och ökar chanserna för att de som blir tagna
3851 på allvar av oss också tar till sig av våra resonemang. SD har ca 1/5 av den svenska
3852 väljaropinionen som måste respekteras och mötas, inte för att vi skall få mer makt utan för att
3853 de förtjänar det som människor och för att det är den bästa vägen att gå för ett sammanhållet
3854 samhälle. Denna argumentation innebär inte att man måste samarbeta med SD, men att man
3855 inte skall utesluta att göra det. Samma argumentation gäller samarbete med V, men där gäller
3856 gränsdragningen andra frågor. Avståndstagandet skall inte vara generellt, utan fokusera på de
3857 frågor som utgör själva problemet.

3858 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3859

3860 att Centerpartiet skall vara öppet för samarbete även med partier vi tycker att vi står långt
3861 ifrån inom okontroversiella frågor där det är fruktbart.

3862

3863 att Centerpartiet samtidigt inte skall acceptera att kompromissa en millimeter med partier vi
3864 står långt ifrån i frågor rörande (t.ex.): 1. Människors lika värde (ursprung, religion, kön,
3865 sexuell läggning, handikapp mm), 2. Åsiktsfrihet, 3. Migration, 4. Miljö och klimat, 5.
3866 Globalisering, 6. Kultur, 7. Fria medier och ett starkt och oberoende public service, 8, Rätten
3867 till fri företagsamhet och privat ägande.

3868

3869 att Centerpartiet skall vara beredda att samarbeta med olika partikonstellationer i olika frågor
3870 beroende på ämnets karaktär.

3871

3872 **Distriktets yttrande:**

3873 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

3874 Att anse motionen besvarad

3875

3876

3877 Syftet med att vara ett politiskt parti är att vilja förändra samhället utifrån sina grundläggande
3878 värderingar och sin ideologi. Att söka samarbeten med olika partier för att få igenom så
3879 mycket som möjligt, som för oss i Centerpartiet, är det som bidrar till ett liberalt, jämställt,
3880 humanistiskt, öppet och tryggt samhälle där alla människors lika rätt och värde är
3881 utgångspunkten. På förtroenderådet i maj 2021 kommer vägen framåt att diskuteras utifrån ett
3882 resonemang att skapa de långsiktiga och stabila lösningarna i den breda mitten av svensk
3883 politik. Det innebär som motionären påpekar att man i vissa frågor inte kan kompromissa.

3884

3885

3886 8.23: Politisk samverkan och internationellt samarbete

3887 *Håkan Larsson, Krokom, Jämtland*

3888

3889 Under 1990-talet hade Centerpartiet ett omfattande samarbete med andra gröna,
3890 decentralistiska partier. Självfallet med övriga nordiska centerpartier, men även med flera
3891 återuppståndna partier efter järnridåns fall i Öst- och Centraleuropa. Samarbetet bedrivs såväl
3892 bilateralt som inom INC (International Network of Centre Parties).

3893 Tyvärr somnade samarbetet inom INC in för ungefär 20 år sedan och Centerpartiet
3894 prioriterade i stället samarbetet till de liberala samarbetsorganisationerna. Detta trots att det
3895 vid den tiden sas att även samarbetet med partierna inom INC skulle fortsätta.
3896 Ett av de partier det borde vara en självklarhet för Centerpartiet att samarbeta med även idag
3897 är polska PSL, världens äldsta gröna, decentralistiska parti grundat 1895. Detta parti hade
3898 Bondeförbundet kontakter med redan under mellankrigstiden. Bondeförbundet hade en
3899 kontaktman, Herbert Rettig, för att följa Gröna Internationalen, där PSL var drivande. Rettig
3900 rapporterade på stämmorna, exempelvis 1924. På 1930-talet citerade Axel Pehrsson
3901 Bramstorp sin polske partiledarkollega Wincenty Witos i sina tal och efter andra världskriget
3902 kom PSL:are till Sverige och arbetade inom Bondeförbundet i exil.

3903 Därför var det naturligt för Centerpartiet att inleda ett samarbete med PSL och övriga
3904 återuppståndna centerpartier/bondepartier efter järnridåns fall kring 1990. Initiativet togs av
3905 tidigare vice partiordföranden Johannes Andersson i ett tal inför stämman i Hässleholm detta
3906 år, "Skapa en europeisk centerunion!". Redan några år tidigare hade CUF inlett ett omfattande
3907 utbyte med polska Landsbygdsungdomsförbundet ZMW. Under 1990-talet var samarbetet
3908 med de polska gröna centerorganisationerna omfattande.

3909 Även idag har PSL en nyckelroll i polsk politik med sin gröna, decentralistiska politik. Partiet
3910 är för övrigt det enda som har haft representation i det polska parlamentet, sejmen, hela tiden
3911 sedan demokratins återinförande kring 1990. Det borde vara självklart för Centerpartiet att ha
3912 ett nära samarbete och utbyte med detta parti även om man valt att tillhöra olika partigrupper i
3913 Europaparlamentet.

3914 Vi vill samtidigt föreslå att Centerpartiet aktivt stärker samarbetet med övriga nordiska
3915 centerpartier, såväl på distrikts- som på nationell nivå. Våra partier har på olika sätt

3916 samarbetet ända sedan partiernas start för hundra år sedan. Nu är det läge att fördjupa
3917 samarbetet för att medverka till en kraftfull nystart för det nordiska samarbetet efter
3918 pandemin. För Centerpartiet bör det vara särskilt intressant att stärka samarbetet med det
3919 framgångsrika norska Senterpartiet. Inspiration finns att hämta på andra sidan Kölen!

3920 Jag föreslår att stämman uttalar sig för:

3921 *Att kontakterna och samarbetet stärks och utvecklas med de centergröna partierna i första*
3922 *hand runt Östersjön – och då särskilt polska PSL*

3923 *Att samarbetet mellan centerpartierna i Norden stärks på såväl distriktsnivå som nationell*
3924 *nivå*
3925

3926 Kretsårsmötet med Centerpartiet i Krokoms kommun den 24 februari 2021 beslutade att ställa
3927 sig bakom motionen

3928 Jag/vi föreslår partistämman besluta
3929

3930 Uttala sig för att kontakterna och samarbetet stärks och utvecklas med de centergröna
3931 partierna i första hand runt Östersjön – och då särskilt polska PSL
3932

3933 att samarbetet mellan centerpartierna i Norden stärks på såväl distriktsnivå som nationell nivå
3934

3935 **Distriktets yttrande:**

3936 Samarbeten ökar förståelsen för och kunskapen om andra partier och kan inspirera vår egen
3937 politiska utveckling. Därför har också Centerpartiet ett omfattande utbyte med våra
3938 syskonpartier. Partierna besöker varandras stämmor men har även andra gemensamma möten,
3939 där man framför allt delat med sig av varandras kampanjmetoder, organisationsarbete samt
3940 även politiska frågor. Inte minst gäller detta i utbytet mellan de nordiska centerpartierna,
3941 vilket precis som tidigare varit relativt frekvent. Delegationer från partierna har besökt
3942 varandra och erfarenhetsutbyten har skett i olika frågor. Därtill har samarbeten skett inom
3943 ramen för Nordiska rådet, Europaparlamentet, Renew Europe och Liberal International. För
3944 att få genomslag för vår politik måste vi vara verksamma i de strukturer och i de
3945 samsamarbetsorganisationer som medger inflytande när framtidens frågor formas och beslutas,
3946 vilket de samsamarbetsorgan som Centerpartiet idag är representerat i gör. Distriktsstyrelsen
3947 menar att samarbeten har störst möjlighet att bli fruktsamma om det utgår från en gemensam
3948 värdegrund.
3949

3950 Just PSL har förvisso gemensamma rötter med Centerpartiet, men har vuxit i en helt annan
3951 riktning. Det är idag ett konservativt, nationalistiskt parti som motsätter sig frihandel,
3952 homoäktenskap och aborter. Man har också valt att ansluta sig till den konservativa gruppen i
3953 Europaparlamentet. Något samarbete med dem kan inte vara aktuellt för Centerpartiet.
3954

3955 Distriktsstyrelsen uppfattar också att samarbetet mellan centerpartierna i Norden fungerar väl
3956 idag. Partistämman har senast 2019 beslutat att instämna i intentionerna kring att fortsätta
3957 utveckla de internationella relationerna. Det finns alltså inte något behov av att bifalla
3958 motionen.
3959

3960 distriktsstämman beslutar
3961

3962 att avslå motionens första att-sats
3963
3964 att instämman i den andra att-satsens intentioner och skicka motionen vidare till
3965 partistämman för vidare behandling.
3966
3967

3968 8.24: Politisk samverkan och internationellt samarbete

3969 *Bengt Göran Jansson, Lindesberg, Örebro*

3970

3971 I Tallinn hölls i början av 90-talet en energikonferens med deltagare från många länder.
3972 Undertecknad, dåvarande ordförande för Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen, hade
3973 utsetts att vara rapportör för ett engelskspråkigt internationellt organ mot kärnkraft. Estnisk
3974 Tv var där och rapporterade. De som såg programmet var kritiska eftersom förutom presidiet
3975 en person på fjärde raden, undertecknad, ansågs mycket viktig, särskilt det märke han bar på
3976 kavajslaget, en centerklöver som zoomades in flera gånger. Men de kände också till orsaken.
3977 Några dar senare skulle kvarlevorna av förre estniska presidenten och agrarpolitikern
3978 Konstantin Päts föras hem från det fängslaget i Sovjetunionen där han hållits fängslad under
3979 svåra omständigheter.

3980 Men episoden väcker tanken på att de som bär de märkena har stått upp för demokratin mot
3981 både nazister, fascister och kommunister. Inte sällan med livet som insats.

3982 Extra viktig är det i dessa dagar då ytterligheterna på höger och vänsterkanten växer sig
3983 starkare som förstärks på grund av polariseringen. Till höger gamla nazister, till vänster ett
3984 parti vars ungdomsförbund hyllar proletariats diktatur, dvs kommunismen.

3985 Jag/vi föreslår partistämman besluta

3986

3987 att partiet står fast vid sin hållning gentemot SD

3988

3989 att partiet förmedlar ökad kunskap om hur gröna internationalens partier agerat förr och hur
3990 de agerar nu

3991

3992 att flera uppmanas att bära centerklövern

3993

3994 **Distriktets yttrande:**

3995 Centerpartiet har under senaste åren satsat på politikutbildningar med partiets historia som en
3996 del av den. Vi håller med motionären om centerklöverns starka historia och vi som bär den
3997 bär den med stolthet. Dock anser vi att det är upp till var och en att bära den på sig.

3998

3999 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

4000 - Att bifalla att-sats 1

4001 - Att i övrigt anse motionen besvarad

4002 - Att vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämman.

4003

4004 Distriktsstämman beslutar:

4005 Att bifalla att-sats 1

4006 Att i övrigt anse motionen besvarad

4007 Att vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämman.
4008
4009

4010 8.25: Mångfaldsperspektiv på Centerpartiets engagemang i Svenska 4011 kyrkan

4012 *John Carlsson, Trosa, Södermanland*

4013 *Karina Krogh, Flen,*

4014 *Didrik Tångeberg,*

4015 *Mattias Claesson, Katrineholm,*

4016 Som medlemmar i Centerpartiet driver vi på för att ha medlemmar utifrån ett
4017 mångfaldsperspektiv där flera då kommer att vara medlemmar i andra religiösa samfund. Vi
4018 har även medlemmar som har lämnat Svenska kyrkan. Av det skälet upplever vi att det finns
4019 svårigheter att fortsätta att som organisation ta ansvar för vårt deltagande i kyrkovalet.
4020 Argument om att kyrkan skulle sluta att vara "öppen" om vi som parti slutar att ställa upp i
4021 Kyrkovalet finns det ingen substans i. Svenska kyrkan kommer med all säkerhet fortsatt också
4022 vara en öppen kyrka även om Centerpartiet organiserar sina kyrkopolitiskt aktiva i en
4023 organisation vid sidan om Centerpartiet.
4024

4025 Centerpartiet har under många år varit engagerade i Svenska kyrkan och har bidragit med
4026 viktigt arbete för att ha en öppen folkkyrka. Svenska kyrkan är viktig både för vår historia och
4027 framtid. Och är en organisation som kan bidra till medborgarnas välbefinnande

4028 Det finns både för och nackdelar att som parti att ställa upp i kyrkovalet. Att vara en del av en
4029 stor organisation ger bla en igenkännandefaktor. Vi anser att Centerpartiet fortfarande är en
4030 viktig del av Svenska kyrkan men skulle vilja se en annan organisering i Centerpartiet.

4031 De flesta andra partier har valt att organisera sina kyrkopolitiker som en fristående
4032 organisation.

4033 Svenska Kyrkan har sedan millennieskiftet varit skild från staten. Centerpartiet bör också
4034 därför ta konsekvenserna av detta. Vi tror att genom att skapa en fristående organisation för
4035 de som är engagerade eller vill stödja Centerpartister i Svenska kyrkan så kan vi fortsätta ha
4036 ett stort engagemang och har fördelar med igenkänningsfaktorn som politiskt parti. Om det
4037 ska vara en helt fristående organisation eller som en fjärde syskonorganisation behöver
4038 utredas.

4039 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4040

4041 att ge partistyrelsen i uppdrag att utreda hur vi kan skapa en fristående organisation med
4042 koppling till Centerpartiet som kan driva våra värderingar i Svenska kyrkan för att återkomma
4043 med förslag till ändrad organisering och förändrad arbetsordning till nästkommande
4044 partistämman.
4045

4046

4047

4047 **Distriktets yttrande:**

4048 Distriktsstyrelsens svar på motion:

4049 Ett mångfaldsperspektiv på Centerpartiets engagemang i Svenskkyrkan.

4050

4051 Motionärerna lyfter en fråga som berör hur vi framöver ska organiseracenterpartister som är
4052 engagerade i Svenska kyrkan. Dessa medlemmar har en viktig roll för att bevara den öppna
4053 folkkyrkan.

4054

4055 Som motionärerna skriver så har kyrkan under många år varit skild från staten och är en
4056 fristående organisation. Det blir fler och fler som inte är medlemmar i Svenska kyrkan i
4057 Sverige. Både eftersom färre ”döper in” sina barn i kyrkan, fler som aktivt lämnar svenska
4058 kyrkan och att vi har fler invånare som inte är kristna utan har en annan religion. Samma
4059 utveckling ser vi bland våra medlemmar i Centerpartiet.

4060

4061 Vi instämmer i motionärernas förslag att utreda hur vi i framtiden ska organisera våra
4062 kyrkopolitiskt aktiva. Om det ska ske i en helt fristående organisation eller i en
4063 sidoorganisation, där man kan dra fördel av Centerpartiet som namn, men ändå bli fristående
4064 från den övriga centerpartistiska organisationen.

4065

4066 Förslag till beslut:

4067 Att distriktsstämman beslutar att bifalla motionen

4068

4069 Stämman beslutade att avslå motionen.

4070

4071

4072 8.26: Driva frågan om regnbågsnycklar i Svenska kyrkan

4073 *JOHN Lager, Lund, Skåne*

4074

4075 Nu är det verkligen dags att Svenska kyrkan tar stora kliv in i tjugotalet när det gäller HBTQ+
4076 personer och jämställdhet inkludering och medverkan i det dagliga församlingslivet alltifrån
4077 medlem, förtroendevald till yrkesverksam ska känna sig välkommen.

4078 Enligt EKHO - ekumeniska grupperna för kristna hbtq-personer så förekommer det
4079 trakasserier, utfrysning inom Svenska Kyrkan.

4080 Centerpartiet Skånes Regnbågsnätverk

4081 John Lager

4082 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4083

4084 Att Centerpartiet som nomineringsgrupper till Kyrkovalet aktivt jobbar för införandet av
4085 Regnbågsnyckeln och för ett inkluderande Kyrka

4086

4087

4088 **Distriktets yttrande:**

4089 Centerpartiet som nomineringsgrupp har genom åren varit väldigt drivande av frågor kring
4090 inkludering i Svenska kyrkan. Det började redan på 50-talet när vi var drivande i frågan kring
4091 kvinnors möjlighet att prästvigas och fortsatte gällande beslutet att låta alla älskande par att få
4092 vigas i Svenska kyrkan.

4093

4094 Centerpartiets valprogram i årets kyrkoval heter ”En öppen folkkyrka, tillgänglig för alla”,
4095 och tydliggör vår hållning kring alla människors lika värde.

4096
4097 Att införa Regnbågsnyckeln är något som flertalet församlingar i landet har gjort, och det är
4098 ett beslut som varje församling måste fatta. Kyrkomötet kan inte besluta att alla församlingar
4099 ska göra det, dock kan vår nomineringsgrupp uppmana våra förtroendevalda runt om i landet
4100 att Regnbågsnyckeln ska genomföras.

4101
4102
4103 Distriktsstämman beslutade att instämna i motionens intentioner

4104

4105 **8.27: Motion angående Centerpartiets profilshop och profilprodukter**

4106 *Linda Marie Åsberg, Bollnäs, Gävleborg*

4107 *Nicklas Fredriksson*

4108

4109 Centern ska vara först med att plastbanta under valkampanjen

4110 Äntligen har världen öppnat upp ögonen för allt skräp som ackumulerats i havet, på land, i
4111 fisk, i kött och slutligen i våra kroppar. När jag började undervisa om plastens skador för lite
4112 mer än 10 år sedan var de enda faktafilmer jag kunde hitta från enskilda forskares youtube-
4113 klipp, idag vet vi mer. Idag kan vi läsa om vår konsumtions tydliga spår i dagstidningar, i
4114 läroböcker och på sociala medier.

4115 För oss i Centerpartiet i Bollnäs kommun är det en självklarhet att försöka minska på skräpet
4116 och minska på plast i vår politiska vardag. Vi som är politiker, på riksdagsnivå eller i den lilla
4117 kommunen, måste våga visa vägen. Vi ska vara förebilder som vågar säga nej till alla onödiga
4118 prylar som vräks över oss. Vi behöver visa hur en framtid utan skräp kan se ut och den börjar
4119 faktiskt i våra valstugor. Det är där vi visar väljarna var Centern står i plastfrågan.

4120 Centerpartiet i Bollnäs vill i nästa valkampanj välja bort gratisgåvor och istället donera
4121 kostnaden för gratisgrejer till en miljörelse som jobbar med att minska skräpet i haven och
4122 naturen. Vi måste visa att vi vågar detta trots att gratis är gott.

4123 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4124

4125 att inte ge ut gratisgrejer i plast under valkampanjen.

4126

4127 att alla givaways i webbshoppen är miljövänliga.

4128

4129

4130 **Distriktets yttrande:**

4131 DS förslår stämman att bifalla motionen i sin helhet.

4132

4133 Två förslag till beslut:

4134

4135 JA = Bifall till motionen i sin helhet.

4136 NEJ = Avslag på första att-satsen och bifall till andra att-satsen.

4137 Utfallet blev att 74 st röstar ja, 24 st röstar nej, övriga har avstått.

4138

4139 Stämman beslutar bifalla motionen i sin helhet i enighet med distriktsstyrelsens förslag.

4140

4141

4142 8.28: Motion angående Centerpartiets profilshop och profilprodukter

4143 *Cecilia Önfelt, Stockholm, Stockholms stad*

4144

4145 Vi har lärt oss att textiltillverkning är en av de stora miljöbovarna, särskilt bomull. Det går åt
4146 massor av vatten och kemikalier vid tillverkningen. De T-shirts som de politiska partierna
4147 trycker och delar ut i valrörelsen används väldigt lite, eftersom ingen vill gå omkring med
4148 icke-aktuella politiska slogans på rygg eller bröst när valet är över. Det finns inget bra sätt att
4149 återanvända grundmaterialet.

4150 Centerpartiet skulle kunna gå i spetsen för att minska slöseriet med politiska bomullströjor i
4151 valrörelser. Vi skulle kunna visa att vi är beredda att syna våra egna vanor (ovanor?) och avstå
4152 från tröjor som trycks upp endast för en kort tids användande. Vi kan säkert hitta andra sätt att
4153 få ut vårt budskap. Dessutom skulle vi få positiv uppmärksamhet när vi genomför beslutet.

4154 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4155

4156 att Centerpartiet lokalt, regionalt och på riksplanet avstår från att rycka upp bomullströjor till
4157 nästa valrörelse

4158

4159

4160 **Distriktets yttrande:**

4161 Distriktsstyrelsens yttrande och förslag till beslut:

4162

4163 Motionärerna pekar på att textiltillverkning är en av vår tids allra största miljöbovar. Flera
4164 studier har senaste åren visat hur textilier under livscykeln ofta har större påverkan än annat
4165 som ofta lyfts fram i debatten.

4166

4167 Det pågår ett antal hoppfulla försök till att återvinna textilfibrer, bland annat hos Sysav i
4168 Skåne som bygger en större anläggning, men ingen teknik är ännu helt färdig för storskalig
4169 produktion som kan ta emot lejonparten av textilierna för återvinning.

4170

4171 I valrörelser fyller kampanjkläder och annat som tas fram som produkter flera funktioner.
4172 Dels är de en bildlig påminnelse i sig när vi har kläderna på oss, sätter upp affischer eller delar
4173 ut material. Det gör det också tydligt vem som väljarna kan fråga för att bilda sig en
4174 uppfattning om vad Centerpartiet och våra kollegor från andra partier tycker i olika frågor.
4175 Det är också ett sätt för oss själva när vi kampanjar att se var våra företrädare är vilket kan
4176 vara viktigt av säkerhetsskäl, vilket också hjälper exempelvis ordningsvakter eller polis som
4177 bevakar någon av våra sammankomster.

4178

4179 Det är därför svårt att helt avstå från kampanjkläder, men det finns ändå skäl att se över om
4180 påverkan orsakade av dem kan minimeras betydligt. Exempelvis kan det handla om att göra
4181 andra materialval, lokalt tydligare samla in och återanvända t-shirts under längre tid än bara

4182 valrörelsen, samt gemensamt försöka se till att materialet i större grad än i dag kan
4183 återanvändas på annat sätt. I möjligaste mån ska även material återanvändas i flera valrörelser.

4184

4185 Därför föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman:

4186

4187 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 1

4188

4189 - Att Centerpartiet lokalt, regionalt och på riksplenet för kommande valrörelser väljer textila
4190 material med lägst möjliga klimatpåverkan

4191

4192 - Att Centerpartiet i Stockholms stad och län ordnar ett system för insamling och återbruk av
4193 kampanjtextilier för att minimera behovet av produktion av kampanjmaterial

4194

4195 - Att Centerpartiet på riksplenet tar initiativ för att partiets textilier kan återbrukas eller
4196 omhändertas på annat sätt som minskar klimatpåverkan

4197

4198

4199 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

4200

4201 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 1

4202

4203 - Att Centerpartiet lokalt, regionalt och på riksplenet för kommande valrörelser väljer textila
4204 material med lägst möjliga klimatpåverkan

4205

4206 - Att Centerpartiet i Stockholms stad och län ordnar ett system för insamling och återbruk av
4207 kampanjtextilier för att minimera behovet av produktion av kampanjmaterial

4208

4209 - Att Centerpartiet på riksplenet tar initiativ för att partiets textilier kan återbrukas eller
4210 omhändertas på annat sätt som minskar klimatpåverkan

4211

4212

4213 8.29: Hur namnen på Centerpartiets kommunkretsar sätts

4214 *Johanna Mäkinen, Botkyrka, Stockholms län*

4215 *Namir Shamany*

4216 De flesta kretsarna idag heter Centerpartiet följt av namnet på den kommun som kretsen
4217 representerar. Vi vill att detta ska vara enhetligt och att alla kretsar som ännu inte följer detta
4218 ska byta namn hos Skatteverket och registrera sig på detta sätt.

4219 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4220

4221 att alla kretsar ser över vilket namn de är registrerade med och ändrar om så behövs.

4222

4223

4224 **Distriktets yttrande:**

4225 **BESLUTADES** att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämma i motionens
4226 intentioner.

4227

4228

4229 **8.30: Centerpartiet som arbetsgivare**

4230 *MIA Nerby, Strängnäs, Södermanland*

4231

4232 **CENTERPARTIET SOM ARBETSGIVARE**

4233 Hur var det man gjorde nu igen?

4234 Inom Centerrörelsen är vi duktiga på att introducera och utbilda nya och erfarna politiker i
4235 sina uppdrag. Hur ser villkoren ut för våra egna medarbetare och de förtroendevalda som
4236 förutom att driva partipolitik ska vara deras chefer?

4237 Det är en stor bredd i att leda en förening med ideella förtroendevalda på distriktsnivå och
4238 samtidigt ha anställda medarbetare och vara arbetsgivare/ chef och klara de förpliktelser som
4239 det innebär. Dessutom är det så att en del av de uppgifter du ska utföra som arbetsgivare bara
4240 inträffar en eller ett par gånger om året och det gör det svårt att få till rutiner och vara säker på
4241 att man gör rätt. Därav underrubriken ovan.

4242 I chefsuppdraget ingår bland annat att teckna anställningsavtal, kunna arbetsrättslig
4243 lagstiftning, göra lön- och pensions in- respektive utbetalningar och redovisningar, hantera
4244 chefs- och ledarskapsfrågor och inte minst ansvara för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

4245 Vi behöver fler enhetliga riktlinjer och förhållningssätt för våra anställda medarbetare, som
4246 finns ute i hela landet. I dag är det fullt möjligt att en medarbetare med en specifik typ av
4247 tjänst har helt olika villkor, förmåner och förutsättningar beroende på om hen är anställd av
4248 riksorganisationen, region eller distrikt. Ger det bäst potential?

4249 Om alla medarbetare istället blir anställda i riksorganisation skulle vi kunna få en bättre
4250 kompetensförsörjning, gemensam kompetensutbildning och utveckling samt ett stärkt
4251 ledarskap. Det skulle också ge distriktsordföranden mfl möjlighet att fokusera än mer på sin
4252 huvuduppgift, att driva vår politik!

4253 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4254

4255 att vi utreder möjligheterna att anställa samtliga medarbetare i riksorganisationen.

4256

4257

4258 **Distriktets yttrande:**

4259 Distriktsstyrelsens svar på motion:

4260 Centerpartiet som arbetsgivare och **CENTERPARTIET SOM ARBETSGIVARE**

4261 Centerpartiet är ett parti i tillväxt. Vi sitter sedan senaste valet med i ca 200 kommuner och
4262 styr. Detta ställer stora krav och förväntningar på vår organisation.

4263

4264 Många är de distrikt och kretsar som har/har haft ombudstjänstepersoner eller kanslisters
4265 anställda, men som vi sett av olika exempel givna, inte alltid med de bästa eller rätta
4266 förutsättningarna. Att vara arbetsgivare är idag ett stort ansvar, där det kan förenas med stora
4267 konsekvenser för den anställde och stora retroaktiva kostnader för arbetsgivaren i efterhand.

4268

4269 Vi bedömer behovet av att utreda och se över hur formalian kring anställda i Centerpartiets
4270 namn ser ut och att Centerpartiet tar ett övergripande ansvar för att det blir rätt och riktigt för

4271 alla anställda i paritets namn oavsett om arbetsgivaren är ”vanlig” förtroendevald eller
4272 fullfjädrad HR-chef.

4273
4274 Detta är en åtgärd vi bedömer som mycket viktig för partiets fortsatta tillväxt och för att vårda
4275 varumärket och bilden av partiet för allt det vi säger oss stå för. Ju mer vi växer, kliver in i
4276 majoriteter och tar ansvar desto än viktigare blir organisationen runt om.

4277
4278 Kostnaden kan delas mellan nationell och regional nivå och arbetsledningen kan/bör ska i
4279 huvudsak fortsätta ligga kvar på lokal nivå, men stödet, laguppfyllandet och likvärdigheten
4280 bör utgå från centralt håll.

4281
4282 Förslag till beslut:

4283 Att distriktsstämman beslutar bifalla attsats 1, 2, 3 och 5 i motion 6

4284 Att distriktsstämman beslutar instämma i intentionen i att sats 4 i

4285 motion 6

4286 Samt

4287 Att instämma i intentionen i motion 7

4288

4289 Stämman beslutade att bifall motionerna.

4290

4291

4292 8.31: Centerpartiet som arbetsgivare

4293 *Victoria Barrsäter, Katrineholm, Södermanland*

4294

4295 Många väljer att söka anställning hos Centerpartiet för att arbetet är roligt, givande och
4296 utvecklande. För att Centerpartiet är ett framtidsinriktat och spännande parti som är med och
4297 styr i över 200 kommuner och i nästa alla regioner. Det känns meningsfullt att vara med och
4298 utveckla samhället till det bättre och därför väljer de Centerpartiet.

4299

4300 Men det finns också mindre positiva berättelser om Centerpartiet som arbetsgivare. Någon har
4301 inte fått medarbetarsamtal eller löneförhöjning på flera år. En annan vittnar om för hög
4302 arbetsbelastning och arbetstider likt en ständig jour. En kvinna var på en anställningsintervju
4303 till en kommunkrets och fick inte jobbet med motiveringen att hon absolut var kvalificerad,
4304 men att de var osäkra på om hon skulle fixa jobbet eftersom hon var ensamstående mamma.

4305

4306 Ska Centerpartiet nå valframgång 2022 behöver vi ha den bästa organisationen och de bästa
4307 medarbetarna, då kräver det att vi också blir bättre arbetsgivare. För om Centerpartiet ska
4308 kunna vinna val är en del i den planen att attrahera de bästa medarbetarna och se till att
4309 behålla dem.

4310 Arbetsledning behöver såklart ske lokalt i de kretsar och distrikt som medarbetarna ska verka.
4311 Men för att undvika situationer som nämnts ovan behövs en förändring. I dagens samhälle vet
4312 vi att fler engagerar sig ideellt och det är ofta ideellt aktiva eller på sidan om sitt egentliga
4313 uppdrag som själva arbetsledningen och arbetsgivarfunktionen sköts. Vi behöver se över
4314 situationen och höja samt stärka kompetensen internt.

4315 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4316

4317 att Centerpartiet utreder hur medarbetare upplever Centerpartiet som arbetsgivare idag
4318
4319 att Centerpartiet utreder hur Centerpartiets arbetsgivare upplever och ser på sitt uppdrag som
4320 arbetsgivare
4321
4322 att Centerpartiet utreder hur hela organisationen kan bli en bättre arbetsgivare
4323
4324 att Centerpartiet utreder om en organisationsförändring där arbetsgivaransvaret ligger centralt
4325 eller på organisationsenhetsnivå kan höja lägstanivån
4326
4327 att Centerpartiet presenterar hur kommunkretsar och distrikt kan stödjas i sin roll som
4328 operativa arbetsledare
4329
4330
4331 **Distriktets yttrande:**
4332 Distriktsstyrelsens svar på motion:
4333 Centerpartiet som arbetsgivare och CENTERPARTIET SOM ARBETSGIVARE
4334 Centerpartiet är ett parti i tillväxt. Vi sitter sedan senaste valet med i ca 200 kommuner och
4335 styr. Detta ställer stora krav och förväntningar på vår organisation.
4336
4337 Många är de distrikt och kretsar som har/har haft ombudstjänstepersoner eller kanslist
4338 anställda, men som vi sett av olika exempel givna, inte alltid med de bästa eller rätta
4339 förutsättningarna. Att vara arbetsgivare är idag ett stort ansvar, där det kan förenas med stora
4340 konsekvenser för den anställde och stora retroaktiva kostnader för arbetsgivaren i efterhand.
4341
4342 Vi bedömer behovet av att utreda och se över hur formalian kring anställda i Centerpartiets
4343 namn ser ut och att Centerpartiet tar ett övergripande ansvar för att det blir rätt och riktigt för
4344 alla anställda i partiets namn oavsett om arbetsgivaren är "vanlig" förtroendevald eller
4345 fullfjädrad HR-chef.
4346
4347 Detta är en åtgärd vi bedömer som mycket viktig för partiets fortsatta tillväxt och för att vårda
4348 varumärket och bilden av partiet för allt det vi säger oss stå för. Ju mer vi växer, kliver in i
4349 majoriteter och tar ansvar desto än viktigare blir organisationen runt om.
4350
4351 Kostnaden kan delas mellan nationell och regional nivå och arbetsledningen kan/bör ska i
4352 huvudsak fortsätta ligga kvar på lokal nivå, men stödet, laguppfyllandet och likvärdigheten
4353 bör utgå från centralt håll.
4354
4355 Förslag till beslut:
4356 Att distriktsstämman beslutar bifalla attsats 1, 2, 3 och 5 i motion 6
4357 Att distriktsstämman beslutar instämman i intentionen i att sats 4 i
4358 motion 6
4359 Samt
4360 Att instämman i intentionen i motion 7
4361
4362 Stämman beslutade att bifalla motionen.
4363
4364

4365 **8.32: Att erbjuda gemensamma tekniska system**

4366 *Johan Gröhn, Boden, Norrbotten*

4367

4368 Centerpartiet bör utarbeta en systemgrund för Centerpartiets organisation för att underlätta
4369 lokal upphandling samt centralt systemstöd.

4370 Idag krävs att de organisationer som har en anställning själva tar fram tex vilket lönesystem
4371 samt bokföringssystem de ska upphandla samt nyttja. Lika så framgår inte något råd för
4372 vilken tex telefon eller annan digital utrustning som en ombudsperson bör ha tillgång till. Ett
4373 tredje område är digital arkivering där Connect skulle kunna utgöra denna grund fast på grund
4374 av ett mycket tungrott arkivsystem försvårar detta. Om Centerpartiet tog ett helhetsgrepp över
4375 dessa frågor skulle det underlätta mycket vid inte minst anställningar som idag styrs av en i
4376 övrigt ideell organisation.

4377 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4378

4379 att förslag på tekniska system för att underlätta distrikt och kretsars verksamhet utarbetas samt
4380 organisation för systemstöd av de föreslagna systemen organiseras.

4381

4382

4383 **Distriktets yttrande:**

4384 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman att bifalla motionen.

4385 att förslag på tekniska system för att underlätta distrikt och kretsars verksamhet utarbetas samt
4386 organisation för systemstöd av de föreslagna systemen organiseras.

4387

4388 Distriktsstämman bifaller distriktsstyrelsen förslag och föreslår partistämman:

4389 att förslag på tekniska system för att underlätta distrikt och kretsars verksamhet utarbetas samt
4390 organisation för systemstöd av de föreslagna systemen organiseras.

4391

4392

4393 **8.33: Att införa en företagshälsovård för förtroendevalda i Centerpartiet**

4394 *Ulrika Axelsson, Sjöbo, Skåne*

4395 *Leif Sandberg,*

4396

4397 Under åren har politiker på alla nivåer utsatts för hot i mer eller mindre skala. Man har som
4398 politiker känt sig hotad efter vissa beslut eller hotat för att man är den man är. När detta
4399 inträffar står man väldigt ensam.

4400 Hoten och anklagelser kan komma utifrån i form av brev, sms, mail, telefon osv och inte
4401 sällan eskalerar det till ett mediadrev som bryter ner personen fullständigt. Krav på omedelbar
4402 avgång från politiska uppdrag kommer från partiet och de förtroende uppdrag som man har
4403 valts till av medlemmar och i de allmänna valen måste lämnas direkt. Om du är skyldig eller
4404 oskyldig spelar i detta läge ingen roll.

4405 Och där står jag ensam mitt i och efter ett intensivt mediadrev efter att ha lagt ner själ och
4406 hjärta i en politiskförening efter ett brinnande engagemang för demokrati och viljan att
4407 påverka. Var kan jag vända mig när allt detta händer och jag står där ensam?

4408 Vad händer då? Den offentliga vården finns men hade jag haft ett vanligt jobb hade det mest
4409 troligt funnits en företagshälsovård eller en HR avdelning som kunnat rådfrågas om hjälp.

4410 Men är du förtroendevald politiker med uppdrag lite varstans som fyller din arbetstid var
4411 vänder du dig då?

4412 Därför vill vi att Centerpartiet utreder hur man kan skapa en politisk företagshälsovård.

4413 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4414

4415 Centerpartiet utreder hur politiker som hamnar i en kris på grund av sitt uppdrag kan vända
4416 sig till en politisk företagshälsovård som tillhandahålls av Centerpartiet på riks.

4417

4418

4419 **Distriktets yttrande:**

4420 Motionärerna tar upp ett ämne som tyvärr fler och fler med politiska uppdrag på olika nivåer
4421 drabbas av, hot av olika slag. Samtalsklimatet har hårdnat de senaste åren både mellan
4422 politiker men också mellan allmänhet och politiker. Antalet kanaler för att dels kontakta/hota
4423 politiker dels framföra sina åsikter och hot har ökat markant och detta gör att trycket på en
4424 enskild politiker är större än tidigare. Att bli utsatt av ett mediadrev gör att den enskilde
4425 politikern känner sig uthängd, pressad och väldigt ensam. När väl allt avtar står man där med
4426 sina tankar och känslor och har ingenstans att vända sig.

4427

4428 Centerpartiet har möjlighet att från centralt håll erbjuda hjälp, men det handlar mer om stöd i
4429 stunden och vart man kan vända sig om hoten bedöms som allvarliga, det kan handla till
4430 exempel om att ge rådet att kontakta polisen. Det kan också handla om råd för hur ett
4431 mediadrev ska bemötas och hjälp med insändare eller pressmeddelande.

4432

4433 Distriktsstämman beslutade att bifalla motionen.

4434

4435

4436 8.34: Studie/diskussionsmaterial rörande moral, etik och jäv

4437 *Hans Lenkert, Nacka, Stockholms län*

4438

4439 Ofta kan man i media läsa om förtroendevalda inom politik, ideella föreningar, organisationer
4440 och företag som hamnat i blåsväder för att man missbedömt sina egna åtgärder i förhållande
4441 till hur allmänheten ser på saken. Det kan gälla utlandsresor, fester, bjudresor mm.

4442 Politiker är särskilt påpassade då de helt arbetar inom förtroendesfären. Upprepade
4443 omdömesmisstag oavsett partifärg kan öka det politikerföraktet. Centerpartiet bör gå i
4444 bränschen för att minska misstagen.

4445 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4446

4447 att riksorganisationen ev. tillsammans med ett studieförbund tar fram ett

4448 studie/diskussionsmaterial rörande moral, etik och jäv för förtroendevalda centerpolitiker

4449

4450

4451 **Distriktets yttrande:**
4452 BESLUTADES att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämna i motionens
4453 intentioner.
4454
4455

4456 8.35: Centerpartiet bidrar till finansiering av landsbygden

4457 *Johan Genestig, Karlskrona, Blekinge*
4458

4459 Både företag och privatpersoner har det svårt att finna finansiering för sina projekt när det
4460 gäller satsningar på landsbygden. Tidigare har det funnits banker med kunskap och förståelse
4461 för landsbygden medans det numera är centraliserade riktlinjer som styr bankernas
4462 verksamhet.

4463 Vårt parti är starka finansiellt och borde kunna få gehör samt stötta en ny bank eller en mindre
4464 befintlig med rätt inriktning för landsbygden. För att säkerställa att banken förblir trogen sitt
4465 uppdrag behöver partiet vara delaktig i stadgar eller styrelse

4466 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4467

4468 att skapa förutsättningar så att landsbygdens utveckling får ekonomiskt stöd

4469

4470 att finansiellt stötta en bank som ger krediter för landsbygden

4471

4472 att utveckla en tydlig finansiell styrning så att landsbygdens finansiering förblir säkrad

4473

4474

4475 **Distriktets yttrande:**

4476 Motionären tar upp svårigheter att få finansiering till projekt på landsbygden. Hen framhåller
4477 att banker som haft kunskap om landsbygden, har centraliserat sin verksamhet. Det är nog i
4478 många fall riktigt. Men idag har vi många andra organ, förutom banker som kan ge råd, hjälp
4479 och även finansiera. Det kan vara Nyföretagarcentrum vid nystart av företag, vidare till
4480 exempel Almi, Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen och Jordbruksverket. EU har mycket
4481 stödpengar som går till landsbygdsutveckling bland annat via Länsstyrelsen och
4482 Jordbruksverket. Det är allt ifrån direkta investeringsstöd till Leaderprogram. Det är stor
4483 konkurrens mellan banker och räntorna är låga. Att starta bank, som motionären föreslår, är
4484 idag mycket komplicerat. Lagar och regler inom det området har skärpts väldigt mycket på
4485 senare år. Det krävs idag enorma summor i eget kapital både för att starta och driva en bank.
4486

4487 De pengar vårt parti förfogar över skall användas till att utveckla partiet och politiken. Där
4488 ingår bland annat att skapa förutsättningar så att landsbygden utvecklas. Det kan handla om
4489 att förbättra strandskyddsregler, utveckla skogsbruket där många jobb skapas eller att arbeta
4490 för att få fram bioenergi. Företagarnas villkor och äganderätten är områden som alltid måste
4491 bevakas.

4492

4493 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

4494 Bifall attsats 1: att skapa förutsättningar så att landsbygdens utveckling får ekonomiskt stöd

4495 Avslag attsats 2: att finansiellt stötta en bank som ger krediter för landsbygden

4496 Avslag attsats 3: att utveckla en tydlig finansiell styrning så att landsbygdens finansiering blir
4497 säkrad.

4498

4499 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.

4500

4501

4502

4503 **Socialförsäkringar och pensioner**

4504

4505 **8.36: Översyn av pensionssystemet**

4506 *Kent Ivarsson, Lidingö, Stockholms län*

4507 *Christina Linderholm*

4508 *Göran Råsmar*

4509 *Magnus Eriksson*

4510 *Thomas Wihlman*

4511 *Eva-Britt Sandlund*

4512 *Karin Halldin*

4513 *Bengt Ericsson*

4514 Pensionssystemet och vilka pensioner det ger berör oss alla – förr eller senare. Det nuvarande
4515 systemet har visat sig vara finansiellt stabilt för staten men inte för individerna. Pensionernas
4516 köpkraft har urholkats. Gapet mellan löneutvecklingen i samhället och pensionernas
4517 utveckling har vuxit. Dessutom har skillnaden mellan fullt grundskydd genom garantipension
4518 och bostadstillägg till pensionsnivåer helt genererad av arbetsförtjänst blivit för liten.

4519 Detta har nu åtgärdats i en första omgång genom att det inkomstpensionstillägg för pensionen
4520 mellan 9 000 – 17 000 som införs i år. Ett tillskott som ska beslutas av riksdagen varje år och
4521 vars finansiering ligger i den normala stadsbudgeten. Detta är inte hållbart i längden.

4522 Pensionssystemet måste ses över och renoveras. Centerpartiet bör ta ett stort ansvar för att få
4523 igång ett sådant arbete. I stället för utredningar om separata delar av systemet behövs en
4524 heltäckande genomgång av hela systemet, vad fungerar och vad fungerar mindre bra, hur
4525 hänger delarna ihop och vilka förändringar krävs på kort och lång sikt.

4526 Hur ska systemet ta höjd för de förändringar i samhället som har skett och kan tänkas ske?
4527 Vad behövs för att kunna justera i systemet vid behov, en tydlig ansvarsfördelning och mer
4528 politiskt ansvar? Kan systemet göras mindre komplext för att öka möjligheten till förståelse
4529 och möjligheter till saklig information och debatt. För detta krävs en bred och total översyn av
4530 hela systemet Lösningar och idéer från andra länder bör studeras och kunna ge uppslag till
4531 konstruktion av ett förnyat pensionssystem.

4532 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4533

4534 Att Centerpartiet i den offentliga debatten och riksdagen ska arbeta för att en heltäckande
4535 genomgång av hela pensionssystemet snarast genomförs

4536

4537

4538 **Distriktets yttrande:**

4539 Distriktsstyrelsens svar:

4540 Motionärerna lyfter frågan om att pensionärernas köpkraft har försämrats samt att dagens
4541 pensionssystem innehåller en del brister för individen. De anför att dagens pensionssystem är
4542 i behov av en grundlig och heltäckande översyn istället för att enskilda utredningar och
4543 avgränsade förändringar genomförs gradvis.

4544
4545 Centerpartiet är representerat i Pensionsgruppen som är en parlamentarisk arbetsgrupp
4546 bestående av representanter för de partier som stod bakom 1994 års
4547 pensionsöverenskommelse. Gruppen har till uppgift att kontinuerligt se över pensionssystemet
4548 och att vårda och utveckla pensionsöverenskommelsen. Pensionssystemet är mycket
4549 långsiktigt och alla ska kunna lita på att pensionen betalas ut efter ett helt arbetsliv. I
4550 december 2017 var Centerpartiet del av en överenskommelse som innefattade nio
4551 åtgärds punkter som nu håller på att genomföras. Bland annat har pensionsåldern redan höjts
4552 och ett arbete för att öka intäkterna till pensionssystemet pågår just nu, vilket bedöms vara
4553 den viktigaste åtgärden de närmaste åren. Även inom ramen för januarisamarbetet mellan
4554 Centerpartiet, Liberalerna och regeringen pågår ett arbete med att stärka pensionärernas
4555 ekonomiska villkor.

4556
4557 Distriktsstyrelsen anser att samtliga punkter inom överenskommelsen från 2017 bör få träda i
4558 kraft fullt ut innan en ny genomgripande översyn blir aktuell. Samtidigt finns goda
4559 möjligheter att i samverkan med Centerpartiets riksdagsgrupp och berörd talesperson vidta
4560 folkbildande, förankrande och förbättrande aktiviteter, bjuda in till seminarier, arrangera
4561 talarkvällar, debattera i olika fora och driva på för de lösningar som motionärerna vill se utan
4562 att en ny översyn initieras.

4563
4564 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman:

4565
4566 - Att avslå motionen

4567
4568 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

4569
4570 - Att avslå motionen

4571
4572 Centerpartiet i Stockholms läns distriktsstämma beslutade:

4573
4574 - Att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämma i motionens intentioner

4575
4576

4577 **8.37: Översyn av pensionssystemet**

4578 *Lars Nyström, Göteborg, Göteborg seniornätverket*

4579 *Christina Rogestam*

4580

4581 Pensionssystemet och vilka pensioner det ger berör oss alla – förr eller senare. Det nuvarande
4582 systemet har visat sig vara finansiellt stabilt för staten men inte för individerna. Pensionernas
4583 köpkraft har urholkats. Gapet mellan löneutvecklingen i samhället och pensionernas
4584 utveckling har vuxit. Dessutom har skillnaden mellan fullt grundskydd genom garantipension
4585 och bostadstillägg till pensionsnivåer helt genererad av arbetsförtjänst blivit för liten.

4586 Detta har nu åtgärdats i en första omgång genom att det inkomstpensionstillägg för pensionen
4587 mellan 9 000 – 17 000 som införs i år. Ett tillskott som ska beslutas av riksdagen varje år och
4588 vars finansiering ligger i den normala stadsbudgeten. Detta är inte hållbart i längden.

4589 Pensionssystemet måste ses över och renoveras. Centerpartiet bör ta ett stort ansvar för att få
4590 igång ett sådant arbete. I stället för utredningar om separata delar av systemet behövs en
4591 heltäckande genomgång av hela systemet, vad fungerar och vad fungerar mindre bra, hur
4592 hänger delarna ihop och vilka förändringar krävs på kort och lång sikt. Hur ska systemet ta
4593 höjd för de förändringar i samhället som har skett och kan tänkas ske? Vad behövs för att
4594 kunna justera i systemet vid behov, en tydlig ansvarsfördelning och mer politiskt ansvar? Kan
4595 systemet göras mindre komplext för att öka möjligheten till förståelse och möjligheter till
4596 saklig information och debatt. För detta krävs en bred och total översyn av hela systemet
4597 Lösningar och idéer från andra länder bör studeras och kunna ge uppslag till konstruktion av
4598 ett förnyat pensionssystem.

4599 Vi föreslår stämman besluta

4600 Att Centerpartiet ska arbeta för att en total översyn av hela pensionssystemet snarast
4601 genomförs

4602 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4603

4604 att Centerpartiet ska arbeta för att en total översyn av hela pensionssystemet snarast
4605 genomförs

4606

4607

4608 **Distriktets yttrande:**

4609 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta: att anse motionen besvarad.

4610

4611 Beslut

4612 Stämman tillstyrker distriktsstyrelsens förslag till beslut.

4613

4614

4615 **8.38: Webbaserad pensionsplattform**

4616 *Kent Ivarsson, Lidingö, Stockholms län*

4617 *Christina Linderholm*

4618 *Göran Råsmar*

4619 *Magnus Eriksson*

4620 *Thomas Wahlman*

4621 *Eva-Britt Sandlund*

4622 *Karin Halldin*

4623 *Bengt Ericsson*

4624

4625 Ekonomisk trygghet efter arbetslivet slut kräver att en stor del av inkomsten under arbetslivet
4626 avsätts till pension. Tjänstepensionen har blivit alltmer avgörande för hur stor din pension
4627 blir. Tyvärr visar studier gjorda av Uppsala universitet och högskolan i Jönköping på att
4628 kunskapen om den kommande pensionen är låg.

4629 Därför behöver den webbaserade plattformen Minpension.se, utvecklas så att all intjänad
4630 pension, såväl allmän- som tjänstepension, placerade i olika tjänstepensionsbolag, samlas där
4631 och ger en total bild av den intjänade pensionen redan från lägsta pensionsåldern (idag 62
4632 år).

4633 Självklart ska inte avtalsfriheten helt åsidosättas men i vissa viktiga delar för den blivande
4634 pensionären tycker vi att man kunde ställa krav på likartade villkor.

4635 Olikheterna mellan olika tjänstepensionsavtal ökar komplexiteten för den som ska gå i
4636 pension. Dessutom byter många avtalsområden många gånger under sitt arbetsliv. Det ske
4637 oftast när man skaffar ny anställning.

4638 Därför bör vissa villkor i avtalen harmoniseras utan att avtalsrätten åsidosätts. Exempel där
4639 harmonisering kan övervägas är, intjänade åldrar till tjänstepensionen, möjlighet att välja hur
4640 kapitalet ska placeras, efterlevandeskydd, utbetalningstider och ålder för automatisk
4641 utbetalning.

4642 Många arbetstagare tror att detta fungerar på ett likartat sätt idag hos företagen men så är inte
4643 fallet. Därför är det så svårt att blida sig en uppfattning om sin blivande pension, innan
4644 företagen själva informerar oftast vid 67 års ålder (tidigare 65).

4645 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4646 att den webbaserade plattformen Minpension.se, utvecklas så att all intjänad pension, såväl
4647 allmän- som tjänstepension, placerade i olika tjänstepensionsbolag, samlas där och ger en
4648 total bild av den intjänade pensionen redan från lägsta pensionsåldern

4650

4651 **Distriktets yttrande:**

4652 Distriktsstyrelsens svar:

4653

4654 Motionärerna lyfter frågan om portalen minpension.se och behovet av att utveckla denna för
4655 utökad och mer tillgänglig information om sin pension och sitt pensionssparande. Syftet med
4656 minpension.se är att den ska erbjuda så komplett information som möjligt och mängden
4657 tjänstepensionsbolag som rapporterar in behöver vara så hög som möjligt. Dessa har ökat på
4658 senare år och idag är det enbart ett fåtal bolag som inte rapporterar in till portalen.

4659

4660 Distriktsstyrelsen delar motionärernas uppfattning att informationen på minpension.se bör ge
4661 en heltäckande överblick över pensionen på ett digitaliserat och lättillgängligt sätt samt att
4662 portalen förbättras och uppgraderas allteftersom. Samtidigt måste detta göras med högt ställda
4663 krav på dataskyddet och med stor hänsyn till den personliga integriteten. Ser man dock till
4664 den utveckling som hittills har skett är informationen som finns på portalen nästintill
4665 komplett. Det ligger redan i pensionsbolagens intresse att rapportera in till Minpension.se och
4666 utvecklingen går snabbt i rätt riktning även om portalens utformning och funktioner
4667 kontinuerligt bör justeras för bästa möjliga användbarhet. Den åtgärd som motionärerna
4668 framför i att-satsen är därför att betrakta som uppfylld. Däremot behöver informationen och
4669 kunskapen om pensioner och pensionssystemet öka i samhället, inte minst bland yngre
4670 grupper där den idag är relativt låg, men det behöver ske på en bredare front än en enskild
4671 digital portal.

4672

4673 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman:

4674 - Att instämma i motionens intentioner

4675

4676 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

4677

4678 - Att instämma i motionens intentioner

4679

4680 Centerpartiet i Stockholms läns distriktsstämma beslutade:

4681

4682 - Att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämma i motionens intentioner i att-
4683 sats 1, 2, 5 och 6, och att avslå att-satserna 3 och 4.

4684

4685

4686 8.39: Utjämnad livsinkomst vid föräldraledighet

4687 *Ann-Christin Frickner, Upplands Väsby, Stockholms län*

4688

4689 Det borde vara självklart att den förälder som väljer att vara hemma också ska få en skälig
4690 pensionsavsättning under de första två åren av barnets levnadsår men så är det inte idag.

4691 Dagens regelsystem vid föräldraledighet och för avsättning till pensionssystem från

4692 intjänande medel gör att många småbarnsföräldrar, i synnerhet kvinnor, tappar

4693 pensionsgrundad ersättning som är viktig för senare del i livet.

4694 Föräldraförsäkringen erbjuder både fasta dagar för varje förälder men också valfrihet till

4695 föräldrar att överlämna resterande dagar till ena parten och därmed välja vem som ska vara

4696 hemma under de första åren med barnet/barnen.

4697 Valfriheten är viktig att värna om då varje familjesituation är unik och det ska vara upp till

4698 föräldrarna att själva sinsemellan bestämma. Därför behövs likvärdiga förutsättningar skapas

4699 genom lagstiftning och regelverk för en mer rättvis och jämställd fördelning av

4700 pensionsavsättningar också för den part som är hemma med barnen. I synnerhet för de

4701 föräldrar som är ensamstående är behovet viktigt att reglera pensionsavsättning för framtiden.

4702 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4703

4704 Att Centerpartiet driver på för att jämställda och lika förutsättningar ska gälla för

4705 pensionsavsättning vid uttag av föräldradagar under barnets/barnens två första levnadsår för

4706 föräldrar oavsett vem som tar ansvaret att vara hemma eller arbetar och så även för

4707 ensamstående föräldrar.

4708

4709 Att Centerpartiet nationellt föreslår att regeringen ska genomföra en utredning för en

4710 sammanslagning av båda föräldrars pensionsgrundande ersättningar och inkomster under

4711 barnets första två levnadsår för att uppnå en jämlik fördelning av pensionsavsättning till

4712 hemmavarande förälder.

4713

4714 Att Centerpartiet nationellt föreslår att regeringen ska genomföra en utredning hur en

4715 justering kan genomföras för pensionsavsättning för ensamstående föräldrar.

4716

4717

4718

4719 **Distriktets yttrande:**

4720 BESLUTADES att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att avslå motionen

4721

4722

4723 **8.40: Utjämnad livsinkomst vid föräldraledighet**

4724 *Denise Rydblom, Lomma, Skåne*

4725

4726 World Economic Forum (WEF) undersöker olika länders jämställdhet varje år utifrån
4727 bestämda kriterier. Island, Norge och Finland är länder som fortfarande är mer jämställt än
4728 Sverige och toppar därför rankingen i 'The Global Gender Gap Index 2020'. Island, som ligger
4729 på första plats i detta index har bara 8.24 föräldrapenningdagar. Mödrar har tre månader, fäder
4730 har tre månader och mellan sig har de tre månader att dela och planera som de vill.

4731 På WEF index hamnar Sverige på plats 4 efter Finland. Sverige hamnar efter Finland som
4732 utifrån Förenade Nationers senaste rapport är världens lyckligaste folk. Samma land har valt
4733 att prioritera barns rättigheter till småbarnspedagogik från 8 månaders ålder.

4734 I Sverige berättar Försäkringskassans siffror att män tog ut 28% och kvinnor tog ut 72% av
4735 föräldrapenningdagarna år 2017. Under samma år gick 62 procent av de utbetalade
4736 vabdagarna till kvinnor och 38 procent till män.

4737 Dessa siffror är trots en eventuell jämställdhetsbonus och oftast ett resultat utifrån en
4738 diskussion genomsyrad av ekonomi och inkomster ställda mot varandra mellan föräldrar. Men
4739 den sortens diskussion tar ingen hänsyn till att vi här har ett eller flera barns förebilder som
4740 vägrar se mervärdet i jämställdhet. Framför allt är man blind inför att ett barn har rätt till sina
4741 föräldrar. Rätt att knyta an till fler än en förälder och långsiktigt rätt till att känna en trygghet i
4742 mer än en förälder. Detta blir särskilt viktigt för barnet om det eller den ena föräldern drabbas
4743 av psykisk ohälsa eller i värsta fall går bort.

4744 Människors och barns rättigheter till likvärdiga möjligheter och jämställdhet med avseende på
4745 ekonomi och mellan kön borde aldrig reduceras till ett odemokratiskt val och diskussion
4746 mellan endast två parter vid köksbordet. Det är särskilt allvarligt och anmärkningsvärt att
4747 endast låta det vara avhängigt den ena eller andres godtyckliga godkännande hur man delar
4748 föräldrapenningdagarna mellan sig när den ena parten redan är i underläge ekonomiskt innan
4749 diskussionen börjar.

4750 Vidare borde barnens rätt till trygghet och möjlighet till anknytning vara ännu större
4751 anledningar att dela föräldrapenningdagarna lika mellan sig. Inte minst på grund av att
4752 Barnkonventionen och Föräldrabalken gör det gällande vilket i förlängningen betyder att barn
4753 har rätt att knyta an till alla sina föräldrar oavsett om de är en, två eller fyra.

4754 Majoriteten av vårt lands arbetsgivare säger att det finns tydliga vinster med en delad
4755 föräldraledighet. Om föräldraförsäkringen är knuten till individen blir det lättare att förutse
4756 hur länge medarbetare kommer vara borta och planera därefter. Dessutom ökar tillgången till
4757 den bästa kompetensen när kvinnor och män får mer likvärdiga möjligheter att satsa på
4758 yrkeslivet.

4759 Att bli förälder och stanna hemma borde aldrig vara en förlustaffär för någon. Inte heller
4760 borde endera part uppoffra ekonomisk jämställdhet och likvärdiga möjligheter till ett yrkesliv.
4761 Ingen kvinna eller man ska behöva uppoffra sina rättigheter till jämställdhet pga deras
4762 inkomst blir ett argument mot dem.

4763 Om man inte är beredd att stå upp för mervärdet i jämställdhet genom dela
4764 föräldrapenningdagarna lika mellan sig borde den part som fortsätter arbeta betala till sin
4765 motpart genom lämplig myndighet eller instans och ersätta sin motpart för den ekonomiska
4766 förlust som densamma utsätts för motsvarande den lön motparten inte kan tjäna in under den
4767 föräldraledighet som överstiger hälften av föräldrapenningdagarna.

4768 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4769

4770 att Centerpartiet arbetar och fortsätter driva frågan om jämställd skatteväxling mellan
4771 föräldrar där föräldrapenningdagarna inte delas lika.

4772

4773 **Distriktets yttrande:**

4774 Distriktsstyrelsen delar motionärens syn på om vikten av en jämställd skatteväxling som ger
4775 varje barn rätt att knyta an till sina föräldrar. Precis som motionären skriver ligger Sverige
4776 långt fram både i frågan om jämställdhet och en bra föräldraförsäkring, samtidigt som vi kan
4777 så mycket bättre.

4778

4779 Ang frågan om jämställd skatteväxling tycker Centerpartiet idag att vi ska ”Återinföra
4780 jämställdhetsbonus och inför en VAB-bonus Idag tar kvinnor ut den största delen av både
4781 föräldraledigheten och dagar för vård av sjukt barn (VAB). Hur man väljer att ta ut
4782 föräldradagar påverkar föräldrarnas inkomst, hälsa och kontakt med barnen. För framför allt
4783 kvinnor har det jämställda uttaget av föräldradagar och VAB-dagar påverkan på både
4784 sjukskrivningar och inkomst. Vi tycker därför att föräldrar ska få tydlig information om
4785 uttagets effekter. Vi vill även se över möjligheten att ge de föräldrar som fördelar
4786 föräldradagarna och VAB-dagarna lika en bonus.”

4787

4788 Motionärens förslag är att Centerpartiet arbetar och fortsätter driva frågan om jämställd
4789 skatteväxling mellan föräldrar där föräldrapenningdagarna inte delas lika. Distriktsstyrelsen
4790 delar motionärens syn på detta.

4791

4792 Distriktsstämman beslutade att bifalla motionen

4793

4794

4795 [8.41: Utjämnad livsinkomst vid föräldraledighet](#)

4796 *Inge Larsson, Surahammar, Västmanland*

4797 *Erkki Visti*

4798 Vi i Centerpartiets avdelning i Surahammars kommun motionerar härmed om att
4799 garantipensionen skall vara skattefri.

4800 Vi grundar vår motion på att pensionärerna under många år fått bära en större skatteböroda än
4801 de flesta yrkesverksamma personer. Alltför många i vårt land, de flesta kvinnor, har låg
4802 pension och tvingas leva på en oacceptabelt låg nivå. För dessa skulle skattebefrielse för
4803 garantipensionen få en avgörande betydelse för livskvalitén och självförtroendet och vi är

4804 övertygade om att folk kommer att bli både friskare och i mindre behov av försörjningsstöd
4805 om denna vår motion genomförs.

4806 Skulle det inte vara genomförbart ser vi som alternativ de första 15.000 kr./mån på allmänna
4807 pensionen skattebefrias och bostadsbidragen upphör för gruppen som uppnår denna inkomst.
4808 Grupper med lägre inkomst än 15.000 kr./mån. måste i detta alternativ kompenseras så att de
4809 får acceptabla och skäliga livsvillkor.

4810 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4811 att garantipensionen ska vara skattefri

4812
4813 att alternativt till skattefri garantipension att de första 15 000 kronorna i den allmänna
4814 pensionen görs skattebefria

4815

4816 8.42: Lika ekonomiska villkor för pensionärer

4817 *Fredrik Nilsson, Göteborg, Göteborg*

4818

4819 Förtidspensionärer (med sjukersättning) har sämre ekonomiska villkor än ålderspensionärer.
4820 Det finns två viktiga skillnader: inkomstkatten är högre och bostadstillägget är lägre.

4821 Exempel: en förtidspensionär i Göteborg med garantipension (8 855 kr/månad) betalar 1891
4822 kr i inkomstskatt, en ålderspensionär 1 059 kr. Det skiljer alltså 9 984 kr/år

4823 Exempel 2: Antag att en person med garantipension har en hyra på 7 000 kr/månad. Då får
4824 förtidspensionären 830 kr i bostadstillägg, medan ålderspensionären får 6 540 kr. Alltså är
4825 skillnaden 15 840 kr/år.

4826 Av exemplen ovan framgår att det för samma person kan skilja 25 824 kr/år, beroende på hur
4827 gammal man är. Är detta rimligt?

4828 Förtidspensionärer är en röstsvag grupp i samhället och hamnar därför ofta i bakvattnet. Men
4829 den som är t ex 43 år har lika stora ekonomiska behov som den som är 67 år. En del kan
4830 invända att den som har arbetat länge har betalat in mer till allmänna. Det är riktigt, men i
4831 exemplen ingår bara garantipension och bostadstillägg. Bör inte det vara lika oavsett ålder?
4832 Likabehandling är en viktig liberal princip.

4833 Den som har arbetat får även inkomstpension, tjänstepension och premiepension. På så sätt
4834 premieras arbete, vilket är viktigt för samhällsekonomin. De verkliga "fattigpensionärerna" är
4835 inte ålderspensionärer utan förtidspensionärer med garantipension. De har inte valt bort
4836 arbete, utan är pensionärer för att de har ett varaktigt arbetshinder. Fattigdomen är alltså inte
4837 självförvållad, utan beror på fysiska, psykiska, eller intellektuella funktionsnedsättningar.
4838 Därför anser jag att personer med sjukersättning ska "uppgraderas" och få samma ekonomiska
4839 förutsättningar som ålderspensionärer.

4840 Jag vet inte hur mycket en sådan reform kan kosta, men jag anser att den kan finansieras med
4841 lägre ränteavdrag på lån.

4842 Det är troligen så att den som känner sig ekonomiskt missgynnad i större utsträckning röstar
4843 på populistiska partier som lovar enkla lösningar. I valet är varje röst lika mycket värd.

4844 Jag/vi föreslår partistämman besluta
4845
4846 att reformen finansieras via lägre ränteavdrag på lån
4847

4848
4849 **Distriktets yttrande:**
4850 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta: Att avslå motionen
4851

4852 Yrkanden
4853 Fredrik Nilsson yrkar bifall till distriktsstyrelsens förslag.
4854

4855 **Beslut**
4856 Stämman tillstyrker distriktsstyrelsens förslag till beslut.
4857

4858 8.43: Utjämnad livsinkomst vid föräldraledighet

4859 *Centerkvinnorna Förbundsstyrelse, Gagnef, Förbunds nivå*

4860 *Sofia Jarl, förbundsordförande*

4861 *Helena Vilhelmsson, vice förbundsordförande*

4862 *Malin Bergman, vice förbundsordförande*

4863 *Christina Bröms, förbundsstyrelseledamot*

4864 *Ebba Krumlinde, förbundsstyrelseledamot*

4865 *Elisabeth Johansson, förbundsstyrelseledamot*

4866 *Elizabeth Peltola, förbundsstyrelseledamot*

4867 *Emma Blomdahl Wahlberg, förbundsstyrelseledamot*

4868 *Golnoush Lundén Keshavarzi, förbundsstyrelseledamot*

4869 *Marie Wickberg, förbundsstyrelseledamot*

4870 *Trine Vikinge, förbundsstyrelseledamot*

4871

4872 **Motion: En jämställd ekonomi för pensionärer**

4873 Det skiljer i snitt 3,6 miljoner mellan kvinnors och mäns livsinkomst. Det är ett resultat av en
4874 arbetsmarknad som inte är jämställd och sned fördelning av ansvar för familj och hushåll,
4875 vilket är en bidragande orsak till att kvinnor oftare jobbar deltid. En påföljd av det är att
4876 kvinnor får betydligt lägre pension. Fler kvinnor än män får garantipension och kvinnor har en
4877 mycket lägre andel tjänstepension.

4878 Överlag är vi friskare och lever längre. För att upprätthålla bra pensioner behöver arbetslivet
4879 förlängas och bli mer hållbart. Därför höjs alla pensionsåldersgränser och motsvarande
4880 åldersgränser i trygghetssystemen och följer medellivslängden. De sista arbetsåren innan
4881 pension är viktiga för storleken på pensionen, speciellt för de med allra lägst inkomst, som
4882 oftast är kvinnor. Det kan vara svårt att vara äldre på arbetsmarknaden, trots god erfarenhet
4883 och kompetens möts många äldre av åldersdiskriminering. Vi anser att studie och
4884 yrkesvägledning för äldre ska ingå hos arbetsförmedlare, eftersom äldre är en grupp som har
4885 svårt att återinträda på arbetsmarknaden vid arbetslöshet. För att finansiera pensionssystemet

4886 och trygga våra framtida pensioner räcker inte det. Centerkvinnorna föreslår därför att
4887 avgiften till den allmänna pensionen höjs.

4888 Vi vet att de pensionärer som har minst pengar att leva på är kvinnor. För dem krävs reformer
4889 redan idag, utöver insatser för att skapa en jämställd arbetsmarknad och bättre ekonomi, som
4890 kan göra att färre kvinnor hamnar i samma situation i framtiden. Ett förslag från
4891 Centerkvinnorna är att garantipensionärer inte ska betala skatt alls. Därtill vill
4892 Centerkvinnorna att alla anställda ska få erbjudande om tjänstepension, som de sedan aktivt
4893 kan välja eller avstå. Idag erbjuds inte alla anställda tjänstepension och utan tjänstepension
4894 minskar pensionens storlek.

4895 Idag finns det ett förbehållsbelopp som innebär att alla ålderspensionärer ska ha en viss
4896 summa kvar att leva på när alla kostnader för vård och omsorg med mera är betalda.
4897 Maxtaxan ska sedan finnas för att garantera att det finns ett tak för utgifterna. Dessvärre
4898 omfattas inte alla utgifter av maxtaxan och förbehållsbeloppet. Det finns stora variationer
4899 mellan kommuner vilka kostnader som ingår i trygghetssystem för äldre. För att säkerställa en
4900 likvärdighet måste nivåer och vad som ingår i försörjningsstödet, existensminimum och
4901 förbehållsbelopp ses över. Kommuner har rätt att besluta själv, men alla ska kunna leva ett
4902 drägligt liv som pensionär i alla Sveriges kommuner. Därför vill Centerkvinnorna att en
4903 översyn genomförs av äldres kostnader och ersättningar där jämställdhetsperspektivet finns
4904 med.

4905 Ojämställt föräldraskap är en vital bidragande faktor till de på sikt ojämställda pensionerna.
4906 För att komma åt pensionsklyftorna som uppstår här, behövs åtgärder vidtas gällande
4907 pensionsrätterna. Centerkvinnorna vill därför att pensionsrätter automatiskt ska överlåtas
4908 under småbarnsåren från den förälder som arbetar till den part som är föräldraledig eller
4909 arbetar deltid inom ramen för föräldraledighetslagen. Samtidigt ska det erfordras ett aktivt
4910 beslut för att pensionsrätterna inte ska överlåtas.

4911 För att exempelvis kunna ta ställning till erbjudande om tjänstepension, men också få
4912 förståelse för vikten av privatsparande och effekter på pensionen vid deltidsarbete eller lång
4913 föräldraledighet, måste människor kunna göra upplysta val. Centerkvinnorna vill därför att
4914 Försäkringskassan ges ett informationsuppdrag, i samverkan med berörda aktörer, att på ett
4915 bättre och mer effektivt sätt informera allmänheten om hur pensionen påverkas av olika
4916 livsval. Informationsuppdraget syftar till att människor ska kunna göra välinformerade val och
4917 väga in både kortsiktiga och långsiktiga effekter.

4918 **Centerkvinnorna föreslår att Centerpartiet verkar för:**

4919 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4920

4921 att garantipensionärer inte ska betala skatt alls.

4922

4923 att pensionsrätter under småbarnsåren automatiskt ska överlåtas från den förälder som arbetar
4924 till den part som är föräldraledig eller arbetar deltid inom ramen för föräldraledighetslagen
4925 och att ett aktivt beslut behövs för att pensionsrätterna inte ska överlåtas.

4926

4927 att alla anställda ska få erbjudande om tjänstepension från sin arbetsgivare, som de anställda
4928 aktivt kan välja eller avsäga sig.

4929

4930 att Försäkringskassan ges ett informationsuppdrag, i samverkan med berörda aktörer, att
4931 informera om hur pensionen påverkas långsiktigt av olika livsval.
4932
4933 att studie-och yrkesvägledning för äldre ska ingå hos arbetsförmedlare.
4934
4935 att Försäkringskassan ges ett informationsuppdrag att informera om efterlevandeskyddet i god
4936 tid inför att människor uppnår pensionsåldern.
4937
4938

4939 **8.44: Utjämnad livsinkomst vid föräldraledighet**
4940 Centerpartiet och Centerkvinnorna i Rödeby, Karlskrona, Blekinge
4941

4942 Motion: Pensionen ska ge en rimlig levnadsstandard.

4943 Idag är det en stor grupp människor som har en otrygg vardag p.g.a att de vet inte hur
4944 pensionspengarna ska räcka till alla utgifter. Många har varit egenföretagare, hemmafruar och
4945 deltidsarbetare. Full garantipension är 7 690 kronor per månad för den som är gift och 8 810
4946 kronor per månad för den som är ogift (beloppen gäller 2020), tycker man det är för lite och
4947 tvingas fortsätta arbeta efter 65 år så sjunker garantipensionen.

4948 Vi yrkar på att Centerpartiet ska verka för att:

4949 -höja garantipensionen.

4950 - utreda effekterna av att inte sänka garantipensionen för den som behöver arbeta för att klara
4951 sig, som enbart i botten har garantipensionen.

4952 - höja grundavdraget till 100 000:-/år.

4953 Så att pensionärerna kan leva på sin pension och få en rimlig levnadsstandard.

4954 Centerpartiet och Centerkvinnorna i Rödeby

4955 **Svar: Motionen togs enhälligt på Rödeby avdelningarnas årsmöte. Motionerna skickas**
4956 **vidare till Centerpartiets förbundsstämma.**

4957 **SVAR: Kretsstyrelsens yttrande:** Äldre kvinnors ekonomi är ett av CKs politiska fokus, så
4958 också i CP. Det ska löna sig att arbeta och framför allt för att inte göra det. Åtgärder i
4959 pensionssystemet för dem som arbetat ett helt liv med låg lön är viktigt.

4960 **Kretsstyrelsen föreslår att besluta:**

4961 att Instämna i intentionerna

4962 Skickas till CP Distriktsstämma Blekinge

4963 Jag/vi föreslår partistämman besluta

4964

4965 att höja garantipensionen
4966
4967 att utreda effekterna av att inte sänka garantipensionen för den som behöver arbeta för att
4968 klara sig, som enbart i botten har garantipensionen.
4969
4970 att höja grundavdraget till 100 000:-/år.
4971
4972
4973 **Distriktets yttrande:**
4974 Pensionärerna är en grupp som har på verkats negativt under flera år.
4975 Vi anser att detta bör rättas till. Det ska löna sig att arbeta för både män och kvinnor. Det
4976 krävs åtgärder i dagens pensionssystem för de som arbetat ett långt yrkesliv med låg lön. Dock
4977 svårt att ha siffror i attsatserna.
4978
4979 Distriktsstämman föreslår stämman besluta:
4980
4981 att instämna i intentionerna i motionen.
4982
4983 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag.
4984

4985 **8.45: SGI-skyddets längd**

4986 *Karin Green, Kungsbacka, Halland*
4987

4988 Om en kvinna blir gravid igen innan hennes barn blivit 1 år och 9 månader gammalt, behåller
4989 hon den SGI, sjukpenninggrundande inkomst, som hon för närvarande har även till nästa
4990 föräldraledighet. Under hela första året av föräldraledigheten står hon kvar på samma SGI,
4991 även om hon snålar med uttag av föräldrapenningdagar. Ofta planeras sedan nästa graviditet
4992 inom 1 år och 9 månader, oavsett att det är slitsamt för kvinnokroppen. På detta sätt är många
4993 mammor hemma länge, utan att spendera så stor del av föräldrapenningdagarna. Men de får
4994 många år med låg inkomst.

4995 Samma möjlighet att förlänga tiden med sitt lilla barn, utan att riskera sin SGI, står inte till
4996 buds för pappor, som av naturliga skäl oftast är hemma den senare delen av
4997 föräldraledigheten. Efter barnets ettårsdag måste föräldern, i regel pappan, ta ut full
4998 föräldrapeng, för att inte sänka sin SGI. Detta är ett kvarstående hinder för ett jämnare uttag
4999 av föräldraledighet, en mer jämställd livsinkomst och pension samt lika möjligheter att vara
5000 en närvarande förälder.

5001 Det stora flertalet föräldrar är hyfsat friska och råkar inte ut för någon olycka under
5002 småbarnsåren. Därmed torde kostnaden vara minimal för att låta båda föräldrarna behålla sin
5003 SGI under längre tid. Däremot skulle vinsterna för både familjerna och samhället kunna bli
5004 stora med ett mer jämställt förhållande till barnen och en mer jämställd ekonomi.

5005 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5006
5007 att den tid som föräldrar får behålla sin SGI när de fått barn förlängs till tre år
5008 att den tid som föräldrar får behålla sin SGI när de fått barn förlängs
5009

- 5010 **Distriktets yttrande:**
5011 Distriktsstyrelsens yttrande
5012
5013 Genom ändringar i befintligt stöd kunna främja ett jämställt förhållande och relation samt en
5014 mer jämställd ekonomi är en vinst för samhället i stort och uppmuntrar kommande
5015 generationer till ett mer jämställt samhälle.
5016
5017 **DISTRIKTSSTYRELSEN FÖRESLÅR STÄMMAN BESLUTA**
5018
5019 att bifalla motionen
5020
5021 Distriktsstämmans beslut
5022
5023 **BESLUTAS**
5024 att bifalla motionen
5025
5026
- 5027 **8.46: Föräldraförsäkring för familjehemsföräldrar**
5028 *Sune Hemmingsson, Säter, Dalarna*
5029
- 5030 **Ge möjlighet för familjehemsföräldrar att ta del av föräldraförsäkringen**
- 5031 Föräldraförsäkringen är en viktig del i den generella välfärden och har funnits sedan 1974 då
5032 den ersatte moderskapsförsäkringen.
- 5033 Syftet är att möjliggöra för föräldrarna att vara hemma med sina barn så att dom ska få den
5034 viktiga anknytningen och kunna växa upp tryggt och säkert. Föräldraförsäkringen ska också
5035 främja jämställdheten i familjelivet och i arbetsmarknadspolitiken.
- 5036 Föräldrapenningen har under åren byggts ut och kan för närvarande användas 390 dagar med
5037 sjukpenningnivå och 90 dagar med garantiersättning för ett barn.
- 5038 Det är föräldrar till barnet eller personer som har vårdnaden om barnet (vårdnadshavare) som
5039 kan få föräldrapenning. Förutsättningen är att föräldern är hemma med sitt barn istället för att
5040 arbeta, studera eller söka arbete.
- 5041 Föräldrapenningen kan inte överlåtas till någon annan på samma sätt som det finns möjlighet
5042 att göra om barnet blir sjukt och man behöver utnyttja den tillfälliga föräldrapenningen (vård
5043 av barn).
- 5044 För att garantera alla barn den viktiga anknytningen och en trygg uppväxt har
5045 Socialnämnderna i kommunerna möjlighet där föräldrarna brister i sin föräldraförmåga ge
5046 stöd till barnet och familjen genom att med stöd av Socialtjänstlagens (Sol) 4 kap 1 § placera
5047 barnet i ett familjehem kortare eller längre tid. Det är en frivillig placering där föräldrarna
5048 mottar samhällets stöd. Målsättningen är alltid att barnet med stöd till familjen ska kunna
5049 återplaceras i familjen. Socialnämnden omprövar var 6 månad sitt beslut om placering av ett
5050 barn enligt Socialtjänstlagen.

5051 I de fall föräldrarna motsätter sig frivilligt att ta emot samhällets stöd kan Socialnämnden med
5052 stöd av lagen av vård av unga (LVU) 2 § med tvång placera barnet i ett familjehem alternativt
5053 på ett hem för vård och boende (HVB). Socialnämndens beslut överprövas alltid av
5054 förvaltningsrätten som fastställer eller upphäver Socialnämndens beslut.

5055 Det förekommer dock att föräldrarnas bristande föräldraförmåga är långvarigt eller bestående
5056 och medför att barnet behöver vara placerat under lång tid flera år ända till dess det blir
5057 myndigt. Socialstyrelsen benämner dessa ärenden som en "uppväxtplacering" dvs barnet
5058 bedöms över tid behöva vara placerad med stöd av Socialtjänstlagen. Det finns en möjlighet
5059 att efter en längre tid i samma familjehem begära en överflyttning av vårdnaden för barnet till
5060 familjehemsförälder, men det sker i få fall beroende på ett antal olika faktorer och aspekter.

5061 I de fall Socialnämnden placerar ett barn i ett familjehem enligt Socialtjänstlagen och barnet
5062 är väldigt litet har barnet givetvis ett stort behov av anknytning till en vuxen person.
5063 Socialnämnden har då kostnader för placeringen enligt eget avtal med familjehemmet eller
5064 genom avtal med ett s.k konsulentstött familjehem.

5065 På grund av att föräldrapenningen inte kan utnyttjas för familjehemsföräldern under den tid
5066 den är hemma under den viktiga anknytningsperioden så beviljar Socialnämnden även det
5067 inkomstbortfall som uppstår för familjehemsföräldern när den är hemma. Det är upp till
5068 respektive socialnämnd att bedöma och besluta hur länge och med vilken omfattning
5069 familjehemsföräldern ska vara hemma och få inkomstbortfallet ersatt.

5070 Från 2020 är barnkonventionen svensk lag och det är en brist att de barn som är långvarigt
5071 placerade inte kan ta del av den grundläggande statliga välfärden, via sina
5072 familjehemsföräldrar, som syftar till att barnet ska kunna anknyta till en vuxen person och
5073 växa upp tryggt och säkert.

5074 Jag yrkar därför att Centerpartiet verkar för att Föräldraförsäkringen ändras så att även
5075 familjehemsföräldrar ska kunna utnyttja föräldraförsäkringen så att de barn som är placerade
5076 får ta del av den grundläggande välfärden.

5077

5078 Kretsstyrelsens yttrande den 1 februari 2021

5079 Styrelsen i Sätters centerkrets är positiv till motionärens förslag. Särskilt positivt är den
5080 avlastade effekt förslaget skulle få på den kommunala budgeten.

5081 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5082

5083 att Centerpartiet verkar för att Föräldraförsäkringen ändras så att även familjehemsföräldrar
5084 ska kunna utnyttja föräldraförsäkringen så att de barn som är placerade får ta del av den
5085 grundläggande välfärden.

5086

5087

5088 **Distriktets yttrande:**

5089 Distriktsstyrelsen ställer sig positiv till motionärens förslag att familjehemsföräldrar skulle
5090 kunna få nyttja föräldrapenningen. Det skulle innebära att föräldraförsäkringen bekostar de

5091 dagar som nu kommunernas socialtjänst betalar till familjehemsföräldrar som måste avstå från
5092 sitt arbete för att kunna ta hand om ett litet barn.

5093

5094 Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslöt

5095

5096 att bifalla motionen

5097

5098

5099 8.47: Lika ekonomiska villkor för pensionärer

5100 *Nilsson Fredrik, Göteborg, Göteborg*

5101

5102 Förtidspensionärer (med sjukersättning) har sämre ekonomiska villkor än ålderspensionärer.

5103 Det finns två viktiga skillnader: inkomstkatten är högre och bostadstillägget är lägre.

5104 Exempel: en förtidspensionär i Göteborg med garantipension (8 855 kr/månad) betalar 1891

5105 kr i inkomstkatt, en ålderspensionär 1 059 kr. Det skiljer alltså 9 984 kr/år

5106 Exempel 2: Antag att en person med garantipension har en hyra på 7 000 kr/månad. Då får

5107 förtidspensionären 830 kr i bostadstillägg, medan ålderspensionären får 6 540 kr. Alltså är

5108 skillnaden 15 840 kr/år.

5109 Av exemplen ovan framgår att det för samma person kan skilja 25 824 kr/år, beroende på hur

5110 gammal man är. Är detta rimligt?

5111 Förtidspensionärer är en röstsvag grupp i samhället och hamnar därför ofta i bakvattnet. Men

5112 den som är t ex 43 år har lika stora ekonomiska behov som den som är 67 år. En del kan

5113 invända att den som har arbetat länge har betalat in mer till allmänna. Det är riktigt, men i

5114 exemplen ingår bara garantipension och bostadstillägg. Bör inte det vara lika oavsett ålder?

5115 Likabehandling är en viktig liberal princip.

5116 Den som har arbetat får även inkomstpension, tjänstepension och premiepension. På så sätt

5117 premieras arbete, vilket är viktigt för samhällsekonomin. De verkliga "fattigpensionärerna" är

5118 inte ålderspensionärer utan förtidspensionärer med garantipension. De har inte valt bort

5119 arbete, utan är pensionärer för att de har ett varaktigt arbetshinder. Fattigdomen är alltså inte

5120 självförvållad, utan beror på fysiska, psykiska, eller intellektuella funktionsnedsättningar.

5121 Därför anser jag att personer med sjukersättning ska "uppgraderas" och få samma ekonomiska

5122 förutsättningar som ålderspensionärer.

5123 Jag vet inte hur mycket en sådan reform kan kosta, men jag anser att den kan finansieras med

5124 lägre ränteavdrag på lån.

5125 Det är troligen så att den som känner sig ekonomiskt missgynnad i större utsträckning röstar

5126 på populistiska partier som lovar enkla lösningar. I valet är varje röst lika mycket värd.

5127 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5128

5129 att de som uppbär sjukersättning/förtidspension får samma ekonomiska villkor som
5130 ålderspensionärer.
5131
5132 **Distriktets yttrande:**
5133 Lika ekonomiska villkor för pensionärer oavsett ålder
5134 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta: att anse motionen besvarad
5135
5136 Yrkanden
5137 Fredrik Nilsson yrkar bifall på motionen.
5138
5139 Propositionsordning
5140 Mötesordföranden ställer propositioner på yrkandena och finner att distriktsstyrelsens förslag
5141 har bifallits. Votering begärs.
5142
5143 Votering
5144 Voteringen utfaller med 23 för distriktsstyrelsens förslag mot 12 för Fredrik Nilssons förslag.
5145
5146 Beslut
5147 Stämman tillstyrker distriktsstyrelsens förslag till beslut.
5148
5149 Reservation
5150 Dan-Öjvind Gasstorp reserverar sig mot förslaget till förmån för Fredrik Nilssons förslag.
5151
5152

5153 **8.48: Bibehållna ersättningar vid studier för personer med sjukersättning**
5154 *Anna Eriksson, Hallsberg, Örebro*
5155 *Linda Larsson*
5156 *Inger Hellqvist*

5157 Den som har aktivitetsersättning/sjukersättning kan studera 6 mån med bibehållen ersättning,
5158 men om hen vill fortsätta studera har man inte längre rätt till dessa ersättningar. Hen
5159 uppmanas då att ta studielån som sedan ska betalas tillbaka när hen får ett arbete. Då många
5160 med funktionsvariationer har svårt att få ett avlönat arbete eller aldrig kommer att stå till
5161 arbetsmarknadens förfogande leder det till att det oftast är ekonomiskt omöjligt att fortsätta
5162 studera.

5163 I dag finns det fantastiska skolor, anpassade för personer med funktionsvariationer, t.ex.
5164 folkhögskolor som erbjuder längre kurser även med anpassat boende.

5165 Vi anser att personer med funktionsvariation, ur ett jämlikhetsperspektiv, bör ha samma
5166 möjlighet till kompetensutveckling som alla andra i samhället. Kunskap är inte tung att bära
5167 och den kan ingen ta ifrån dig.

5168 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5169 att personer med funktionsvariation ska ha rätt att studera med bibehållna ersättningar

5171 att utbildning kan vara ett alternativ till daglig verksamhet

5173

5174 att denna form att kompetensutveckling tas tillvara för att stärka individens självkänsla och
5175 hälsa

5176

5177 att genom utbildning öka möjligheten till någon form av anställning/sysselsättning

5178

5179

5180 **Distriktets yttrande:**

5181 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta

5182 - Att bifalla motionen

5183 - Att vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämma.

5184

5185

5186 Distriktsstämman beslutar

5187 Att Bifalla motionen

5188 Att Vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämma

5189

5190

5191 **8.49: Bibehållna ersättningar vid studier för personer med sjukersättning**

5192 *Jessika Falk, Örebro, Örebro*

5193

5194 Våra socialförsäkringar är viktiga skyddsnät när vi inte kan arbeta. Sjukförsäkringen är en del
5195 av detta skyddsnät. De som bedöms att inte kunna arbeta på grund av sjukdom under
5196 överskådlig tid kan få denna ersättning. Många med olika sjukdomstillstånd och
5197 funktionsgrad kan arbeta eller delta i sysselsättning i kortare perioder eller under några få
5198 timmar i veckan.

5199 Det är beklagligt att reglerna kring sjukersättning inte tar hänsyn till den eller de som vill
5200 studera på deltid, en jämförelse kan göras med att du får uppbära sjukersättning och arbeta,
5201 vilket borde kunna vara möjligt vid sjukersättning också.

5202 När det kommer till studier så är reglerna annorlunda, du kan inte uppbära sjukersättning på
5203 deltid och studera om du har fått sjukersättningen beviljad av Försäkringskassan före 1 Juli
5204 2008, vilket gör det mycket svårt att vidareutveckla sig och kunna söka eventuella framtida
5205 arbeten på den ordinära arbetsmarknaden. Detta regelverk kan skapa utanförskap, därmed blir
5206 det svårare att försörja sig. Sammantaget drabbar detta redan utsatta grupper, människor med
5207 olika funktionsgrad såväl män som kvinnor. Detta skulle innebära att den enskildes
5208 möjligheter att som sjukskriven påverka sin situation till det bättre är mycket små eller
5209 obefintliga och en uppmuntran till att fortsatt bidragssuppbärande bli då en verklighet.

5210 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5211

5212 att Centerpartiet ser över möjligheten att kombinera sjukersättning på deltid med att kunna
5213 studera deltid

5214

5215 att sjukförsäkringssystemet ses över för att tillse om det är möjligt för alla som så önskar att
5216 studera på deltid vid stadigvarande sjukersättning

5217

5218

- 5219 **Distriktets yttrande:**
5220 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta
5221 - Att bifalla motionen
5222 - Att vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämma.

- 5223
5224
5225 Distriktsstämman beslutar:
5226 Att Bifalla motionen
5227 Att Vidarebefordra motionen till Centerpartiets riksstämma
5228
5229

5230 8.50: Sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess vid psykisk ohälsa

5231 *Engström Johanna, Uppsala, Uppsala*

5232

5233 Långvariga sjukskrivningar för psykisk ohälsa ökar. Andelen sjukskrivningar som beror på
5234 psykisk ohälsa har under de senaste tio åren vuxit stadigt. Från att ha utgjort cirka en fjärdedel
5235 av sjukskrivningarna år 2010 står den psykiska ohälsan i dag för nästan hälften av alla fall.
5236 Tanken är att sjukskrivningen ska underlätta återgång i arbete. Inte sällan leder sjukskrivning
5237 för psykisk ohälsa i stället till ett kontraproduktivt hemmasittande som riskerar att öka
5238 människors lidande och öka avståndet från arbetsmarknaden. Sjukskrivningar vid psykisk
5239 ohälsa har hög sannolikhet att vidmakthålla svårigheterna snarare än att leda till att personen
5240 mår bättre. Sjukskrivningar har ofta biverkningar i form av att patienterna exempelvis blir
5241 kravkänsliga och oroliga inför sociala situationer. Socialstyrelsen rekommenderar i första
5242 hand delvis sjukskrivning för många psykiska diagnoser sedan ett par år tillbaka, men det har
5243 ännu inte haft tillräckligt utslag i praktiken.

5244 Den oförutsägbarhet som dagens sjukförsäkring innebär för de som sjukskrivs är särskilt
5245 ohälsosam för de som är sjukskrivna för psykisk ohälsa. Osäkerheten i att inte kunna förstå
5246 eller veta hur lång tid en kommer kunna vara sjukskriven och att återkommande invänta
5247 beslut från Försäkringskassan kan paradoxalt nog ofta försämra den psykiska ohälsan jämfört
5248 mot när personen var i arbete och hindra en rehabiliteringsprocess. Därför bör det införas
5249 tydliga tidsramar i sjukförsäkringen för sjukskrivning utifrån psykisk ohälsa med en tydligt
5250 förutbestämd period. Det skapar tydliga drivkrafter för hälso- och sjukvården att erbjuda
5251 rehabilitering inom den tidsrymden och för patienten att ta till sig den rehabilitering som
5252 erbjuds och för att förberedelser och planering för hur livet ska ordnas efter
5253 sjukskrivningsperioden ska komma igång direkt. Givetvis bör det också gå att granska den
5254 rehabilitering patienten fått ta del av och i god tid eventuellt bevilja en ny tidsbegränsad
5255 period med sjukskrivning om patienten har kvarstående besvär som bedöms kunna
5256 rehabiliteras ytterligare.

5257 Läkare inom primärvården är de läkare som oftast sjukskriver patienter med psykisk ohälsa.
5258 De är oerhört skickliga men ska ha kunskap om alla förekommande diagnoser, och de korta
5259 besökstider som ofta är verkligheten inom primärvården försvårar möjligheten att kunna
5260 utreda patienters psykiska problematik och arbetsförmåga. Psykologer är experter på psykisk
5261 ohälsa och behandling och rehabilitering av just det. En psykolog som följer en person med
5262 psykisk ohälsa ofta med regelbundna träffar över tid har en bättre möjlighet att bedöma vilken
5263 möjlighet personen har att utföra sitt arbete än de flesta läkare som har mycket mindre tid till

5264 varje enskild patient. Ett framgångsrikt pilotprojekt i Norge har visat att psykologer där
5265 sjukskrev patienter med psykisk ohälsa i mindre utsträckning än läkare.

5266 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5267
5268 att införa tydliga tidsramar i sjukförsäkringen för sjukskrivning utifrån psykisk ohälsa med en
5269 tydligt förutbestämd tidsperiod baserat på hur lång rehabiliteringsprocessen normalt bedöms
5270 vara vid en effektiv behandling av patientens besvär.

5271
5272 att psykologer ska få möjlighet sjukskriva personer med psykisk ohälsa.

5273

5274

5275 **Distriktets yttrande:**

5276 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

5277 Att bifalla motionen

5278

5279 Motionärens förslag är helt i linje med vad modern forskning visar vad som kan ske när man
5280 tappar sociala sammanhang, att återgången till arbetslivet kan bli svårare och svårare ju längre
5281 man är sjukskriven. Alla är vi olika och det är viktigt att både sjukvården och
5282 Försäkringskassan med flera samhällsaktörer får till ett bättre samarbete samt att man ser
5283 individens behov. Det som kan vara en lösning för någon kanske inte är det för någon annan.
5284 Primärvården har ett stort ansvar att möta den psykiska ohälsan hos medborgarna på ett bättre
5285 sätt än vad som kanske sker idag. Alltför att tillfrisknandet och därmed återgången till
5286 arbetslivet sker på bästa sätt.

5287

5288 Läkarna inom primärvården är specialister på allmänmedicin, deras kompetens ska sträcka sig
5289 över alla de behov av både fysisk och psykisk medicinsk behandling som patienterna behöver
5290 på primärvårdsnivå. Inom paramedicinens professionsområden är man inom sin profession
5291 specialist på just sitt område. Ofta behöver läkaren hämta in bedömningar och underlag från
5292 paramedicinerna innan hen kan utfärda intyg.

5293

5294

5295 **8.51: Sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess vid psykisk ohälsa**

5296 *Emma Halme, Mörbylånga, Mörbylånga*

5297

5298 Utmattningsyndrom har blivit ett stort folkhälsoproblem som drabbar både kvinnor och män
5299 men i synnerhet kvinnor och som kostar oss miljarder kronor varje år. Det handlar i grunden
5300 om en hjärnsjukdom som ger svåra följder för drabbade och för samhället.

5301 På sex år har antalet som sjukskrivits på grund stressrelaterad psykisk ohälsa ökat med 140
5302 procent för kvinnor. Det är den långvariga ohälsosamma stressen som är farlig och som kan
5303 leda till utmattningsyndrom. Sjukdomen tar inte sällan lång tid att återhämta sig från och
5304 komma tillbaka till det vanliga livet, både privat och på arbetet, och det finns en
5305 överhängande risk för återfall.

5306 Det finns en systematiskt ökad risk för stressrelaterad ohälsa kopplat till arbetsmiljön i
5307 kvinnodominerade yrken. Kvinnodominerade yrken har en sämre organisatorisk och social

5308 arbetsmiljö. Under 2019 blev 70 000 personer sjukskrivna på grund av stressrelaterad psykisk
5309 ohälsa varav 75 procent kvinnor.

5310 Sjukskrivning och sjukskrivningsprocessen är en viktig fråga för många som kämpar med att
5311 komma tillbaka till arbete från stressrelaterad psykisk ohälsa. Otrygghet och svårigheter att
5312 förstå processen är ofta hinder för en lyckad återgång i arbete. Det nuvarande regelverket
5313 riskerar att stå i vägen för att den sjukskrivne ska kunna återgå till arbetet på ett anpassat och
5314 flexibelt sätt. För den som drabbats av stressrelaterad ohälsa bygger vägen tillbaka ofta på att
5315 gradvis öka sitt arbete. I det läget spelar reglerna för deltidssjukskrivning stor roll. Ett hinder
5316 kan vara att personen enligt regelverket måste arbeta lika mycket varje dag dvs inte kunna
5317 välja att enbart komma en heldag per vecka då det enligt reglerna bedöms som att personen
5318 kan arbeta alla dagar i veckan, heltid, och är då inte berättigad sjukskrivning.

5319 Det passar med andra ord ofta illa för den som har ett tillstånd där arbetsförmågan kan variera
5320 så pass kraftigt från dag till dag.

5321 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5322

5323 att Centerpartiet ska arbeta för att de förslag som SOU 2020:26 sjukförsäkringsutredningen
5324 kommit fram till där deltidssjukskrivning ska användas mer flexibelt. Det bör vara den
5325 samlade arbetstiden under en vecka som är intressant och inte hur den fördelas.

5326

5327

5328 **Distriktets yttrande:**

5329 Det är en viktig fråga som motionären lyfter.

5330 Dagens regler är väldigt stelbenta och tar varken hänsyn till individen och individens förmåga
5331 att komma tillbaka i arbetslivet, eller arbetsgivarens möjligheter att planera arbetet på ett bra
5332 sätt.

5333

5334 Distriktsstyrelsen föreslår distriktsstämman besluta:

5335

5336 Att tillstyrka motionen.

5337 (Distriktsstämman beslutade i enlighet med distriktsstyrelsens förslag)

5338

5339

5340 **8.52: Bättre villkor för arbetsföra människor med funktionsvariationer**

5341 *IngMarie Bohmelin, Sundbyberg, Stockholms län*

5342

5343 Martina vill att jag berättar hennes historia. Hon har asperger som begränsar hennes sociala
5344 kompetens något men framför allt tröttar ut henne. Martina är intelligent och har skaffat sig en
5345 socionomexamen genom hårt arbete och arbetar nu som socialsekreterare. Hon är snabb,
5346 insatt, noggrann. När klockan är 15 behöver hon gå hem. Oftast har hon redan klarat av de
5347 uppgifter som annan personal behöver heldag till. Om Martina inte går hem då, så sover hon
5348 från 18 – 07 och äter inget. Det kan pågå någon vecka sen blir hon sjuk. Försäkringskassan
5349 säger nej till sjukskrivning och ersättning. De säger även nej till att erbjuda Martina
5350 sjukersättning från kl 15.00-17.00, fem dagar i veckan. Snart fyller hon trettio år och
5351 situationen kommer då inom försäkringssystemen att bli ännu värre. Att lösa det här ingår inte

5352 i deras, Försäkringskassans uppdrag. De säger till Martina att det är bättre att hon tar ett enkelt
5353 arbete som t ex städning.

5354 Det är naturligtvis ett resursslöseri att inte nyttja en utmärkt investering av kunskap hos en
5355 ung person, i ett yrke där så många behövs. Att inte erbjuda alternativ. Försäkringskassan med
5356 flera aktörer måste få tydliga direktiv att se möjligheter, inte begränsningar. Alternativa
5357 riktlinjer för att arbeta med personer som har psykiska funktionsvariation, där vanlig
5358 arbetsdag inte fungerar.

5359 Alla personer är inte lika men vi är lika värda. Eller som Martina säger – jag är inte dum i
5360 huvudet, jag har asperger.

5361 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5362

5363 att utreda en utökan av Försäkringskassans uppdrag så att personer med psykisk
5364 funktionsvariation som kan arbeta deltid, kan erbjudas deltids ersättning

5365

5366 att se över LSS lagen som innefattar autism och autismliknande så att den även beskriver
5367 den/de diagnoser som numera ingår dvs asperger

5368

5369 att se över LSS-lagen så att den möjliggör för personer med diagnoser att delta i den
5370 ”normala” arbetsmarknaden på sina villkor, utan att därmed mista sitt stöd och sina
5371 rättigheter.

5372

5373

5374 **Distriktets yttrande:**

5375 **BESLUTADES** att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämma i motionens
5376 intentioner.

5377

5378

5379 **8.53: Vård av nära anhörig**

5380 Rödeby Centerkvinnor Rödeby Centerparti, Karlskrona, Blekinge

5381

5382 **Lag om VÅRD AV NÄRA ANHÖRIG**

5383 Vi vill inför en lag VÅRD AV NÄRA ANHÖRIG (VAN), som ska fungera på samma sätt
5384 som VAB. Den som ska vårda en nära anhörig ska beviljas ledigt från jobbet och söka
5385 ersättning från Försäkringskassan. I dagsläget är det många som vårdar anhöriga, men som får
5386 ta av semesterdagar eller sjukskriva sig själva. Detta drabbar ofta kvinnor, då de oftare vårdar
5387 anhöriga. Den nya lagen skulle göra samhället mer jämställt och din ekonomiska situation
5388 skulle inte avgöra om du kan ta ledig för att vårda dina anhöriga. I dag är det också läkare,
5389 sjuksköterskor eller annan vårdpersonal som ska ta ställning till om anhörig ska få ersättning.
5390 Motionen skulle renodla vårdpersonalens uppgifter till att handla om vård av den sjuke. VAN
5391 skulle skapa ett mer hälsosamt liv att kunna kombinera dessa två roller som yrkesverksam och
5392 anhörig. Kort fakta om VAB: VAB är en förkortning av Vård Av Barn av lagen Lag om rätt
5393 till ledighet för vård av barn 8 mån. – 12 år. VAB är rätten att stanna hemma från jobbet och
5394 ta hand om ditt sjuka barn utan att gå miste om lön eller a-kassa. VAB=120 dagar / år.

5395 Vi yrkar på att Centerpartiet verkar för att:

5396 - en lag med namnet VÅRD AV NÄRA ANHÖRIG (VAN) införs.

5397 - en kostnadsberäkning för VAN tas fram.

5398 - en utredning görs hur VAN skulle kunna fungera, där regler utarbetas så att ersättning utgår
5399 från Försäkringskassan, 10 dagar/år införs på försök, utred hur införandet och utformandet av
5400 VAN skulle kunna se ut.

5401 /Rödeby Centerkvinnor och Rödeby Centerparti

5402 **Svar: Motionen togs enhälligt på Rödeby avdelningarnas årsmöte. Motionerna skickas**
5403 **vidare till Centerpartiets förbundsstämma.**

5404

5405 **SVAR: Karlskrona-krets-styrelses yttrande:** Kretsstyrelsen delar motionens
5406 problembeskrivning och vill se nationella riktlinjer för anhörigomsorg i syfte att få tillstånd en
5407 jämnare fördelning av anhörigansvaret och tydliggöra regelverket kring anhörigomsorgen.
5408 Viktig jämställdhetsfråga.

5409 **Karlskrona-kretsstyrelse föreslår stämman att besluta:**

5410 att instämna i intentionerna att nationella riktlinjer för anhörigstöd tas fram.

5411 Skickas till CP Distriktsstämma Blekinge

5412

5413 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5414

5415 att en lag med namnet VÅRD AV NÄRA ANHÖRIG (VAN) införs.

5416

5417 att en kostnadsberäkning för VAN tas fram.

5418

5419 att en utredning görs hur VAN skulle kunna fungera, där regler utarbetas så att ersättning
5420 utgår från Försäkringskassan, 10 dagar/år införs på försök, utred hur införandet och
5421 utformandet av VAN skulle kunna se ut.

5422

5423

5424 **Distriktets yttrande:**

5425 Distriktsstyrelsen delar motionens problembeskrivning och vill se nationella riktlinjer för
5426 anhörigomsorg i syfte att få tillstånd en jämnare fördelning av anhörigansvaret och tydliggöra
5427 regelverket kring anhörigomsorgen. Viktig jämställdhetsfråga.

5428

5429 Distriktsstyrelsen förslår stämman besluta:

5430

5431 Att instämna i motionens intentioner.

5432

5433 Stämman beslutade enligt distriktsstyrelsens förslag

5434

5435

5436 8.54: Politiska uppdrag vid sjukskrivning

5437 Gunilla Berglund, Avesta (Folkare), Dalarna

5438

5439 Försäkringskassan har 4 nivåer på sjukskrivning, 25, 50, 75 och 100%. Om en person som är
5440 sjukskriven(långtidssjukskriven) har ett politiskt förtroendeuppdrag som t ex ledamot i en
5441 kommunal nämnd och deltar i vanligen 1–2 möten/ månad och maximalt 10 timmar mötestid
5442 anser Försäkringskassan att hen är arbetsför på 25%. Är inte personen arbetsför 25% så måste
5443 hen avsäga sig det politiska uppdraget. Ett politiskt förtroendeuppdrag i en nämnd är inte
5444 arbete, det är ett arvoderat förtroendeuppdrag. Ej lön alltså. För många personer med kronisk
5445 sjukdom kan ett förtroendeuppdrag vara något som ger möjligheter till meningsfull aktivitet,
5446 sociala kontakter mm som är positivt för personens mående. Försäkringskassans bedömning
5447 är starkt motverkande i sina bedömningar. Det stjälper mer än hjälper.
5448 Utifrån olika personers sjukdom och i samråd med hens läkare borde det vara möjligt att
5449 behålla ett politiskt förtroendeuppdrag i en nämnd som sk fritidspolitiker.

5450 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5451

5452 att Försäkringskassans bedömning av politiska förtroendeuppdrag för fritidspolitiker med
5453 långtidssjukskrivning tillåter uppdrag med 1–2 möten / månad

5454

5455 att Försäkringskassan ska ha fler nivåer för sjukskrivningar än dagens modell

5456

5457

5458 **Distriktets yttrande:**

5459 Distriktsstyrelsen ställer sig positiv till motionens intentioner att det bör vara möjligt att ha
5460 politiska förtroendeuppdrag trots sjukdom. Det kan absolut i vissa fall vara meningsfullt för
5461 måendet.

5462

5463 Redan idag är det möjligt att vara sjukskriven från sitt arbete men ändå ha
5464 förtroendeuppdrag. Sjukpenningen beräknas upp till en viss gräns som bedöms från fall till
5465 fall av Försäkringskassan (nivå av ersättning styrs av sjukskrivningens nivå samt individens
5466 lön). Man får alltså ej full ersättning, men det är heller inte nödvändigt att avsäga sig det
5467 politiska uppdraget. Uppdragen ska dock vägas in i bedömningen av arbetsförmågan.
5468 Försäkringskassan ska alltså göra en individuell bedömning om huruvida de fritidsaktiviteter
5469 den försäkrade deltar i kan jämföras med ett förvärvsarbete eller om de visar att hen har
5470 arbetsförmåga.

5471

5472 Man kan ställa sig frågande kring huruvida det kan anses rimligt att delta i ett specifikt antal
5473 möten per månad, på upp till tio timmar och samtidigt hävda att man inte kan arbeta. Det är
5474 dock inte eventuella ersättningar som avgör utan bedömningen ska göras utifrån vilken
5475 arbetsinsats som krävs.

5476

5477 För kroniskt sjuka så är det sannolikt inte sjukpenning utan sjukersättning som gäller. Där
5478 tillåter Försäkringskassan att man tex vid 100% sjukersättning kan arbeta/ha uppdrag upp till
5479 max 5 timmar/vecka eller 12,5%, utan avdrag på sjukersättningen.

5480
5481
5482
5483
5484
5485

Centerpartiet Dalarnas distriktsstämma beslöt
att instämma i motionens intentioner

5486 **8.55: Grundtrygghet på riktigt**
5487 *Förbundsmotion Centerstudenter*
5488

5489 Den offentliga välfärdens främsta uppgift är att säkra förutsättningarna för individen att stå på
5490 egna ben och bygga ett självständigt liv. Det förutsätter att det finns ett grundläggande skydd
5491 som garanterar en ekonomisk trygghet i livets alla skeden. Ett socialt trygghetssystem som
5492 utgår från tanken om grundtrygghet ska behandla alla människor lika, oavsett tidigare
5493 inkomst. Alla som faller under gränsen för existensminimum ska kunna få stöd.

5494

5495 För att undvika godtyckliga och integritetskränkande behovsprövningar, så väl som försök att
5496 styra samhällets mest utsatta med social ingenjörskonst anser Centerstudenter att dagens
5497 ekonomiska bistånd bör reformeras i riktning mot en negativ inkomstskatt. Den som
5498 kvalificerar sig för denna ersättning har antingen inga eller låga arbetsinkomster. Den
5499 negativa inkomstskatten innebär även att ersättningen fasas ut i takt med ökade
5500 arbetsinkomster på ett sådant sätt att individen inte riskerar att förlora mer i bidrag än vad hon
5501 tjänar på en löneökning.

5502 Grundtrygghet handlar inte enbart om ekonomisk trygghet för samhällets mest utsatta. Det
5503 handlar också om en grundtrygghet för alla de som under livets gång blir sjuka, arbetslösa
5504 eller väljer att föda barn. För dessa tillfällen måste det finnas en ekonomisk ersättning som
5505 garanteras alla oavsett tidigare inkomstnivå och ålder. Centerstudenter stödjer tanken om ett
5506 skattefinansierat basutbud i de offentliga trygghetssystemen. De som önskar ett skyddsnet
5507 utöver det mest grundläggande ska genom skatteinbetalningar till personliga välfärdskonton
5508 och genom privata inkomstbortfallsförsäkringar kunna komplettera detta basutbud. Hur medel
5509 i det personliga välfärdskontot ska fördelas vid till exempel sjukledighet och arbetslöshet ska
5510 kunna avgöras av individen själv.

5511 Ett exempel på ett trygghetssystem, som också är av särskild vikt i ett välfärdssamhälle, är
5512 den grundläggande föräldraförsäkringen. Att vuxna har möjlighet att mitt i arbetslivet få barn
5513 är inte bara nödvändigt för den mänskliga överlevnaden utan också en ren förutsättning för
5514 samhällsutvecklingen. Samtidigt finns det flertalet utmaningar med föräldraförsäkringen så
5515 som den är utformad idag. En allt för lång föräldraledighet är kostsam och har visat sig
5516 försämra kvinnors löneutveckling, karriärmöjligheter och arbetskraftsdeltagande. Därför bör
5517 framtidens grundtrygghet, som också garanterar en basnivå i föräldraförsäkringen, innebära
5518 en avsevärd reduktion av antalet försäkringsdagar.

5519 På samma sätt som föräldraförsäkringen garanterar värdighet och trygghet för familjer under
5520 barnets första tid är pensionerna en grundläggande byggsten i ett samhälle som värnar sina
5521 äldres sista tid. Tanken bakom det svenska pensionssystem var att det skulle vara
5522 självfinansierat och fristående från statsbudgeten. Centerstudenter anser att det i grunden är en

5523 sund princip, och det är oroväckande att den på senare tid har luckrats upp. Det är inte rimligt
5524 att de som arbetar idag ska finansiera tidigare generationers pensioner samtidigt som de ska
5525 spara till sin egen. En större del av den egna pensionen bör därför istället följa
5526 skatteinbetalningar till det personliga välfärdskontot, snarare än baseras på inbetalningar från
5527 den arbetande befolkningen i realtid. Ett sådant system skulle skapa större incitament för
5528 befolkningen att förvärvsarbeta och hushålla med resurserna på det personliga kontot, vilket
5529 skulle innebära att fler sparar till sin egen framtida pension. På ett liknande sätt som för de
5530 övriga socialförsäkringarna bör däremot även staten stå för en basnivå i pensionssystemet,
5531 motsvarande dagens garantipension.

5532 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5533

5534 att ett grundtrygghetssystem som bygger på en negativ inkomstskatt införs.

5535

5536 att grundtrygghetssystemet inkluderar en basnivå för sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen.

5537

5538 att grundtrygghetssystemet inkluderar en basnivå för föräldraförsäkringen vilket motsvarar en
5539 kraftig förkortning av försäkringsdagar i dagens föräldraförsäkring.

5540

5541 att möjligheten att spara försäkringsdagar i det grundläggande föräldraförsäkringssystemet tas
5542 bort.

5543

5544 att möjligheten för nyanlända föräldrar att retroaktivt ta ut dagar från föräldraförsäkringen i
5545 grundtrygghetssystemet tas bort.

5546

5547 att möjligheten att spara in semesterdagar under uttag av föräldraförsäkringen i
5548 grundtrygghetssystemet tas bort.

5549

5550 att grundtrygghetssystemet inkluderar en basnivå för pensionen motsvarande dagens system
5551 för garantipension.

5552

5553 att pensionssystemets finansiella oberoende återupprättas och värnas i
5554 grundtrygghetssystemet.

5555

5556 att grundtrygghetssystemet kompletteras med privata välfärdskonton dit individen genom
5557 skatteinbetalningar kan öka upp ersättningsnivåerna vid exempelvis sjuk- och
5558 föräldraledighet.

5559

5560

5561 8.56: Grundtrygghet på riktigt

5562 *Förbundsmotion Centerstudenter*

5563

5564 Framtidens socialförsäkringssystem måste fungera även för personer som inte har fasta och
5565 långvariga anställningar, vilka blir allt ovanligare. Ett modernt socialförsäkringssystem måste
5566 också vara anpassat till en värld med omfattande migration, och en arbetsmarknad där allt fler
5567 behöver omskola sig mitt i livet för att uppdatera sina yrkeskunskaper. På en föränderlig
5568 arbetsmarknad kommer även ersättningar av rättviseskäl behöva spegla hur länge någon har

5569 arbetat och betalat skatt. Centerstudenter anser därför att utbetalningar i välfärdssystemen i
5570 större utsträckning behöver motsvara inbetalningar i detsamma.

5571 Ett sådant system skiljer sig från dagens inkomstbortfallsprincip, där ersättningarna speglar en
5572 viss andel av individens inkomst upp till ett tak. Centerstudenter anser att
5573 grundtrygghetsystemet, där alla individer garanteras ett basutbud i socialförsäkringarna,
5574 istället bör kompletteras med ett kontobaserat trygghetssystem. I ett sådant system går en del
5575 av arbetsgivaravgifterna från förvärvsarbetet rakt in på ett personligt välfärdskonto. Ju längre
5576 en person arbetar, desto högre blir saldot på kontot, upp till ett tak. Från detta personliga
5577 välfärdskonto kan individen välja att ta ut ökad ersättning för exempelvis arbetslöshet och
5578 föräldraledighet, utöver det basutbud som ges i grundtrygghetsystemet.

5579 Ett kontobaserat socialförsäkringssystem skulle stärka drivkrafterna att arbeta och inte
5580 överutnyttja trygghetssystemen, eftersom överskott från kontot skulle tillfalla individen som
5581 ett tillskott till pensionen efter avslutat arbetsliv. Det skulle också kräva mindre skatteuttag
5582 eftersom livsinkomster är mer jämnt fördelade än årsinkomster, som kan variera kraftigt när
5583 individer exempelvis går från studier till arbete. Kontobaserade försäkringar är därför ett mer
5584 hållbart alternativ till dagens socialförsäkringar, som tenderar att gå mot kostnadsexplosioner
5585 och åtstramningar om vartannat.

5586 Idag är även utrymmet för det privata pensionssparandet litet, något som drabbar de som
5587 bidragit och arbetat hårt ett helt arbetsliv. Skillnaden i snittpension mellan den som arbetat
5588 och den som inte gjort det är liten. Därför bör även ersättningsnivån i ett pensionssystem i
5589 större utsträckning följa arbetslivsinkomsten för den enskilde. För att möjliggöra detta bör
5590 även ersättningar utöver den grundläggande pensionen i grundtrygghetsystemet ha sitt
5591 ursprung i ett personligt välfärdskonto som opererar enligt samma logik som övriga
5592 socialförsäkringskonton. Detta kommer tillsammans med ett ökat utrymme för privat
5593 pensionssparande att stärka den ekonomiska tryggheten på äldre dar.

5594 Premiepensionerna ligger inom ramen för dagens obligatoriska pensionssparande. En
5595 liknande del bör även finnas kvar inom sparandet till det obligatoriska välfärdskontot. Idag
5596 motsvarar premiepensionerna 2,3 procent av inkomsten, som man själv får placera inom
5597 ramen för det offentligfinansierade pensionssystemet. Premiepensionerna har tack vare
5598 tillgången till aktiemarknadens avkastning framförallt skapat förutsättningar för högre
5599 pensioner. Idag är nästan hälften av befolkningens premiepensionskronor investerade i Sjunde
5600 AP-fonden, dit premiepensionspengarna går om man inte gör ett aktivt val. Eftersom
5601 premiepensionsdelen i det obligatoriska välfärdskontot är en obligatorisk sparform bör staten
5602 ta ett grundläggande ansvar, men valfriheten att placera kapitalet i icke-statliga fonder måste
5603 värnas. Att koncentrera kapital under statlig kontroll går emot själva syftet med
5604 premiepensionerna. Statliga pensionsfonder ska också sätta avkastningskraven främst och bör
5605 inte användas för att investera i politiska prestigeprojekt.

5606 Jag/vi föreslår partistämman besluta
5607
5608 att grundtrygghetsystemet kompletteras med personliga välfärdskonton för socialförsäkringar
5609 och pension, som fylls på i takt med att arbetsgivaravgifter på individens förvärvsinkomst
5610 betalas in.
5611
5612 att uttaget från personliga välfärdskonton görs frivilligt och kan aktiveras i samband med
5613 bland annat arbetslöshet och föräldraledighet.

5614
5615 att det innestående saldot på välfärdskontot betalas ut som tillskott till pension efter avslutat
5616 arbetsliv.
5617
5618 att premiepensionsvalet ska kunna göras även inom ramen för det obligatoriska
5619 pensionssparandet i personliga välfärdskonton.
5620
5621 att den statliga fondförvaltningen fortsatt ska fredas från politisk inblandning.
5622
5623 att möjligheten att komplettera obligatoriska välfärdskonton med privata
5624 inkomstbortfallsförsäkringar ska kvarstå.
5625

5626 **Kultur**
5627

5628 **8.57: Kultur tillgänglig för alla**

5629 *Bengt Ericsson, Norrtälje, Stockholms stad/Stocholms län*

5630 *Styrgruppen regionala seniornätverket Stockholms stad och län*

5631 *Kent Ivarsson,*

5632 *Thomas Wihlman,*

5633 *Göran Råsmar,*

5634 *Christina Linderholm*

5635 *Karin Halldin,*

5636 *Eva-Britt Sandlund,*

5637 *Bengt Ericsson,*

5638 *Magnus Eriksson,*

5639 Äldre personer är stora kulturkonsumenter. Teater, opera, konserter, konst, litteratur m m. Biblioteken
5640 har en allt viktigare roll – mer än att låna ut böcker.

5641 Även idrott i olika former kan ses som kultur och vara socialt berikande. Bollsporten Boule är ett
5642 exempel. Många äldre kan dock inte - av olika skäl - aktivt delta i kulturlivet. Det kan bero på
5643 rörelsehinder, svag ekonomi etc. Det är klarlagt att kulturkonsumtion gynnar hälsan och främjar
5644 livskvaliteten för sjuka äldre och sannolikt också ger en effektivare vård, snabbare tillfrisknande och
5645 därmed minskade vårdkostnader. Kultur bryter ofrivillig ensamhet.

5646 För Centerpartiet bör det därför vara viktigt att i ord och handling förstärka ett rikt utbud av kultur i
5647 närområdet, i vården och i äldreomsorgen. Det ska vara lätt att komma i åtnjutande av olika
5648 kulturupplevelser även om man är mindre rörlig eller bor på någon form av äldreboende. Detta kan ske
5649 genom ett aktivt stöd till kulturarrangörer, såväl institutioner som ideella arrangörer, som kan svara för
5650 att utbudet når ut i hela regionen och till rimliga priser. Studieförbund, pensionärsorganisationer och
5651 lokalhållande föreningar spelar en viktig roll i detta sammanhang. Under Corona pandemin har
5652 kulturinstitutioner på olika nivåer sänt sina evenemang digitalt. Utbudet har över lag fått flera
5653 besökare än tidigare. Det känns angeläget att fortsätta med ett digitalt utbud i en eller annan form.

5654 Genom kulturupplevelser skapas arbetstillfällen för dem som på olika sätt är verksamma inom
5655 kulturområdet, artister, författare, musiker, skådespelare eller olika former av scenarbetare och
5656 tekniker. Många äldre är dessutom engagerade i olika kulturföreningar och utövar olika former av
5657 kultur, såsom deltagare i bokcirklar, måleri, teater eller körsång. Detta är även viktigt för att man då
5658 känner att man aktivt bidrar till samhället trots att man avslutat sitt yrkesverksamma liv. Ökat
5659 engagemang i civilsamhället bör därför stimuleras, vilket bl. a kan ske genom föreningar.

5660 I olika sammanhang lyfter Centerpartiet redan idag fram kulturens betydelse – tydligast nämns de
5661 viktiga åldersgrupperna barn och unga.

5662 Vi vill med denna motion peka på kulturens viktiga roll även för de äldre i samhället. För att tillgodose
5663 detta måste kulturutbudet förstärkas och tillhandahållas på olika sätt. Med samhällets stöd kan detta
5664 uppnås.

5665 Jag/vi föreslår partistämman besluta
5666

5667 att det ska finnas ett rikt utbud av kulturaktiviteter i närområdet.
5668
5669 att Centerpartiet ska stödja och stimulera kulturskapande i såväl det offentliga som i civilsamhället.
5670
5671 att vi ska öka utbudet inom 'Kultur i vården'.
5672
5673 att uppmuntra nytänkande, såsom exempelvis "Kultur på recept"
5674
5675 att i alla sammanhang uppmärksamma och stödja föreningslivets viktiga roll
5676

5677
5678 **Distriktets yttrande:**

5679 Distriktsstyrelsens svar:

5680
5681 Under pandemiåret 2020 har kulturens roll i samhället blivit extra tydlig. Vi människor stora som små,
5682 unga som gamla behöver både ta del av och få skapa kultur. Centerpartiet i Stockholm har haft en
5683 aktiv roll i att utveckla stadens budget för 2021 där kulturavsnittet har fått ett tydligt äldreperspektiv.
5684 Pandemins isolering av äldre ska brytas med kultur.
5685

5686 I Region Stockholm har under de senaste åren ökat ambitionerna inom området kultur och hälsa. Det
5687 som tidigare kallats "Kultur i vården" har arbetats om, det beställningsbara utbudet via den så kallade
5688 kulturkatalogen finns längre kvar. Däremot har ambitionerna höjts kring metodutveckling och
5689 integrering av kultur i hälsoarbetet exempel på insatser som prioriterats är en utbildning för
5690 äldreomsorgspersonal om hur musik kan vara ett redskap i en personcentrerad vård men också
5691 metodutbildning för hur dansen kan främja unga tjejjers psykiska hälsa. Projekt inom kultur och hälsa
5692 har mer än fördubblats de senaste åren, vilka bygger på mer långsiktiga samarbeten mellan vården och
5693 kulturfältet. Exempel på sådana insatser är clowner på sjukhus, VR-projekt inom till exempel palliativ
5694 vård för barn, musik på vårdavdelningar för tidigt födda barn och teaterprojekt för unga tjejer
5695 nydebuterade i psykosjukdom. Idéen om kultur på recept är intressant och tankeväckande och
5696 behöver utredas.
5697

5698 Föreningslivet och civilsamhällets aktörer är viktiga för att sprida kulturen till fler och möjliggöra för
5699 fler att skapa kultur. Här behöver mer göras för att länka samman de professionella utövarna med
5700 studieförbund och samlingslokaler. Stockholm har god infrastruktur som kan utnyttjas än mer.
5701

5702 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman:

- 5703
5704 - Att bifalla motionens att-sats 1
5705 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 2
5706 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 3
5707 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 4
5708 - Att bifalla motionens att-sats 5
5709

5710
5711 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

- 5712
5713 - Att bifalla motionens att-sats 1
5714 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 2
5715 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 3
5716 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 4
5717 - Att bifalla motionens att-sats 5
5718 - Att lägga till ny att-sats att den kultur man kan ta del av på distans som vuxit fram under pandemin
5719 ska värnas och jämföras med fysiska och lokala kulturevenemang
5720
5721

5722 Centerpartiet i Stockholms läns distriktsstämma beslutade:
5723
5724 - Att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att instämma i motionens intentioner.
5725
5726

5727 **8.58: Kultur tillgänglig för alla**
5728 *Wihlman Thomas, Stockholm, Stockholms stad*
5729 *Christina Linderholm*
5730

5731 2018 omsatte de kreativa och kulturella näringarna i landet 217 miljarder kronor, enligt Tillväxtverket,
5732 med ökning år för år, skogsindustrin hade 222 miljarder i omsättning och matindustrin 195 miljarder
5733 kr. Med andra ord är de kreativa och kulturella näringar i Sverige en central och tillväxtfrämjande
5734 sektor, betydelsefull för jobb och export men också för trivsel, välmående och vårt sociala liv. Inte
5735 minst har coronapandemin visat att kulturinsatser inom äldreomsorgen kan ha stor betydelse.

5736 Även i en pandemifri vardag mår vi bra av skapande kultur. Barn mår bra av att delta i
5737 kulturaktiviteter, äldre på särskilda boenden får guldkant på en kanske trist vardag och människor med
5738 funktionsnedsättning kan få glädje och stimulans. Även i ett rent vårdsyfte finns det tillfällen när
5739 kultur har betydelse. Kulturen har alltså en betydelse långt utöver att den ger många jobb och omsätter
5740 stora summor.

5741 Påtagliga bevis för kulturens nytta i hälsosammanhang finns i en omfattande sammanställning av
5742 forskning från WHO (Fancourt and Finn, 2019), men redovisas också t.ex. i Göteborgs Universitets
5743 ”Kultur och hälsa i praktiken”. Forskningen visar att det finns goda möjligheter att utnyttja olika
5744 former av kultur inom vård och omsorg, men också att kulturinsatserna kan ha en förebyggande och
5745 kostnadsbesparande effekt. Kultur kan också spela en viktig roll i den medicinska behandlingen, för
5746 neurologiska sjukdomar, för psykisk sjukdom osv.

5747 Resultaten är robusta, men mer forskning och utvecklingsarbete behövs. Ett gott exempel på sådant är
5748 att inom Region Stockholm är kultur, enligt regionens framtidsplan, en integrerad del av för hälso- och
5749 sjukvården. Ett kompetenscentrum för kultur och hälsa har inrättats. Satsningar görs också i andra
5750 regioner, t.ex. i Region Skåne. Det är viktigt att utvecklingen och satsningarna fortsätter och därför
5751 föreslås vi konkreta insatser på fem områden som Centerpartiet ska verka för. Satsningar görs också i
5752 andra regioner, t.ex. i Region Skåne. Det är viktigt att utvecklingen och satsningarna fortsätter och
5753 därför föreslås vi konkreta insatser på fem områden som Centerpartiet ska verka för.

5754 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5755
5756 att öka och utveckla utbudet av kultur i vården, för personer inom daglig verksamhet eller på LSS-
5757 boenden, för boende på särskilda boenden etc., så att man får tillgång till professionella
5758 kulturupplevelser och möjlighet till eget skapande.

5759
5760 att kulturombud ska finnas på vård- och omsorgsboenden och på LSS-boenden.

5761
5762 att ett nationellt kompetenscentrum för kultur och hälsa inrättas, för att samla och sprida erfarenheter
5763 från regioner och kommuner samt stödja forskning inom området.

5764
5765 att stödja ett nationellt införande av ”Kultur på recept”, som ex. vis innebär att personer med ohälsa,
5766 via remiss, erbjuds att delta i kulturaktiviteter i grupp, regelbundet under en bestämd period, som ett
5767 komplement till eller ersättning för sjukskrivning, arbetsträning eller arbetsåtergång.

5768
5769 att målgruppen personer med funktionsnedsättning och målgruppen äldre boende på olika former av

5770 äldreboenden ska vara prioriterade målgrupper för kulturpolitiken och kulturverksamhet såsom barn
5771 och ungdom idag är en prioriterad målgrupp för Kulturrådet, många kommuner och regioner m.fl.

5772

5773

5774 **Distriktets yttrande:**

5775 Distriktsstyrelsens svar:

5776

5777 Under pandemiåret 2020 har kulturens roll i samhället blivit extra tydlig. Vi människor stora som små,
5778 unga som gamla behöver både ta del av och få skapa kultur. Centerpartiet i Stockholm har haft en
5779 aktiv roll i att utveckla stadens budget för 2021 där kulturavsnittet har fått ett tydligt äldreperspektiv.
5780 Pandemins isolering av äldre ska brytas med kultur.

5781

5782 I Region Stockholm har under de senaste åren ökat ambitionerna inom området kultur och hälsa. Det
5783 som tidigare kallats "Kultur i vården" har arbetats om, det beställningsbara utbudet via den så kallade
5784 kulturkatalogen finns längre kvar. Däremot har ambitionerna höjts kring metodutveckling och
5785 integrering av kultur i hälsoarbetet exempel på insatser som prioriterats är en utbildning för
5786 äldreomsorgspersonal om hur musik kan vara ett redskap i en personcentrerad vård men också
5787 metodutbildning för hur dansen kan främja unga tjevers psykiska hälsa. Projekt inom kultur och hälsa
5788 har mer än fördubblats de senare åren, vilka bygger på mer långsiktiga samarbeten mellan vården och
5789 kulturfältet. Exempel på sådana insatser är clowner på sjukhus, VR-projekt inom till exempel palliativ
5790 vård för barn, musik på vårdavdelningar för tidigt födda barn och teaterprojekt för unga tjejer
5791 nydebuterade i psykosjukdom. Ide´en om kultur på recept är intressant och tankeväckande och
5792 behöver utredas.

5793

5794 Föreningslivet och civilsamhällets aktörer är viktiga för att sprida kulturen till fler och möjliggöra för
5795 fler att skapa kultur. Här behöver mer göras för att länka samman de professionella utövarna med
5796 studieförbund och samlingslokaler. Stockholm har god infrastruktur som kan utnyttjas än mer.

5797

5798 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman:

5799

5800 - Att bifalla motionens att-sats 1

5801 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 2

5802 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 3

5803 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 4

5804 - Att bifalla motionens att-sats 5

5805

5806 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

5807

5808 - Att bifalla motionens att-sats 1

5809 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 2

5810 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 3

5811 - Att instämna i intentionen i motionens att-sats 4

5812 - Att bifalla motionens att-sats 5

5813

5814

5815 **8.59: Kultur tillgänglig för alla**

5816 *JOHN Lager, Lund, Skåne*

5817

5818 Kulturens roll är av stor saknad under pandemi år 2020, med inställda musikevenemang, museum
5819 stängda mm. Vissa saker har kunnat lösas digitalt men det sociala samspelet har blivit lidande för
5820 människor runt om i vårt land.

5821 Det som däremot har fått en otrolig uppsving är våra naturområden runt omkring i Sverige, det är bra
5822 att människor har hittat till vandringsleder, naturreservat mm. Här visar betydelsen av vistas i naturen
5823 eller vid havet som ger ett mervärde i välbefinnande för människans hälsa.

5824

5825 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5826
5827 att Här behövs en möjlighet för vården att ge recept för människans hälsa, tillskriva kulturreceptet som
5828 vi har med motion/fysiskträning.

5829
5830 att Centerpartiet ska verka för kultur & natur på recept för hälsan som vården ska använda sig för en
5831 bättre psykisk hälsa för den enskilde.

5832
5833 Att skapa förutsättningar för att människor kan ta till sig kulturens olika uttryck i dess olika former

5834

5835

5836 **Distriktets yttrande:**

5837 Vi vill först tacka motionären för att belysa ett viktigt ämne.

5838

5839 På partistämman 2019 hade motionären en liknande motion där att-satsen löd ”att Centerpartiet verkar
5840 för en liknande modell för kultur på recept som fysisk aktivitet som läkare kan skriva ut idag.”

5841 Motionären nämner nu även att vistas ute i naturen.

5842

5843 Distriktets svar på motionen löd:

5844 ”Det bedrivs forskning med inriktning på deltagarnas erfarenheter och nytta av kulturaktiviteter inom
5845 rehabilitering med kultur inom olika områden. Områden såsom Geriatriken, Traumatiseringar samt
5846 Psykisk ohälsa.

5847

5848 Distriktsstämman föreslår Partistämman

5849 att bifalla motionen”

5850

5851 Partistyrelsens svar löd:

5852 ”Att kultur kan ha positiva effekter på såväl den fysiska som psykiska hälsan är väl känt. Motionen
5853 lyfter betydelsen av kultur i vård och omsorg som ett medel att stärka både den fysiska och psykiska
5854 hälsan.

5855

5856 Centerpartiet förstår kulturens betydelse för välbefinnande och hälsa och har också sedan tidigare
5857 stämmobeslut på att kultur ska vara en del i arbetet med folkhälsan och att satsningar på kultur inom
5858 vård och omsorg ska uppmuntras och stödjas.

5859

5860 Partistyrelsen har stor tilltro till professionen inom sjukvården att avgöra på vilket sätt den bäst kan
5861 arbeta med kultur och hälsa och anser då att detta förslag med kultur på recept är på en
5862 detaljeringsgrad som vi inte bör driva politiska förslag för.

5863

5864 Partistyrelsen föreslår partistämman instämna i intentionerna i motionen.”

5865 Vilket också blev stämmans beslut.

5866

5867 Distriktsstämman beslutade att:

5868 Att instämna i motionens intentioner avseende att-sats 1 och 3

5869 Att bifalla att-sats 2

5870

5871

5872 **8.60: Kulturella och kreativa näringar**

5873 *JOHN Lager, Lund, Skåne*

5874 *Henrik Queckfeldt*

5875

5876 Det har framkommit att olika inriktningar för kulturföretagen har olika nivåer på momsen, tex så har
5877 musikskolor den högre nivån på momssats 25% medan dansskolor har den lägre nivån på 6%. Det här
5878 skapar ojämlika förhållanden på en tuff branschmarknad som den är idag.

5879

5880 Här är det bra att alla företag har samma nivå på moms, nämligen 6% för de olika aktörerna i
5881 kulturbranschen.

5882

5883 Här behövs det en översyn av förutsättningar rent företags och skattemässigt för de aktörer som är i
5884 kulturbranschen. Även emot de offentliga kulturskolor och liknande.

5885

5886 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5887

5888 Att Centerpartiet verkar för en samstämmig momssats för kulturföretagen med inriktning på musik.

5889

5890 Att det tillsätts en bred utredning för kulturbranschen och dess förutsättningar att verka på likartade
5891 villkor.

5892

5893 **Distriktets yttrande:**

5894 Motionären har uppfattat att företag med olika kulturinriktningar har olika momssatser. Enligt
5895 motionären skulle privata kulturutövare som dansskolor ha 6 % som momssats medan företag som
5896 bedriver t ex musikundervisning ha 25 % som momssats. Detta är dock felaktigt. Det är 25 % moms
5897 på undervisning av musik, instrument, dans, sång och teater. Om undervisningen riktar sig till
5898 grundskola, gymnasieskola eller högskola och anordnas av det allmänna eller att man verkar som
5899 underentreprenör till någon som riktar sig till sådan skola, kan det däremot bli momsfritt.

5900

5901 Dock kan ibland dansundervisning anses vara idrott och då blir momssatsen 6%. Skatterättsnämnden
5902 har vid ett tillfälle gjort följande bedömning:

5903

5904 ”Undervisningen gavs i form av terminskurser, intensivkurser och workshoppar. Undervisningen
5905 omfattade momenten mental träning, uppvärmning, teknikträning, musikanalys och improvisation,
5906 samt träning av bastekniker, styrka, uthållighet och koordination. Dansen uppgavs vara fysiskt mycket
5907 krävande” (SRN 2010-12-08, dnr 53-09/I).

5908

5909 Distriktsstyrelsen anser dock att kultur är ett mycket viktigt område som är jämförbart med idrott för
5910 den personliga utvecklingen. Därför bör momssatsen sänkas till 6 % även för företag med kulturell
5911 inriktning.

5912

5913 Distriktsstämman beslutade:

5914 Att instämma i motionens intentioner för att-sats 1 samt avslå att-sats 2.

5915

5916

5917 8.61: Kulturella och kreativa näringar

5918 *Wihlman Thomas, Stockholm, Stockholms stad*

5919

5920 År 2018 omsatte de kreativa och kulturella näringarna i landet 217 miljarder kronor, enligt
5921 Tillväxtverket, med ökning år för år. Samma år hade skogsindustrin 222 miljarder i omsättning och
5922 matindustrin 195 miljarder. Med andra ord är kreativa och kulturella näringar en central
5923 tillväxtfrämjande sektor, betydelsefull för jobb och export men också för trivsel och välmående.

5924 Vi behöver sköta om näringens kapital och se till enskilda människornas kompetens och
5925 utvecklingsmöjligheter samt företagens möjlighet att växa. Vi behöver utnyttja det som skapas, för
5926 vårt välmående, för att njuta och för att roa oss, för ett bra socialt liv. Kultur behövs dessutom inte
5927 minst för barn, för äldre och för dem med funktionsnedsättning.

5928 Många i dessa näringar är småföretagare, med fokus på det man vill göra som exempelvis artist.
5929 Administration, finansiering och ekonomihantering är ofta ett nödvändigt ont. Men man måste
5930 engagera sig i detta, liksom marknadsföring och kontaktskapande, kanske även i upphandlingar.

5931 Ersättningarna för utförda uppdrag varierar dessutom kraftigt. Även etablerade artister kan behöva
5932 spela "på dörren". Skribenter och journalister avlönas i vissa fall inte alls av de kulturtidskrifter man
5933 skriver för, trots att tidskrifterna får bidrag från Kulturrådet. Vi behöver sträva mot en mer
5934 självfinansierad och självgående näring med mindre offentliga subventioner, även om dessa
5935 fortfarande kommer att behövas.

5936 Vad som erbjuds utanför arbetstid kan dessutom avgöra var folk väljer att bosätta sig och arbeta. Våra
5937 städer tjänar på ett bra kultur- och nöjesliv såväl ekonomiskt, socialt som kulturellt. Nya detaljplaner
5938 behöver ta hänsyn till detta. Vi behöver modernisera och förenkla regel- och tillståndssystem –
5939 samtidigt som vi skapar tryggare städer och ett nattliv fritt från diskriminering och trakasserier. Vi kan
5940 förenkla upphandlingar så att civilsamhället och ideella organisationer kan vara med. Vi bör göra det
5941 möjligt för kulturen och nattlivet att ta tillfällig plats i områden som inte byggts färdigt, samt göra det
5942 billigare att hyra så kallade "döda ytor" eller "wasted spaces" av staden, möjligheterna är många.

5943 Med insikterna om de kreativa och kulturella näringarnas betydelse och möjligheter, lägger jag här
5944 förslag om förbättringar och nya möjligheter för att stärka sektorns möjligheter, inte minst med fokus
5945 på den enskilde kulturskaparens och kulturutövarens perspektiv som Centerpartiet bör verka för.

5946 Jag/vi föreslår partistämman besluta

5947

5948 att det utreds om de upphovsrättsliga systemen, som exempelvis från Stim eller biblioteken, kan ge en
5949 annan fördelning av ersättningen så att mindre etablerade artister eller författare osv. gynnas – en
5950 variant på startup-bidrag.

5951

5952 att ett särskilt uppdrag att utveckla stöd och utbildning för småföretagare inom kultur- och
5953 nöjesbranschen upphandlas, med målet att dessa ska kunna samverka med andra och med samlad kraft
5954 delta i upphandlingar. Sådan utbildning ska också vara kopplad till startbidrag.

5955

5956 att påbyggnadsutbildningar om företagande erbjuds på de konstnärliga högskolorna.

5957

5958 att företagsformen enskild firma ytterligare utvecklas mot ökad flexibilitet beträffande administration,
5959 skatter och redovisning.

5960

5961 att en enkel och sökbar webbplats skapas, som finländska Aurora, där bidrag och stöd samlas, så att
5962 personer verksamma inom kultur- och nöjessektorn lättare kan söka dessa. Sökande av kulturstöd ska
5963 inte heller behöva redovisa hur man arbetar för att uppfylla de kulturpolitiska målen, det är

5964 bidragsgivaren som ska arbeta för att dessa uppnås.
5965
5966 att Kulturrådets bidrag till kulturtidskrifter minskas till tidskrifter som inte betalar ut ersättning till
5967 medverkande författare, skribenter och frilansjournalister.
5968
5969 att med målet att öka privata investeringar i kultur olika stimulansåtgärder tas fram, exempelvis utifrån
5970 de förslag som finns i EU-rapporten ”Främja privata investeringar i kultursektorn”.
5971
5972 att konceptet kulturhubbar i städer och stadsdelar uppmuntras, med tydliga uppdrag, inkluderande
5973 jämställdhets- och integrationsperspektiv, och ekonomiska förutsättningar för genomförande. I
5974 hubbarna förenas produktionsplatser för kulturskapare, experimentell kultur, innovativa uttryck med
5975 publika mötesplatser.
5976
5977 att bibliotek får möjligheter att köpa in en bred palett av kultur för alla målgrupper och att de tekniska
5978 behoven för detta analyseras. För sådana arrangemang kan avgift tas ut även om tas bortbiblioteken
5979 självklart ska fortsätta erbjuda utlåning och programverksamhet utan avgift.
5980
5981 att stärka förutsättningar och förenkla reglerna för kulturaktörer och utövare att etablera och bedriva
5982 kulturverksamhet på platser inom städernas kultur- och industriarv, exempelvis i nedlagda
5983 industriområden och i tomställda fastigheter inom allmännyttans bestånd.
5984
5985 att möjliggöra billiga och tillfälliga kontrakt för kulturevenemang, festivaler, fester och klubbar på
5986 ännu icke färdigbyggda tomter, t.ex. industriområden som ska bli bostadsområden
5987
5988
5989 **Distriktets yttrande:**
5990 Distriktsstyrelsens svar:
5991
5992 De kulturella och kreativa näringarna utgör en basindustri för Stockholm och Stockholmsregionen.
5993 Vart femte företag verkar inom dessa näringar och att återstarta Stockholms ekonomi efter pandemin
5994 innebär att kulturens olika näringar måste komma på fötter igen.
5995
5996 Många professionella kulturaktörer är i grunden entreprenörer som ofta skapar guld av knappa resurser
5997 men inte allt för sällan upplever de sig inte tillhöra entreprenörsskåret. Men ser man till arbetssätt,
5998 innovationskraft och det ständiga skapandet är många kreatörer och konstnärer oerhört
5999 entreprenöriella. Det offentliga uppgift är i delar att stötta kulturellt skapande med rena monetära stöd
6000 men mycket kan också göras i att skapa goda förutsättningar. Stockholms stads kulturlotsarbete är ett
6001 bra arbetssätt som skapar stora effekter för kulturlivet utan att staden själv måste finansiera varje ny
6002 produktionslokal eller ateljé.
6003
6004 Att långsiktigt stärka affärsmodeller och betalningsvilja för konst och kultur är en viktigt ambition för
6005 Centerpartiet. För det är först när vi uppnår detta som eventuella minskningar av kulturstöd kan
6006 komma i fråga. Ingen tjänar på att ensidigt dra undan mattan för kulturens aktörer utan ska man nå en
6007 högre självfinansieringsgrad och minska näringens behov av offentligt stöd måste förutsättningarna
6008 ändras radikalt. Fler måste värdera kulturen högre, under lång tid har denna uppgift varit det
6009 offentliga. Fler intäktskällor, en högre förståelse för kulturens villkor skapar på sikt en friare kultur,
6010 det är målsättningen för Centerpartiet.
6011
6012 Kulturens roll i stadsutvecklingen kan inte överskattas. Stockholm är en stad stadd i kraftig
6013 omvandling med exceptionella bostadsproduktionsmål. Samtidigt som staden växer måste vi ställa
6014 höga krav på hur vi väljer att utveckla staden. Smarta lösningar som på sikt leder till en mer levande
6015 stad måste prioriteras och vi måste se stadsutvecklingsprocessen som en flexibelprocess som sätter
6016 mänskliga behov i centrum. Kulturens ska ta stor plats i det korta perspektivet under omvandlingen
6017 men måste samtidigt ges goda långsiktiga villkor för att finnas i alla delar av staden.
6018

6019 Motionären lyfter många olika frågor med olika konkretionsnivåer. Som politiskt parti måste man
6020 avgöra vilken detaljnivå vi väljer att besluta kring styrning av statliga institutioner.

6021

6022 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman:

6023

6024 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 1

6025 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 2

6026 - Att bifalla motionens att-sats 3

6027 - Att bifalla motionens att-sats 4

6028 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 5

6029 - Att avslå motionens att-sats 6

6030 - Att bifalla motionens att-sats 7

6031 - Att bifalla motionens att-sats 8

6032 - Att bifalla motionens att-sats 9

6033 - Att bifalla motionens att-sats 10

6034 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 11

6035

6036

6037 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

6038

6039 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 1

6040 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 2

6041 - Att avslå motionens att-sats 3

6042 - Att bifalla motionens att-sats 4

6043 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 5

6044 - Att avslå motionens att-sats 6

6045 - Att bifalla motionens att-sats 7

6046 - Att bifalla motionens att-sats 8

6047 - Att bifalla motionens att-sats 9

6048 - Att bifalla motionens att-sats 10

6049 - Att instämma i intentionen i motionens att-sats 11

6050

6051

6052 8.62: Kulturella och kreativa näringar

6053 *Karin Ernlund, Stockholm, Stockholms stad*

6054 *Karin Ernlund och distriktsstyrelsen för Stockholms stad*

6055 *Michaela Haga och distriktsstyrelsen för Stockholms län*

6056

6057 År 2018 omsatte de kreativa och kulturella näringarna i landet 217 miljarder kronor, enligt
6058 Tillväxtverket, med ökning år för år. Samma år hade skogsindustrin 222 miljarder i omsättning och
6059 matindustrin 195 miljarder. Med andra ord är kreativa och kulturella näringar en central
6060 tillväxtfrämjande sektor, betydelsefull för jobb och export men också för trivsel och välmående.

6061 Vi behöver sköta om det kapital som finns i denna näring, se till enskilda människornas kompetens
6062 och utvecklingsmöjligheter, företagens möjlighet att växa. Vi behöver utnyttja det som skapas, för vårt
6063 välmående, för att njuta och för att roa oss, för ett bra socialt liv. Barn mår bra av skapande kultur,
6064 äldre på särskilda boenden får guldkant på en kanske trist vardag och människor med
6065 funktionsnedsättning kan få glädje och stimulans. Påtagliga bevis för kulturens nytta i
6066 hälsosammanhang finns i en omfattande sammanställning av forskning från WHO (Fancourt and Finn,
6067 2019). Inom Region Stockholm är kultur enligt regionens framtidsplan en integrerad del av för hälso-
6068 och sjukvården och ett Kompetenscentrum för kultur och hälsa har inrättats. Satsningar görs också i
6069 andra regioner, som t.ex. i Region Skåne.

6070 Oavsett pandemin finns i sektorn känslighet för konjunktursvängningar. Många är småföretagare, med
6071 fokus på det man vill göra som ex.vis artist. Men, man behöver engagera sig i marknadsföring och
6072 kontaktskapande, kanske i upphandlingar. Administration, finansiering och ekonomihantering är ofta
6073 ett nödvändigt ont. Ersättningarna för utförda uppdrag varierar kraftigt. Även etablerade artister kan
6074 behöva spela "på dörren". Skribenter och journalister avlönas i vissa fall inte alls av de
6075 kulturtidskrifter man skriver för, trots att tidskrifterna får bidrag från kulturrådet. Vi behöver sträva
6076 mot en mer självfinansierad och självgående näring med mindre offentliga subventioner även om
6077 dessa fortfarande kommer att behövas.

6078 Våra städer ska inte bara vara en plats där man bor och arbetar, utan städer där man lever och har roligt
6079 i dygnet runt. Våra kommuner och regioner kan göra mycket för att stimulera detta. Vi behöver
6080 modernisera och förenkla regel- och tillståndssystem – samtidigt som vi skapar tryggare städer och ett
6081 nattliv fritt från diskriminering och trakasserier. Vi kan förenkla upphandlingar så att civilsamhället
6082 och ideella organisationer kan vara med. Vi kan stimulera till takbarer i kontorshus, till lagliga
6083 graffitiväggar, till marknader för ekologisk och närodlad mat osv.

6084 Vad som erbjuds utanför kontorstid kan avgöra var folk väljer att bosätta sig och arbeta. Våra städer
6085 tjänar på ett bra nattliv såväl ekonomiskt, socialt som kulturellt. Nya detaljplaner behöver därför ta
6086 hänsyn till kultur och ett rikt nattliv. Vi bör också göra det möjligt för kulturen och nattlivet att ta
6087 tillfällig plats i områden som inte byggts färdigt, samt göra det billigare att hyra så kallade "döda ytor"
6088 eller "wasted spaces" av staden.

6089 Med insikterna om de kreativa och kulturella näringarnas betydelse och möjligheter, lägger vi här
6090 förslag om förbättringar och nya möjligheter inom två områden med fokus på den enskildes perspektiv
6091 och storstäders attraktivitet.

6092 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6093
6094 att upphandlingslagstiftningen förändras så att den även ger mindre aktörer som ideella föreningar och
6095 civilsamhället möjlighet att delta i upphandlingar när det gäller exempelvis kulturverksamhet.

6096
6097 att upphandlande statliga myndigheter i högre grad tillämpar funktionskrav snarare än detaljkrav, för
6098 att möjliggöra ökad innovation och större utrymme för leverantörer att använda sin kreativitet och
6099 yrkeskunskap.

6100
6101 att en statlig utredning tillsätts som specificerar och tydliggör de möjligheter som
6102 upphandlingsregelverket ger till att reservera kontrakt till civilsamhällets organisationer.

6103
6104 att Det inrättas stöd och utbildning för småföretagare inom kultur- och nöjesbranschen, med målet att
6105 dessa ska kunna samverka med andra och med samlad kraft delta i upphandlingar. Sådan utbildning
6106 ska också vara kopplad till startbidrag.

6107
6108 att påbyggnadsutbildningar om företagande erbjuds på de konstnärliga högskolorna.

6109
6110 att företagsformen enskild firma ytterligare utvecklas mot ökad flexibilitet beträffande administration,
6111 skatter och redovisning.

6112
6113 att en enkel och sökbar nationell webbplats skapas, som finländska Aurora, där bidrag och stöd
6114 samlas, så att personer verksamma inom kultur- och nöjessektorn lättare kan söka dessa.

6115
6116 att med målet att öka privata investeringar i kultur olika stimulansåtgärder tas fram, exempelvis utifrån
6117 de förslag som finns i EU-rapporten "Främja privata investeringar i kultursektorn".

6118
6119 att förenkla för nya aktörer att driva nattliga kulturella evenemang och klubbar utan för stora

6120 ekonomiska krav.
6121
6122 att konceptet kulturhubbar i städer och stadsdelar uppmuntras, med tydliga uppdrag, inkluderande
6123 jämställdhets- och integrationsperspektiv, och ekonomiska förutsättningar för genomförande. I
6124 hubbarna förenas produktionsplatser för kulturskapare, experimentell kultur, innovativa uttryck med
6125 publika mötesplatser.
6126
6127 att stötta bibliotekens digitalisering av verksamheten i syfte att nå fler.
6128
6129 att verka för att stärka förutsättningar och förenkla reglerna för kulturaktörer och utövare att etablera
6130 och bedriva kulturverksamhet på platser inom städernas kultur- och industriarv, exempelvis i nedlagda
6131 industriområden och i tomställda fastigheter inom allmännyttans bestånd.
6132
6133 att skapa förutsättningar och göra det lättare att bedriva kultur och nöjesverksamhet i våra städer.
6134 Exempelvis genom att luckra upp bullerregler, tillåta dygnet runt-öppet för skötsamma nattklubbar,
6135 kostnadsfritt upplåta s.k. döda ytor/"wasted spaces" på statlig mark till kultursatsningar och
6136 klubbverksamhet samt möjliggöra tillfälliga kontrakt för kulturevenemang på ännu icke färdigbyggda
6137 tomter, t.ex. industriområden som ska bli bostadsområden.
6138
6139 att generösare och enklare regler för beviljande av alkoholtillstånd införs för att underlätta för
6140 småföretagare och branschaktiva att etablera nya verksamheter.
6141
6142 att alkohollagen ändras så att det ska vara möjligt att i samband med hämtmat eller hemkörning också
6143 kunna beställa en begränsad mängd alkohol.
6144
6145 att alkohollagen ändras i syfte att förenkla kökskravet och ta bort kravet på lagad mat och att samma
6146 regler ska gälla hela landet.
6147
6148
6149 **Distriktets yttrande:**
6150 Distriktsstyrelsens svar:
6151
6152 Denna motion är gemensamt undertecknad av distriktsstyrelsen i Stockholms stad som står bakom den
6153 i dess helhet.
6154
6155 Därför föreslår distriktsstyrelsen stämman:
6156
6157 - Att bifalla samtliga att-satser i motionen
6158
6159
6160 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:
6161
6162 - Att bifalla samtliga att-satser i motionen
6163 - Att instämna i intentionerna i att-sats 5
6164 - Att uppmana konstnärliga högskolor att stärka studenternas kunskaper om entreprenörskap
6165
6166
6167 Centerpartiet i Stockholms läns distriktsstämma beslutade:
6168
6169 - Att bifalla distriktsstyrelsens förslag och därmed, att bifalla motionen.
6170
6171

6172 **8.63: Kulturella och kreativa näringar**

6173 *Diana Van, Stockholm, Stockholms stad*

6174

6175 När Stockholm växer måste staden växa med kultur och ha ett nattliv värdigt en storstad. Stockholm
6176 ska inte bara vara en stad som man bor och arbetar i, det ska vara en stad man lever och har roligt i -
6177 dygnet runt.

6178 Ett levande nattliv med en mångfald av större, mellanstora och mindre klubbar, krogar, live- och
6179 musikscener ger musiker, kulturutövare och entreprenörer inom de kulturella- och kreativa näringarna
6180 en chans att hitta sitt uttryck och sin publik och växa innan de kan fylla de stora arenorna i Stockholm
6181 och internationellt. Det svenska musikundret behöver platser att växa på.

6182 En levande stad är också en tryggare stad. Forskning visar att ju mer människor rör sig på en plats
6183 kvälls- och nattetid och ju fler ögon det är på en plats, desto tryggare blir den. Kultur och
6184 platsaktivering är ett viktigt och effektivt förebyggande verktyg för en tryggare stad.

6185 Ett levande natt- och musikliv skapar nya, innovativa och kreativa arbetstillfällen och kreativiteten
6186 spiller över och korsbefruktar andra viktiga näringar, inte minst inom tech, IT, besöksnäring och annan
6187 industri. De kulturella och kreativa näringarna, som nattlivet och livescenerna är en del av, utgör en
6188 basindustri i Stockholm, dit var femte företag i regionen hör.

6189 En levande stad är också en attraktiv stad. Det är vad Stockholm kan erbjuda utanför kontorstid som
6190 avgör om folk väljer att bosätta sig och arbeta här, eller om såväl start-ups som internationella bolags
6191 väljer att öppna kontor här.

6192 När vi tillsätter nya detaljplaner vill vi att hänsyn tas till kultur och ett rikt nattliv. Vi vill även
6193 möjliggöra för kulturen och nattlivet att tillfälligt ta plats i områden som inte byggts färdigt än, samt
6194 göra det billigare att hyra så kallade ”döda ytor” eller ”wasted spaces” av staden.

6195 Vi behöver modernisera och förenkla Stockholm stads regel- och tillståndssystem – samtidigt som vi
6196 skapar en tryggare stad och ett nattliv fritt från diskriminering och trakasserier. Danstillståndet och
6197 kökskravet är förlegat. Staden och polisen har andra verktyg att ta till mot oseriösa aktörer, till
6198 exempel krav om brandskydd, ljudnivåer, alkoholserving och ordningsvakter.

6199 Vårt mål är att Stockholm ska ha Nordens bästa nattliv och bli en av de bästa, mest serviceinriktade
6200 och roligaste städerna i Europa - även på natten

6201 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6202

6203 att det ska pilotutredas en dygnetrunt-öppet för nattklubbar som sköter sig i utvalda områden.

6204 Nattklubbarna väljs ut genom högt ställda krav.

6205

6206 att verka för att acceptansen för buller och bullernivåer från nattlivet och kulturverksamheter höjs och
6207 verka nationellt för en förändring i Miljöbalken och en mjukare tolkning av Folkhälsomyndighetens
6208 allmänna råd om buller inomhus

6209

6210 att förenkla för nya aktörer att driva nattliga kulturella evenemang och klubbar utan för stora
6211 ekonomiska krav

6212

6213 att möjliggöra för billiga och tillfälliga kontrakt för kulturevenemang, festivaler, fester och klubbar på
6214 ännu icke färdigbyggda tomter, t.ex. industriområden som ska bli bostadsområden.

6215

6216 att införa generösare och enklare regler för alkoholtillstånd.

6217
6218 att se över möjligheten att förenkla kökskravet och ta bort kravet på lagad mat.
6219
6220 att se en ökad kollektivtrafik mellan klockan 22-05 på berörda områden.
6221
6222 att ta fram en stadsövergripande gemensam vision om en tryggare natt
6223
6224 att utreda möjligheten att kunna skydda väletablerade livescener och ge dem samma status som andra
6225 kulturscener, t.ex. opera och konserthus (Berlinmodellen)
6226

6227
6228 **Distriktets yttrande:**
6229 Distriktsstyrelsen instämmer i det motionären skriver om att Stockholm ska vara en attraktiv, levande,
6230 trygg och kreativ storstad, och distriktsstyrelsen förstår att en mångfald av musikscener och ett
6231 levande nattliv i hög grad bidrar till det. Utöver att stärka kulturen, kreativiteten, attraktionskraften och
6232 tryggheten, är frågan också en viktig näringspolitisk fråga. Stockholm behöver bli en närings- och
6233 småföretagarvänligare stad, vilket förutsätter lättare regler och mindre byråkrati också för företag och
6234 kulturaktörer inom de kulturella och kreativa näringarna, dit var femte företag i Stockholmsregionen
6235 hör, och så även aktörer inom livescener, nattliv, krog- och restaurangbranschen.
6236

6237 Stockholms stad arbetar aktivt med frågan, särskilt till följd av flertalet tydliga och
6238 förvaltningsövergripande budgetuppdrag i budget 2020. Kulturförvaltningen arbetar med ett
6239 stadsövergripande kulturstrategiskt program som särskilt pekar ut frågan som strategiskt viktig för
6240 Stockholm. Det arbetet har dock bara börjat, och inkluderar inte frågor som till exempel kökskrav,
6241 danstillstånd, alkoholserveringsregler och öppettider, utan handlar mer om stadens lotsfunktioner och
6242 myndighetsutövning.
6243

6244 Frågan är såväl kommunal som regional och nationell och distriktsstyrelsen välkomnar stöd i frågan.
6245

6246 Därför föreslår distriktsstyrelsen distriktsstämman

6247
6248 - Att bifalla motionen

6249
6250 Centerpartiet i Stockholms stads distriktsstämma beslutade:

6251
6252
6253 - Att bifalla motionen

6254
6255 - Att skicka vidare motionen till partistämman

6256
6257

6258 **8.64: Kulturen och marknaden**

6259 *Nora Karlsson, Uppsala, Uppsala*

6260 *Max Karlsson,*

6261

6262 Kultur är ett viktigt inslag i ett demokratiskt samhälle. Att få yttra sig genom konst är en viktig del av
6263 yttrandefriheten. Fri konst är viktigt för fria människor, tankar och idéer.

6264 I statens budget för 2020 beräknar man att lägga 16,1 miljarder kronor på "kultur, medier, trossamfund
6265 och fritid". I detta ingår inte kommunernas utgifter för t.ex särskilda utställningar eller
6266 subventionerade teaterföreställningar. Den största delen av dessa pengar går genom riktade bidrag till
6267 olika projekt som bland annat kommuner driver. Dessa riktade bidrag i sig är ett problem då det

- 6268 offentlig får en alldeles för stor makt att besluta vilken typ av konst som bör prioriteras, dessutom på
6269 skattebetalarnas nota. Det offentliga har ej som uppgift att agera kulturrecensenter eller filantroper.
- 6270 Dessutom kan dessa särskilda bidrag skapa en skev marknadsmakt. I Södertälje har man givit en
6271 teatergrupp nästintill monopol på teatermarknaden då gruppen är den enda som får statligt
6272 kulturbidrag, vilket utkonkurrerar andra potentiella grupper. Gruppen får med sitt (relativt) nya avtal
6273 3,8 miljoner kr från kommunen, medan de fyra andra grupperna som sökt kommunbidrag får dela på
6274 450 tkr. Detta kan anses orättvist, men inte nödvändigtvis slöseri av skattemedel. Sådana exempel
6275 finns det dock gott om.
- 6276 Exempel på ett slöseriprojekt är "tysta promenader" i utanförskapsområdet Gamlegården i Kristianstad
6277 där en performance-artist från Paris ledde runt människor med ögonbindel. Turen avslutades med att
6278 deltagarna liggande på en madrass utsattes för olika sinnesberöringar. Det kallas enligt artisten för "en
6279 ordlös berättelse". Kostnaden för promenaderna, och således notan för skattebetalarna, landade på 593
6280 368,14 kronor.
- 6281 Ett ytterligare exempel är Göteborgs "mänskliga konstverk" där en person anställs på heltid i en
6282 tillsvidareanställning för att traska runt och göra ingenting. Projektet förväntas löpa på för evigt!
- 6283 I en marknadsekonomi bör varje verksamhet bära sina egna kostnader. Detta bör dock anses särskilt
6284 önskvärt för kulturen ur demokratisk synpunkt. Många vill hävda att den subventionerade kulturen
6285 ökar tillgängligheten för allmänheten. Vi ser flera exempel på kostsamma reformer med marginell
6286 effekt. Frientréreformen kostar ca 80 miljoner kronor per år, men ger marginell demografisk effekt
6287 trots att det var syftet. Det har dessutom kritiserats för att strida mot reglerna om offentlig
6288 säljverksamhet i konkurrenslagen.
- 6289 Staten uppges idag äga ca 100 000 konstverk och lägger ca 47 miljoner kr per år på olika inköp och
6290 konstprojekt, detta är emellertid bara en bråkdel av vad Sveriges kommuner och landsting spenderar,
6291 ca 168 miljoner kr 2015.
- 6292 De offentliga bidragen och subventionerna till viss kultur undergräver den fria kulturen. Att dessa
6293 anslag även konkurrerar ut viss typ av kultur eller olika aktörer på samma marknad är minst sagt
6294 problematiskt. Att staten dessutom gör detta på skattebetalarnas bekostnad är icke försvarbart. Kultur
6295 hör definitivt inte till det offentligas kärnverksamhet och är för viktigt för att åläggas politiken.
- 6296 Kultur ska precis som vilken annan marknad bära sig själv. Vill man ha ett offentligt konstverk i sin
6297 kommun får man göra en offentlig insamling, vill man ha en teaterförening får man ta betalt för
6298 intäkterna, vill man driva en fotbollsförening får man se till att det finns sponsorer som vill stötta
6299 klubben. Det ökar inte bara det demokratiska inslaget utan säkerställer också att det kulturutbud som
6300 finns är något de som betalar för kalaset vill ta del av.
- 6301 Jag/vi föreslår partistämman besluta
6302
6303 att Centerpartiet ska ha som mål att politiken i så hög grad som möjligt ska hålla sig undan från
6304 kulturområdet, såväl politiskt som ekonomiskt.
6305
6306 att Centerpartiet ställer sig bakom att "På sikt bör kulturmarknaden bära sina egna kostnader, likt alla
6307 andra marknader"
6308
6309
- 6310 **Distriktets yttrande:**
6311 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:
6312 Att avslå motionen
6313

6314

6315 Fri kultur, fri media och föreningsfrihet är en viktig grund för ett demokratiskt samhälle som
6316 motionärerna också skriver. I motionen görs listan lång och är i sina exempel i många fall
6317 häpnadsväckande och visst är det lätt att hålla med och svårt att försvara att det läggs skattepengar på
6318 detta. Men det till trots så kan listan på lyckade kulturprojekt med utveckling för enskilda, en byggd
6319 eller organisation en fri konstnär eller grupp som givit tusenfalt åter.

6320

6321 Ett exempel är ”det svenska musikunderet” där de flesta har börjat i kulturskolan. Eller alla de
6322 bygdegårdar där både små och stora artister, skådespelare har haft sina första uppträdanden. Att
6323 kulturen ska nå alla människor oavsett var du bor eller om du har någon funktionsnedsättning anser vi
6324 att samhället har ett särskilt ansvar. Det finns ett antal trösklar som skattekollektivet måste ta ansvar
6325 för att underlätta eller minimera för att den fria kulturen ska nå dit. Grunden är att den fria konsten och
6326 kulturen så långt det är möjligt sker utan politisk styrning och förutsättning för det är att det finns en
6327 bred differentierad finansiering. Men politiken ska hålla sig på en ”armlängds avstånd” när det gäller
6328 gestaltning och innehåll.

6329

6330

6331 8.65: Statligt stöd till de svenska världsarven

6332 *Helene Andersson, Varberg, Halland*

6333 *Christofer Bergenblock*

6334 I Sverige finns det 15 världsarv som sträcker sig från örlogsstaden Karlskrona i söder till
6335 naturlandskapet Laponia i norr. Ett världsarv är en kultur- eller naturhistorisk miljö som vittnar om
6336 människans eller jordens historia. För att skydda de mest värdefulla områdena och miljöerna mot
6337 förfall och förstörelse tillkom Unescokonventionen om skydd för världens kultur- och naturarv vid
6338 FN:s generalkonferens 1972.

6339 Sedan dess har denna viktiga internationella överenskommelse undertecknats av 193 stater som alla
6340 därmed förbinder sig att uppfylla konventionens krav och förpliktelser. Genom att underteckna
6341 Unescokonventionen åtar sig länderna att vårda och bevara viktiga kultur- och naturarv inom det egna
6342 territoriet och att stödja andra länder i deras ansträngningar att bevara världsarven.

6343 Världsarven i Sverige har olika ägare, både offentliga och privata. Riksantikvarieämbetet och
6344 Naturvårdsverket har ett generellt uppdrag från regeringen att hantera frågan kring världsarv.
6345 Myndigheternas roll är att följa utvecklingen i världsarvsområdena och i första hand stödja
6346 länsstyrelserna i de län där världsarven finns.

6347 Enligt riktlinjerna för världsarvskonventionen ska världsarven skyddas och vårdas kontinuerligt.
6348 Världsarven ska brukas och förvaltas så att de kvaliteter som låg till grund för deras kvalificering som
6349 sådana skall bevaras och finnas kvar. Beslut om förändringar i eller omkring ett världsarv måste följa
6350 lagstiftningen, Plan- och bygglagen (2010:900), Miljöbalken (1998:808) och Kulturmiljölagen
6351 (1988:950).

6352 Världsarven får pengar av staten för byggnadsunderhåll och naturrenovering. Däremot ger inte staten
6353 stöd till drift och verksamhetsutveckling. 2017 uppdrog regeringen åt Riksantikvarieämbetet att ta
6354 fram en nationell strategi för de svenska Världsarven. I remissutgåvan till ny nationell
6355 världsarvsstrategi fanns det med förslag om att även börja stödja världsarven ekonomiskt genom
6356 medfinansiering av världsarvssamordnarna, men detta förslag plockades bort i den slutgiltiga
6357 versionen. Istället diskuteras nu ett temporärt stöd som enbart ska utgå under implementeringen av
6358 strategin, vilket naturligtvis är otillräckligt.

6359 Världsarven är levande dokument som knyter ihop historia, nutid och framtid. Därför behöver de
6360 också utvecklas som destinationer och kunna bedriva pedagogisk verksamhet liksom det uppdrag som

6361 museer har. Bristen på statliga bidrag gör att världsarvens utveckling idag är kopplat till välvillig
6362 finansiering av kommuner, regioner och privata aktörer. Vi anser därför att staten måste ta ett större
6363 ekonomiskt ansvar för världsarven i Sverige. Vi menar att Riksantikvarieämbetet måste stödja även
6364 löpande verksamhet och utveckling av våra gemensamma världsarv.

6365 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6366

6367 att staten ska bidra till medfinansiering av de svenska världsarvens verksamhet och utveckling

6368

6369

6370 **Distriktets yttrande:**

6371 Distriktsstyrelsens yttrande

6372

6373 Det måste ligga i nationens intresse att se till att världsarvens verksamhet utvecklas, så att de fortsätter
6374 vara attraktiva besöksmål för nuvarande och kommande generationer. Precis som motionärerna skriver
6375 ska världsarven knyta ihop dåtiden och nutiden med framtiden för att förstå betydelsen av världsarvens
6376 påverkan på vår kultur och naturhistoriska miljö. Samtidigt är det viktigt att resurserna till detta inte
6377 tas ifrån stödet till andra kulturarvsmiljöer.

6378

6379 **DISTRIKTSSTYRELSEN FÖRESLÅR STÄMMAN BESLUTA**

6380

6381 att bifalla motionen

6382

6383 Distriktsstämmans beslut

6384

6385 **BESLUTAS**

6386 att bifalla motionen

6387

6388

6389 **8.66: Metalldetektor**

6390 *Nicklas Fredriksson, Bollnäs, Gävleborg*

6391

6392 I dag är det tillåtet att inneha en metalldetektor och det är ju bra, men att använda den är förbjudet om
6393 du inte söker ett tillstånd före varje användning. Ett tillstånd som tar tid och kostar mycket pengar.

6394 Ta tex att du tappar nycklarna i snön på din egen tomt så får du inte leta dem med en metalldetektor
6395 om du inte har betalt in 700kr och väntat på ett tillstånd som du kanske inte ens får.

6396 Som det är nu gör man alla förövrigt laglydiga användare till lagbrytare med dessa regler. De som vill
6397 missbruka metalldetektorn till olagligheter gör ju det ändå utan att söka tillstånd. Kanske en licens
6398 skulle vara bättre?

6399 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6400

6401 att Centerpartiet jobbar för ett enklare regelverk för användande av metalldetektorer.

6402

6403

6404 **Distriktets yttrande:**

6405 DS föreslår stämman att bifalla motionen.

6406

6407 Stämman beslutar bifalla motionen i enighet med distriktsstyrelsens förslag.

6408

6409 **8.67: Idrottsfinansiering**
6410 *Marcus Ljungqvist, Linköping, Östergötland*
6411

6412 **Bakgrund:**

6413 Riksidrottsförbundet är svensk idrotts intresseorganisation för sammanlagt 71 specialidrottsförbund
6414 och deras sammanlagt ca 18 000 föreningar och drygt 3 miljoner medlemmar. Riksidrottsförbundet har
6415 också ett delegerat ansvar för att fördela statens stöd till svensk idrott. Denna dubbelhet där man både
6416 skall vara intresseorganisation och samtidigt vara statens förlängda hand är olycklig, leder till
6417 felprioriteringar och en ojämlik fördelning av medel. Uppdraget att utföra statlig myndighetsutövning
6418 bör inte blandas ihop med de uppdrag som RF har att företräda sina medlemmar.

6419 **Förslag:**

6420 Centerpartiet bör verka för att staten tar sitt ansvar för fördelning av medel till svensk idrott. Detta bör
6421 ske genom egen myndighet, vilket underlättar kontroll, uppföljning och ger möjlighet till en
6422 transparent process. Dagens lösning där specialidrottsförbund och riksidrottsförbund beslutar om vad
6423 som är idrott och hur dessa medel skall fördelas är inte en bra demokratisk ordning och skapar osämja
6424 inom idrottsrörelsen, ojämlikhet förutsättningar och ineffektiv förvaltning av statens medel.

6425
6426 Jag/vi föreslår partistämman besluta
6427
6428 att Centerpartiet driver frågan att staten skall utreda fördelningsmodeller för hur staten skall finansierar
6429 svensk idrott

6430
6431 att Centerpartiet verkar för statens finansiering av svensk idrott sker via myndighet avskiljd från
6432 Riksidrottsförbundet

6433
6434 att Centerpartiet medverkar till att Riksidrottsförbundet och dess specialidrottsförbund får lov att
6435 utvecklas till den intresseorganisation som behövs för att främja svensk idrott.

6436
6437
6438 **Distriktets yttrande:**

6439 Motionären lyfter fram en oro över att Riksidrottsförbundet, som är en intresseorganisation, också
6440 ansvarar för att dela ut det statliga stödet. Motionären menar att det kan leda till felprioritering och en
6441 ojämlik fördelning av medel.

6442
6443 Distriktsstyrelsen delar motionärens farhågor om svårigheten att tillgodose både medlemmarna och
6444 vara en myndighets förlängda arm. Vi tillstyrker därför förslaget om utredning. Däremot vill vi inte
6445 föregå utredningen genom att föreslå att Centerpartiet ska verka för att finansiering av svensk idrott
6446 sker via myndighet. Vi anser heller inte att Centerpartiet ska ha synpunkter på hur
6447 Riksidrottsförbundet ska utvecklas.

6448
6449 Distriktsstämman föreslår partistämman att besluta att:

- 6450 • bifalla motionen första att sats
- 6451 • avslå motionens andra att sats
- 6452 • avslå motionens tredje att sats

6453
6454

6455 **8.68: Public Service**

6456 *Gustaf Forsberg, Enköping, Uppsala*

6457

6458 Public service har genom sin räckvidd en unik möjlighet att nå människor i Sverige och ge en
6459 oberoende bild av sakernas tillstånd. Genom att public service är skattefinansierat är det naturligt att
6460 tänka att resurserna skall användas till sådant som gynnar samhället som helhet. Public service har en
6461 stor bredd i sin utgivning där man i vissa delar kan ifrågasätta vad skattebetalarnas pengar skall
6462 finansiera. Delar av innehållet är av ren underhållningskaraktär som inte nödvändigtvis är
6463 samhällsviktig.

6464 Å andra sidan finns ett ökande behov att samhällsviktig information, kunskap och diskussion och att
6465 belysa frågor ur olika synvinklar, liksom betydelsen av att de goda möjligheterna till engagemang och
6466 inflytande i samhällsfrågor skall tränga in i människors ökande isolering i sk. "filterbubblor". Det har
6467 hävdats att underhållningssatsningarna är viktiga för att dra folk till Public Service, men om detta
6468 urvattnar det samhällsnyttiga innehållet försvinner poängen med skattefinansieringen. Med rätt
6469 uppdrag motiveras skattefinansieringen trots smalare utbud och medger då att man med den befintliga
6470 budgetramen kan satsa offensivare på sådant som gör samhällsnytta för skattepengarna. Det är viktigt
6471 att slå vakt om detta, då Public Service är en grundpelare för samhället bara om den

- 6472 · Inte tappar sitt existensberättigande och läggs ned eller urvattnas
- 6473 · Fokuserar sitt uppdrag på de funktioner som är viktiga för samhället

6474 Jag/vi föreslår partistämman besluta

6475

6476 att man skall skapa en definition för Public Services uppdrag som skall bygga på samhällsnytta,
6477 vetenskap och oberoende och främja demokrati och folkbildning.

6478

6479 att kritik mot hur väl Public Service klarar sitt uppdrag inte skall leda till att Public Service stryps eller
6480 läggs ned.

6481

6482 att Public Service kan innehålla underhållning som en del av sitt utbud i den mån underhållningen inte
6483 är huvudsyftet utan den används för att öka antalet personer som tar del av den samhällsviktiga
6484 diskussionen eller då den utgör en typ av kulturinslag som andra medier inte tillhandahåller.

6485

6486 att det genom minskat utbud av underhållning skall bli ökat utrymme för satsningar på samhällsnyttiga
6487 inslag.

6488

6489 **Distriktets yttrande:**

6490 Distriktsstyrelsen föreslår stämman besluta:

6491 att anse motionen därmed besvarad

6492

6493 Kortfattat kan man sammanfatta Centerpartiets politik när det gäller Public Service på följande sätt.
6494 Public service är radio och tv som ska vara till allmänhetens nytta. Vi tycker att det är bra att det finns
6495 radio och tv som är oberoende från både politiken och marknaden. Public service ska bevaka hela
6496 landet och granska samhället ur många perspektiv. Vi vill också att public service ska ha många olika
6497 typer av program, så att många tycker att det är intressant att höra eller se på programmen. Vidare kan
6498 vi konstatera att tanken med public service är att alla medborgare i ett demokratiskt land ska få tillgång
6499 till opartisk och mångsidig information inom olika områden.

6500